

EMMA CASEY

ĐAM MÊ

KHÔNG ĐỂ LÀM CẢN

ĐAM
MÊ

LÀ ĐỂ RA

TIỀN

RBOOKS

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

THÔNG TIN EBOOK

Kindle Kobo Vietnam

www.facebook.com/groups/yeukindlevietnam

Keep Calm
and
Read a Book

Tên sách

Đam Mê Không Để Làm Cảnh - Đam Mê Là Để Ra Tiễn

Tác giả

Emma Casey

Dịch giả

R Books

Thể loại

Kỹ Năng

Phát hành

Cty TNHH R BOOKS

Nhà Xuất Bản

NXB Lao Động

Ebook

2021 kindlekobovn

 m.me/shibaloveskindle

eBooks collected and made by Shiba

THANK YOU FOR YOUR SUPPORT

VỚI MONG MUỐN TRẢI NGHIỆM ĐỌC SÁCH ĐIỆN TỬ PHẢI LÀ THÚ VỊ VÀ TỐT NHẤT, DỰ ÁN SƯU TẦM VÀ CHỈNH SỬA SÁCH EBOOK VỀ ĐỊNH DẠNG CHUẨN, VÀ ĐẸP ĐÃ ĐƯỢC SHIBA BẮT ĐẦU TỪ 2018. HI VỌNG NHỮNG LY CAFE YÊU THƯƠNG CỦA CÁC BẠN CÙNG VỚI SỰ VUI VẺ, ĐAM MÊ CỦA SHIBA SẼ ĐỂ LẠI CHO THẾ HỆ SAU NÀY 1 KHO SÁCH HAY ĐẸP VÀ HỮU ÍCH

MỤC LỤC | TABLE OF CONTENTS

Hội yêu đọc sách Kindle Việt Nam

CÁC BẠN THÂN MẾN,

01

02

03

04

05

06

07

08

LỜI KẾT

LỜI CẢM ƠN

CÁC BẠN THÂN MẾN,

Đã bao giờ bạn tự hỏi, đam mê của bạn là gì, nó có thể cho bạn một công việc tốt, hay có thể đảm bảo tài chính cho tương lai của bạn hay không?

Đã bao giờ bạn ngồi trên giảng đường đại học, nghe từng lời giảng trôi tuột qua tai, khi mà những gì bạn đang được dạy chẳng phải thứ bạn thật sự muốn làm và gắn bó cả đời?

Hay đã bao giờ trên đường đến công ty, bạn chợt nhớ lại bản thân mình của nhiều năm về trước, và cảm thấy buồn bã, tiếc nuối vì đã bỏ lỡ đam mê của mình trong lúc ngụp lặn giữa guồng quay của cơn áo gạo tiền?

Đừng hoang mang, chán nản hay thất vọng nếu bạn là một trong số những trường hợp kể trên, bởi vì bạn đang cầm trên tay cuốn sách cung cấp cho bạn những chia sẻ chân thành, những kinh nghiệm thực tế và những hướng dẫn cụ thể nhất để biến đam mê của bạn trở thành thứ có thể giúp bạn tạo ra tiền.

Sẽ không còn nữa cảm giác nặng nề, mệt mỏi khi phải làm công việc bản thân chẳng có chút hứng thú nào; cũng sẽ không còn nữa những khoảnh khắc tự ti xấu hổ khi phải nghe những con người xấu tính xung quanh bạn chỉ trích: “Đam mê của bạn không thể giúp bạn kiếm tiền đâu, hãy từ bỏ đi.”

Dù bạn đang ở độ tuổi nào, thì giờ cũng đã đến lúc bạn cất cao đôi cánh, tự hào nói rằng: **“Đam mê của tôi không phải để làm cảnh, đam mê của tôi hoàn toàn có thể tạo ra tiền.”**

TIỀN - ĐÔI CÁNH CỦA ƯỚC MƠ

Nếu tiền không làm bạn hạnh phúc thì hãy đưa nó cho tôi

Khuyết danh

Nếu bạn cảm thấy tiền không mang lại hạnh phúc cho mình và bạn không biết cách xài tiền ra sao để hạnh phúc thì xin hãy đưa nó cho Emma. Emma chắc chắn với bạn rằng tôi rất hạnh phúc khi có tiền và tôi còn có thể làm nhiều người hạnh phúc hơn.

Nhưng trước tiên, hãy cùng lắng nghe câu chuyện về hành trình chinh phục đam mê, nhưng lại khiến hạnh phúc gia đình trở nên không trọn vẹn của cậu tôi - Will. Đó là một câu chuyện mà bất cứ ai trong chúng ta cũng có thể gặp phải nhưng hy vọng rằng chúng ta đủ tỉnh táo để biết đâu mới là điều mình muốn trong đời.

Câu Chuyện Về Tiền Và Hạnh Phúc Không Trọn Vẹn

Vào mùa hè năm 2004, trong một lần đi thực tế cho môn học tình, tôi đã đến thăm gia đình của cậu Will, một người họ hàng thân thiết với gia đình. Trước khi kết hôn, Will có một nông trại trồng hoa hồng ở gần nông trại của gia đình chúng tôi. Cậu thường xuyên chơi đùa với chúng tôi và nhận lấy sự la rầy của cha mẹ khi “lỡ được bầu là người lãnh đạo” trong

nhieu “phi vụ” của chị em tôi. Chúng tôi yêu quý, gần gũi với Will không chỉ vì ít có khoảng cách tuổi tác mà còn là bởi Will là một cậu thanh niên tài hoa và có rất nhiều năng lượng tích cực. Khi cậu Will bán nông trại để kết hôn và chuyển về sống cùng vợ là vợ Amy, chúng tôi đã rất buồn nhưng lại tin rằng Will sẽ có nhiều cơ hội phát triển niềm đam mê của mình hơn.

Will mở một xưởng thủ công ngay tại nhà và bắt đầu phát triển. Vì nắm bắt thị trường tốt, cộng với tài năng thực sự nên xưởng của cậu nhanh chóng có được vị trí tốt. Công việc kinh doanh ngày càng phát triển. Nhưng Will không thích thuê thêm người phụ việc. Cậu nghĩ rằng, mỗi một sản phẩm cậu làm ra phải mang linh hồn của người thợ làm. Chỉ có cậu mới có thể thổi vào từng sản phẩm sự sinh động, vẻ quyến rũ như nó vốn phải có. Vì thế, mọi chuyện gặp gỡ khách hàng, bàn giao sản phẩm, vận chuyển nguyên liệu,... vợ Amy thực hiện hết. Will say mê với các sản phẩm mình làm ra và hầu như 20 giờ của một ngày Will chỉ trong xưởng. Cha mẹ tôi đã từng nhắc nhở cậu, khuyên cậu nên dành nhiều thời gian hơn để chăm sóc gia đình nhỏ. Nhưng Will không đồng ý. Will đã gửi một tấm hình chụp hai vợ chồng trẻ trong xưởng với nụ cười thỏa mãn. Will bảo rằng, Amy rất ủng hộ đam mê của Will và đến bây giờ họ đều rất hạnh phúc.

Mọi chuyện đều vẫn tốt cho đến khi Amy bị sảy thai. Hôm đó, gia đình chúng tôi đã đi chuyến xe khuya để có thể đến đó vào sáng sớm động viên tinh thần Will và Amy. Cha mẹ tôi và các chị đã ở đó một tuần cho đến khi vợ Amy ổn định về sức khỏe. Vì đó là mùa hè nên tôi và em trai Cole đã tiếp tục ở lại. Sức khỏe và tinh thần của vợ Amy dần tốt hơn, chúng tôi lại có những khoảng thời gian rất vui vẻ. Will trở lại với công việc ở xưởng và đã đồng ý thuê người. Đó là một tin đáng mừng mặc dù công việc lựa chọn thợ làm việc ở xưởng “ông chủ Will rất nghiêm khắc” cũng khá khó

khăn. Một mùa hè rực rỡ lại qua đi. Will vẫn là người cậu dãi dào ngu ồn năng lượng đam mê với nghề. Amy lại có tin vui. Tôi và Cole đã tạm biệt cậu mẹ với vô vàn lưu luyến.

Với sự hào hứng và lòng yêu mến cả gia đình cậu, tôi đã nghĩ rằng mình sẽ được đón tiếp nồng nhiệt như trước đây, mọi người ôm lấy tôi, thăm hỏi tôi và chiêu đãi tôi những món ăn địa phương tuyệt vời. Nhưng khi bước vào ngôi nhà tôi cảm thấy có điều gì đó đã khác lần cuối tôi ghé thăm họ từ năm năm trước. Ngôi nhà mà tôi từng cảm nhận được sự ấm áp ngày nào dường như đã không còn nữa, mà thay vào đó là sự ngưng ngừng của các thành viên trong gia đình.

Khi mẹ Amy mang thai lần nữa, Will dường như chăm sóc rất tỉ mỉ. Nhưng lần sảy thai lần trước vẫn để lại cho mẹ những ám ảnh. Will đã tạm gác niềm đam mê của mình lại để chuẩn bị cho vợ và con của mình một tổ ấm thật sự. Cậu tự tay làm nội, trang trí phòng và làm rất nhiều đồ chơi cho em bé. Mỗi khi nhìn vợ con, Will đã rất vui vẻ nhưng trong thâm tâm vẫn còn một điều gì đó mà cậu cảm thấy nuối tiếc. Will vẫn chăm sóc vợ con chu đáo, nhưng Amy hiểu rằng, chẳng cô đã không còn nụ cười tràn đầy nhiệt huyết như trước. Giữa họ, không ai nói với ai nhưng dần có khoảng cách. Khi con trai được 5 tuổi, Will nhận được lời đề nghị mở lại xưởng và tham gia dự án xuất khẩu. Ngọn lửa đam mê lại bùng hực cháy lên và Will quyết định không thể bỏ lỡ cơ hội này. Khi mọi chuyện đã đầu vào đấy, Amy mới biết chuyện. Họ đã tranh cãi với nhau. Will bảo rằng anh đã rất trách nhiệm với gia đình, đã bỏ bê niềm đam mê của mình vì gia đình, bao nhiêu áp lực về tiền bạc,... Amy trách móc, nếu Will không quá ham mê công việc thì làm sao cô ấy lại mất đi đứa con đầu tiên, anh đã thật sự chăm lo cho bé thứ hai chưa khi chỉ làm như trách nhiệm mà không để

vào nhiều tâm ý của người cha, vì thế mà con trai họ mới nhút nhát, mới không có được sự vô tư như những đứa trẻ cùng tuổi khác,...

Tuy rằng cuối cùng vẫn có những thỏa thuận với nhau nhưng rõ ràng họ không thể có cùng tiếng nói cảm thông như trước. Công việc của Will ngày càng bận rộn hơn và cậu cũng kiếm được nhiều tiền hơn. Will đã thuê người giúp việc để lo toan việc nhà. Amy chỉ cần chăm sóc con trai. Cậu nghĩ rằng như vậy đã thỏa đáng. Will càng ngày càng ít có mặt ở nhà. Có khi một tháng trời cậu chỉ dùng cơm với vợ con được dăm ba lần. Nhưng Will cảm thấy đang thực hiện niềm đam mê và tài năng của cậu đã được công nhận. Khao khát thời trẻ cùng những nỗ lực dần có kết quả. Tuy nhiên, khi dự án hợp tác với địa phương không mang lại kết quả tốt như kế hoạch, sự tin tưởng với sản phẩm ở xưởng cũng dần bị mất uy tín. Cộng với thời tiết có nhiều thay đổi, mưa nhiều hơn trước rất nhiều, ngu ồn gỗ dự trữ lại không được bảo dưỡng đúng cách (do bên hợp tác muốn tiết kiệm chi phí), Will đã bất đồng quan điểm và tách ra. Cậu nghĩ rằng, khi đam mê còn cậu sẽ thừa sức lực để đưa xưởng trở lại sự phát triển trước đó. Mẹ Amy cũng đã dùng số tiền tích góp trước đó để giúp Will trả nợ và trang trải mọi thứ lại từ đầu.

Trước đó, tôi đã được biết là cậu vừa kinh doanh thất bại và tôi cũng ghé thăm với tâm thế muốn an ủi mọi người. Tôi vẫn nghĩ trong những ngày tháng này, gia đình cậu phải gắn bó và động viên nhau vượt qua khó khăn, như cách mà họ vẫn từng làm như thế trước đây. Thế nhưng đi đâu đó có vẻ không đúng. Cậu mẹ và cháu vẫn đón tiếp tôi nhiệt tình và quan tâm đến cuộc sống của tôi, nhưng tôi không còn thấy họ nhìn nhau đầy âu yếm nữa, cháu của tôi dường như thân thiết với mẹ của chúng hơn với người trụ cột của gia đình - là cậu tôi. Phải mất cả buổi sáng tôi mới chấp nhận được không khí này khi phải liên tục đưa ra các chủ đề nói chuyện trong

khi chủ nhà thì dường như không muốn nói nhiều về cuộc sống của họ trong thời gian qua – như là cách để họ không nhắc lại những mất mát và đau buồn từ việc phát triển đam mê của cậu tôi từ nhiều năm trước.

Trước đây cậu là một người tôi vô cùng ngưỡng mộ khi đã truyền đạt cảm xúc mãnh liệt về ước mơ tạo dựng một xưởng sản xuất sản phẩm thủ công mỹ nghệ cho tôi. Cậu tôi tài năng và tin tưởng vào tương lai tươi sáng khi cậu khởi nghiệp thành công. Amy là một người vợ đảm đang và trở thành hậu phương tuyệt vời để giúp cậu thực hiện đam mê của mình. Thế nhưng câu chuyện khởi nghiệp đầu phải chỉ có đam mê là được. Trong suốt năm năm đầu tiên, cậu tôi đã phải đối mặt với bao nhiêu khó khăn nhưng thành công vẫn chưa đến. Dù như thế cậu tôi lúc này vẫn chưa từ bỏ niềm mơ ước nhưng vợ và con của cậu thì không còn kiên nhẫn nữa. Họ đã kiệt sức và mất hết niềm tin vào thành công mà cậu tôi vẫn nói. Thị trường không còn xu hướng chọn những đồ thủ công mỹ nghệ tuy đẹp, chất lượng nhưng giá thành quá cao. Thêm vào đó, ngày càng có nhiều nguyên vật liệu vừa tốt, giá thành phải chăng và bảo vệ môi trường hơn. Nhiều xưởng sản xuất đã nhanh nhẹn thay đổi cơ cấu kinh doanh nhưng Will vẫn không thể từ bỏ. Cậu nghĩ rằng nếu đi theo xu hướng thị trường, sẽ không còn là đam mê nữa!

Amy nói rằng gia đình bây giờ cần tiền để thanh toán các hóa đơn mỗi tháng, cần tiền cho các con đi học, cần tiền để lấy lại quyền sở hữu ngôi nhà thân yêu đã bị lấy đi thế chấp ngân hàng chứ không còn muốn cùng cậu theo đuổi đam mê viễn vông nữa! Will nói muốn thành công thì cần phải kiên trì theo đuổi, còn vợ cậu nói gia đình cần cậu chấm dứt đam mê đó đi và giúp gia đình sung túc trở lại như ngày xưa. Gia đình cậu đã rạn nứt như thế.

Tôi chỉ biết là cậu đang gặp rất nhiều khó khăn và nợ nần khá nhiều, nhưng tôi không biết rằng gia đình đã không còn là hậu phương vững chắc cho cậu như trước đây nữa. Cậu đã phải tự mình bắt đầu lại mọi thứ nhưng ngoài kinh nghiệm của những lần thất bại, cậu đã mất gần hết sự hỗ trợ từ vợ con và tiền bạc. mất sự tin tưởng của cả họ hàng quyến thuộc và bạn bè, đối tác gần xa. Cậu tôi đã nói rằng, sự thất bại lúc đó thật sự không là gì so với nỗi cô đơn và thất vọng tràn ngập tâm hồn cậu. Nhưng cậu không thể buông xuôi và chỉ còn biết nỗ lực đạt được thành công để chứng minh với mọi người rằng niềm đam mê của cậu là quyết định đúng đắn thế nào. Thế rồi, những đêm mất ngủ cùng những nỗ lực không mệt mỏi của cậu đã được đền đáp, khi mà như lời cậu nói – thời cơ đã chín muồi - cậu đã gặp được những cơ duyên vô cùng thuận lợi về con người, vốn đầu tư và chiến lược đúng đắn để mang lại thành công vang dội vượt qua cả những gì mà cậu ao ước.

Sự việc tiếp theo những tưởng sẽ thuận lợi hơn khi đã chứng minh được mình đúng - đam mê đã đem đến tiền tài, danh tiếng cho xưởng thủ công mỹ nghệ và cho cả cậu, gia đình cậu ắt hẳn vô cùng tự hào và mọi người sẽ có thể bắt đầu lại như xưa, sẽ hạnh phúc trở lại như xưa. Thế nhưng “hạnh phúc không trọn vẹn” mới là điều xảy đến với gia đình cậu. Hạnh phúc khi cả gia đình lại cùng quây quần cùng nhau dưới cùng mái nhà, nhưng không trọn vẹn khi mất đi nhiều tiếng cười, nhiều sự động viên, nhiều lời âu yếm đến từ các thành viên, hay chính xác hơn là từ phía vợ con đã không còn sự tương tác tình cảm đến với cậu. Thời gian trôi qua không thể quay lại. Con trai đã lớn, đã tự biết tạo niềm vui tự khám phá thế giới xung quanh và ít có nhu cầu trò chuyện với cha. Amy cũng quay trở lại với công việc trước kia là một giáo viên Tiếng Anh. Cô có công việc của mình và sẽ không quá chờ mong chồng về dùng cơm, quá lo lắng khi

chồng ở xưởng tối muộn,... Nếu giả sử, Will thất bại một lần nữa, Amy cũng tự tin không phải khổ sở lo lắng vì không đủ tiền trang trải chi phí sinh hoạt cho gia đình.

Hình ảnh hiện tại về cậu trong đầu tôi chính là một người đàn ông thành công, giàu có nhưng luôn ray rứt vì chưa thể hàn gắn được tình cảm gia đình. Hình ảnh đó ám ảnh cả các thành viên trong gia đình cậu, và ám ảnh cả với tôi - một cô gái đang tràn đầy đam mê và hoài bão với tương lai của mình.

*****

Câu chuyện của cậu Will như hồi chuông cảnh báo tôi phải biết nhận thức rõ ràng hơn về con đường thực hiện đam mê của mình phải hài hòa với các mối quan hệ còn lại của cuộc sống, đặc biệt là gia đình. Emma Casey tôi sẽ không bao giờ từ bỏ niềm đam mê của mình, vì đó là nguồn cảm hứng sống mạnh mẽ của tôi, nhưng tôi cũng sẽ không bao giờ cho phép mình đánh đổi hạnh phúc gia đình với tiền bạc hay danh vọng. Tôi đã có được gia đình hạnh phúc và vẫn đang từng bước tiến hành đam mê bằng những kế hoạch cụ thể.

Thành công có, thất bại cũng không thiếu và đó sẽ là vòng quay khó có thể tránh được. Thế thì tại sao tôi phải lo lắng vì sự thật hiển nhiên đó chứ, trong khi đó dù trong giai đoạn nào, gia đình vẫn luôn bên cạnh tôi và những số tiền mà tôi kiếm được từ niềm đam mê như là phần thưởng cho những nỗ lực và những đóng góp nhỏ nhoi mà tôi (và công ty của tôi) đã mang đến xã hội.

Tôi có cả tiền và hạnh phúc trọn vẹn! Hạnh phúc biết bao.

Còn bạn thì sao?

Đây là câu chuyện xuyên suốt mà tôi muốn gửi gắm trong cuốn sách này và tôi muốn bạn suy ngẫm đi đâu đó khi đọc những nội dung tiếp theo.

Tiền bạc – đam mê – thành công - hạnh phúc nên có mối quan hệ như thế nào, bạn sẽ cần quyết định ra sao khi đối diện với từng tình huống liên quan đến chúng.

Vậy bây giờ, chúng ta cùng bắt đầu tiếp cận đến khái niệm về tiền bạc đầu tiên nhé, để bạn có cái nhìn cởi mở hơn với tiền bạc và biết vận dụng chúng như thế nào trong cuộc sống cũng như cho niềm đam mê của mình.

Tiền Là Phương Tiện Để Chúng Ta Thực Hiện Thấp Nhu cầu Cá Nhân

Nhớ lại ngày xưa, chúng ta được học rằng tiền là phương tiện trung gian để trao đổi giữa cung và cầu hàng hóa. Tiền cũng còn là phương tiện để cất trữ (để dành), là thước đo giá trị (định giá), là Cơ sở để xác định mối quan hệ trao đổi hàng hóa quốc tế (tỷ giá), là phương tiện đầu tư (gửi tiết kiệm lấy lãi),... Tiền được quốc gia phát hành và bảo đảm giá trị bởi các tài sản khác như vàng, kim loại quý, trái phiếu, ngoại tệ,... Ở đây Emma sẽ không nói về việc tại sao tiền đại diện cho nền kinh tế, và tại sao ngân hàng trung ương của một quốc gia có thể ảnh hưởng đến nguồn cung tiền của quốc gia. Emma chỉ muốn nhấn mạnh, chúng ta cần tiền và rất quý tiền, thật vậy!

Khi tiền xuất hiện, tư hữu ngày càng phức tạp hơn. Ngày xưa, con người tranh giành nhau đất đai để tăng diện tích canh tác nông nghiệp. Còn thời nay, người ta tranh giành mọi thứ để lấy được nhiều tiền, vì những thứ có giá trị đều có thể quy đổi ra tiền. Con người cũng sợ sức mạnh của đồng tiền, chúng có thể làm biến đổi một mối quan hệ tưởng chừng tốt đẹp, nó có thể lấy đi mạng sống của bệnh nhân nào đó không đủ tiền chữa trị, nó cũng có thể làm cho chúng ta trở nên sa đọa hơn, bần xỉn hơn nếu

không biết cách sử dụng đồng tiền,... Và khi đã dư dả tiền bạc rồi, thì người ta kiếm thêm tiền để làm gì? Vẫn là để thỏa mãn nhu cầu cá nhân.

Vậy hiện giờ bạn đang ở đâu trong tháp nhu cầu cá nhân của Maslow?

Nhu cầu sinh lý.

Nhu cầu an toàn.

Nhu cầu xã hội/mối quan hệ, tình cảm.

Nhu cầu được tôn trọng.

Nhu cầu được thể hiện bản thân.

Và bạn có muốn đi đến nấc thang cao nhất của mô hình này không? Đừng tự lừa gạt bản thân mình, bạn biết rõ là mình muốn tiến đến đỉnh cao đó hoặc bạn không dám thừa nhận mà thôi.

Tôi sẽ không đi vào chi tiết tháp nhu cầu, tôi chỉ muốn nói nhu cầu của con người là vô tận. Có thể giữa người giàu và người nghèo sẽ có cái nhìn khác nhau về tiền bạc nhưng nhu cầu chung thì chắc là không mấy khác biệt. Ai lại chẳng muốn được ăn no mặc đẹp, ai chẳng muốn được mọi người tôn trọng và ngưỡng mộ chứ!

Nhờ truyền thống của gia đình, Emma và anh chị đã được học về các bài học tài chính cơ bản từ khi còn bé. Và bây giờ khi đã có gia đình riêng, tôi hiểu rằng mình đã may mắn biết bao vì vẫn còn ghi nhớ những bài học sâu sắc từ cha mẹ để áp dụng với các thiên thần nhỏ của mình. Tôi được dạy phải biết tiết kiệm và quản lý từng đồng tiền nhỏ chỉ từ vài đô la. Lúc đó, con heo đất là tất cả tài sản của tôi. Tôi được dạy về sức lao động đã tạo ra tiền bạc quý giá thế nào, thế nên mục tiêu kiếm tiền của tôi không bao giờ phi thực tế, chúng phải sinh ra từ sự nỗ lực làm việc của tôi.

Ấy thế mà có vẻ không phải ai cũng hiểu đi đâu đó. Bạn có thể dễ dàng thấy được sự mơ mộng về sự giàu có ở bất cứ đâu, nhưng nhiều hơn hẳn

vẫn là làm ít mà vẫn muốn nhiều hơn. Nếu trước 18 tuổi cha mẹ vẫn còn chu cấp sinh hoạt phí cho các con, thì sai thời gian đó, các chị em tôi đều biết phải tự giác tạo ra những đồng tiền đầu tiên dù là ít đi nữa, cha mẹ tôi luôn khuyến khích đi đầu đó

ĐẠI HỌC VÀ NHỮNG MƠ MỘNG VỀ TIỀN BẠC, DANH VỌNG

Vào thời đại học, áp lực của những sinh viên chúng tôi đã ở mức cao nhất – đó là nhu cầu thể hiện bản thân. Chúng tôi không chỉ muốn học giỏi mà còn muốn kiếm thật nhiều tiền và được xã hội tôn trọng. Những câu chuyện truyền cảm hứng của các doanh nhân thành công như Bill Gates, Steve Job không chỉ là sự thành đạt mà là con đường làm giàu nhờ sự sáng tạo từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường. Họ đã làm được những điều tuyệt vời từ khi còn trẻ như thế, thì tại sao chúng tôi lại không thể. Ngày đó, tôi cũng có những giấc mơ to lớn như thế cho đến khi cuộc đời dạy tôi cách xác định vị trí của mình hiện đang ở đâu.

Đặc điểm chung của đại đa số sinh viên là: đi học, đi làm và tiêu tiền. Sinh viên vừa học vừa làm là chuyện vô cùng phổ biến. Họ kiếm được một khoản tiền và vui vẻ mua sắm, đi chơi, tiệc tùng. Đương nhiên, trong số đó cũng có người tiết kiệm, trang trải việc học hành. Thế nhưng không ít người trong số đó lại bắt đầu đến lớp thừa dằn và nghỉ học vào năm thứ ba. Lớp tôi cũng có đến vài người như thế. Tôi còn nhớ rất rõ David, anh bạn với nụ cười dễ mến đã từng giúp đỡ tôi rất nhiều trong lớp học, cậu cũng đã chấm dứt thời sinh viên của mình khi chưa tốt nghiệp. Sau này được kể lại, tôi mới biết David bỏ học không phải vì gia cảnh nghèo khó mà là vì cậu đi theo các thành viên trong nhóm Đầu tư chứng khoán để

kiếm tiền và ngập chìm trong nợ nần nhanh chóng. David đã chấm dứt con đường học vấn từ đó và trả nợ điên cuồng trong suốt nhiều năm. Hiện tại cậu đang làm nhân viên hái nông sản tại một trang trại ở nông thôn và không có ý định quay trở lại thành thị nhiều buồn đau. Thật tiếc cho David, cậu đã bỏ lỡ cả tương lai của mình chỉ vì đã đi trên con đường tắt – đầy nguy hiểm – để kiếm tiền một cách thiếu hiểu biết và không có kế hoạch thể.

Sau này khi đã học chuyên sâu hơn về các kênh đầu tư tài chính, tôi thấy được con đường kiếm tiền nhanh chóng như chứng khoán không hề dễ dàng như những lời mời gọi. Bạn phải bỏ ra rất nhiều thời gian, công sức để tích lũy kiến thức, kỹ năng và thực hành có kế hoạch mới có được kinh nghiệm thực tế. Nhưng lại nhuận càng nhiều thì rủi ro càng cao, David đã nghĩ đó là hai vế tỷ lệ nghịch và cậu phải trả giá cho sai lầm của mình.

Đại học, hay độ tuổi từ 18, là một mốc quan trọng mà mỗi người bắt đầu chịu trách nhiệm với việc đặt những viên gạch đầu tiên để xây dựng tương lai của mình. Bên cạnh đam mê cần thực hiện thì tiền bạc lại là thứ phải giải quyết mỗi ngày. Chúng ta không thể mãi sống mà không có một kế hoạch an toàn. Và cũng đừng mất thời gian để so sánh mãi giữa người giàu với người nghèo, bởi vì họ có mục tiêu tài chính khác nhau.

Nếu như người nghèo chỉ mong có đủ tiền chi tiêu trong cuộc sống và đầu tư tiết kiệm cho kỳ nghỉ hưu, thì người giàu lại có nhu cầu thể hiện sự sáng tạo của bản thân với xã hội nhiều hơn, việc kiếm thêm tiền như một cuộc chơi, buộc họ trở thành người chiến thắng và thúc bách họ làm việc mỗi ngày. Thành quả họ mong muốn nhận được lúc này chính là sự khẳng định tài năng vì đã đóng góp nhiều cho xã hội (về vật chất).

Từ khi học về kinh tế, Emma nhận ra một điều rằng, người giàu không phải là những nhà tư bản kiếm tiền trên sức lực của người nghèo như

chúng ta vẫn thường nghĩ. Họ tạo công ăn việc làm cho một bộ phận xã hội, họ phải đóng thuế, họ chi tiền để cải tạo những công trình công cộng, thậm chí nhiều người còn cam kết không để lại tiền cho con cái mà dành gần hết tài sản để làm từ thiện. Ngoài ra, những quyết định về tiền bạc của họ còn ảnh hưởng đến nền kinh tế địa phương, tác động tích cực đến cuộc sống của hàng trăm ngàn người dân. Có những người giàu sẵn sàng sử dụng tiền cho xã hội nhiều hơn cho bản thân mình. Ở chiều ngược lại, hàng triệu người dân bình thường chỉ thực hiện trách nhiệm xã hội khi được yêu cầu mà thôi.

Quay trở lại việc phục vụ nhu cầu cá nhân, từ lâu tôi đã phát hiện ra rằng tiền chính là chìa khóa quan trọng để con người thực hiện các nhu cầu đó được dễ dàng hơn. Khi còn độc thân chắc chắn bạn cần thanh toán các hóa đơn hằng tháng, nếu bạn là chủ doanh nghiệp thì bạn còn phải tính đến các vấn đề đầu tư, xuất nhập khẩu, mở rộng quy mô, phát triển nhân sự, lạm phát,... Vậy Emma hỏi thật nhé, thẻ tín dụng của bạn đã bao nhiêu lần quá hạn thanh toán? Và bạn phải dùng các khoản tiền khác để hoàn trả lại cho nó bao nhiêu lần rồi? Bạn có chắc là mình chỉ quẹt thẻ để chi trả cho nhu cầu sinh hoạt tối thiểu thôi không?

Vâng, Emma biết là nhiều chuyên gia có thể khuyên các bạn lứa tuổi 20 – 30 nên sử dụng thẻ tín dụng để chi trả cho các nhu cầu cơ bản. Nhưng họ cũng nhấn mạnh rằng bạn chỉ nên dùng cho nhu cầu cơ bản thôi, chúng không bao gồm các cuộc mua sắm tùy hứng hoặc các buổi liên hoan bất tận cùng bạn bè đâu. Ở lứa tuổi “vàng” này, bạn đang dốc sức mình để cố gắng hiển và nâng cao giá trị trong công việc, trong các mối quan hệ, hay bạn chỉ đang quay vòng trong vòng xoáy hoang mang không kế hoạch – lẫn lộn giữa công việc và tiền bạc?

Tôi hiểu bạn mong muốn có một mức lương tốt nhưng thực tế yêu cầu tăng lương lúc này – khi bạn chưa có nhiều cống hiến về cả số lượng và chất lượng trong công việc – là vô cùng nhạy cảm. Bạn cần khẳng định vị trí của mình trước ban lãnh đạo mới mong đề xuất được một mức lương xứng đáng hơn. Nếu số tiền mà bạn nhận được không đủ để trả nổi các hóa đơn thì trong thời gian này chiếc thẻ tín dụng chính là trợ thủ đắc lực để giúp bạn đảm bảo nhu cầu cuộc sống cơ bản.

Vậy mà ở nhiều nước trên thế giới, một số lượng không nhỏ người trẻ đang gánh trên mình những khoản nợ lớn, phần lớn là từ thẻ tín dụng. Theo thống kê của các ngân hàng và các tổ chức tín dụng, các khoản nợ đang tăng lên rất nhanh trong khi thu nhập của người dân không mấy thay đổi. Nhiều người vay để tiêu xài, vay để trả khoản nợ đã mượn mà không kiểm soát được, vay để thực hiện những sở thích cá nhân,... nợ chồng lên nợ và kéo dài. Tôi thật sự hy vọng các bạn có các khoản vay hợp lý trong việc thanh toán tiền đại học, tiền mua xe, mua nhà trả góp và tiền đầu tư cho kỳ nghỉ hưu. Nhưng đáng tiếc, số lượng thẻ quẹt để trả tiền mua sắm, du lịch thì gấp mấy lần. Chiếm phần lớn trong số đó lại là những người trẻ. Hành động lựa chọn nhu cầu sống hưởng thụ mà không chịu làm việc chăm chỉ thật nguy hiểm và lối sống đó đã, đang làm hại hàng triệu người nữa trong vài thập kỷ tới.

Tại sao bạn không nhìn thấy mặt trái của chiếc thẻ tín dụng trong túi của mình, tại sao bạn bỏ qua những lời cảnh báo rằng chúng khuyến khích bạn sống hơn những gì bạn có?

Tôi nghĩ lý do nằm ở chính tâm lý thích hưởng thụ trước và mất cảnh giác của các bạn đã làm cho số lượng công ty phát hành thẻ tín dụng mọc lên ngày càng nhiều trong những năm qua. Họ còn mở rộng hạn mức thẻ, đưa ra hàng loạt chương trình ưu đãi để lôi kéo khách hàng. Giống như thẻ

tín dụng, các gói vay dành cho người có thu nhập thấp, hỗ trợ kinh doanh bỗng trở thành “miếng mồi ngon” của những người chìm ngập trong nợ nần. Còn những chủ doanh nghiệp mới không thể vay ngân hàng tiếp vì quá hạn mức thì đành vay tiền tư nhân với lãi suất cao. Từ đây xuất hiện các bài toán nan giải về vấn đề kinh tế quốc gia, an sinh xã hội và chỉ số hạnh phúc của cả cộng đồng.

Tôi từng được nghe được câu chuyện của tổng thống Donald Trump (Mỹ) với người ăn mày, Donald Trump hỏi người ăn mày đang có bao nhiêu tiền, người ăn mày nói chỉ có 2 đô la, Donald Trump nói rằng, ông thật giàu vì có tới 2 đô la, trong khi tôi nợ tới 2 tỷ đô la! Tôi không biết ông Donald Trump đang có nợ xấu hay nợ tốt, nhưng tôi nghĩ chắc hẳn ông không đi vay tiền tùy tiện để ăn chơi hay mua một thứ gì đó mà không có giá trị sinh lời trong tương lai.

Vì vậy, tôi muốn bạn nghiêm nghĩ kỹ hơn về việc sử dụng tiền của mình là quan trọng như thế nào, đó không hẳn chỉ ảnh hưởng đến một mình bạn. Vì nếu mỗi người đều không biết cách sử dụng tiền thì tiền sẽ đi đâu khiến bạn. Việc mà bạn có thể làm là ngừng bắt mình trở thành nghèo hay người giàu, mà quan trọng hơn cả là bạn biết cách để có được tự do tài chính suốt đời.

Bạn Cần Tham Gia Lớp Học Về Tiền Để An Toàn Và Hạnh Phúc Hơn

Tội khản khoản bạn hãy tham gia các lớp học về tiền bạc, vì không chỉ được tự do hơn về mặt tài chính, bạn còn có thể hạnh phúc hơn rất nhiều nhờ học làm chủ được đồng tiền của mình.

Tiền có mặt từ rất lâu nhưng những khóa học về tiền thì chỉ ra đời khi có quá nhiều người vướng vào rắc rối với vấn đề tài chính. Hiện nay, khi các khóa học, các buổi chia sẻ đã phổ biến hơn, các bạn lại bị cuốn vào vòng xoáy kêu gọi đầu tư hay hàng trăm cách quản lý tài chính khác nhau trên thế giới, của người nổi tiếng và của cả những người chưa có thành tựu tài chính nào.

Vậy cần phải học về tiền từ lúc nào? Câu trả lời của tôi là bạn cần được học từ cha mẹ bạn ngay khi còn nhỏ, và đó là điều chính xác là những gì mà Emily – cô bạn thân của tôi đang hướng dẫn cho các con của mình.

Emily dạy các con của cô ấy về thái độ đúng đắn khi đối mặt với tiền, cô chia sẻ bảng thu chi hằng tháng của gia đình và yêu cầu con cô cũng phải có bảng chi tiêu của riêng mình. Sẽ có những lúc Emily giữ tiền của các con nhưng cô luôn giải thích là chúng cũng cần đóng góp vào chi phí sinh hoạt hằng ngày với gia đình. Thông qua đó Emily dạy con cách tiết kiệm từ việc sử dụng điện, nước, bán đồ chơi cũ để mua đồ mới hay làm từ thiện. Chúng ta hoàn toàn có thể sống thân thiện với tiền như vậy và học được mọi bài học quan trọng từ chúng. Emily nói rằng cô hy vọng khoảng thời gian này, các con của cô sẽ hiểu được giá trị của đồng tiền và tránh xa những ảo vọng giàu có mà thế giới sẽ vẽ ra cho bọn trẻ khi chúng lớn lên.

Những bài học của Emily cũng giống như những gì mà cha mẹ tôi đã từng dạy cho chúng tôi khi còn nhỏ. Tin tôi đi, đó là bài học vô giá về tiền mà các cô bé, cậu bé nào cũng cần được học từ sớm.

Khi bạn bắt đầu đi làm thêm ở những năm trung học hay đại học, bạn cần có kế hoạch tài chính cuộc đời. Và tuổi 20 thật sự không quá sớm để bạn bắt đầu xây dựng kế hoạch nghỉ hưu đâu. Vào lúc này, bạn đã được sống tự lập và chịu trách nhiệm về các quyết định của mình. Bạn sẽ có những năm đầu lạc lối với hàng trăm ngàn đầu sách kiếm tiền, sách dạy tư

duy đột phá để thành công. Giống như tôi ngày trước, những lời khuyên về việc đầu tư, tiền sinh ra tiền, kiếm tiền thụ động ngay cả trong lúc ngủ sẽ dẫn bạn đến các ảo tưởng tài chính huy hoàng. Điều đó thật sự không an toàn chút nào. Vào những năm đại học, tôi đã từng nghĩ đến viễn cảnh “kiếm tiền thông minh” bằng cách đầu tư chứng khoán để có thật nhiều tiền. Và dĩ nhiên chúng chẳng đi đến đâu và tôi thì cũng không kiếm được số tiền khổng lồ mơ ước đó. Lúc đó tôi mới nhận ra rằng, đầu tư là một phương pháp tăng thu nhập nhưng muốn có hiệu quả thì phải có kế hoạch chi tiết, phải đi từng bước nhỏ.

Tôi cần phải nhấn mạnh rằng bài học về tiền bạc là bài học lâu dài cho đến tận ngày bạn hài lòng với kết quả nghỉ hưu của mình. Khi bắt đầu, bạn cần học quản lý những số tiền nhỏ trước tiên chứ không phải đầu tư vào các dự án có lợi nhuận cao mà rủi ro lớn, nhất là trong bối cảnh nền kinh tế thế giới đầy biến động như ngày nay. Tôi biết có rất nhiều bạn đã và đang đầu tư rồi, nhưng việc đầu tư lúc này để học hỏi sẽ tốt hơn kỳ vọng vào kết quả kiếm tiền nhanh chóng. Vì vậy, tôi thật sự khuyên bạn hết sức tỉnh táo với những người tư vấn tài chính và lời kêu gọi đầu tư và những người này có thể sẽ đưa ra cho bạn lời mời nghe có vẻ hấp dẫn nhưng thực chất không hề sinh lợi nhuận cho bạn, thậm chí là dẫn đến lỗ vốn.

Mặt khác, ngay cả khi đủ tỉnh táo để tránh bị lừa đảo, bạn vẫn có thể lâm vào tình trạng khủng hoảng tài chính vì chưa thanh toán thẻ tín dụng và các khoản nợ sinh viên. Điều quan trọng bạn cần làm lúc này là không nên dồn tiền vào các dự án kinh doanh mà mình không chắc chắn, thay vào đó, hãy thanh toán hết các khoản nợ trước khi tiền lãi tăng lên một con số khổng lồ. Nếu bạn thật sự muốn kiếm tiền nhanh chóng hơn, tôi nghĩ bạn hoàn toàn có thể dùng những kỹ năng giỏi nhất của mình để tìm những công việc tự và có được danh sách khách hàng thân thiết. Có hàng ngàn

tấm gương thành công tài chính ở thời sinh viên từ chính ngành nghề chuyên môn của họ. Tôi thật sự khuyên bạn đừng nên bỏ lỡ thời gian thực tập tuyệt vời này, bạn cần gây dựng thương hiệu cá nhân của mình để làm sáng hồ sơ năng lực và gửi đến những nhà tuyển dụng tiềm năng sau khi tốt nghiệp.

Bạn không biết mình giỏi kỹ năng gì để kiếm tiền ư? Vậy thì song song với bài học về tiền, bạn còn phải học thêm các phương pháp về việc chọn nghề, chọn việc. Có thể bạn phải tìm kiếm khá lâu, thậm chí đến tận lúc về già bạn mới tìm ra được hay có thêm những niềm đam mê mới. Tôi chỉ biết nếu muốn thành công thì bạn cần phải đặt các mục tiêu đam mê vào bảng kế hoạch tài chính để tiền giúp bạn đạt được đam mê nhanh chóng. Tuy nhiên tôi có thể gợi mở cho bạn những dấu hiệu phát hiện ra các kỹ năng giỏi nhất bạn có và cách thức để đến gần với đam mê hơn. Tôi phải nhắc lại một lần nữa, vì bạn có thể phải làm việc đến hơn bốn mươi năm, và tôi nghĩ đi đâu bạn khao khát nhất trong suốt giai đoạn này không chỉ để có nhiều tiền mà còn là để thực hiện mơ ước, lý tưởng trong đời mình.

Vì vậy, nếu tốt nghiệp được cả lớp học đam mê và lớp học về tiền càng sớm, bạn sẽ càng an toàn và hạnh phúc.

Thái Độ Đúng Đắn Nhất Với Tiền Bạc Là Dùng Tiền Đầu Tư Cho Bản Thân

Đầu tư càng nhiều vào bản thân mình càng tốt, bạn là tài sản lớn nhất của chính mình cho đến thời điểm này

Warren Buffett

Một câu chuyện hài hước kể rằng, có ba người đàn ông bị bắt vào tù và họ đều được thực hiện một điều mình mong muốn. Người đầu tiên yêu cầu có một hộp thuốc lá, người thứ hai mong muốn có được một người phụ nữ, người thứ ba thì muốn thực hiện cuộc điện thoại ra bên ngoài. Khi kết thúc thời hạn ngồi tù, người đàn ông đầu tiên bước ra với một thân hình ốm yếu và ngón tay rung rẩy kẹp điếu thuốc lá. Người thứ hai bước ra với một người phụ nữ đang mang thai và mấy đứa con nhỏ. Còn người đàn ông xin được gọi điện thoại thì trở nên giàu có, ông đưa một chiếc chìa khóa xe cho người cai ngục và nói rằng: “Cám ơn anh đã giúp tôi gọi điện thoại ra bên ngoài để tôi đi đầu hành được việc kinh doanh của mình, bây giờ tôi xin tặng anh chiếc xe ô tô này để tỏ lòng biết ơn của tôi.”

Ba người cùng với những lựa chọn khác nhau đã có những kết cục khác nhau. Dù không trực tiếp nói về tiền bạc, nhưng với tôi câu chuyện này cũng muốn ám chỉ là, khi cơ hội hay tiền bạc đến, mỗi người đều được quyền quyết định cách sử dụng, và chính điều đó sẽ tác động đến cuộc sống của họ trong hiện tại và mai sau. Nếu như hai người đàn ông đầu tiên chỉ muốn thỏa mãn nhu cầu cá nhân mà không quan tâm đến hậu quả thì người đàn ông thứ ba lại biết tận dụng cơ hội cùng tiền bạc để đầu tư cho bản thân và có được cuộc sống giàu sang như mong muốn, ông ta cũng không quên cảm ơn người đã giúp đỡ mình.

Tôi vẫn luôn nhớ đến câu chuyện này để nhắc nhở mình nên biết tận dụng mọi cách để làm cho cuộc sống của mình ngày càng tốt đẹp hơn, bắt đầu bằng việc sử dụng tiền bạc hợp lý và đúng cách. Dùng tiền vào đâu? Vào chính bản thân mình để có được sự phát triển toàn diện từ thể chất, tinh thần và đạt được những điều mình mong muốn.

Đầu tư cho bản thân là cách trực tiếp để bạn ngày càng tạo ra nhiều tiền bạc, của cải. Nhưng hơn thế nữa, đầu tư cho bản thân để có thể theo

đuổi và làm những đi ều mình thích một cách nhanh chóng và hiệu quả hơn. Đầu tư mọi đi ều thật tốt trong hiện tại để nhận quả ngọt trong tương lai! Vậy những chiến lược đầu tư nào bạn cần thực hiện ngay hôm nay để đạt được những đi ều đó? Hãy đầu tư vào lĩnh vực chuyên môn, tâm hồn, tư duy và vào vẻ ngoài để làm mình toát lên sức sống rạng rỡ và luôn luôn sẵn sàng học hỏi những đi ều mới.

B ồi dưỡng kiến thức chuyên môn, chăm sóc tâm hồn và phát triển tư duy để bạn nhận những ngu ần cảm hứng tích cực, đồng điệu là một sự đầu tư khôn ngoan cho bạn mỗi ngày. Bạn sẽ thấy yêu đời hơn, yêu thương mọi người hơn và đó sẽ là ngu ần động lực lớn để bạn có quyết tâm thực hiện nhiều đi ều mới sáng tạo và có giá trị hơn. Bạn sẽ đầy niềm vui khi tích cực thu nhận những kiến thức, kỹ năng mới cho công việc và học tập. Bạn có thể thu nhận nhiều đi ều bổ ích từ sách vở, từ các khóa học, hội thảo với sự tư vấn của các chuyên gia để bạn có nhiều ý tưởng hay cho định hướng cho sự nghiệp sau này. Ngoài ra bạn có thể bồi dưỡng tư duy về kỹ năng, các mối quan hệ, phát triển tư duy cảm xúc,... khi đăng ký những chuyến du lịch khám phá thiên nhiên hay văn hóa vùng miền, tham gia những chương trình thiện nguyện ở các trung tâm người già neo đơn, người cơ nhỡ,... để bạn rèn luyện sự thích nghi với các hoàn cảnh khác nhau, xử lý các tình huống bất ngờ có thể xảy đến trong cuộc sống.

Những con người có năng lực bình thường chỉ được giao những công việc bình thường. Nhưng cuộc sống sẽ không còn yên bình nữa nếu như bạn bị đào thải ngay chính trong lĩnh vực chuyên môn của mình. Đó là chưa kể đến thế giới đang phát triển với tốc độ chóng mặt ở mọi lĩnh vực ngành nghề, mọi người còn bị vây quanh bởi công nghệ và kiến thức mới mỗi ngày. Hãy chắc rằng bạn không phải là người bị tụt hậu với những đi ều

mới, những yêu cầu mới mà công việc của bạn yêu cầu. Thế nên, điều bạn có thể làm để không rơi vào tình cảnh đó chính là: học, học và học.

Cải thiện vẻ ngoài rạng rỡ với cơ thể khỏe mạnh, nụ cười tươi và ngoại hình đẹp. Ai lại không thích nhìn mình như thế trong gương! Việc chăm sóc sức khỏe bằng các thẻ bảo hiểm y tế, bảo hiểm nhân thọ là cần thiết để đảm bảo cho sức khỏe an toàn dài lâu. Bạn nên đầu tư một cuộc sống xanh - khỏe bằng cách thường xuyên đến các phòng tập gym, câu lạc bộ thể thao hay với một đôi giày, bạn có thể đi bộ, chạy bộ bất cứ đâu mà không mất tiền.

Đồng thời bạn hãy bổ sung các loại thực phẩm tốt cho sức khỏe, tránh các chất kích thích, uống nhiều nước và có một giấc ngủ ngon vào buổi tối. Và đến khi bước ra đời, bạn sẽ hiểu rằng việc chăm chút cho ngoại hình giúp bạn có lợi thế lớn đến đâu. Đó là lý do tại sao thời trang quần áo và mỹ phẩm là những mặt hàng bán chạy nhất thế giới. Nếu thời gian sinh viên bạn có thể không quan tâm đến việc làm đẹp lành mạnh thì hãy cải thiện nhan sắc của mình từ những ngày đầu tiên bạn đi làm, và gìn giữ sức khỏe tốt hơn mỗi ngày nhé! Hãy mạnh dạn đi làm lại rằng để có được nụ cười tươi. Một con người ăn mặc tươm tất và gương mặt sáng, luôn nở nụ cười rạng rỡ sẽ giúp bạn ghi điểm tuyệt đối với bất cứ ai.

Bạn nên biết rằng, một cơ thể khỏe mạnh và vẻ ngoài rạng rỡ đã trở thành tiêu chuẩn quan trọng để đánh giá một người trẻ năng động trong thời đại ngày nay. Và bạn hãy tin Emma đi, sẽ không có nhà tuyển dụng nào thích một nhìn một người ốm yếu và không có sức sống trong văn phòng làm việc của mình đâu.

Là một người trẻ năng động trong thế kỷ mới, đừng để những tư duy cũ cản trở sự phát triển của bạn. Đừng để viễn cảnh những người có tài năng thiên bẩm hay sinh ra đã ngậm thìa vàng làm giảm sự chăm chỉ học

tập và làm việc có kế hoạch của bạn ngày hôm nay. Chỉ có bạn mới hiểu được niềm đam mê của bản thân và mong muốn đạt được điều gì trong cuộc sống. Trên một cuộc đua, những người không bỏ cuộc mới là người sẽ về đến đích, chứ không phải những người sớm vấp ngã và quay đầu. Thế nên, tiếp tục bước thêm nhiều bước nữa, bạn sẽ là người chiến thắng.

Hãy đầu tư cho bản thân càng sớm càng tốt để làm tăng giá trị của mình. Rồi sau đó bạn mới có khả năng làm nhiều việc hơn và giúp đỡ nhiều người hơn nữa.

Những Thứ Gì Không Nên Dùng Tiền Để Mua?

Bạn biết đấy, gã khổng lồ mang tên "Tiền" gần như có thể mua được cả thế giới và chính chúng ta đã cho hắn cơ hội đó. Gã mua được hàng hóa, mua được cả con người. Nhưng tôi nghĩ sâu thẳm trong lòng chúng ta vẫn tin rằng, gã không thể mua được tình thương yêu, danh dự, sự sống hay cái chết,... nếu bạn không bán nó. Vậy vấn đề cần đặt ra là chúng ta cần có thái độ gì khi đối mặt với tiền bạc? Đây là ranh giới giữa những gì chúng ta có thể chấp nhận dùng tiền để mua và những gì thì không? Tôi nghĩ mỗi người sẽ tự có ranh giới riêng của mình, vì có những thứ nếu bản thân chúng ta không nhận ra giá trị của chúng thì chúng ta sẽ xem chúng như món hàng để mua bán.

Emily Và Các Túi Tiền Biết Nói

Chúng ta sẽ bàn đến việc sử dụng tiền vào các hoạt động lành mạnh từ khoản tiền chính đáng của chúng ta. Dùng tiền đầu tư cho bản thân phải có chiến lược. Khi cầm một số tiền trong tay thì bạn không thể tiêu hết tiền

trong một lần có phải không, mà bạn cần phải phân chia thành một vài khoản riêng biệt với các mục đích sử dụng khác nhau, mà chúng ta sẽ gọi là những túi tiền nhỏ. Sẽ có những túi cần được "niêm phong" lại, có những túi được dùng một vài tờ tiền mỗi ngày hay túi cần được bỏ vào thêm tiền mỗi tháng. Bạn có thể gọi chúng là túi tiết kiệm, túi đầu tư, túi thu chi cho dễ hình dung nhé.

Hãy lắng nghe! Các túi tiền của bạn có đang gào thét vì đau đớn hay đang vui sướng vì được chăm sóc thường xuyên?

Trong bài học của Emily khi dạy cho các con của cô, có một nội dung vô cùng sinh động về việc đặt tên các túi tiền quan trọng nhất của mỗi người. Đó là năm túi tiền: Túi tiền Đầu tư, túi tiền Rủi ro, túi tiền Sinh hoạt phí, túi tiền Đam mê và túi tiền Từ thiện. Emily nói rằng, mỗi túi tiền như có sinh mệnh riêng và chúng phải hoàn thành nhiệm vụ quan trọng của mình để giúp chủ nhân đạt được an toàn tài chính suốt đời. Emily chỉ cho các con xem bảng kế hoạch đầu tư của mình – được đặt tại bàn làm việc của hai vợ chồng cô – và nói các con hãy cùng lắng nghe xem các túi tiền đang nói đi đâu gì về chúng.

Túi đầu tư sức khỏe và nghỉ hưu:

“Không được động đến tôi!”

Tôi là túi bảo hiểm cho sức khỏe và nghỉ hưu! Nhưng mà là bảo hiểm có sinh lời và bạn không được động đến tôi. Tôi là một trong những mục đầu tiên mà bạn cần nghiêm túc đầu tư. Vì bạn sẽ được sự đảm bảo về sức khỏe lâu dài và an nhàn hưu trí. Tiền bạc là vô nghĩa nếu bạn không đặt sức khỏe và an toàn tài chính của mình lên trên hết.

Tôi biết có rất nhiều bạn chưa làm quen với khái niệm “nghỉ hưu”, nhưng không còn cách nào khác, bạn bắt buộc phải hiểu ngay lúc này vì chính sự an toàn của bạn.

Tại sao lại phải lên kế hoạch nghỉ hưu càng sớm càng tốt, thậm chí ngay tại thời điểm bạn còn đang trên ghế nhà trường ở tuổi 20? Đừng vội phủ nhận đi đâu đó vì đang có rất nhiều người đã có cho mình kế hoạch hưu trí từ sớm, và bạn có thể là người tiếp theo khi thấy được tính cấp thiết của kế hoạch này. Hãy nhìn lại thế hệ của ông bà, cha mẹ bạn – những người đã thành công hoặc thất bại trong việc tiết kiệm hưu trí, những người đang có kỳ nghỉ hưu sung túc hay đang thiếu thốn tiền của và không có đủ tiền sinh hoạt mỗi ngày, thì bạn sẽ biết lo sợ cho tương lai của mình và biết lên kế hoạch hưu trí càng sớm càng tốt, vì bạn chỉ còn khoảng một nửa thế kỷ để chuẩn bị mà thôi. Tôi sẽ nói cho bạn biết tại sao bạn phải dùng tiền bạc ưu tiên cho vấn đề này, ngay bây giờ.

Nếu như công ty bạn đang làm việc có chính sách đóng góp vào khoản lương hưu cho nhân viên thì bạn nên vui mừng vì đi đâu đó. Đây là một hình thức doanh nghiệp và người lao động cùng nhau tiết kiệm cho quỹ hưu trí của các nhân viên trong công ty. Bạn sẽ được góp một khoản tương ứng theo quy định để có lương hưu khi đến tuổi nghỉ hưu, tuy nhiên khoản tiền đóng góp mỗi tháng đó không cao và thời gian có thể lên đến hai mươi năm. Quá dài cho một đời cống hiến cho một vài công ty, không phải ai cũng có thể làm việc đến hai mươi năm mà không bị gián đoạn, chưa kể các chính sách An Sinh Xã Hội có thể thay đổi và bạn có thể không được nhận 100% số tiền được hứa hẹn. Hãy xem chúng là tiền hỗ trợ chứ không nên xem nó là số tiền hoàn hảo cho tuổi nghỉ hưu. Bạn không biết hết những rủi ro khi chỉ có một giải pháp lương hưu như thế, trong khi bạn có thể có nhiều phương án an toàn hơn.

Tôi biết ở độ tuổi 20, bạn cần tiền để thanh toán những khoản ưu tiên như tiền điện nước hằng tháng, trong khi bạn còn mấy chục năm làm việc để có thể tiết kiệm. Tôi biết đó chính là những gì bạn nghĩ bây giờ, nhưng bạn cần chấp nhận thực tế: Càng lớn tuổi thì việc kiếm tiền và tiết kiệm cũng khó hơn, nếu bạn xài nhiều hơn sẽ càng đẩy mình vào kỳ nghỉ hưu thiếu thốn hơn nữa.

Những năm tháng tuổi trẻ sao nhãng với tiết kiệm làm bạn thấy điểm kết thúc đến quá nhanh ở tuổi trung niên và kỳ nghỉ hưu mơ ước vượt quá tầm tay. Tôi chắc rằng ở độ tuổi 40 - 50, điều hối tiếc nhất của bạn không chỉ là tiết kiệm ít, mà còn là thời gian đã không sử dụng hữu hiệu. Đừng hiểu nhầm tôi, tôi không có ý nói bạn nên làm việc ngày đêm để tiết kiệm mà không được vui chơi hay chi tiêu tận tiện. Như những gì tôi đã chia sẻ, bạn cần dùng tiền để đầu tư cho bản thân. Tôi không dám dạy bạn thế nào là cách đầu tư cho đúng đắn nhất, nhưng đừng dùng hơn những gì bạn có thể chi trả vào hôm nay. Lên kế hoạch nghỉ hưu cần sự cam kết và thời gian thực hiện, và chúng sẽ không có kết quả tốt nếu được thực hiện quá trễ. Bạn còn ở độ tuổi 20, 30 thì bạn đang điểm xuất phát tốt nhất, dù bạn chưa có xu nào trong túi để tiết kiệm, nhưng bạn còn có thời gian để làm mọi thứ, ít nhất là hơn những người lớn tuổi hơn và biết đâu họ còn đang phải hoảng loạn vì thời gian đã mất.

Hãy đảm bảo bạn không được dùng số tiền này vì đó là tương lai của bạn đấy!

Túi rủi ro:

“Hãy đảm bảo tôi đã có đủ tiền rủi ro trong sáu tháng.”

Nào nào, tôi biết bạn thường quên mất tôi đây! Tôi biết chắc là bạn thà để dành một khoản tiền lớn để mua sắm và tiệc tùng sang trọng hay du lịch, chứ không chịu để dành tiền rủi ro đến tận sáu tháng cho các vấn đề phát sinh đột ngột đâu. Thật là nguy hiểm!

Nhiều rủi ro trong cuộc sống có thể xảy ra mà bạn không thể ngờ tới như tai nạn xe, bệnh tật, nợ nần,... Với tiền dành cho các rủi ro, bạn cần tiết kiệm ít nhất sáu tháng cho sinh hoạt phí cơ bản nếu chẳng may bị thất nghiệp. Các bạn cho rằng tôi quá lo xa ư? Không hề! Với sự sụt giảm việc làm liên tục từ khủng hoảng tài chính, bạn có chắc rằng mình sẽ giữ được việc trong một năm tới không? Bạn có đủ năng lực giữ được công việc dài lâu so với hàng triệu bạn trẻ năng động khác, với mức lương thấp hơn mà không đòi hỏi quyên lợi nhiều hơn bạn?

Hãy tưởng tượng vào ngày mai bạn thất nghiệp, bạn cần làm phép tính để xem mình có đủ tiền chi tiêu trong vòng nửa năm tới nếu chưa có việc làm không? Và hãy đảm bảo bạn không được động đến số tiền đầu tư cho tương lai nhé. “Vâng tôi có đủ tiền để trang trải được ít nhất trong sáu tháng!” Xin chúc mừng bạn đã có khoản tiết kiệm dầy dụa. “Còn tôi thì không cần cựa được quá hai tháng!”, vậy là bạn đang có vấn đề nghiêm trọng rồi đây. Đó chính là điều tôi muốn nói, bạn cần duy trì được mức sống cơ bản khi gặp phải sự cố trong công việc. Trong khi tôi còn chưa tính các rủi ro về tai nạn hay bệnh tật hiểm nghèo như ung thư có thể đến với bất cứ ai. Nếu bạn có những người bạn không may mắc phải các căn bệnh nguy hiểm, thì bạn nên biết lo sợ một khi chúng réo gọi tên mình. Vì vậy từ khi đi làm, bạn nên đi kiểm tra sức khỏe định kỳ kết hợp với việc mua bảo hiểm bệnh tật để an tâm hơn, bảo đảm sức khỏe của mình hơn. Một điều nữa, nếu thất nghiệp, bạn đừng bao giờ phụ thuộc vào tiền bảo hiểm thất nghiệp, đó là một khoản tiền hỗ trợ tuyệt vời nhưng đừng chậm

chạm trong việc tìm việc mới ngay lập tức, nếu không toàn bộ kế hoạch tài chính của bạn trong nhiều năm tới có nguy cơ đổ vỡ đấy.

Hy vọng điều đó không xảy ra với bạn vào ngày mai, đi đâu bạn có thể chuẩn bị tốt nhất trong hôm nay là lập quỹ phòng trừ rủi ro ít nhất sáu tháng để có thể vượt qua khó khăn và ổn định nghề nghiệp càng nhanh càng tốt.

Túi chi phí sống cơ bản:

“Dùng đúng và đủ thôi nhé!”

Tôi biết mình quan trọng và bạn cần tiêu dùng tôi mỗi tháng. Dĩ nhiên rồi, bạn cần ăn, chỗ ở, học hành và giải trí, bạn đã dành rất nhiều tiền vào cho tôi. Thế nhưng công bằng mà nói, bạn chỉ nên nghĩ đến tôi sau khi đã trừ đi các khoản đã bỏ vào hai túi đầu tiên.

Chỉ khi thực hiện tuân tự như thế, bạn sẽ có được “của để dành” an toàn và bạn mới có thể thoải mái tiêu xài phần còn lại hơn. Và tôi - túi chi phí sống cơ bản - túi tiền có thể chiếm hơn phân nửa số tiền lương hàng tháng của bạn để đảm bảo cuộc sống tối thiểu cho các thành viên trong gia đình. Túi này bao gồm tiền thanh toán các khoản nợ và chi phí sinh hoạt mỗi tháng của bạn. Đủ và không phung phí! Bạn đã trả đủ nợ trong tháng đó và đủ tiền ăn uống, giao lưu với bạn bè, cũng có thể dư tiền để đi du lịch nữa nếu bạn cố gắng dành dụm trong vài tháng.

Nếu bạn muốn tiết kiệm hơn nữa thì tôi còn có thể gợi ý cho bạn rất nhiều cách để bạn có dư trong khoản này đấy. Bạn hãy theo dõi ở chương Tiết kiệm và đầu tư nhé!

Một đi đầu quan trọng nữa tôi muốn nhấn nhủ với các bạn, nhất là các bạn trẻ, đừng sống quá mức bạn có hiện nay. Bạn có thể nghĩ rằng mình sẽ sống khá thoải mái ra sao trong tương lai với những ảo tưởng thăng chức hay kiếm được nhiều tiền hơn trong tương lai. Nếu bạn tài giỏi và thật sự kiếm được nhiều tiền hơn, tôi rất ủng hộ bạn tự thưởng cho mình bằng chất lượng sống tương đương. Nhưng nếu việc tăng thu nhập vẫn còn nằm trong tính toán thì khi dùng thẻ ghi nợ, bạn đừng dùng nhiều hơn số tiền bạn có thể trả trong hôm nay. Và hãy nhớ, nếu túi tiền rủng rui sau tháng vẫn còn chưa đủ, tôi khuyến nghị bạn chuyển một phần số tiền mua sắm hay giải trí vào đó vì an toàn của chính bạn. Tôi thật sự không an tâm khi bạn thoải mái tiêu xài mà không có đủ tiền rủng rui. Sinh hoạt phí chỉ cần giải quyết những nhu cầu cơ bản, một vài tháng không vui chơi thoải mái sẽ không có gì xấu với bạn cả.

Túi phát triển đam mê:

“Hãy tạo năng suất!”

Chúc mừng bạn đã bỏ đủ tiền vào ba túi tiền anh em trên của tôi. Và bây giờ bạn đang gặp tôi – túi tiền thứ tư, túi tiền của đam mê – tôi có mặt ở đây để giúp bạn học hỏi và phát triển bản thân. Không nói quá khi tôi chính là túi năng suất nhất mà bạn có bây giờ!

Sau khi đã an toàn với hiện tại và tương lai với các gói đầu tư và sinh hoạt cơ bản, đã đến lúc bạn tính đến việc đầu tư và phát triển đam mê hiện tại của mình rồi. Nằm trình trọng trong bảng kế hoạch tài chính, bạn dùng túi này để chi trả cho các mục tiêu đam mê như tham gia các khóa học kỹ năng, chi phí xây dựng mối quan hệ và phát triển tư duy,... Các mục tiêu ra

sao thì tùy thuộc vào từng ngành nghề cụ thể và bạn cần ưu tiên tối đa để có cơ hội học hỏi nhanh nhất. Mỗi đồng tiền bạn bỏ ra ở đây hy vọng sẽ có giá trị làm tăng hiệu quả làm việc của bạn. Một túi tiền tuyệt vời để bạn nhanh chóng thăng tiến và tạo ra nhiều tiền hơn cho các túi khác.

Đừng bao giờ bỏ trống túi tiền đam mê, dù là chỉ để mua một cuốn sách.

Túi từ thiện:

“Phải có kế cả khi bạn không có xu nào!”

Nếu như các túi tiền bên trên là để phục vụ bạn, thì túi tiền từ thiện là khoản chi phí bạn dành cho người khác. Bạn tạo ra tôi không phải để tiêu xài và không nhất thiết phải có tiền bên trong đó. Nhưng hãy tin tôi đi, túi từ thiện thực sự sẽ mang lại lợi ích cho người khác và cho cả bạn nữa. Thế nên, đừng bao giờ để rỗng nhé.

Biết nhận thì cũng nên biết cho đi, dù ít hay nhiều. Cách cho đi không nhất thiết là về tiền bạc, bạn có thể cho đi quần áo, đồ chơi cũ cho những tổ chức từ thiện, hay những hoạt động công ích vì xã hội như đi hiến máu, trồng cây xanh, dọn rác ở bãi biển,... Tấm lòng của bạn là tài sản vô giá mà tiền bạc khó đong đếm được. Cho đi không hẳn là cách làm ơn, mà còn để bạn hiểu rằng mình có nhiều tình thương yêu với cuộc đời này như thế nào.

Thật tiếc với những ai không hiểu được giá trị của túi tiền nhỏ bé nhưng lớn lao này. Nếu họ còn phân vân với việc cho đi, e là họ đã phân biệt quá rạch ròi về tài chính và cuộc sống, giữa người cho và người nhận. Chỉ khi nào hiểu được rằng cho đi cũng chính là được nhận lại, bạn sẽ thấy

cuộc sống của mình ý nghĩa hơn biết chừng nào. Có túi từ thiện trên người, bạn bỗng được mở rộng lòng yêu thương và kết nối với xã hội sâu rộng hơn bao giờ hết.

*****

Đó là cuộc gặp giữa các con của Emily và năm túi tiền mà cô đã tạo nên từ rất lâu về trước. Hiện tại cô vẫn tiếp tục đóng góp vào các túi tiền này và cô hy vọng các con hiểu được tầm quan trọng của chúng với cuộc sống của cô và của cả nhà họ. Emily khuyến khích các con tạo nên các túi tiền của riêng mình, có thể bắt đầu bằng túi tiền từ thiện, túi sinh hoạt phí và túi đam mê bằng số tiền nhỏ mà con cô đã tích góp được. Và khi các con lớn hơn, Emily sẽ hướng dẫn thêm các cách tiết kiệm và đầu tư dài hạn hơn để mỗi người đều có được cuộc sống an nhàn, sung túc.

Emily quả là người mẹ tuyệt vời trong số những người mẹ tuyệt vời nhất. Cô không chỉ biết chăm sóc con từ bữa cơm, giấc ngủ, cô còn giúp chúng thấy được con đường tương lai sáng rõ với sự trợ giúp của kế hoạch tài chính rõ ràng, hiệu quả. Đó chẳng phải là điều mà mỗi chúng ta thường ao ước hay sao khi mong muốn có được cuộc sống ấm êm, không phải mưu sinh vất vả. Nếu hiện tại bạn hiểu được điều mà Emily muốn truyền đạt cho các con, thì hãy tổ chức lại cuộc sống của mình theo hướng đó khi mà bạn vẫn còn khả năng lao động. Phân chia tài chính với tỷ lệ ra sao phụ thuộc vào nhu cầu của mỗi người. Yên tâm về tài chính là điều kiện đảm bảo cho bạn được sống an toàn, từ đó bạn mới có cơ sở vững chắc để xây dựng chất lượng sống như mong muốn, bao gồm cả cách chọn việc và theo đuổi niềm đam mê. Khi đó, bạn hoàn toàn tự do tài chính và được làm mọi việc mình muốn.

Vũ Khí Tiêu Diệt Túi Tiền Của Bạn: Dùng Trước Trả Sau Và Không Hoàn Thành Các Mục Tiêu Tài Chính Đúng Hạn

Như tôi đã nói ở phần trước, nhiều người trẻ đang gánh trên mình những khoản nợ lớn, chiếm một phần lớn là nợ thẻ tín dụng. Đó là biểu hiện của việc dùng trước trả sau và tiêu xài quá số tiền mình có thể chi trả hôm nay. Điều đó thật nguy hiểm, và hậu quả nghiêm trọng nhất chính là nhiều người đang loay hoay với vòng xoáy nợ nần không lối thoát của mình.

Thế nào là dùng không quá số tiền có thể trả hôm nay? Tôi chắc rằng bạn đã có câu trả lời rồi, đó là phải bỏ tâm lý hưởng thụ dùng trước trả sau ngay bây giờ.

Hiện nay trên thị trường có hai loại thẻ tiêu dùng phổ biến là thẻ ghi nợ và thẻ thanh toán. Thẻ ghi nợ (Debit Card) là một hình thức thanh toán thay thế tiền mặt rất phổ biến hiện nay. Thẻ được liên kết với tài khoản ngân hàng của bạn, trong thẻ có bao nhiêu thì bạn được tiêu xài bấy nhiêu. Tóm lại là thẻ có tiền trước rồi dùng sau. Ngược lại, thẻ tín dụng (Credit Card), là loại thẻ cho phép khách hàng thanh toán mà không cần có tiền trong thẻ, là loại thẻ tiêu trước rồi trả tiền sau. Đây là một hình thức vay tiền của ngân hàng và chủ thẻ có nhiệm vụ phải trả tiền lại đầy đủ cho ngân hàng khi tới kỳ hạn, thông thường không quá bốn mươi lăm ngày, nếu không chủ thẻ sẽ phải chịu lãi suất quá hạn.

Tôi hy vọng bạn đã hiểu về các ưu nhược điểm của hai loại thẻ này và biết mình nên dùng chúng vào lúc nào. Tôi đảm bảo với bạn rằng, dùng thẻ ghi nợ là an toàn nhất, và bạn chỉ nên dùng thẻ tín dụng trong trường hợp cấp bách. Nếu tiền lương còn lại trong tài khoản ATM hay tiền mặt ít ỏi trong ví không thể giúp bạn giải quyết nhu cầu cấp thiết nào đó thì thẻ tín

dụng chính là một giải pháp ưu ái lúc này vì trong thẻ luôn luôn có một khoản tiền có sẵn.

Nhưng đừng vì những ưu đãi và dịch vụ quà tặng từ ngân hàng phát hành mà quên mất khả năng chi trả hiện tại và khoản phạt lãi suất (nếu bạn không đúng hạn trả tiền) sẽ khiến bạn mất đi một số tiền không nhỏ. Đặc biệt đừng bị đánh lừa bởi lời rao hấp dẫn “tiết kiệm tiền nhờ thẻ tín dụng”, đây là các chiêu khuyến mãi quen thuộc nhưng luôn có hiệu quả. Những chương trình ưu đãi, hoàn tiền hấp dẫn là chiêu kích cầu và phù hợp với những khách hàng cần tiền đột xuất, lại vừa tiết kiệm kha khá chi phí so với mua hàng bằng tiền mặt. Bản thân tôi cũng mua sắm khi có chương trình khuyến mãi như thế nhưng chỉ khi đi ăn với cả nhà hay mua một vật dụng cần thiết. Nếu bạn chắc chắn rằng mình không có đủ tiền trả sau hạn bốn mươi lăm ngày hoặc dùng nó để đi du lịch hay tham gia tiệc tùng thâu đêm cùng bạn bè. Hãy chắc chắn rằng bạn đã có kế hoạch trong chi tiêu và cam kết trả nợ đúng hạn.

Tiền tiêu rất dễ, và cũng dễ khiến cho nhiều người bị nợ nần nếu họ không biết tiêu dùng đúng cách. Tôi nghĩ bạn hoàn toàn có thể sống thoải mái với số tiền mặt mình đang có trong thẻ ghi nợ, tôi cũng không có ý kiến gì khi bạn dùng tiền của mình để tận hưởng cuộc sống. Nhưng tốt nhất là bạn hãy bỏ tâm lý dùng trước trả sau nếu không có việc cấp bách.

Bạn có thể bắt đầu bằng việc: hủy bớt thẻ tín dụng không cần thiết và nộp số tiền cần chi tiêu vào thẻ ghi nợ để sử dụng. Thấy được con số chính xác để chi tiêu, tôi nghĩ bạn sẽ dễ hình dung được cuộc sống của mình mỗi ngày như thế nào. Và bạn nên biết rằng, rất nhiều người còn tiết kiệm được rất nhiều tiền từ khoản tiền này đấy!

Để thấy được hiệu quả của số tiền mà mình có được, bạn nên phân chia chúng bằng bảng kế hoạch với các mục tiêu tài chính hợp lý với riêng

bạn. Như Emily, cô ấy lập nên kế hoạch tài chính với năm túi tiền quan trọng và đặt lên bàn làm việc của mình như để nhắc nhở về tầm quan trọng của nó và thúc đẩy cô cố gắng thực hiện mục tiêu an toàn tài chính mỗi ngày. Bạn có thể dễ dàng tạo ra bảng kế hoạch theo nhu cầu của riêng mình bắt đầu với việc phân chia tiền lương thành các túi tiền cơ bản. Nếu không phải là người có thói quen tiết kiệm, hẳn là ban đầu bạn sẽ không mấy thoải mái vì bị hạn chế tiêu xài, nhưng chẳng ai sinh ra đã giỏi đi đâu đó cả. Chỉ khi nào thấy được lợi ích trực tiếp của nó bạn mới tự giác dùng tiền hợp lý hơn. Mọi cố gắng sẽ vô nghĩa nếu số tiền đc không phải tiền lương của bạn hoặc bạn vẫn còn nhiều khoản nợ mà không tính toán thời gian trả dứt điểm. Muốn túi tiền của bạn được bảo vệ tốt, hãy trả hết nợ, từ bỏ tâm lý dùng trước trả sau - một hình thức vay nợ mới, đơn giản, không thể chấp, và đảm bảo hoàn thành các mục tiêu tài chính.

Việc cam kết hoàn thành các mục tiêu tài chính và kế hoạch đầu tư cho bản thân cần được đặt lên hàng đầu. Rất nhiều người ao ước có được kết quả thu chi tốt nhưng lại liên tục thay đổi kế hoạch và phân chia thu chi không hợp lý. Bản thân Emma cũng đã mất rất nhiều thời gian để điểu chỉnh kế hoạch của mình sao cho phù hợp ở từng thời điểm, nhưng tôi vẫn cam kết thực hiện đúng các mục tiêu chính và nhiều thành quả lần lượt xuất hiện, cho dù không phải là tất cả.

EDRIC VÀ CÂU CHUYỆN MANG TÊN “HỐI HẬN KHÔNG KIP”

Không như Emily, anh bạn Edric của tôi từ lâu đã viết kế hoạch tài chính cho mình đến tận 70 tuổi. Nhưng mà đến bây giờ, khi đã 35 tuổi, Eric nói rằng cậu chỉ có một khoản tiền nhỏ trong ngân hàng, không vợ

con, không sự nghiệp, cậu cảm thấy mệt mỏi và không còn dám ước mơ gì nữa.

Edric là người có nền tảng kiến thức về tài chính tốt và muốn làm chuyên viên phân tích tài chính trong tương lai. Cậu đã xây dựng một kế hoạch hưu trí vô cùng cụ thể như sau: 23 tuổi trở thành chuyên viên tài chính và đóng bảo hiểm hưu trí, mua bảo hiểm nhân thọ, 30 tuổi lấy vợ và trả góp căn nhà đầu tiên, 45 tuổi đã tích góp đủ tiền để nghỉ hưu sớm và trả xong các khoản nợ, cho đến 70 tuổi được sống an nhàn bên người thân và làm những gì mình yêu thích.

Ấy thế mà sau khi tốt nghiệp và làm việc năm năm, cậu lại quyết định trở thành nhiếp ảnh gia và rong ruổi khắp nơi để chụp ảnh phong cảnh. Chuyện sẽ không có gì đáng nói khi cậu theo đuổi một niềm đam mê lành mạnh như thế. Vấn đề ở chỗ, Edric luôn sắm sửa các loại máy ảnh thuộc loại tối tân nhất trong khi tiền tích góp trong năm năm đi làm đang dần cạn kiệt và không hề đủ để chi trả cho sinh hoạt phí hiện tại và các mục tiêu hưu trí mà cậu đã đặt ra. Bạn biết đấy, máy ảnh chuyên nghiệp không hề rẻ một chút nào, dễ hiểu là cậu đã đi vay mượn khá nhiều để thỏa mãn sự yêu thích đó, trong khi khoản tiền nhận được từ các dự án chụp ảnh mà cậu có không đủ để trả nợ.

Sau khi không thể tiếp tục vay mượn bạn bè, người thân được nữa, Edric chuyển sang dùng tiền từ thẻ tín dụng. Dần dần, hạn thanh toán nợ kéo đến nhiều đến nỗi Edric không thể chi trả hết nổi và thậm chí không còn đủ tiền sinh hoạt phí trong nhiều tháng liền. Nợ chồng nợ và Edric bắt buộc phải từ bỏ việc đóng tiền hưu trí tự nguyện và sau đó là bảo hiểm nhân thọ. Cậu đã mất năm năm để đóng góp vào chúng kể từ khi 23 tuổi, và đến 28 tuổi cậu đã mất đi hai mục tiêu tài chính quan trọng của mình.

Đương nhiên, cậu cũng chẳng có được một khoản tiền khẩn cấp ba tháng chứ đừng nói đến sáu tháng!

Edric bắt đầu có mối quan hệ nghiêm túc với một cô gái. Bạn gái thích những bức ảnh của cậu và thường xuyên rủ Edric đi du lịch nhiều nơi trong và ngoài nước. Chuyện tình này sẽ còn đẹp hơn nữa nếu như lúc đó Edric có nhiều tiền hơn và cậu không phải trả phần lớn chi phí cho các buổi du lịch hẹn hò của hai người. Edric không thể nói với bạn gái xinh đẹp của mình rằng cậu dùng tiền trong thẻ tín dụng mà không hề có kế hoạch chi trả đúng hạn.

Chuyện tình của họ kết thúc sau một năm và Edric là người gánh chịu nhiều thiệt thòi về tài chính nhất. Edric lúc này gần 30 tuổi và đang tính đến chuyện trở lại công việc tư vấn tài chính. Thế nhưng đã qua quá nhiều năm, Edric không còn nắm bắt tình hình tài chính nhạy bén như lúc trước nữa, cậu cũng không có những mối quan hệ hữu ích nào để nhờ giúp đỡ. Và quan trọng hơn, cảm hứng làm việc của cậu vẫn dành cho nhiếp ảnh là chính, cậu khó mà chuyên tâm với công việc khác được.

Ngày nhìn lại kế hoạch tài chính mà cậu đã vạch ra từ ngày trước, Edric cảm thấy mình thật thất bại vì đã không làm được điều gì cả. Cậu nói rằng, nếu được chọn lại, cậu sẽ nghe lời khuyên của mọi người, sống tiết kiệm và đầu tư hợp lý cho cuộc sống, vì cậu vẫn có thể theo đuổi công việc nhiếp ảnh sau này. Hiện giờ, khi 35 tuổi, Edric phải trả giá cho phút thiếu suy nghĩ của mình và không biết dùng đúng lúc, khi mà cậu phải vừa trả nợ, vừa lo lắng cho cuộc đời của mình trong nhiều năm tới nữa. Cậu nói rằng, điều cậu hối tiếc không phải là vì đã chọn nhiếp ảnh, mà vì cậu đã phí hoài thanh xuân của mình trong nợ nần và mất đi cơ hội có được kỳ hưu trí mà cậu đã mơ ước từ thời còn niên thiếu.

Bạn thấy đó, Edric đã hối hận vì vội vàng từ bỏ kế hoạch tài chính, vì tâm lý tiêu xài thoải mái từ vay mượn. Nếu bạn còn trẻ và đang có ý định dùng thẻ tín dụng không có kế hoạch như thế, hãy sớm dừng lại và tự hỏi: Số tiền mà bạn đang vay mượn có được sử dụng đúng cách và nó có an toàn với tuổi trẻ, sự nghiệp và tương lai của bạn hay không?

Thế nên khi đang thực hiện các mục tiêu tài chính, nếu có vấn đề nào đó làm bạn không hoàn thành các mục tiêu theo định kỳ, thì hãy xét lại các tiêu chí đã cân đối chưa. Bạn đã đảm bảo được nguồn tiền cho các mục tiêu quan trọng chưa? Có những mục tiêu không phù hợp ở giai đoạn nào không? Tỷ lệ phân chia giữa thu và chi đã hợp lý chưa? Bạn có đang sống trên mức thu nhập mình đang có? Bạn có dùng tiền ở mục này lộ qua mục kia quá nhiều?

Bạn có thường xuyên xem xét và đánh giá lại hiệu quả? Nếu có gia đình, vợ chồng bạn có dùng cùng một bảng kế hoạch tài chính? Bạn có yêu cầu con tiết kiệm chứ?...

Emma hiểu là sẽ có trăm ngàn lý do để chúng ta gặp khó khăn và không tuân thủ được kế hoạch tài chính như thay đổi các mục tiêu hay phát sinh chi phí đột xuất. Nhưng quyết tâm hoàn thành các mục tiêu quan trọng là thứ đảm bảo được hiệu suất thành công trong chi tiêu và tăng sự tự tin cho bạn rất nhiều. Giả sử bạn đang 30 tuổi và đi làm nhiều năm thì kế hoạch mua nhà, mua xe trả góp sẽ hợp lý, bạn cần ưu tiên thực hiện chúng đúng tiến độ và bạn tuyệt đối không được sử dụng khoản tiền tiết kiệm cho các mục tiêu giải trí và các chuyến du lịch bất chợt. Nhưng nếu bạn đang tuổi 20 nhưng lại muốn mua bảo hiểm nhân thọ trong khi bạn còn phụ thuộc tài chính vào gia đình thì có hợp lý chưa? Xem xét kỹ giữa việc lựa chọn thuê nhà ở với việc gắng gượng trả góp cho căn hộ sang trọng khi bạn chưa hiểu rõ về dự án nhà ở, về mức phí có thể phát sinh trong tương lai mà bạn

không thể trả. Hãy mạnh dạn cắt đi những mục không quan trọng và thay thế bằng các mục tiêu hợp lý hơn vào từng giai đoạn nhé.

Nếu hiện giờ bạn đang có thói quen dùng thẻ ghi nợ (không thường xuyên dùng thẻ tín dụng và có bảng kế hoạch tài chính. Chúc mừng bạn đã có khởi đầu tốt cho mình!

Chuyện Tài Chính Vợ Chồng Và Con cái

Vợ chồng có chung bảng tài chính gia đình

Nhiều người nghĩ việc dùng chung bảng theo dõi tài chính với bạn đời là khá khó khăn. Vì mỗi người sẽ có những mục tiêu tài chính khác nhau hoặc đơn giản là họ không quen, biết đâu họ sẽ có những khoản chi tiêu nho nhỏ nhưng không muốn người kia biết!

Thế nhưng có rất nhiều gia đình như Emily bạn tôi vẫn dùng chung bảng kế hoạch tài chính với vợ hoặc chồng và họ đánh giá rất cao đi đầu đó. Ngoài những khoản tiền sinh hoạt cá nhân với chi phí không đáng kể, vợ chồng Emily rất hài lòng khi cả hai cùng nhau đóng góp vào các mục tiêu tài chính chung để xây dựng gia đình. Emily sớm hiểu rằng, nếu không có sự quản lý tốt về tiền bạc thì không gì có thể bền vững, kể cả sự nghiệp lẫn hôn nhân. Sự rõ ràng về tài chính và tinh thần xây dựng mục tiêu chung chính là phương thức tôn trọng bạn đời trực tiếp nhất. Không ai hy vọng bạn đời của mình giấu diếm “quỹ đen” hoặc không nghiêm túc vun vén tổ ấm cùng mình cả. Vì vậy, các bạn cần trao đổi với nhau và cam kết hoàn thành bảng chi tiêu tài chính chung. Việc này cũng sẽ giúp bạn tiết kiệm nhiều tiền hơn vì hạn chế được những khoản chi phát sinh theo cảm tính.

Đừng quên giáo dục tài chính sớm cho con cái

Trong các cuộc khủng hoảng tài chính, có phải bạn lo lắng nhất về tương lai của con cái? Bạn muốn chúng được khỏe mạnh, được hưởng nền giáo dục tốt nhất và sống sung túc đến hết đời. Di nhiên bạn cần có tiền để giúp chúng có được những điều đó nhưng khó mà có thể lo cho chúng suốt đời, trong khi chính bản thân bạn vẫn còn chật vật vì việc kiếm tiền mỗi ngày và bạn cũng khao khát có được công thức để xây dựng tài chính an toàn hơn nữa.

Thế nên, nếu như bạn cũng vẫn đang học các bài học về tiền bạc để cuộc sống của bạn được đảm bảo hơn. Thế thì hẳn không có lý do gì bạn không hướng dẫn các con các bài học này từ sớm. Kiến thức về tài chính mới giúp cho con của bạn có được tương lai tươi sáng hơn, đỡ vất vả hơn.

Đầu tiên, hãy giúp con bạn hiểu được giá trị của đồng tiền và sức lao động để tạo ra nó. Bạn có thể cho các con biết về việc chi tiêu của cả nhà đang diễn ra như thế nào, giống như Emily, và yêu cầu con đóng góp vào việc xây dựng tài chính chung với gia đình. Đó là những việc mà trẻ có thể làm được như giảm mua sắm đồ chơi, mặc quần áo cũ còn tốt và không mua sắm thêm, không bỏ phí thức ăn, bỏ vào ống heo khi được người lớn tặng vào các dịp lễ Tết, giúp bạn làm việc nhà để giảm giờ thuê giúp việc theo giờ và trả lương cho trẻ, bán đồ chơi cũ để có tiền bỏ ống heo, cùng con suy nghĩ ý tưởng khởi nghiệp nhí trong các chương trình của trường và địa phương..

Đó là những bài học về tài chính đơn giản và sâu sắc mà bạn có thể hướng dẫn cho con. Cũng như bạn có kế hoạch tài chính năm 20 - 60 tuổi, con bạn cũng cần có những bài học tiền bạc ở tuổi 3 - 18. Để đến khi 18 tuổi, con bạn đã bắt đầu tự lập và bắt đầu xây dựng kế hoạch cuộc đời cho

mình. Thế nên mỗi năm trôi qua, bạn hãy chuẩn bị những bài học tốt và phân tích rõ cho con biết các khoản tiền sẽ được dùng vào việc gì và mục đích ra sao. Đó thật sự là những bài học tài chính vỡ lòng mà bạn đã giúp con mình chuẩn bị hành trang tốt trên đường đời mai sau.

Dù độc thân hay đã có gia đình, thì khi bạn hoàn thành được phần lớn các mục tiêu quan trọng thì bạn mới có thành quả và xây dựng sự tự tin về tài chính. Không chỉ là chi tiêu, bạn đừng quên, các mục tiêu đam mê của bạn cũng nằm trong đó, vì vậy, hãy “chăm sóc” chúng thật chu đáo. Điều quan trọng nhất tôi muốn gửi gắm thông điệp trong chương này chính là: Bạn kiếm được bao nhiêu tiền rất quan trọng, nhưng cách bạn quản lý từng đồng tiền cũng quan trọng không kém. Và nếu bạn không làm chủ được tiền thì chúng sẽ làm chủ bạn!

ĐAM MÊ CỦA TÔI, BẠN Ở ĐÂU?

Một người có thể làm cuộc sống của mình bị kịch từ đâu? Tôi nghĩ chỉ cần làm hai điều là đủ. Điều thứ nhất, làm những việc mà mình không thích. Điều thứ hai, nghĩ cách kiếm tiền từ những công việc ấy.

Khuyết danh

Một câu nói quá đầy đủ để diễn tả bi kịch của cả đời người. Mà không may thay, phần lớn bị kịch đó do chính chúng ta vô tình hay cố tình gây ra. Còn gì kém may mắn hơn việc làm công việc mình không yêu thích chứ!

Đam Mê Có Xuất Hiện Hay Không Là Do Bạn Quyết Định

Tôi không có tài năng gì đặc biệt nào, Tôi chỉ có sự tò mò đầy nhiệt huyết

Albert Einstein

Albert Einstein thật khiêm tốn khi chỉ nhìn nhận niềm đam mê của mình là sự tò mò nhiệt huyết. Nhưng sự tò mò đó lại là điều thôi thúc ông làm việc chăm chỉ, tích cực và chứng minh cho nhân loại thấy nó có sức

manh lớn thế nào. Tôi hay bạn đều có thể nắm lấy sợi dây tò mò của mình và dần dần tìm ra ngu ãn hứng khởi vô tận của bản thân.

Đam mê là những cảm xúc mãnh liệt không cưỡng lại được. Và mầm mống của nó đã có sẵn trong bạn rồi.

Trong rất nhiều buổi dự hội thảo về hướng nghiệp, câu hỏi tôi được nhận nhiều nhất từ các bạn sinh viên chính là: “Emma, đam mê của cô là gì? Và chúng tôi nên tìm đam mê như thế nào?”. Một cách nghiêm túc, tôi biết câu hỏi này quan trọng như thế nào với các bạn, vì định nghĩa đam mê thường chỉ gói gọn trong những câu truyện cảm hứng kiểu như “Hãy theo đuổi đam mê, thành công sẽ theo đuổi bạn”, nghe thật thích nhưng khó mà giải thích được rõ ràng, cụ thể.

Vào thời trung học, tôi cũng đã từng lên Internet để tìm đam. mê bên trong mình và câu trả lời có vẻ đúng nhất chính là, đam mê là niềm hứng khởi lớn lao, là động lực thôi thúc chúng ta theo đuổi để thành công và hạnh phúc. Nhưng tôi vẫn cảm thấy chưa đủ, tôi còn băn khoăn là nếu đã là sự thôi thúc mạnh mẽ thì làm sao để có? Tại sao bây giờ tôi vẫn chưa nhận ra, tôi thật sự có được đi ãu đó hay không và nếu chẳng may tôi không tìm thấy chúng thì tôi có mất định hướng với cuộc đời mình không?!

Tôi biết mình có sự yêu thích lớn với các con số, rất thích sách, các ứng dụng công nghệ và tôi muốn kiếm thật nhiều tiền. Tôi còn. mơ về một ngày kia, khi đã qua mấy chục năm làm việc vất vả, tôi sẽ đi và trải nghiệm hết những giá trị đẹp ãe của các quốc gia khác nhau trên thế giới này. Tôi sẽ có một công ty riêng, tôi sẽ có một vài dòng tiền thu nhập thụ động, tôi sẽ được ng ãi làm việc với chiếc laptop trong một khung cảnh thật bình yên thơ mộng bên cạnh các con của mình. Lúc đó tôi đã nghĩ, đây không còn là

đam mê nữa mà trở thành một niềm khao khát cháy bỏng phải thực hiện được trong đời mình. Dù có vẻ như chưa hình dung được những gì sẽ chuẩn bị, sẽ thực hiện, nhưng tôi vẫn cứ mơ thôi! Bây giờ nghĩ lại, tôi thấy mình của ngày xưa đã ngây thơ biết chừng nào, khi đã vẽ lên bức tranh tương lai quá thuận lợi. Cứ nghĩ đến khi ra trường, tôi được tự do vùng vẫy, làm chủ đồng tiền, tình cảm, tôi cảm thấy vô cùng kích động, tràn đầy nhiệt huyết và hứng khởi. Tôi bắt đầu hành động. Nhưng mỗi khi nhớ lại, nếu không có những ý tưởng và rung cảm đó, chắc tôi sẽ chẳng bắt đầu làm gì cả.

Đó hẳn cũng là cảm xúc mà Edric đã cảm thấy khi quyết định chuyển sang nghề nhiếp ảnh gia. Edric từng nói cậu sớm nhận ra sở thích này nhưng lúc đó không hề nghĩ là sau này mình sẽ đam mê nó đến thế. Sau thời gian đi làm về tài chính và gặp nhiều áp lực trong công việc, nhiếp ảnh giúp cậu có nhiều thời gian vui vẻ hơn và xoa dịu được nhiều căng thẳng. Bây giờ nghĩ lại, có nhiều thứ đã tác động đến quyết định chuyển nghề của cậu. Một nửa lý do đến từ công việc không hứng thú và nhiều mệt mỏi, cậu luôn tự hỏi ý nghĩa cuộc đời mình là gì? Sự yêu thích dành cho nhiếp ảnh nổi lên mạnh mẽ như để cậu giải bài toán đó cho mình. Thế rồi, Edric đã xem nhiếp ảnh như niềm đam mê thật sự và cậu đã sống trọn vẹn với nó.

Dù sau này cậu có hối tiếc về thời gian đã qua nhưng không phải vì đã chọn nghề nhiếp ảnh mà là cậu không có lộ trình đúng đắn về tài chính khi thực hiện nó mà thôi. Nếu như được làm lại, chắc chắn cậu sẽ có sự chuẩn bị kỹ lưỡng hơn về thời gian và tiền bạc, rồi một ngày khi thời cơ đã đến cậu sẽ được thỏa sức làm việc với đam mê của mình. Edric nói với tôi rằng, nếu như không có niềm yêu thích nhiếp ảnh, có lẽ cậu sẽ loay hoay trong một thời gian dài với công việc trước đó, mỗi ngày đi làm với cậu sẽ vô vị và căng thẳng biết bao.

Tuổi trẻ có nhiều cảm xúc thật, và đó là điều tốt, nhưng sẽ tốt hơn nếu chúng ta gọi tên được từng cảm xúc đó và điều khiến được chúng chứ không phải ngược lại. Ngoài ra, khi còn trẻ, chưa hiểu về đam mê, chúng ta có lẽ từng bị nhầm lẫn với sở thích, ước mơ, lý tưởng, và từ đam mê hay bị dùng thay thế cho chúng. Mỗi một khái niệm trên đều có những nét chung và riêng khi đặt cạnh “đam mê”. Đôi khi ranh giới của chúng mỏng manh đến độ ta không thể phân biệt được. Đương nhiên, Emma và bạn không phải trong giờ Triết học, Xã hội học hay Tâm lý học; chúng ta chỉ cần những dấu hiệu để nhận ra, xác định đam mê của mình và trong một số trường hợp có thể phân định những trạng thái “gần giống” với đam mê.

Sở thích là ý thích với cường độ cảm xúc không quá mạnh, như sở thích mua sắm, nghe nhạc. Ước mơ là điều bạn mong muốn đạt được, nhưng khá xa vời như ước mơ làm tỷ phú, ước mơ sinh ra trong gia đình hoàng tộc (nhưng vẫn có khả năng thực hiện được). Lý tưởng là trạng thái cảm xúc kiên định nhất, có tính cộng đồng cao nhất, ví dụ như xây dựng đất nước, phát triển kinh tế, thứ thường có thể hình dung được ở các vị “anh hùng của tổ chức” như các vị nguyên thủ quốc gia, những vị tướng, các danh nhân. Còn đam mê là những cảm xúc ham muốn mãnh liệt không cưỡng lại được, là hành trình đầu của lý tưởng, đam mê gắn liền với niềm tin, hy vọng và khát khao mãnh liệt thực hiện nó.

Tôi có thể hiểu niềm đam mê chính là cảm giác mong muốn, khát khao có được hay làm được điều gì đó. Và cảm giác này thôi thúc bạn tìm kiếm, tiến lại gần mục tiêu và luôn luôn bị hấp dẫn bởi nó. Điều này giống như sở thích ở điểm nếu như không thực hiện, không hành động thì bạn sẽ cảm thấy “thiếu một cái gì đó”, “sự thân thuộc” khi nghĩ về điều đó là một thói quen không thể thiếu được! Theo thời gian, qua nhiều trải nghiệm trạng thái đó sẽ được nâng tầm lên “là một phần của cuộc sống, của chính con

người bạn”. Vì nét trạng thái này nên “đam mê” thường dùng trong việc miêu tả tình yêu và dục vọng, kèm với “ham muốn”. Tương tự như thế, khi đó là “đam mê” bạn sẽ nhận ra mình “ham muốn” đi đầu đó. Tuy nhiên, trong đời mỗi người có thể có nhiều những thứ cảm xúc mãnh liệt và có thể tắt ngúm chỉ sau một thời gian ngắn. Bạn cũng có thể xem đó là đam mê “thời vụ” bên cạnh những đam mê “lâu dài”.

Vậy là đam mê có thể thay đổi trong những bước ngoặt của cuộc sống, và việc nhận ra trong một số hoàn cảnh nào đó một niềm đam mê đích thực sẽ được bùng phát? Để dễ hình dung hơn, chúng ta có thể khoanh vùng đam mê trong một số tiêu chí.

Về thời gian, có người bác sĩ dành cả đời để đi đầu chế thuốc chữa bệnh ung thư; có người theo đuổi nghề ca sĩ nhiều năm nhưng thất bại và khi chuyển sang sân khấu hài kịch thì bỗng trở nên nổi tiếng và đam mê nó.

Về phạm vi và mức độ, có người chỉ mong muốn có được công việc yêu thích và sống an nhàn bên người thân, người thì bỏ tất cả vinh quang để về quê, xây dựng nhà máy để tạo việc làm cho mọi người ở quê nhà.

Tính phù hợp, có người từ nhỏ đã có một đôi chân khỏe mạnh và trở thành vận động viên marathon quốc gia; nhưng cũng có người yêu thích môn chạy bộ nhưng chẳng may mắc phải bệnh tim bẩm sinh nên đành bỏ lỡ nghề nghiệp này.

Rất nhiều yếu tố có thể làm tác động đến niềm đam mê của mỗi người để khiến họ theo đuổi đến hết đời hay bỗng dưng chuyển hướng và các điều kiện không cho phép. Trong cuộc đời dài như thế, biết đâu một lúc nào đó trong bạn xuất hiện thêm nhiều đam mê khác nữa, chúng có thể xuất hiện sớm hoặc muộn tùy thuộc vào tư duy và niềm khao khát của bạn ở từng thời điểm. Và cầu mong cho mỗi chúng ta đều tìm được một niềm đam mê lâu dài, vững chắc, song hành cùng sự nghiệp mấy mươi năm của

mình, chúng ta sẽ có đủ sự chuẩn bị để đón chào những điều mới mẻ trong tương lai.

Sẽ không là ích gì khi bạn ng ỡ nghĩ về cuộc đời và mãi hỏi đam mê của mình là gì. Niềm đam mê xuất phát ở mỗi người và hiện lên ở nhiều thời điểm, hoàn cảnh khác nhau. Có lẽ chúng vẫn còn chơi trốn tìm với bạn, hãy bình tĩnh và đừng để cuộc sống của mình thụ động hay dậm chân tại chỗ. Chúng ta sẽ phải cần tìm hiểu về cách nhận diện đam mê bằng chính cảm nhận và hành động thực tế của bạn một cách cụ thể hơn.

Bạn biết không, nhiều người bạn của tôi từng chia sẻ về những mong muốn của họ sau khi đã thật sự nghiêm túc suy nghĩ về nó. Họ đã dành ra rất nhiều thời gian để chiêm nghiệm mới có thể quyết định thực hiện một hành động nào đó. Họ cũng không giải thích được tại sao mình lại nghĩ nhiều về chúng như thế, giống như nó đã có sẵn trong họ rồi. Có lẽ lúc đầu, họ tiếp xúc và cảm thấy đó là một ý tưởng không tệ. Rồi một ngày bất chợt, tất cả đều cảm thấy một sự thiếu hụt quan trọng trong đời vì vòng lặp tẻ nhạt của cuộc sống và ý tưởng đã từng nhen nhóm trong suy nghĩ chợt hiển hiện và lấp đầy khoảng trống “mất hương vị” lúc nào không hay. Bây giờ, họ đã thật sự nghiêm túc nghĩ về ý nghĩa của chúng đối với mình.

Tôi nghĩ bạn cũng cần có thời gian để phát triển niềm đam mê của mình. Nó có thể là về tiền bạc, sự nghiệp, hay một lựa chọn nào đó trong cuộc sống. Bạn hãy có bảng liệt kê danh sách những điều mình mong mỏi, những điều bạn muốn làm và bao nhiêu điều trong đó làm bạn trăn trở trong một thời gian dài. Vì nếu bạn nhận ra mình có những cảm xúc đặc biệt, một sự “ham muốn” mãnh liệt và không thể phớt lờ thì chắc chắn chúng có ý nghĩa với bạn. Tôi thật sự hy vọng bạn không thất vọng vì cuộc sống nhiều khó khăn và gọi tên được niềm đam mê của mình.

Không có đam mê bạn sẽ không giải quyết được những bất ổn

Giống như nhiều người, và có lẽ có cả bạn - người đang tìm kiếm đam mê - vẫn có cuộc sống thường nhật bình yên. Bạn vẫn thức giấc mỗi ngày, vẫn đi học, đi chơi, đi làm,... Bạn có thể đang độ tuổi thanh thiếu niên hoặc bạn có thể đang độ tuổi xế chiều. Những lý do bạn cần cuốn sách có tựa đề này là gì? Nếu là về cách kiếm được nhiều tiền hơn thì bạn đã chọn những chủ đề chuyên về tài chính, vậy thì có lẽ là về một điều quan trọng mà bạn chưa hoặc đã bỏ lỡ trong từng ấy thời gian của cuộc đời mình! Đó có thể là một mối quan hệ, một sự lựa chọn trong thời điểm quan trọng.

Tôi có thể đoán là trong thời gian này hoặc trong nhiều năm qua, bạn đã và đang gặp những bất ổn trong công việc, trong cuộc sống và bạn bắt đầu nghĩ về cách giải quyết chúng, về cách bạn cần phải thoát ra những bế tắc hoặc sự nhàm chán hiện tại, về những điều mộng mơ mà bạn đã ấp ủ khi đối diện với bản thân mình.

Tôi có thể tưởng tượng được ra hình ảnh bạn uể oải thức dậy để đi làm, ngõ vào bàn làm việc nhưng lại không có danh sách công việc quan trọng cần phải hoàn thành xong trong ngày, bạn chỉ ghi nhớ vài việc và làm cho đến hết giờ. Lúc làm việc thì bạn liên tục lên Facebook, Twitter, Instagram, Tinder,... để nói chuyện với bạn bè, để đăng ảnh vui chơi. Bạn còn than vãn về người quản lý và công việc không có gì mới mẻ, bạn cảm thấy công việc thật nhàm chán, mỗi ngày trôi qua giống nhau và cả ngày bạn trông ngóng giờ tan tầm để đi ăn uống cùng bạn bè. Tôi biết điều đó vì tôi đã thấy nhiều đồng nghiệp cũ và nhân viên của tôi uể oải như vậy, một số người quen của tôi thì than vãn y như những gì tôi vừa nói. Sếp bạn biết tất cả các cách đối phó với công việc của bạn đấy, hãy xem chừng! Việc đối

phó đó sẽ không giải quyết được những khó khăn, những bất ổn mà bạn đang gặp phải đâu.

Đó là những bất ổn về năng lực, về sự hào hứng làm việc, mong muốn tăng thu nhập và quan trọng hơn hết: Bạn chẳng muốn đến công ty ngày nào cả! Vì đơn giản, bạn không còn ham mê và chẳng thấy vui vẻ gì!

Bạn sẽ làm được gì nếu bạn không muốn đến công ty?

Bạn sẽ làm được gì nếu bạn chẳng thấy vui vẻ!

Tại sao lại như vậy nhỉ? Tại sao một người tốt nghiệp hạng ưu như bạn lại không được đánh giá cao trong công việc? Tại sao bạn đã cố gắng thực hiện rất nhiều nhưng vẫn không giỏi hơn được? Tại sao bạn không còn hứng thú với lĩnh vực này như ban đầu nữa? Tại sao và tại sao?

Dưới góc độ là Chuyên viên tuyển dụng nhân sự cho các doanh nghiệp, Susan, quản lý của một trong việc làm lớn tại Mỹ, đã nói với tôi rằng các chủ doanh nghiệp sẽ sớm sa thải các nhân viên đó mà thôi. Việc tìm kiếm nhân sự tiềm năng đúng là không dễ dàng nhưng không có nghĩa là họ sẽ giữ lại những nhân viên không có đam mê thật sự trong công việc. Ở rất nhiều công ty, nhân viên đến và đi liên tục, Susan luôn bận rộn suốt năm để tìm nhân sự mới cho họ!

Bạn bè tôi cũng gặp các trường hợp tương tự, họ không biết phải làm gì để ổn định nhân sự cho công ty của mình, họ mong muốn các nhân sự có thể làm được từ ít nhất hai năm. Các bạn tôi tiếc nhất là không giữ được những nhân viên có năng lực tốt nhưng dần có biểu hiện mất dần hào hứng với công việc. Họ cũng đã trao đổi với từng nhân sự, một số nhân viên nói rằng muốn tìm kiếm các cơ hội mới ở công ty khác, một số lại nói rằng mình muốn nghỉ ngơi để có thời gian để suy nghĩ thêm về sự nghiệp của mình, một số nữa là muốn chuyển sang lĩnh vực khác. Ngoài việc động viên thì bạn tôi không biết làm gì hơn nữa, nếu vì phúc lợi thì công ty còn

có thể xem xét. Nhưng nếu quan điểm, lý tưởng nghề nghiệp không giống nhau thì bạn tôi chỉ còn cách để họ ra đi.

Chỉ xét riêng về các bất ổn về việc mất cảm hứng trong công việc có thể kéo đến những bất ổn về sự nghiệp. Không có cảm hứng, bạn vừa không có sáng tạo trong công việc để vui vẻ hơn, thăng tiến hơn, mà còn mất cả công việc!

Thế nên, cuộc sống của bạn không hề gói gọn trong niềm đam mê – đi đâu có thể tăng giá trị cho cuộc sống vật chất và tinh thần của mỗi người – nhưng bạn không thể chỉ mãi nghĩ đến đi đâu đó mà lơ đi việc giải quyết nhiều thứ thực tế khác, đó là tiền bạc, là mưu sinh, là sự ổn định cuộc sống trước. Chờ đợi có được một công việc yêu thích rồi mới đi làm hay nghỉ việc để đi tìm kiếm cảm hứng lao động đâu là bước đi không sáng suốt. Chẳng ai có thể chắc chắn được thời điểm mà cảm hứng sống đến với bạn, hoặc bạn có đảm bảo chuẩn bị đủ điều kiện để thực hiện đam mê hay không.

Xác Định Các Mảnh Ghép Của Bức Tranh Đam Mê

Bạn có thể có nhiều sở thích nhưng với đam mê thì sao ?

Dù Emma đã tìm được đam mê của mình, nhưng tôi không thể đảm bảo được bạn có phát hiện ra được đam mê sau khi đọc xong cuốn sách này không. Nhưng tôi biết rằng, khi cùng nhau trải qua nhiều ý tưởng, cùng đi trên con đường khám phá bản thân thì cánh cửa trong chính bạn sẽ mở ra. Bởi vì bạn muốn đi đâu đó. Đừng lo lắng, có thể tại thời này, mọi việc với bạn vẫn lơ mờ. Nhưng hãy luôn tin, khi bạn thật sự muốn, bạn sẽ làm được. Cuộc sống, đôi khi có những thời điểm, chỉ một màn mỏng tư tưởng thoáng qua, chỉ một hành động nho nhỏ cũng có thể tạo đi đâu kỳ diệu

ở tương lai. Vì thế, tôi muốn bạn hãy trân trọng những điểu nhỏ bé trong chính mình. Và có thể, bạn mới hoàn thành bức tranh đam mê của mình. Không một cỗ thụ tự nhiên mà to lớn vững chãi, không một thành quả thật sự có ý nghĩa mà không được vun đắp từ từ. Có người không cần tìm cũng biết (vì lẽ, ý tưởng ấy đã ở quá lâu và tồn tại trong đời sống của họ), có người tìm kiếm hoài cũng không ra (vì chả có chút ấn tượng gì trong tâm trí), có người tìm ra sớm (nguồn năng lượng tích cực thôi thúc họ khám phá bản thân), có người đến tuổi nghỉ hưu mới phát hiện được niềm đam mê thật sự của mình (có lẽ, vì mối quan tâm của họ dành cho những điểu khác ngoài đam mê quá nhiều!).

Emma ở đây để chia sẻ với bạn các cách thức mà tôi và những người thân quen đã áp dụng để tìm hứng thú, tạo sự phấn khởi trong công việc và cuộc sống. Vâng, niềm vui cũng cần và rất cần phải tạo ra đấy bạn thân mến! Bạn không thể cứ chờ có được đam mê rồi mới vui sống, mới cống hiến được. Thay vì ngồi một chỗ suy nghĩ thì bạn nên bình ổn lại cảm xúc và làm việc chủ động hơn để có được nhiều sự tự tin, tạo được nhiều nguồn sinh lực và cảm hứng tốt. Cảm xúc là người bạn khó tính, có thể sẽ khó kiềm chế nhưng đừng để chúng lôi kéo bạn đi mất. Làm chủ được cảm xúc thì bạn sẽ dễ thấy rõ chân dung của mình hơn. Chân dung của bạn, vừa mang dấu ấn cộng đồng cũng là cá nhân riêng biệt. Sự khác biệt, thậm chí là cá biệt luôn được khuyến khích đồng thời cần phải học cách để có một độ dung hòa với cuộc sống xung quanh. Người thành công là người luôn tạo được sự khác biệt từ nền tảng chung: Tôi cũng như mọi người. Hiểu được mình như thế nào trong tập thể, trong cộng đồng sẽ giúp bạn định vị bản thân mình một cách thực tế, khách quan hơn là tạo mộng tưởng “tài giỏi” về bản thân mình. Do đó, bạn phải tập trung “phân tích” bản thân mình bằng phương pháp định vị toàn diện.

Sau đây là các gợi ý của tôi để giúp bạn hiểu mình hơn và nhận diện được đam mê hay có thể gọi là nguồn cảm hứng lớn lao= cho đời mình.

Mảnh ghép thứ nhất:

Sự trải nghiệm

CÂU CHUYỆN CỦA JIMMY - ĐAM MÊ LÀ MỘT HÀNH TRÌNH TỰ HỌC VÀ LUYỆN TẬP RẤT NHIỀU!

Hãy đến với trường hợp của Jimmy, anh ấy không gặp vấn đề lớn ở công ty nhưng lại gặp vấn đề với lý tưởng của mình. Tôi gợi ý cho cậu ấy việc phân tích chính mình về những đi ều đã trải qua, việc thiết lập danh sách những việc đang làm và những đi ều đã từng thích, vẫn còn thích,...., nói chung là bất cứ đi ều gì mà Jimmy hứng thú ở hiện tại và cả quá khứ. Tôi đã khá buồn vì qua ba tháng, rồi sáu tháng, rồi một năm, hai năm vẫn không nhận được hồi âm (dù là tin nhắn một vài câu) nào từ cậu cả. Nhưng tôi vẫn tự nhủ: Jimmy cần thời gian để sắp xếp lại mọi thứ. Có thể cậu đang phải cân nhắc thật kỹ lưỡng những đi ều quan trọng để đưa vào danh sách.

Một ngày mùa hè, khi ánh nắng rực rỡ bay nhảy khắp nơi, Layla cô công chúa nhỏ của tôi đã phát hiện trong thùng thư trước nhà có một tấm postcard. Cô bé reo lên: Chú Jimmy này mẹ ơi! Jimmy gửi cho tôi tấm ảnh mình đang cuốc đất! Đó là mảnh đất Jimmy mua được và cậu nói đó là nơi cậu đang thực hiện lý tưởng của mình.

Jimmy thú nhận với tôi là trước đó cậu ấy đã nghiêm túc nghĩ xuống lập danh sách nhưng kết quả thật không khả quan lắm. Công việc cậu đang làm, sau khi nhìn vào những đi ều mình đã chép ra, Jimmy hoảng loạn vì không chắc đây có phải là đi ều mình thật sự mong muốn không, cái gì gọi

là “niềm đam mê trong công việc” mà mỗi buổi sáng bước vào văn phòng đều nhìn thấy câu slogan và lúc nào mọi người cũng vỗ vai nhau “thực hiện niềm đam mê”! Nhưng niềm đam mê của cậu là gì?

“Mình đã viết ra rất nhiều, danh sách những đi đầu hồi bé mình yêu thích, kể cả những đi đầu chỉ ý tưởng khi mình khoác lác cùng chúng bạn, kể cả những đi đầu thoáng qua trong giấc mơ. Quá nhiều, mình lại nhớ lời cậu nói, mình gạch đi từ từ những đi đầu mà mình biết không quan trọng nữa. Danh sách được thu gọn. Mình so sánh với những đi đầu mà mình đang làm hiện tại. Sau đó, tìm mối liên quan giữa những đi đầu đã từng thích và những đi đầu vẫn còn thích. Cậu không tưởng tượng là mình đã thất vọng như thế nào đâu. Các mục tiêu, hay sở thích, đi đầu mong muốn,... Có rất nhiều những mâu thuẫn và cũng có rất nhiều đi đầu mình đã từng yêu thích nhưng lại chẳng có hành động gì!”

Tôi đã đúng khi nghĩ rằng Jimmy cần thời gian. Cậu ấy đi ngược với mọi người, cậu muốn về miền nông thôn dân dã. Nhưng vấn đề ở chỗ là về nông thôn làm gì thì cậu còn khá mơ hồ. Cậu chỉ nhớ đến từ lâu trong đầu cậu có hình ảnh của những người thanh niên bỏ phố về nông thôn để sống một cuộc sống yên bình với thiên nhiên, và ý nghĩ về miền nông thôn êm ả sinh sống này mãi trong đầu cậu lúc nào không hay. Jimmy chỉ dám nói với mọi người mình muốn về đó thư giãn một chút và không nói rõ thời gian cậu sẽ trở lại thành phố. Ý tưởng lúc nào cũng lung linh nhưng làm thì khó. Trong những người thân xung quanh mình, ai sẽ là người ủng hộ cậu và ai sẽ là những người cố gắng cản ý nghĩ điên rồ đó của cậu?

Jimmy cũng cảm ơn tôi vì đã từng lắng nghe cậu trong những ngày tháng buồn bã vào năm trước, những gợi ý của tôi cũng phần nào đó giúp cậu quyết định đi tìm câu trả lời cho mình, cậu không muốn mình mất thêm thời gian nữa.

Và đây là một bài viết mà Jimmy chia sẻ câu chuyện của bản thân trên Facebook.

“Rời giảng đường, tôi là nhân viên quan hệ công chúng ở một công ty lớn tại bang Texas (Mỹ). Là người dân quê lên thành phố hoa lệ, tôi nỗ lực làm việc ròng rã suốt hơn mười năm vì biết rằng mình có công việc tốt. Chân lý của tôi lúc đó là tuổi trẻ cần phải học, làm và tìm kiếm thật nhiều cơ hội. Tôi tích góp được một số tiền lớn để trong ngân hàng và không phải lo thiếu thốn trong cuộc sống. Gia đình rất tự hào về tôi, họ nói tôi hãy cứ sống hết mình cho đam mê của mình, hãy làm công việc tôi giỏi và yêu thích này, tôi sẽ thành công!

Và tôi đã dành mười năm để làm công việc của nhân viên quan hệ công chúng! Tôi cảm thấy mình đã sống rất có ý nghĩa. Tôi tận dụng những gì mình đã học tập trong nhà trường và phát huy tất cả những kỹ năng cùng thế mạnh. Tôi là một nhân viên giỏi của công ty. Mỗi năm, mức lương đều tăng, các giấy Chứng nhận nhân viên xuất sắc đều thuộc về tôi. Nhưng tôi vẫn cảm thấy cuộc sống của mình còn thiếu gì đó. Mỗi khi nhìn thấy những bông hoa trong công viên, ngửi mùi đất sau những cơn mưa,... tôi đều chậm rãi nhận ra sự thay đổi trong chính mình. Cho đến một ngày, tôi không đến văn phòng, đây là đợt nghỉ phép dài ngày đầu tiên sau nhiều năm làm việc, tôi đã theo một chuyến xe chở khoai tây từ khu chợ địa phương quay về nông trại. “Chàng trai, muốn đi cùng không?” Người tài xế đã nói như thế sau khi tôi giúp ông di chuyển những sọt khoai tây. Thế là một chuyến đi không nằm trong kế hoạch hiện tại nhưng lại thỏa mãn được những đi đâu chất chứa sâu trong suy nghĩ, tâm hồn.

Và ba tháng sau, tôi quyết định về vùng nông thôn, mua đất và tạo lập trang trại của riêng mình. Tôi cho mình thêm ba tháng nữa để có thể thu xếp mọi thứ. Sáu tháng, tôi đã có dũng cảm thực hiện một đi đâu mà tôi chưa

bao giờ dám đối diện trong suốt những năm tháng tạo dựng sự nghiệp trở thành một nhân viên giỏi, một người thành phố có tài sản dư dả: Trở thành một người nông dân.

Tôi cảm thấy cần lắm không khí trong lành. Tôi đã ngán ngẩm với kiểu ứng xử hào nhoáng, với vest trắng thơm và tiệc tùng thâu đêm. Có những lúc, nửa đêm tôi choàng tỉnh dậy và cảm thấy cô đơn kinh khủng. Tôi không còn thích công việc hiện tại nữa, tôi không biết mình muốn theo đuổi sứ mệnh nào nữa.

Khi tôi nói tôi sẽ mua đất và mở nông trại kết hợp xưởng sản xuất ở quê. Ai cũng bảo tôi điên. Nhiều khi tôi cũng thấy mình điên thật. Nhưng tôi đã về đây được ba năm rồi, chẳng ai nói tôi điên nữa. Trong đầu tôi chỉ còn có một ý nghĩ duy nhất, danh sách việc yêu thích ở quá khứ và ở hiện tại sau nhiều lần gạch xóa chỉ còn lại một điều: Phát triển nông trại, vận hành có lợi nhuận xưởng sản xuất và giúp nhiều người hơn nữa có việc làm ổn định cuộc sống.

Tôi vận dụng khả năng của một người từng làm việc thiết lập các mối quan hệ để có một mạng lưới với dân địa phương. Tôi thu mua nông sản sạch và đưa vào quy trình thành nông sản cao cấp bán cho thành phố. Đương nhiên, mạng lưới khách hàng ở thành phố thì hoàn toàn không khó khăn! Hiện nay tôi đã mua đất và xây nhà máy sản xuất nông sản, không cần qua các nơi trung gian nữa. Tôi chưa biết kinh doanh là gì, tôi phải học và làm mọi công việc để có thể hiểu cách vận hành của nó, từ cuốc đất, thu hoạch nông sản, chế biến và đóng gói, rồi còn phải kiêm luôn kế toán, giao hàng làm luôn cả chủ nợ và con nợ. Có tháng tôi kiếm được vài chục ngàn đô la, mà có tháng cũng nợ bao nhiêu đó là bình thường.

Nhà máy nhỏ của tôi hiện chỉ có hơn 10 nhân viên, tôi được biết là ông chủ nhưng khi ngã chung với nông dân thì chẳng ai biết, vì trong tôi còn

đen và ốm hơn bọn họ nữa. (cười)

Một câu chuyện ngắn về hành trình trải nghiệm để đối diện với đam mê của chính mình. Tôi muốn chia sẻ vì biết đâu, bạn cũng đang vật vã với cái gọi là “đam mê”.

Câu chuyện ngắn nhưng đầy cảm xúc. Jimmy không còn trắng trẻo bảnh bao như ngày còn làm nhân viên ở thành phố, nhưng cậu có nụ cười thật tươi trẻ, khỏe khoắn trong bộ quần áo nhà nông và đứng trên nông trại của cậu. Tôi đã gửi lời chúc mừng đến với Jimmy và cầu mong nhà máy của cậu sẽ mở rộng hơn, tạo được nhiều việc làm hơn cho dân địa phương.

Bạn thấy đấy, Jimmy ở vị thế một người có lộ trình nghề nghiệp đáng ước mơ ở thành phố và đã có những thành công nhất định với nó. Tuy nhiên, chỉ đi trên con đường vốn dĩ dành cho bạn hay nói một cách khác, bạn biết rằng mình cần thay đổi nhưng lại không dám đi con đường khác, mỗi ngày vẫn chỉ là “làm tốt công việc của mình” thì đam mê với bạn vẫn còn xa lắm. Sự trải nghiệm vô cùng quan trọng. Sở thích, tố chất (tài năng), kỹ năng và vô vàng những đi đầu mà bạn có được trong quá trình học tập, luyện tập thực tế đời sống. Nhưng nếu không có những trải nghiệm quan trọng, giúp bạn khám phá các góc gách trong chính mình thì đi đầu bạn tích lũy được chỉ đơn giản là những thói quen để có cuộc sống như chính bạn vẫn cố nghĩ là như vậy. Tất cả những sở thích, tài năng, kỹ năng, năng khiếu,... cần được trải nghiệm mới từ đó phát hiện và phát triển đam mê.

Trường hợp của Jimmy là đổi luôn ngành nghề. Đây là một bước ngoặt lớn đòi hỏi cậu phải bỏ lại mọi thứ đã có để bắt đầu làm một thứ mới. Về lý thuyết là như thế nhưng thực tế, tất cả những gì cậu được học về lý thuyết lần thực hành đầu có thể vận dụng trong một quá trình chuyển đổi mới mẻ này. Jimmy có thể phải mất thời gian hơn và khó khăn hơn những người đã theo đuổi từ đầu. Vì theo đuổi một sự nghiệp không chỉ cần thích

là được, bạn cần phải có một số kiến thức, kỹ năng cơ bản cộng với quyết tâm nỗ lực hết mình và không dao động. Dao động, phân vân vì không biết xử lý những rào cản, khó khăn, không biết bước tiếp theo sẽ như thế nào,... Nhưng nếu bạn có một nền tảng kiến thức, biết thao tác tiếp cận, biết tận dụng tầm nhìn để chuẩn bị cho những đi đầu sắp xảy ra, bạn sẽ không lúng túng và lo sợ.

Bạn cần đủ sáng suốt để chắc rằng, mình cần có nền tảng thực hiện đam mê. Mà nền tảng ấy chính là sự hiểu biết về lĩnh vực mà bạn quyết tâm theo đuổi. Chẳng có đi đầu gì thuận lợi hơn khi có một khởi đầu mà bạn tin rằng mình đã có sự hiểu biết nhất định về nó. Phép màu từ việc học là vô tận. Mà sự tự học và tự trải nghiệm là đỉnh cao của việc học. Không niềm đam mê nào được xây dựng từ việc thiếu hiểu biết. Vì thế, mảnh ghép đầu tiên tôi muốn gửi đến bạn trong việc tiến đến hoàn thiện bức tranh đam mê của mình chính là **ĐỂ SỰ HIỂU BIẾT CỦA MÌNH ĐƯỢC TRẢI NGHIỆM THỰC TẾ**.

Có rất nhiều người đề cao việc phát triển sở thích thành đam mê. Và xem đó là yếu tố then chốt. Nhưng thiết nghĩ, bạn nên phân biệt đi đầu kiện cần và đủ trong mọi tình huống. Được làm việc mình thích và cống hiến hết mình cho đi đầu đó liệu như vậy đã giúp bạn thực hiện đam mê đến cùng chưa? Tôi nghĩ rằng, bạn không mấy xa lạ với nhận định, nhiệt tình cộng với sự thiếu hiểu biết sẽ dẫn đến kết quả là phá hoại. Làm đi đầu mình thích tạo ra hứng thú và nó mang đến một sự kích thích để bạn có thể hành động nhiệt tình nhất. Đi theo sự hưng phấn một cách tùy tiện dẫn bạn đến cái đích của thất bại. Nếu không muốn chính mình phá hủy niềm đam mê của mình, hãy để ánh sáng của tri thức thực tiễn dẫn đường.

Tôi đánh giá cao việc bạn tự học tự trải nghiệm thực tế vì một lẽ, nó giúp bạn tự đi đầu chính và hiểu chính mình hơn. Khi bạn có một nền tảng tri

thức (dù là lý thuyết nhất, nhà trường nhất) thì khả năng tự nhận thức bản thân mình theo hướng phát triển, tích cực mới có cơ sở thực hiện tốt. Sự tự nhận thức giúp bạn sớm nhận ra mình có ưu điểm gì, còn hạn chế những gì, khi nào cần nghe người khác, lúc nào phải mạo hiểm,... và quan trọng bạn có thể tự cân bằng chính mình. Trên con đường thực hiện niềm đam mê, sẽ có lúc bạn cảm thấy chán chường, mệt mỏi muốn buông xuôi, khi thì bạn phấn khởi, niềm vui dào dạt,... Chỉ khi đã có một thế giới quan tiến bộ mới giúp bạn cân bằng những cảm xúc đó và tạo động lực để bước tiếp về phía trước. Thế giới quan tiến bộ phải được hình thành từ sự hiểu biết trải nghiệm thực tế.

Nhận diện đam mê từ chính sở thích, tài năng vốn có của mình và dùng kỹ năng làm việc để hiện thực hóa đam mê là con đường khá phổ biến. Nhưng vì một lý do nào đó, bạn đã học tập, đã làm đúng công việc mình yêu thích và cũng có phát triển được năng lực, tại sao bạn vẫn không thỏa mãn? Bởi vì nó không tương đồng với phong cách sống mà bạn muốn.

Bạn luôn thích cuộc sống của một cú đêm thì công việc yêu cầu bạn có mặt ở công ty vào giờ hành chính. Có thể bạn vẫn làm tốt thôi, bạn có chuyên môn, có kỹ năng và hơn hết bạn cũng có một chút yêu thích công việc. Nhưng cuộc sống của một cú đêm vẫn luôn ám ảnh bạn.

Bạn thích những công việc sáng tạo, thích cháy hết năng lượng vào những dự án sau đó hoàn toàn thả lỏng cơ thể cho những chuyến đi. Nhưng khi tốt nghiệp bạn lại được nhận vào vị trí một thư ký văn phòng. Mỗi ngày đều đặn đến công ty rồi về Không tăng cao, không áp lực, phát huy được khả năng ngoại ngữ và mức lương tốt. Bạn không tìm được một điểm nào để phàn nàn cả!

Cuộc sống của một nghệ nhân làm vườn chăm chút những tác phẩm cây cỏ, thiết kế những tạo hình mới cho các khu vườn là đi đâu trần đi trở lại

trong bạn. Nhưng bạn không thể quyết định điên rồ là từ bỏ vị trí một trưởng phòng với mức lương hậu hĩnh để trở thành một nghệ nhân làm vườn! Và cứ thế, cuộc sống của một trưởng phòng với giấc mơ nghệ nhân làm vườn tồn tại song song với nhau.

Vẫn còn những hình mẫu tương tự. Có thể mọi người sẽ nhầm chán với câu chuyện của họ và vội vàng ghét bỏ vì cho rằng đó là những người thiếu lập trường, không dám bước qua vòng an toàn và vì thế họ xứng đáng có cuộc sống như thế. Sống thiếu đam mê. Đừng vội vàng, có lẽ khoảnh khắc giúp những hình mẫu đó có thể bứt phá ra khuôn mẫu đời sống chưa xuất hiện. Nhưng nếu chờ đợi phép màu từ vũ trụ thì ít ra bạn cũng cần phải có tín hiệu từ chính trong sâu thẳm mình. Vì thế, để nhận được một tín hiệu của đam mê thì việc ít nhất bạn có thể làm là hãy nghĩ xem mình thích phong cách sống như hiện tại hay như thế nào. Phong cách sống chính là một phần cơ bản trong cuộc sống. Và hãy tìm mối liên kết giữa niềm đam mê và việc muốn sống như thế nào.

Niềm đam mê trong công việc cũng thường thể hiện phong cách sống mà bạn muốn. Thay vì mãi đau đầu vì chưa biết công việc nào phù hợp với bản thân để theo đuổi dài lâu, bạn hãy thử nghĩ xem mình thích cuộc sống như thế nào, từ đó xác định ngược lại một số nghề nghiệp phù hợp với mong muốn đó. Và nếu bạn phải đi ngược lại, bạn cần chuẩn bị nhiều hơn vì khi đó sự đánh đổi thành quả công việc hiện tại với đam mê của bạn có thể sẽ mất mát về mọi mặt nhiều hơn bạn nghĩ. Niềm đam mê phải đủ lớn bạn mới có thể lội ngược dòng thành công. Nhưng giá trị của nó chính là bạn không cần phải sống một cuộc đời với hai hình mẫu hoàn toàn khác nhau. Khi đó, tận dụng những kiến thức, chuyên môn và chính những kinh nghiệm đã có sẽ giúp bạn hạn chế được mất mát. Vì thế, dù đang ở vị trí nào: đã nhận ra đam mê hay ở những ngã tư cuộc đời bạn vẫn cần phải trải

nghiệm. Chỉ với sự sẵn sàng trải nghiệm và tự nhận thức bạn mới có những quyết định đáng giá. Và hành trình chỉ thật sự bắt đầu khi bạn quyết tâm **BẮT ĐẦU**.

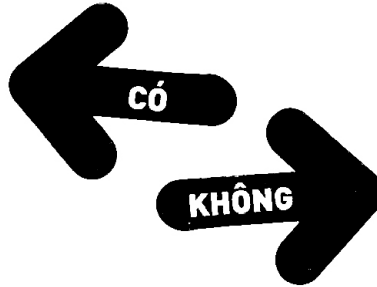
Học tập và thực hành – Đầu tư cho bản thân mình là không bao giờ lỗ!

Có rất nhiều khoảng thời gian trong cuộc đời bạn dành để học hành. Và không chỉ tích lũy kiến thức từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường mà việc học hành dường như song hành trong cuộc sống.

Có nhiều người không thích việc trau dồi kiến thức lý thuyết mà thích trải nghiệm và rút ra kết luận từ đó. Quy trình để chuyển hóa hay tiếp thu hoàn toàn những kiến thức bạn có được không thể thiếu một khâu quan trọng đó là thực hành. Để hình dung, tiếp cận bạn phải trang bị kiến thức. Để biết cách thực hiện bạn cần thực hành. Để trở nên giỏi và chuyên nghiệp hơn bạn cần luyện tập thông thạo. Để trở nên là người xuất sắc nhất bạn cần luyện tập thông thạo nhiều lần, thật nhiều lần. Để xác định được đâu là đam mê của mình bạn hãy học để biết trước đã, sau đó cụ thể việc trải nghiệm bằng vận dụng thực tế. Nâng tầm việc học hành lên một bậc cao hơn, tận dụng những điều bạn đã biết và học thêm những điều mới mẻ. Trên thực tế, mọi vật mọi việc đều có mối quan hệ với với nhau. Chỉ là bạn có nối kết hay vận dụng sức mạnh của những mối liên hệ này được không mà thôi.

Bạn hãy trả lời câu hỏi sau:

Bạn có muốn học thêm nhiều kiến thức, kỹ năng, thực hành để làm tốt công việc đó không?

Nếu bạn trả lời là “Có”, thì với nhiệm vụ phải làm mỗi ngày, bạn sẽ phải có hàng trăm tài liệu trong sách vở, máy tính để nghiên cứu, xử lý thông tin để có thể thực hiện công việc nhanh chóng, hiệu quả hơn. Đó là một quá trình dài bắt đầu từ những ngày miệt mài học tập từ trên ghế nhà trường cho đến những ngày làm từ sáng đến tối nghiên cứu tài liệu để tìm phương án xử lý công việc tốt hơn. Học hành không mệt mỏi từ kiến thức chuyên môn cho đến những kiến thức ngoài chuyên ngành nhưng có liên quan đến công việc.

Mỗi sáng thức dậy, bạn sẽ muốn được đến công ty để làm việc và khi đã ngồi vào bàn làm việc, bạn biết mình sẽ phải làm những việc gì quan trọng trong ngày và sắp xếp việc này sẽ làm buổi sáng, việc này sẽ làm buổi chiều. Trong mỗi việc bạn đều có sự tập trung cao độ, màn hình làm việc của bạn chỉ toàn là tài liệu liên quan đến công việc, không có các trang web báo, không ứng dụng mạng xã hội hay giải trí, tin nhắn với bạn bè,... Kết quả là đến cuối ngày, phần lớn công việc của bạn đã hoàn thành, phần việc còn lại bạn sẽ đem về nhà làm tiếp hoặc chuẩn bị tốt mọi thứ cần thiết để ngày mai có thể làm cho kịp tiến độ.

Nếu bạn trả lời là “Không”, thì sự yêu thích của bạn chỉ là nhất thời. Vì chỉ yêu thích nhất thời, bạn sẽ không muốn dành ra hàng giờ học tập thêm kiến thức mới, học thêm các kỹ năng để nâng cao năng lực chuyên môn. Thế thì bạn làm những gì trong tám giờ ở công ty, khi người khác

đang học tập hăng say vì công việc họ yêu thích, còn bạn ng ỡ chơi hay làm việc làng nhàng vì không muốn học gì cả? Đến công ty hiện tại không làm bạn vui, bạn không tập trung làm việc, bạn có quá nhi ều những lựa chọn và thay đổi một cách nhanh chóng,...

Trả lời xong câu hỏi này, bạn sẽ biết được sự yêu thích của mình với một việc ở mức độ nào. Nếu bạn chăm chỉ học tập thêm mỗi ngày nghĩa là bạn rất rất yêu thích, còn nếu bạn không muốn học thêm nhi ều đi ều hơn thì nghĩa là niềm yêu thích đó chưa đủ mạnh mẽ để được gọi là đam mê. Yêu thích không chưa đủ - mà từ niềm yêu thích đó phải tìm tòi học hỏi bất kể ở đâu, nơi nào, khó khăn ra sao, vẫn phải nghiên cứu và quyết tâm tiếp thu bằng được, thực hành nhi ều hơn nữa vẫn không cảm thấy đủ. Liên tục tìm cách để học hỏi kiến thức và tự tạo những chuẩn mực để làm tốt được việc đó. Thời gian dành cho nó là mọi lúc mọi nơi, và giá trị mang đến không chỉ là tiền bạc, mà còn là giá trị về cảm xúc thỏa mãn.

Mảnh ghép thứ hai:

Cảm xúc

Sở thích và yêu thích

Trong nhi ều sở thích, bạn sẽ chọn một để có thể phát triển nó trong quá trình làm việc và trong cả cuộc sống của mình.

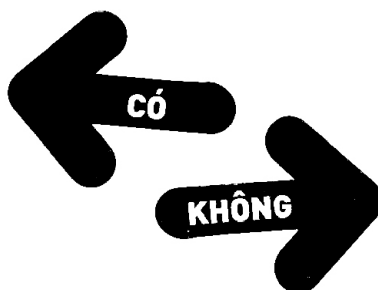
Bạn thích viết, thích nấu ăn nhưng chọn trở thành một đầu bếp.

Bạn thích golf, thích marathon, thích qu ần vợt nhưng chọn trở thành một tuyển thủ qu ần vợt.

Một doanh nhân tài chính thành công có thể thích viết, thích vẽ.

Bạn có thể thích rất nhiều nhưng đam mê thì hạn chế hơn hẳn. Và yếu tố quan trọng để bạn có thể dần dần khẳng định mình theo đuổi đúng đam mê chính là: Yêu thích. Trong năm sở thích, bạn chỉ chọn ba để phát triển. Trong ba sở thích bạn chỉ có một khiến bạn cảm thấy mình cần dồn sức lực, tâm trí nhiều hơn nữa. Thậm chí, có những lúc bạn không nhận thức được mình đã dành tâm sức nhiều đến mức nào. Một sở thích được yêu thích hơn cả sẽ dần dần trở thành đam mê.

Bước đầu tiên để tìm kiếm đam mê bạn phải trả lời câu hỏi: Bạn có thấy thích công việc đó hay không?

Nếu bạn trả lời là “Có”, hẳn là bạn đang rất vui vẻ khi được làm công việc hiện tại. Mỗi sáng thức dậy, bạn sẽ muốn được đến công ty để làm việc và muốn được học hỏi mọi thứ, muốn được đóng góp sức mình vào công việc, muốn được mọi người hướng dẫn thêm để công việc diễn ra suôn sẻ hơn. Bạn cảm thấy sung sướng khi học được điều mới và mỗi ngày làm việc giống như ngày lễ.

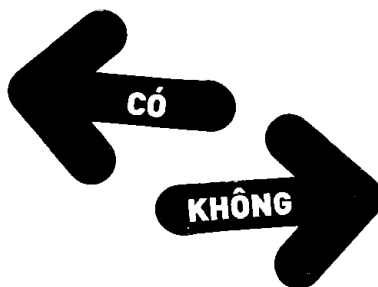
Nếu bạn trả lời là “Không”, thế thì mỗi buổi sáng cảm giác muốn nhà nhiều hơn lên công ty, hoặc bạn cũng đã nghĩ đến việc xin nghỉ phép đột xuất hôm đó để không phải đi làm. Công việc hiện tại không làm bạn vui, từng công việc nhỏ đều không khiến bạn vui và việc lớn cũng vậy. Lúc này,

hoặc là bạn đã chọn sai việc hoặc là bạn gặp phải những điều không như ý muốn ngoài công việc làm bạn chán ghét công việc hiện tại.

Trả lời được câu hỏi thứ hai, bạn sẽ biết mình có yêu thích công việc hiện tại không. Bạn bắt buộc phải yêu thích, bởi vì để làm bất cứ việc gì thì đầu tiên bạn phải yêu thích mới được. Khi bạn yêu thích, bạn sẽ suy nghĩ mãi về nó, vì nó làm bạn vui vẻ và tràn đầy hứng khởi hoạt động. Khi yêu thích, bạn chủ động làm việc mà không cần ai nhắc nhở hay thúc bách. Khi yêu thích, bạn làm tốt công việc này hơn những công việc khác.

Hơn cả Yêu thích: Hạnh phúc

Bên cạnh sự yêu thích, bạn luôn có cảm xúc hưng phấn khi làm công việc đó không?

Nếu bạn trả lời là “CÓ”, thì bạn hãy cảm thấy may mắn vì đi đầu đó. Cảm xúc xuất phát từ bên trong mỗi người, chỉ vì bạn mà sinh ra và do bạn đi đầu khiến Cảm xúc là đi đầu vô cùng quý giá mà cuộc sống trao cho mỗi người để cuộc sống của họ thăng hoa hơn, nhiều niềm vui hơn. Cảm xúc thường đi đôi với hành động. Nếu khi làm việc nào đó mà bạn cảm thấy bên trong mình khởi lên cảm xúc mãnh liệt, bạn sẽ thấy có được nguồn động viên to lớn, một nguồn sức mạnh đủ lớn thôi thúc bạn hành động

ngay. Nếu bạn cảm thấy muốn làm việc thì hẳn là bạn đang có cảm xúc tốt, chúng thúc đẩy bạn làm việc một cách tích cực và không mệt mỏi. Ngày làm việc của bạn đầy hứng khởi, bạn cảm thấy mỗi việc làm đi đều thú vị kể cả những việc thường khiến bạn thấy khó khăn và bạn tràn ngập tin tưởng vào thành công trong tương lai. Đến cuối ngày bạn cảm thấy thời gian như trôi qua nhanh quá và bạn thật sự muốn có thêm thời gian nữa để làm việc.

Nếu bạn trả lời là “Không”, thì có vẻ những ngày của bạn đã trải qua không tốt và bạn cảm thấy không có nhiều đi đâu thú vị. Bạn vẫn làm việc bình thường nhưng chỉ để giải quyết cho xong mà thôi. Đôi khi bạn tự hỏi rằng tại sao cảm xúc hào hứng khi làm việc của bạn quá ít và đi đâu đó làm bạn không hài lòng, công việc dằn trở nên buồn chán và máy móc,

Cảm xúc đòi hỏi có một sự thăng cấp theo thời gian. Tuy nhiên, mỗi người có một chuẩn mực cho cảm xúc của mình. Có người được thực hiện đam mê đã là hạnh phúc nhưng có người phải trở thành người giỏi nhất trong lĩnh vực đam mê mới có cảm giác thỏa mãn, đủ đầy. Vậy nếu so sánh đam mê với tình yêu thì bạn thuộc kiểu nào: ở cạnh bên người yêu là thỏa mãn hay chăm chút, tìm hiểu để tiến đến hôn nhân mới là trọn vẹn? Có một đi đâu, bạn sẽ khó lựa chọn vì niềm tin vào cảm xúc của mình ở hiện tại. Nếu xem đam mê là một cung bậc của cảm xúc thì bạn phải chấp nhận một đi đâu: cảm xúc có thể thay đổi. Nhưng sự thật, cũng có rất nhiều người dành cho nhau tình yêu cả đời và cũng có rất nhiều người tình yêu của họ dành cho nhau chỉ dăm ba năm (tôi không muốn bao gồm những mối tình chóng vánh của bạn vào đâu nhé!).

Có một số người niềm đam mê của họ dành cho một lĩnh vực nào đó hầu như suốt cả cuộc đời. Còn có một số người bạn sẽ thấy sự say mê ấy chỉ trong một thời gian. Và sau đó, một sự cuốn hút khác mạnh mẽ hơn, hấp dẫn họ khai phá, tìm kiếm trong lĩnh vực đó. Có nhiều nguyên nhân

giải thích hiện tượng này. Chúng ta sẽ thực hiện việc khám phá từ những câu chuyện ở phần sau. Tôi chỉ muốn bạn cần phải khẳng định được: Bạn cần cảm thấy thỏa mãn và hạnh phúc khi thực hiện đam mê của mình.

Tôi thích con số và biểu đồ. Trong suốt khoảng thời gian từ khi nhận thức được điều đó cho đến bây giờ, sự yêu thích không hề giảm mà chỉ tăng lên. Thật ra, tôi không có nhiều trải nghiệm cảm xúc cho các sở thích của mình mà chỉ dồn tâm lực vào những gì tôi xác định. Tôi cũng không có sự phân vân vì phải lựa chọn đi đâu này hay đi đâu kia. Tập trung cao độ vào đúng điều mình yêu thích tạo một sự hấp dẫn mạnh mẽ để tôi liên tục tìm tòi thỏa mãn được tâm trí. Ngày bé là việc tối nào cũng phải cùng các chị chơi những trò chơi có số: chơi cờ tỷ phú, xếp domino, làm tròn số nhanh, cuộc đua công thức toán học,... Sau này, dù việc học hành dần bận rộn hơn rồi công việc ở ngân hàng cũng cần thời gian thu xếp nhưng cứ hễ không nhìn vào biểu đồ tài chính là tôi không sao ngủ được. Có nhiều đêm, vì mãi mê phân tích tình hình đến khi giật mình thì đã gần sáng. Việc nhìn biểu đồ quyến rũ như thế! Khi viết sách cũng như thế, mỗi khi đến các chương về tài chính về đầu tư trái tim của tôi lại dào dạt những cảm xúc và một niềm hạnh phúc khó tả. Tôi chỉ biết, từng trang sách viết ra chứa đựng những bảng tính toán chi phí có thể cải thiện số tiền mà bạn đọc đang lo lắng, những kế hoạch tài chính phù hợp với từng giai đoạn cuộc đời có thể hỗ trợ được việc lựa chọn cách sống tự do tiền bạc,... Niềm hạnh phúc lẫn những lo âu của cuộc đời.

Và tôi luôn cảm ơn vì tín hiệu cho sự đam mê của mình mạnh mẽ như thế. Chính nguồn năng lượng này giúp tôi vượt những khó khăn trở ngại để tiến về phía trước. Con đường tìm kiếm đam mê vừa dài nhưng hãy luôn tạo nguồn cảm xúc và biết tận hưởng hạnh phúc từ chính đam mê của mình. Suy cho cùng, mấy người hạnh phúc với những gì mình đã chọn. Vì

thế, nếu như bạn cảm thấy hạnh phúc vì việc mình đang làm nghĩa là phần nào đã chạm vào cánh cửa của đam mê. Xin đừng bao giờ nghi ngờ về cảm xúc của mình mà hãy học cách gìn giữ, phát triển nó mạnh mẽ hơn.

Tôi tin đó cũng chính là cảm xúc của bạn khi làm công việc yêu thích, sau khi hoàn thành dự án và được cộng đồng đón nhận.

Bạn không nhận thấy cảm xúc mãnh liệt nào bên trong mình hay sao? Vậy thì hãy trả lời những câu hỏi sau đây để tìm kiếm cảm xúc của mình nhé.

Điều gì bạn muốn làm nhất là gì?

Điều bạn khao khát thực hiện mỗi ngày, điều bạn nghĩ đến thường xuyên nhất, bạn không nghĩ về nó là không được?

Bạn muốn thực hiện nó, không làm là không được?

Dù có người ngăn cản nhưng bạn vẫn muốn thực hiện nó?

Thực hiện xong điều đó làm bạn hạnh phúc hơn không?

Hãy viết đáp án ra giấy và nhìn thật kỹ những việc mà bạn muốn thực hiện trong đời, ngay lúc này. Hãy cảm nhận cảm xúc trong bạn lúc này, ngay bây giờ!

Hãy làm điều bạn biết rằng đó là quan trọng nhất. Khi đó bạn không chỉ như đứa trẻ reo hò vì nhìn thấy món quà mình mong đợi vào đêm Giáng Sinh mà bạn còn có thể trở thành những người lớn cảm thấy muốn hét thật to trước biển cả. Tôi rất hạnh phúc!

Không hối hận

Tôi chưa bao giờ tin rằng mình may mắn. Và tôi cũng chưa bao giờ nghĩ rằng thành công vì mình giỏi hơn người khác cả. Bởi vì, tôi cũng có câu chuyện đam mê của mình. Không một phép màu nào xảy ra nếu bạn chỉ

ng ồi đó và c ầu nguyện. Nguồn năng lượng mà bạn nhận được từ vũ trụ chỉ có giá trị khi bạn hành động. Và tôi cũng thú nhận với bạn, tôi đã thất bại, đã sai lầm, đã có những quyết định mà hậu quả nhận được không hề tốt đẹp chút nào! Nhưng tôi cũng tin rằng, ngoài kia, những người tài năng hơn tôi nhiều, những người thành công hơn tôi nhiều trong lĩnh họ đam mê và họ vẫn có thất bại, có hàng tá những quyết định sai lầm! Nhưng họ có hối hận không? Emma có hối hận không?

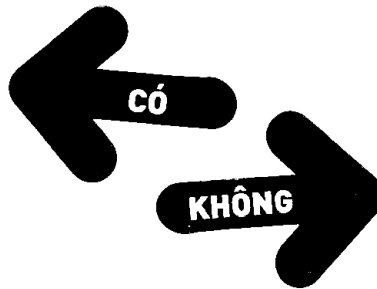
KHÔNG.

Có thể để đạt được mục tiêu trong một quá trình của con đường thực hiện đam mê đương nhiên không thể là cứ thuận lợi như theo kế hoạch. Năng lượng dành cho niềm đam mê của mình càng lớn bao nhiêu bạn sẽ dồn tất cả sức lực, tâm trí, tiền bạc, thời gian,... dành cho nó. Một kết quả không như dự tính, những biến cố bất ngờ thử thách niềm đam mê của bạn, hay có những mâu thuẫn với đồng đội trong nhóm (những người thân), tình hình thực tế tạo quá nhiều áp lực,... mọi đi ều có thể sẽ xảy ra khiến bạn mệt mỏi và biết đâu có khuynh hướng muốn bỏ cuộc. Bạn có thể hối hận vì đã mất quá nhiều nhưng vẫn không nhìn thấy kết quả mong muốn. Bạn tự oán trách, than thở vì lầm đường, vì đi sai hướng,... Bạn sẽ hối hận chứ?

CÓ.

Mỗi câu trả lời của bạn, mỗi hình dung đáp án lớn v ỏn trong đầu bạn đều lý giải việc bạn đã chọn đi đúng hướng với đam mê của mình hay chưa. Tâm lý con người là một đi ều vô cùng kỳ lạ. Đôi khi đáp án đã có chắc chắn rồi nhưng vẫn ngụy tạo nhiều lý do để tự che lấp chính lý trí của mình. Với đam mê, không có ĐÚNG hay SAI, hãy chọn Có hoặc KHÔNG nhé!

Với công việc bạn đang theo đuổi hiện tại, bạn có hối hận vì đã dành thời gian, công sức?

Nếu bạn trả lời là “CÓ”, tôi biết rằng bạn đã mất nhiều hơn những đi ều mà tôi đã liệt kê tượng trưng ở trên. Có một số đi ều bạn đã mất đi nhưng vẫn có thể chia sẻ sự mất mát ấy nhưng đó chỉ là số ít. Đa phần phần chìm của tảng băng là không thể muốn chia sẻ là bộc bạch được. Bởi vì khi thực hiện đam mê, một đi ều chắc là bạn đã hy sinh rất nhiều. Nhưng đa phần, bạn có thể không muốn nói đến hoặc có thể chẳng nhớ. Lời lý giải là vì đối với bạn, việc thực hiện đam mê quan trọng hơn việc bạn đã khó khăn như thế nào. Những trở ngại, những vấp ngã, cả những thất bại đều đóng vai trò là yếu tố cần vượt qua. Chấp nhận thất bại trên đường thành công, chấp nhận khó khăn cản trở là những đi ều phải có khi thực hiện đam mê. Bởi vì nhận thức rõ ràng đi ều đó nên thường khi bạn không hối hận vì tất cả những gì đã mất đi trong khi thực hiện đam mê thì bạn đã đi đúng hướng, chọn đúng đam mê.

Không phải lúc nào sự tận hưởng kết quả của việc thực hiện đúng niềm đam mê của mình cũng đều trọn vẹn. Bạn biết bài hát bất hủ Happy New Year của ban nhạc huyền thoại ABBA chứ? Tôi tin rằng, không ai lại không thưởng thức ca khúc vào thời khắc giao thừa. Không chỉ có ca từ mà cả không khí gợi hoài niệm cũng đem buồn nhưng giai điệu vẫn không hề

mang đến sự ủy mị mà trái lại còn gieo vào lòng ta một sự ấm áp, hưởng thụ cảm giác mong ngóng và cả hy vọng tươi vui reo lên “Happy New Year”. Rất nhiều những bài hát, nếu chú ý thưởng thức ca từ bạn sẽ cảm nhận một nỗi buồn sâu sắc tận trong tâm khảm người nghệ sĩ nhưng giai điệu thì vẫn rất tươi tắn, thậm chí là rất vui vẻ. Có lẽ, sự trải nghiệm quan trọng nhất trong chính bản thân mỗi người là việc trải qua sự trưởng thành từ tâm hồn. Việc bạn nhận thức được hạnh phúc gắn liền với đam mê cũng như thế. Bạn có thể nhìn thấy tôi hay nhiều tác giả khác vẫn thường rất hoa mỹ với kiểu ví von “sống trọn vẹn với đam mê”, “hạnh phúc vẹn toàn chỉ khi bạn được làm công việc thuộc về đam mê của mình”, “dám thực hiện đam mê bạn sống đúng với mình hơn”,... Điệu hoa mỹ này cũng giống như những bài hát có ca từ gợi nhắc hoài niệm thậm chí là cảm thán nhưng giai điệu lại vui tươi. Nếu viết về đam mê một cách đau thương vì phải hy sinh quá nhiều nhưng lại không tạo nên khúc nhạc reo vang thì có lẽ không khơi gợi sự mạnh mẽ trong chính tâm hồn của mỗi người. Và tôi tin bạn cũng không thích như thế.

Bạn có quyền hối hận. Hối hận vì mình không bắt đầu thực hiện đam mê sớm hơn. Hối hận vì mình không có một sự chuẩn bị kỹ càng ngay từ đầu. Hối hận vì lẽ ra mình nên cố gắng nhiều hơn, sớm hơn,... Nhưng tuyệt đối, không được hối hận vì mình đã thực hiện niềm đam mê.

Vì sao, nếu bạn chọn Có cho câu hỏi: Với công việc đang theo đuổi hiện tại, bạn có hối hận vì đã dành thời gian, công sức? Bạn chưa sẵn sàng cho việc thực hiện đam mê của mình. Hãy dành cho mình nhiều hơn nữa những trải nghiệm để sẵn sàng hiểu được bản chất của đam mê với nhiều cung bậc cảm xúc khác nhau.

Nếu bạn trả lời là “Không” cho câu hỏi: Với công việc đang theo đuổi hiện tại, bạn có hối hận vì đã dành thời gian, công sức? Bạn đã thấu hiểu

được bản chất của việc thực hiện đam mê. Với bạn, việc không hối hận khi đã dành thời gian, công sức (tượng trưng cho các yếu tố hành động) chứng minh một điều quan trọng: Bạn đã sẵn sàng cho việc theo đuổi đam mê của mình. Hình dung được điều mình có thể mất, có thể đạt được và hiểu giá trị của từng mục tiêu trên con đường thực hiện đam mê, cũng như cái giá phải bỏ r là bài học căn bản nhất. Bạn cần thời gian để học tập, trải nghiệm và để thất bại nữa. Để vượt qua bài kiểm tra cuối kỳ, bạn phải vượt qua người thăm định khó tính nhất: Bạn! Khi bạn biết chắc rằng mình hoàn toàn có thể chấp nhận những khó khăn, không hối hận vì những gì mình đã theo đuổi đam mê, và một cách tự nhiên nhà bạn biết chấp nhận.

Mảnh ghép thứ ba:

Kế hoạch

CÂU CHUYỆN TÌM CÔNG VIỆC MỚI CỦA TINA

Tina là cô cháu gái người bạn thân của Emma, một cô gái đáng yêu và cũng đã có những trải trở về công việc hiện tại của mình. Tina làm việc tại phòng Marketing của Khu vui chơi dành cho trẻ em thuộc Trung tâm Thành phố, Tina chia sẻ với tôi rằng công việc thật sự thú vị với cô ấy nhưng Tina vẫn cảm thấy thiếu một điều gì đó quan trọng. Đây là công việc mà Tina yêu thích và lựa chọn theo đuổi nhưng vì sao vẫn không có được sự hài lòng? Cảm giác hạnh phúc được tỉ mỉ tìm kiếm thông tin, lên chương trình cho các dự án, thậm chí là việc tăng ca nhiều ngày liền cũng không cản trở việc Tina cố gắng học hỏi. Có rất ít bạn cùng khóa, vừa tốt nghiệp đã tìm được một công việc vừa thuộc về chuyên ngành vừa là đam mê. Nhận thức được mình là một trong số ít đó nên Tina vô cùng trân trọng cơ hội nghề nghiệp này. Mỗi khi không khơi thông được cảm hứng sáng tạo, cô ấy lại

nhắm mắt và nhớ lại cảm giác lần đầu tiên bước vào tòa nhà văn phòng, lần đầu tiên tiếp cận trực tiếp với các mô hình ở khuôn viên và lần đầu tiên nhìn thấy rất nhiều những bạn nhỏ vào tham quan thích thú cười tít mắt.

Công việc dần nhiều hơn. Nhiều khi các dự án gửi về liên tục không có thời gian để đầu tư chiến lược một cách bài bản nữa, Tina đành phải nhảy cóc các bước thực hiện. Lúc đầu, cô ấy cảm thấy không quen và khó chịu. Sự khó chịu này tích lũy dần dần khiến Tina bắt đầu có cảm giác lo lắng. Bởi vì, rất thường xuyên, kế hoạch công việc cá nhân chuẩn bị không trùng khớp với kế hoạch của công ty. Nhưng hoàn toàn không phải là lỗi của Tina mà chính là sự thay đổi đột ngột nhanh chóng trong các ý tưởng chiến lược từ cấp trên. Tina không thích nghi kịp. Khi đó, bản thân cũng đã nhận ra mình không chuẩn bị tiếp cận các kỹ năng, kỹ thuật và cả kiến thức về tinh ở công việc Tina yêu thích. Điều này cản trở rất nhiều vì cô ấy không sắp xếp được thời gian học tập thêm và cũng không thể nghỉ việc hoàn toàn.

Vừa muốn tiếp tục đi làm nâng cao chuyên môn, vừa muốn có thời gian tham gia các khóa học phổ cập thêm, Tina phân vân lựa chọn mãi. Dần dần trong suy nghĩ của cô ấy tư tưởng không còn tự tin vào đi đầu mình đã từng xác định đó là đam mê xuất hiện.

Sau ba năm đi làm, tôi gặp lại cô bé, một phần sức sống dể dãi của thiếu nữ đã mờ đi vì ánh mắt mông lung. Chúng tôi đã trò chuyện với nhau suốt cả buổi chiều. Xen lẫn những câu chuyện đời thường là những vấn đề mà cả hai chúng tôi đã và đang gặp khó khăn. Tina rất quan tâm đến việc tôi đã hành động như thế nào để đem mọi thứ hỗn độn trở nên rõ ràng, có thứ tự thực hiện và hơn cả chính là xuyên suốt hơn mười năm hầu như tôi không phân tâm vào những đi đầu khác. Mọi thứ tôi tiến hành trong sự nghiệp của mình đều liên quan đến đam mê. Và chỉ có thế. Tina nhận ra

rằng, cô đang thiếu đi điều đó và mong muốn sẽ có thể tập trung hơn vào đam mê. Nhưng tôi lại muốn Tina tự xem xét lại một lần nữa. Vì nếu chủ quan cô ấy có thể chỉ nhìn ra điều cô muốn mình nhìn thấy. Để đi đến một kết quả, nhất là những kết quả không tốt thường chẳng đơn giản xuất phát từ một nguyên nhân. Sâu xa trong đó, có thể những vấn đề đã bị ẩn giấu bởi chính bạn.

Bạn không thể cùng một lúc vừa làm vừa học mà đòi hỏi mình phải về đích với kết quả hạng ưu. Bạn càng không thể làm nhanh làm với mọi thứ để có kết quả mong muốn. Đam mê là một phần con người của bạn. Hãy tử tế và nuôi dưỡng nó một cách có phương pháp đúng đắn. Đó chính là lý do chúng ta cần một **KẾ HOẠCH THỰC HIỆN ĐAM MÊ**.

Cuối tuần đó, Tina đã đến nhà tôi gửi một bảng phân tích nhỏ để xác định được những gì cô ấy đã đạt được và những gì tạo nên rào cản thực hiện đam mê của mình. Đúng thật, có quá nhiều vấn đề cần giải quyết trước khi xác định được: Tôi đang đi đúng hướng về phía đam mê không?

TÔI ĐANG BỊ QUÁ TẢI TRÊN CON ĐƯỜNG THỰC HIỆN ĐAM MÊ

TÔI CÓ	TÔI ĐÃ NGHĨ...
Thiết kế cơ bản	Tuy không phải người thiết kế đồ họa giỏi, nhưng tôi cũng biết thiết kế đơn giản và cũng từng được mọi người thích thú và đánh giá là ngộ nghĩnh, sáng tạo.
Làm Clip đơn giản	Có vài lần tôi tự làm clip giới thiệu về chương trình nhỏ của công ty và clip tổng kết cho công ty do không ai làm) và được mọi người thích thú, khen ngợi.

Đọc sách nhiều	Mọi người đều biết tôi là “mọt sách” và sinh nhật cũng có lần tặng sách.
Thích tìm hiểu văn hóa	Tôi thích tìm hiểu các nền văn hóa, từ khoa học đến tâm linh. Người ta nhiều khi ngạc nhiên vì tôi biết nhiều thông tin đó đây.
Chịu đựng giỏi	Nhiều người nói tôi chịu đựng được áp lực cao trong công việc (dù năng suất thì không quá cao), họ nói nếu là họ chắc đã khó chịu lắm, họ nói tôi thật mạnh mẽ.

TẠI SAO TÔI LẠI CÓ QUÁ NHIỀU ĐIỀU ĐỂ BĂN KHOẢN?

TÔI QUAN TÂM	NHƯNG TÔI ĐÃ GẶP...
Năng lực	Tôi viết được nhưng không giỏi về marketing. Tôi không nhanh nhẹn nhận ra được xu hướng và áp dụng vào quảng cáo. Tôi phải đi học hỏi từ từng người một ở mỗi phòng ban, không có ai có chuyên môn cao về vị trí này để tôi học chuyên sâu hơn cả, nên tôi cảm thấy mình không phát triển được năng lực tốt hơn.
Lương thưởng	Lương chính thức tôi nhận được là không cao so với mặt bằng chung trên thị trường. Nhưng tôi đánh giá, với lượng công việc như vậy thì khó mà đề xuất lương cao hơn.

	<p>Thường theo chế độ của công ty, theo doanh số, thường chỉ có nhân viên kinh doanh là có thưởng theo tháng, còn những phòng ban khác thường xuyên không có.</p>
Đồng nghiệp	<p>Tổng giám đốc rất thương nhân viên, nhưng lại hay nghe lời tâm sự của người khác.</p> <p>Có những người rất đáng ghét, chơi xấu sau lưng người khác và còn giả tạo nữa. Đến năm thứ 2 làm đây tôi mới thân thiết với vài người ở phòng ban khác. Ở đây có “văn hóa” phòng ban nào thì giao lưu với phòng ban đó.</p> <p>Nhưng có những người rất hay giúp đỡ tôi và ra mặt bên vực tôi rất nhiều lần.</p>
Công Ty	<p>Công ty được xã hội công nhận là luôn đi đầu xu thế, đi đầu sáng tạo và dịch vụ.</p> <p>Nhưng thực tế là chất lượng nhiều chương trình vô cùng tệ.</p> <p>Tôi mệt mỏi vì “thị phi” của công ty chứ không phải vì áp lực công việc.</p> <p>Nhiều cấp quản lý ở đây hay đổ lỗi cho nhân viên và chỉ trích thậm tệ nhân viên phòng khác. Tôi rất tối kỵ vấn đề này, đi đâu may mắn là sếp trực tiếp hiện tại của tôi tuy có khuyết điểm nhưng vẫn còn ý thức bảo vệ nhân viên cấp dưới của mình.</p>
Cảm hứng	<p>Tôi vẫn luôn đánh giá cao công việc của mình, nhưng tôi đã làm khá lâu mà không thấy sự phát triển nên tôi</p>

	<p>không rõ là do mình không hợp với công việc hay do mình chưa cố gắng đủ.</p> <p>Tôi đã trao đổi trước với cấp quản lý về vấn đề của mình và sếp nói rằng hãy tham gia dự án mới thử xem có tìm lại được hứng thú không. Tôi rất thích dự án mới nhưng tôi thấy được sự không khả thi của nó và cảm nhận được dự án sẽ không thành công. Vì dự án dùng quá nhiều tiền nhưng tất cả các khâu nghiên cứu khách hàng, triển khai và vận dụng kết quả nghiên cứu vào thực tế kinh doanh, thậm chí kế hoạch thu hồi vốn cũng không rõ ràng thì làm sao kêu gọi được nhà đầu tư tốt!</p> <p>Cảm hứng của tôi cạn dần do sự vận hành công việc của những người sếp công ty chứ không phải do công việc. Dù tôi biết mình thiếu rất nhiều kỹ năng cho công việc này.</p>
Mong muốn hiện tại	<p>Tôi vẫn muốn làm công việc về nội dung, nghiên cứu nhưng tôi vẫn ngại về việc "chạy" theo xu hướng thị trường. Nếu tôi được sự định hướng từ đầu và mọi người cùng nhau thực hiện tôi sẽ không cảm thấy mình đơn độc hay vô dụng; và sếp sẽ không đổ trách nhiệm cho một mình tôi thì có lẽ tôi đã không bị quan về công việc như thế.</p> <p>Tôi muốn làm việc lâu dài chứ không muốn thay đổi nhiều công ty.</p>

Tăng lương: Tôi biết công ty sẽ không tăng lương cho mình vào lúc này [định kỳ một năm tăng lương 1 lần), trong khi tôi đã làm ba năm mà chỉ được tăng lương 1 Lần.
Tôi đang tìm kiếm việc làm mới.

Nhìn vào các phần chia sẻ của Tina, tôi nhận ra được hai vấn đề Thứ nhất, tôi thấy rõ thế mạnh của Tina là thiên về viết lách. Tina cũng thiên về mảng sáng tạo và làm nội dung chương trình, quảng cáo. Không ngạc nhiên vì sao Tina là nhân viên sáng tạo nội dung thuộc phòng Marketing cho một khu vui chơi. Cô ấy được đọc nhiều tài liệu để tìm kiếm thông tin, ý tưởng sáng tạo, Tina còn phụ trách các bảng tin truyền thông của công ty. Tuy nhiên, vấn đề mà Tina khó giải quyết nhất chính là kỹ năng marketing và phân tích vấn đề, Tina thẳng thắn nhận rõ thế yếu của mình và luôn mong muốn được cải thiện, nhưng có vẻ cô ấy không thực hiện được ở công ty này.

Vấn đề thứ hai, Tina có khá nhiều cảm xúc không tốt về công ty. Thậm chí nó còn lấn lướt cả cảm xúc tốt đẹp dành cho công việc. Tôi nghĩ vấn đề chính của Tina bị ảnh hưởng bởi công ty hơn là về năng lực làm việc. Nếu đúng như những gì cô ấy viết thì Tina đang gặp rào cản từ cảm xúc của mình đối với công ty để phát triển sự nghiệp.

Tôi có thể hiểu được mong muốn hiện tại của cô ấy, vì cô ấy đã làm đến năm thứ ba nhưng cả năng lực và lương thưởng đều không như ý thì Tina có xu hướng tìm việc mới là dễ hiểu. Nhưng may mắn nhất là Tina vẫn giữ được sự yêu thích của mình với mảng marketing và nghiên cứu trong trái tim mình. Đó là tín hiệu tốt để tìm hướng giải quyết. Vì Tina đã gặp cấp quản lý của mình để trao đổi trước vấn đề mình đang gặp phải, đó

là việc làm rất quan trọng, nên tôi đã đưa ra ý kiến của mình: Hãy trao đổi một lần nữa với sếp và nếu câu trả lời của sếp bạn không làm bạn thấy thỏa đáng thì hãy đi tìm công việc mới.

Vì cô ấy đã dành nhiều thời gian ở đây rồi, đã đủ thấy mình không phù hợp với nó, vì vậy hãy đi tìm nơi làm phù hợp hơn.

Tôi cũng nhấn mạnh với Tina rằng, cô ấy cần có tiền dự trữ trong khoảng vài tháng, tốt nhất là trên sáu tháng để phòng trừ trường hợp không tìm được việc sớm. Đây là giai đoạn quan trọng, tôi không hy vọng Tina đi làm chuyên môn tạm thời ở đâu đó mà hãy tìm hiểu thật kỹ công việc và công ty trước khi ứng tuyển vào, không loại trừ khả năng những công ty tốt nhưng chưa có đợt tuyển dụng. Ngoài ra, cô ấy cũng phải phân tích kỹ các yêu cầu của công việc mới, trau dồi thêm những kỹ năng còn thiếu và thẳng thắn thừa nhận ở buổi phỏng vấn. Nhà tuyển dụng đương nhiên sẽ ưu tiên những ứng viên có năng lực tốt nhưng nếu bạn có được những điểm phù hợp, nhất là thái độ, thì họ sẵn sàng đào tạo bạn thêm sau khi được nhận.

Tôi cũng gửi thêm cho Tina một vài ý tưởng để phòng khi có ấy dư dả hơn về mặt tài chính và có thể sử dụng hữu ích khoảng thời gian bắt đầu tìm lại đam mê với công việc như nghỉ ngơi hoàn toàn mười ngày (có thể đi du lịch, thăm họ hàng hay đơn giản là không làm gì cả!), tham gia một khóa học thực tế hỗ trợ các kỹ năng chuyên ngành, tham gia các nhóm sinh hoạt ở địa phương, và viết cho tôi những gì mà Tina đã tự hào trong thời gian này. Một số những hoạt động nho nhỏ này đủ giúp Tina cân bằng cảm xúc, chữa lành những tổn thương trong các mối quan hệ ở nơi làm cũ.

Có rất nhiều người trong chúng ta, chịu được sự vất vả trong công việc nhưng áp lực ở các mối quan hệ lại vô cùng mất cảm. Điều này dễ làm bạn quên đi đam mê trong công việc. Muốn khám phá triệt để những tiềm năng

chính mình để tập trung cho đam mê công việc bạn cần “lọc” những yếu tố tâm lý tiêu cực. Khi hướng mình vào những mối quan hệ tốt đẹp, ý nghĩa nhân bản và làm nhiều những điều mình yêu thích bạn sẽ “thải” được các cảm xúc, suy nghĩ tiêu cực một cách tự nhiên nhất. Thanh lọc tâm trí là một kỹ năng vô cùng quan trọng. Một lần nữa, tôi muốn khẳng định với Tina, với bạn: Mọi người đều xứng đáng để có được quyền thực hiện đam mê của mình. Nhưng trước hết, bạn phải hiểu được bản thân mình đã có gì, chưa có gì và đang ở vị trí nào trên con đường thực hiện đó.

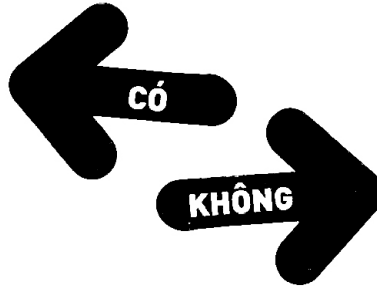
Lọc những tín hiệu nhiễu, những đám sương làm mù mờ và xác định rõ ràng những điều mình muốn là cách thức bạn phải thực hiện ngay từ bây giờ. Chỉ có thể khẳng định và thực hiện đam mê khi bạn đã hiểu rõ chính mình.

Emma không nghi ngờ gì về điều bạn giỏi nhất - điều được người khác công nhận - chính là điều khiến bạn tự tin thể hiện mình nhất, cũng là điều khiến bạn cảm thấy mình có giá trị với công ty, với sự nghiệp mấy chục năm của mình.

Đó là bảng phân tích của Tina, một trường hợp với tôi không quá khó để xác định hướng giải quyết, vì bản thân cô ấy biết được mình mong muốn điều gì ở công việc của mình, cô ấy chỉ đổi công ty chứ không đổi ngành nghề theo đuổi.

Bảng phân tích ở trên có thể khơi gợi được điều gì đó trong lòng bạn không?

Nếu muốn thực hiện thành công một công việc yêu thích, bạn cần chờ có hứng thú để làm hay cần lên kế hoạch cụ thể?

Nếu bạn trả lời là “Chờ hứng thú”, là vào một lúc nào đó trong ngày, hứng thú xuất hiện trong chớp mắt và mới thực hiện, khi ấy hứng thú, cảm xúc của bạn mãnh liệt biết bao, bạn sẽ làm việc hăng say và hiệu quả gấp nhiều lần... để bù lại khoảng thời gian mà bạn không làm việc chăm chỉ!

Hành trình vạn dặm bắt đầu từ một bước chân

Lão Tử

Nếu bạn trả lời là “Kế hoạch”, thì bạn, Emily và tôi có cùng cách làm việc đấy. Emily không chỉ có năm túi tiền mà cô ấy đóng góp mỗi tháng, mà cô còn giới thiệu với các con về kế hoạch công việc của mình trong ngày, trong tuần, trong tháng và cả trong năm năm tới. Với Emily, kế hoạch công việc cùng với kế hoạch tiết kiệm và đầu tư cũng được thực hiện song song. Không thể chỉ hoàn thành tốt công việc, hưởng được mức lương tốt mà lại chi tiêu bừa bãi và không có kế hoạch sử dụng tiền bạc hợp lý, đảm bảo an toàn tài chính suốt đời.

Lên kế hoạch cho công việc yêu thích để có những điều kiện cho công việc được thực hiện tốt nhất có thể. Mặc kệ khả năng thực hiện được tốt hay không không thành vấn đề, kế hoạch có thể được chỉnh sửa và ngày càng hoàn thiện hơn trong một khoảng thời gian dài. Lập kế hoạch sẽ không đơn giản như việc bạn thích một điều gì và thực hiện nó. Bởi vì, nếu

xác định chỉ là sở thích bạn sẽ không cần định giá và định thời gian cho nó. Bạn có thể thực hiện ở nhiều mức độ khác nhau: làm cho vui, làm thư giãn, làm vì đó cũng là một thói quen tốt,... Đương nhiên, với sở thích bạn không cần một kết quả nhận định nào cả. Nhưng với đam mê, bạn phải vạch ra cho mình hẳn một kế hoạch thực hiện bởi vì nếu xác định đúng đó là đam mê bạn phải thực hiện lâu dài, có khi sẽ là xuyên suốt cuộc đời. Và nếu là đam mê, bạn không thể lúc nào thực hiện cũng được, tùy hứng thú có muốn tiếp tục hay không. Với đam mê thực thụ, bạn có thể tạm thời dừng lại hoặc hoãn có thời gian vì những điều kiện khó khăn khác nhau mà mình không thể thu xếp ổn thỏa được ở hiện tại. Nhưng việc đó không phải tùy thuộc cảm xúc nhất thời, và không nằm ở tiêu chí thích hay không còn thích. Để tránh cho trường hợp xấu nhất chính là đam mê bị tạm dừng vô thời hạn.

Bạn có thể hình dung một cách đơn giản như thế này, Rose tiến hành thực hiện đam mê ở lĩnh vực thiết kế. Thời gian đầu, cô ấy dãi dào cảm hứng với các mẫu thiết kế của mình. Mọi việc đều có sự phát triển khá tốt cho đến khi cô ấy phát hiện mình mang thai. Khoảng thời gian năm năm tiếp theo Rose không thể tiếp tục thực hiện đam mê trở thành một nhà thiết kế nội thất tự do và cần thời gian chăm sóc em bé, khoản tiền dành để phát triển sự nghiệp cũng được dùng cho tình huống ngoài dự định này. Cô ấy phải cần có một việc làm ổn định để có thể thực hiện tốt vai trò là một người mẹ đơn thân. Cô ấy nghĩ rằng, khi em bé 5 tuổi, Rose sẽ quay trở lại với đam mê của mình. Liệu Rose có thực hiện được suy nghĩ đó không?

Có thể, năm năm sau khi em bé của Rose đã được gửi vào vườn trẻ. Khi đó cô ấy sẽ có nhiều thời gian để tiếp tục thực hiện đam mê của mình. Nhưng cô ấy cần một kế hoạch. Kế hoạch này bao gồm những dự tính khả thi như sau:

1. Khoản tiền cô ấy kiếm được khi đi làm ổn định tại xưởng thiết kế trong năm năm.

2. Khoản tiền dành cho chi phí sinh hoạt của hai mẹ con trong năm năm.

3. Khoản tiền dành cho việc chăm sóc sức khỏe, giáo dục và giải trí của con.

4. Khoản tiền tiết kiệm được.

5. Chi phí dành cho việc phổ cập kiến thức, kỹ năng để tiếp cận với thị trường tự do.

6. Dự trữ chi phí sinh hoạt, sức khỏe của hai mẹ con trong một năm khi làm việc tự do không mang đến lợi nhuận hoặc có thể không mang đến thu nhập đủ trang trải cuộc sống.

7. Các chi phí phát sinh khác,...

Khi có được con số cụ thể, chỉ vài phép tính đơn giản, Rose sẽ biết thời gian mình tiếp tục thực hiện đam mê của mình là bao lâu nữa. Đương nhiên, đây chỉ là những mục đơn giản nhất mà một người mẹ đơn thân sẽ phải đối diện. Còn vô số những khoản chi phí khác mà tôi đã không liệt kê ra. Ví dụ nhỏ nhỏ này là một dẫn chứng thực tế sinh động để bạn nhận ra rằng: Trong quá trình thực hiện đam mê, sẽ có rất nhiều yếu tố cản trở (tiền bạc là yếu tố thường gặp nhất). Nếu bạn không có một kế hoạch cụ thể mô tả trong khoảng thời gian này cần thực hiện điều gì, chi phí dự trữ là bao nhiêu, kết quả cần đạt được, những cản trở nào có thể xảy ra,... có thể bạn sẽ liên tục tạm hoãn đam mê của mình lại vô thời hạn. Bạn không muốn 30 tuổi sống một cuộc đời mỗi ngày làm một công việc nhưng lại luôn tâm niệm một đi đầu khác, và khi 40 tuổi, 50 tuổi,... cuộc đời ấy vẫn không có thay đổi nào. Đó là chưa tính đến trường hợp, bạn có thể đổ lỗi cho những người thân của mình. Việc bạn bỏ thời gian, tiền bạc và nhiều

điều quý giá khác để chăm sóc cho con cái, hỗ trợ người thân, chăm sóc cha mẹ già,... là hy sinh to lớn, đáng trân trọng vô cùng. Nhưng nếu đó là lý do để bạn kết luận cho việc mình vẫn chần chừ thực hiện đam mê thì không chính đáng. Đam mê là của chính bạn. Mỗi người đều sẽ có những trách nhiệm, nghĩa vụ với người thân, thậm chí là với cộng đồng xã hội. Nếu bạn có sự chuẩn bị tốt, cụ thể sớm thì việc hài hòa giữa việc thực hiện đam mê với những trách nhiệm, nghĩa vụ khác là hoàn toàn có thể. Ít nhất, kế hoạch thực hiện đam mê sẽ cho bạn biết được vào thời điểm nào bạn sẽ bắt đầu, hoặc tiếp tục thực hiện đam mê của mình.

Bạn rất thích sử dụng nhạc cụ và chọn theo học piano. Nếu là sở thích, bạn có thể rất ngẫu hứng lướt phím đàn bất cứ lúc nào. Khi vui, khi buồn, khi rảnh rỗi, khi căng thẳng,... bạn đều xem đó là một phương pháp để mình thả lỏng. Nhưng khi trở thành đam mê, mỗi ngày đến lớp luyện tập từ mấy giờ đến mấy giờ, ở nhà luyện tập bao nhiêu thời gian, khi nào cần tham gia các kỳ thi, khi nào cần tham gia biểu diễn,... đều có lịch trình cụ thể. Và điều này sẽ được tiến hành trong một thời gian dài cho đến khi có kết quả nào đó. Và bạn lại lên một lịch trình luyện tập, thi đấu khác cho mình. Mục tiêu của bạn là một Nghệ sĩ đàn Piano được khẳng định. Đó là đam mê.

Chúng ta sẽ không thấy người nào đặt kế hoạch cho sở thích của mình. Thông thường, bạn thích một điều gì đó, thậm chí rất giỏi trong lĩnh vực đó nhưng ít khi nào bạn suy nghĩ hay đặt mục tiêu về nó. Nói theo kiểu cảm xúc “Thích vì thích thôi!”. Nhưng khi xác định là đam mê, tự khắc trong tâm trí bạn sẽ có kế hoạch, có những mục tiêu và thời gian hoàn thành. Bạn định hình suy nghĩ của mình về niềm đam mê theo khung thời gian xa hơn, mở rộng nhiều khía cạnh liên quan hơn và đương nhiên bạn muốn đảm bảo mình sẽ thực hiện đúng với kế hoạch. Là sở thích bạn không có kỷ luật và

một khung sườn nhưng là đam mê bạn sẽ tự giác kỷ luật để bản thân mình tuân theo kế hoạch.

Một kế hoạch thực hiện đam mê, tối thiểu có những chi tiết sau:

1. Xác định các tiêu chí.
2. Thời gian thực hiện.
3. Kinh phí thực hiện, duy trì.
4. Mục tiêu cần đạt được.
5. Dự tính những cản trở.

Tôi hy vọng rằng với bảng kế hoạch cực kỳ tối giản này bạn có thể hình dung được mình sẽ làm gì đầu tiên với điều gọi là đam mê của chính mình. Nếu vẫn có những gút mắc, bạn sẽ tìm lời đáp trong phần hành động tiếp theo. Đây là phần triển khai một kế hoạch đam mê sơ khảo với những hành động cụ thể.

Đừng gọi tôi là Đam mê, hãy gọi tên của tôi một cách cụ thể!

Một khi vẫn giữ mọi thứ bạn mong muốn, khao khát hoàn thành trong từ Đam mê thì bạn vẫn chưa biết mình Đam mê gì. Bởi vì mọi thứ nếu không cụ thể, không gọi ra tên và không gắn liền với hành động cụ thể thì đó chỉ là bức tranh trong trí tưởng tượng. Những gì bạn vẽ ra trong tâm trí nếu không hành động sẽ không trở thành hiện thực. Và mãi chỉ ở yên trong đầu bạn. Đó không phải là Đam mê. Chỉ khi nào bạn bắt đầu hành động và thực hiện những gì có trong kế hoạch mới bắt đầu bước lên bậc thang đầu tiên của hành trình thực hiện đam mê.

Xác định các tiêu chí giúp bạn hình dung trong từng giai đoạn mình sẽ làm gì. Có nhiều người không xem trọng bước đầu tiên này vì nghĩ đơn giản, tôi đã biết chắc đam mê của mình là đây, cứ thế mà làm thôi! Cho đến

một thời điểm, lại phát hiện ra, hình như đã sai lầm, đây không phải là đam mê! Việc cứ lặp đi lặp lại đi đầu này sẽ khiến bạn mất phương hướng, cả thời gian, tiền bạc và công sức nữa. Thay vì như thế, bạn chỉ cần bỏ ra một ít thời gian trước mỗi giai đoạn nhìn nhận, xem xét lại kế hoạch bằng những danh sách.

Chúng ta lập danh sách đầu tiên liệt kê những gì mà bạn làm tốt nhất và danh sách thứ hai liệt kê những đi đầu cuốn hút bạn. Hai danh sách này sẽ giúp bạn phân tích được những kỹ năng mình có được liên quan đến việc mình hứng thú như thế nào. Nếu mối liên quan chặt chẽ thì hứng thú của bạn sẽ dễ dàng phát triển thành đam mê hơn. Nếu không, bạn cần nghiêm túc xem xét lại và khẳng định lại một lần nữa. Nếu bạn vẫn muốn phát triển niềm hứng thú đó thì việc phải tiến hành học tập thêm các kỹ năng liên quan là việc cần làm tiếp theo. Thường xuyên lập các danh sách này cũng giúp bạn có nhiều cách nhìn khác nhau. Bạn có thể nhớ lại một sở thích nào đó mà bạn đã từng “điên cuồng” theo đuổi ở quá khứ, một nghề nghiệp, một mẫu hình cuộc sống đã từng mong ước,...

Thực hiện đi đầu này giúp bạn soi chiếu con người hiện tại với quá khứ để biết được mình đã bỏ lỡ đi đầu gì hay không. Hay đơn giản, bạn có thể gạch hẳn nó đi, vì hiện tại, đi đầu đó không còn quan trọng nữa. Tiếp theo, bạn cần lên danh sách các tiêu chí: bạn thích làm gì ở hiện tại, những việc làm nào bạn có thể thực hiện mỗi ngày mà không nhàm chán, đi đầu gì mỗi khi bạn bắt tay vào thực hiện thì xuất hiện cảm giác thỏa mãn xua tan đi những bộn bề cuộc sống,... Sau đó, hãy để các bảng danh sách lại cạnh nhau và tìm điểm chung. Nếu bạn có thể kết nối từ quá khứ đến hiện tại và nhìn ra rằng tương lai mình sẽ như thế nào (khớp với hình mẫu tiêu chí cuộc sống tuổi già mong muốn) thì phần lớn là bạn đã gọi được được tên đam mê của mình. Khi giữa các bảng danh sách mà không thể xác định

được đường thẳng kết nối các tiêu chí thì có thể bạn vẫn đang trong tình trạng trải nghiệm bản thân và chưa gọi tên đam mê rõ ràng được.

Khi đường kết nối được tạo thành cũng là lúc bạn có thể tiến hành lên khung thời gian cũng như kinh phí thực hiện và duy trì các hoạt động trong kế hoạch của mình.

Một lần nữa, bạn hẳn là đã phân biệt rõ ràng việc một đứa trẻ ham thích vẽ, lắp ráp, hay bất cứ gì; có thể chúng đã từng mãi mê ngày đêm không chán nhưng nếu không có một kế hoạch và định hình các bước hành động thì chưa gọi đó là đam mê được. Điều này cũng giúp các bạn trẻ nhanh chóng nhận ra mình đã gọi tên đam mê đúng chưa. Việc xác định được sớm đam mê bạn sẽ có thuận lợi lớn cho việc chuẩn bị các bước tiếp theo.

NHỮNG HÀNH ĐỘNG CỤ THỂ BẠN CÓ THỂ THỰC HIỆN CHÍNH LÀ:

TIÊU CHÍ	THỜI GIAN	TIỀN BẠC
Học tập, trau dồi kiến thức	15 – 20 tuổi	Hỗ trợ từ gia đình, chính phủ (học bổng) Làm công việc bán thời gian Tiết kiệm
Luyện tập các kỹ năng chuyên môn	20 – 22 tuổi	Lương Tiết kiệm
Phát triển thêm các kỹ năng liên quan	22 – 25 tuổi	Lương Các nguồn thu nhập khác Tiết kiệm

<p>Xem xét lại kế hoạch chuẩn bị phát triển sang một bước mới (Tự do phát triển đam mê)</p>	<p>25 – 30 tuổi</p>	<p>Lương Quỹ dự phòng khẩn cấp Đầu tư Nguồn thu nhập thụ động</p>
<p>Đối diện với khó khăn (lập gia đình, khủng hoảng tiền bạc, chia sẻ thời gian với con cái, những biến cố phát sinh khác, ...)</p>	<p>30 – 35 Tuổi</p>	<p>Lương Quỹ dự phòng khẩn cấp Đầu tư Nguồn thu nhập thụ động Các khoản bảo hiểm, khoản dự trữ khác</p>
<p>Có thể tôi không phải là người giỏi nhất (không có kết quả như ý, quá nhiều người dẫn trước, mâu thuẫn trước những lựa chọn, áp lực cuộc sống,...)</p>	<p>35 – 45 tuổi</p>	<p>Thêm khoản chi phí cho việc cải thiện nguồn năng lượng đang có xu hướng giảm xuống</p>
<p>Mở rộng, tìm kiếm những gì có thể phát triển từ đam mê của mình. Chia sẻ với cộng đồng</p>	<p>Từ 45 tuổi</p>	<p>Thêm khoản chi phí tiếp cận với những ngành nghề, kỹ thuật, kỹ năng có liên quan đến việc bạn có thể chia sẻ thành công từ đam mê của mình với nhiều người hơn nữa</p>

Trong từng giai đoạn bạn nên có những mục tiêu cần đạt được để có thể lấy đó làm căn cứ tự mình đánh giá kết quả đạt được. Cũng có rất nhiều người khuyên rằng, việc gì đã là đam mê thì cứ cố gắng hiến hết lòng hết sức đừng nghĩ đến thành quả. Quan điểm của Emma hơi khác một chút. Chúng ta cần biết được mình đã làm gì và làm đến chừng nào. Bạn cứ tưởng tượng trước mặt mình là bậc thang đam mê, mỗi một bậc thang sau sẽ phải cao hơn bậc thang trước. Và những bậc thang này phải dẫn bạn về một đích nào đó, nếu không việc chinh phục sẽ không có giá trị gì. Tôi thích cho rằng khi leo đến chừng mực nào đó bạn buộc phải tìm cho mình một căn phòng. Và mỗi căn phòng sẽ mang đến cho bạn một món quà

Căn phòng đầu tiên để bạn trải nghiệm chính là tri thức Không cần biết đam mê của bạn được gọi tên là gì nhưng việc đầu tiên hãy định hình những mục tiêu mà mình có được về tri thức trong giai đoạn tuổi trẻ. Không nhất thiết phải là một tấm bằng C trường đại học danh giá mà chỉ đơn giản là tự học lấy những gì mình có thể nắm bắt được. Thật ra, nếu có cơ hội tôi vẫn khuyên bạn nên có một tấm bằng chứng nhận nào đó, về ngành nghề, về một chuyên môn, lĩnh vực bất kỳ (đương nhiên nếu có liên quan trực tiếp đến đam mê thì quá tốt). Nếu đam mê của bạn thuộc về lĩnh vực phát triển tự do, tự thân thì việc trải nghiệm thực tế quan trọng nhưng nếu bạn dấn thân trên những sắc màu đam mê có liên quan đến học thuật, thẩm định, luật,... bạn buộc phải có những bằng cấp mới tiếp tục phát triển được. Mục tiêu trong giai đoạn khi bạn còn có thể tập trung nhiều nhất vào việc học thì hãy lên danh sách cho việc khi nào cần có bằng cấp gì, cần phải hoàn thành khóa học nào trong bao lâu, đến những nơi nào để được thực tập những phần lý thuyết đã tiếp cận, và cả khi nào cần học tiếp. Nếu bạn chỉ nghĩ nghĩ về chuyện học cả đời, hay kiểu tôi tự khám phá thế giới,... thì không thể biết được mình đã có và chưa có gì. Bạn cần có những

hành động quen thuộc để luôn tự nhắc nhở bản thân về việc học, tự học. Đơn giản nhất là đặt mục tiêu cho việc đọc xong một cuốn sách, việc đến tham gia buổi hội thảo, hay tham dự một buổi thuyết trình,...

Khi bạn đặt chân vào căn phòng phát triển nghĩa là bạn đã tiến thêm một bậc thang nữa. Căn phòng này sẽ là nơi bạn có những tương tác với đồng nghiệp, với cấp trên và với chính bạn. Có thể những gì đã tiếp nhận trong giai đoạn trước chỉ là một bước đệm nhỏ mà bạn chưa đánh giá, chưa thể hiện được đi đâu mình cần. Trải nghiệm mọi thứ ở một không gian rộng hơn, tiếp xúc với nhiều người hơn giúp việc bạn có thêm những trải nghiệm quý giá về môi trường những kỹ năng mà bạn học tập được. Tuy nhiên, đây cũng là thời điểm bạn sẽ có thêm áp lực từ nhiều phía. Vì thế lên mục tiêu để có thể hoàn thành tốt công việc cũng là hành động giúp bạn không bị sao nhãng việc thực hiện đam mê với những việc khác. Hãy sắp xếp từ mức thấp nhất: trở thành một người thạo việc, thuộc nhóm người giỏi, trở thành người đứng đầu và là người không thể thay thế. Song song, hãy bổ sung những mục tiêu khác như: kỹ năng mềm, kiến thức bổ trợ và tài chính.

Chăm chỉ làm việc, không nề hà việc làm thêm giờ hay hỗ trợ đồng nghiệp là một cách thức đơn giản để trong thời gian ngắn bạn có thể vừa thạo việc của mình mà vẫn có thể học hỏi thêm nhiều điều mới mẻ. Đừng giới hạn tầm nhìn của mình chỉ vào đam mê mà hãy luôn năng động khám phá nhiều lĩnh vực khác. Đây là lúc bạn cần xác định rõ mình cần đạt được vị trí nào trong công việc để có thể đi tiếp bước nữa. Đừng ngại những danh hiệu, chức vụ khi bạn hoàn toàn xứng đáng và đi đâu đó cũng nằm trong kế hoạch của chính mình! Đừng quên, một mục tiêu quan trọng khác chính là khoản tiền bạn cần tích lũy được trong thời gian này. Vì những dự tính ở giai đoạn tiếp theo có thuận lợi hay không, tại thời điểm này bạn cần chuẩn

bị cho mình những khoản tiền dự phòng khác nhau Nếu vẫn tiếp tục phát triển tại một doanh nghiệp bạn không cần phải lo lắng vì ít ra mình đã có khoản lương và trợ cấp nhất định Nhưng nếu bạn quyết định bước qua căn phòng mình tự thực hiện lấy tất cả các khâu thì việc chuẩn bị tài chính là vô cùng quan trọng

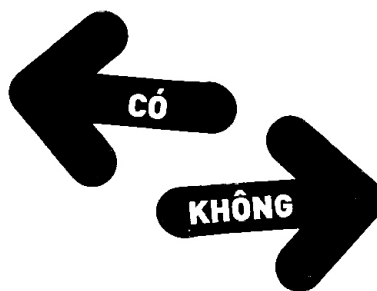
Điều này không có nghĩa là bạn sẽ có khuynh hướng tự làm chủ và tự thiết kế lấy không gian thực hiện đam mê của mình. Tôi chỉ muốn nói đến giai đoạn việc chuyển hóa đam mê sang một bước cực kỳ quan trọng chính là: Tự Sáng Tạo. Nghĩa là bạn không còn quá phụ thuộc vào những điều kiện xung quanh để phát triển đam mê nữa mà bạn hoàn toàn tự bản thân mình tạo ra những khám phá chi tiết sâu trong chính công việc mình đã lựa chọn. Khi bạn đã đủ khả năng vượt qua những cản trở, đủ năng lực để giải quyết các rắc rối và đủ tự tin cho những phương án dự phòng thủ việc mở rộng đường đi lối rẽ cho đam mê của mình hơn là điều tất yếu. Hãy nâng mục tiêu lên cao và phải gắn liền với một giá trị cộng đồng nào đó. Đây chính là lúc bạn cần có một kết quả ý nghĩa để việc nhận được và cho đi có một sự hài hòa với nhau.

Dự tính những cản trở cũng là một phần mà bạn phải hành động. Cản trở được xem xét từ hai nguồn: những tác động bên ngoài và tác động từ chính bản thân. Bạn có thể tham khảo một số những nguyên nhân có thể làm bạn nản lòng, chùng bước trên con đường thực hiện đam mê của mình sau đây:

TÁC ĐỘNG BÊN NGOÀI	TÁC ĐỘNG TỪ CHÍNH BẠN	HOẠT ĐỘNG CÂN BẰNG CẢM XÚC
- Ảnh hưởng từ người thân.	- Niềm đam mê chưa đủ mạnh mẽ.	Rèn luyện những thói quen tốt để duy trì

<ul style="list-style-type: none"> - Môi trường làm việc: đồng nghiệp không thân thiện, áp lực công việc, sự mâu thuẫn với cấp trên,... - Không tìm được sự hài hòa giữa niềm đam mê với cuộc sống thực tế. - Niềm đam mê không phù hợp với thị hiếu thị trường, là một lĩnh vực rất hạn chế, không phổ biến,... khiến việc tiếp cận phát triển gặp nhiều hạn chế. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sự chuẩn bị về tài chính không chu đáo. - Thiết kế hoạch, không có danh sách ưu tiên, không có mục tiêu phấn đấu. - Cảm xúc tiêu cực: thiếu tự tin, hay lo xa, hay nghĩ về quá khứ. - Cảm xúc thái quá: chủ quan, vội vàng nhảy bước, không tuân thủ kế hoạch,... - Không rèn luyện bản thân thường xuyên, lười biếng. 	<ul style="list-style-type: none"> trạng thái tâm lý, tư duy tích cực. - Năng động tìm kiếm nhiều giải pháp. - Kết bạn và thường xuyên trò chuyện. - Lên danh sách và viết nhật ký theo dõi trạng thái thực hiện để có thể theo dõi, điểu chỉnh lượng công việc. - Thay đổi lối sống nếu cần. - Dành thời gian cho chính mình và người thân. - Luôn luôn tiết kiệm.
---	--	--

Bạn có nghĩ cần thời gian bao lâu kế hoạch thực hiện đam mê thành công?

Nếu bạn trả lời là “Ngắn” thì hẳn đam mê của bạn đã quá dễ dàng để thực hiện hoặc bản thân bạn cảm thấy đã có đủ điều kiện để mọi việc được diễn ra suôn sẻ. Nếu như thế thì xin chúc mừng bạn sớm đạt được thành công. Nhưng sau thời gian ngắn đó trôi qua, mọi việc đã không xảy ra như mong muốn thì một là kế hoạch chưa hợp lý, hai là bạn chưa có đủ năng lực để thực hiện. Bạn có thể đi đầu chỉnh lại kế hoạch, nhưng năng lực thì cần thời gian để trau dồi và cải thiện.

Nếu bạn trả lời là “Dài”, thì hẳn bạn hiểu khá rõ năng lực chuyên môn cũng như tài năng của mình. Bạn cần thời gian đủ dài, có thể là năm năm cho kế hoạch lấy tấm bằng đại học, mười năm để chuẩn bị và thực hiện thành công đam mê khởi nghiệp,... Như thế, mỗi một dự định sẽ cần có kế hoạch riêng để thực hiện với thời gian tương ứng.

Đam mê khác sự yêu thích nhất thời ở điểm, đam mê cần trải qua một thời gian đủ lâu, nếu bạn vẫn yêu thích nó như ngày đầu, thậm chí cảm thấy niềm đam mê còn mãnh liệt hơn. Lúc đó, bạn sẽ cần thời gian học nhiều kiến thức hơn, thực hành có kết quả hơn và thành quả lớn sẽ đến với bạn.

Khi đã có được những gạch đầu dòng cho mọi điều bạn quan tâm nhất, bạn khao khát nhất rồi thì bước tiếp theo sẽ là cách sắp xếp chúng vào cuộc sống của chính mình. Bạn cần có kế hoạch để cụ thể hóa các bước thực hiện và đi đầu chỉnh ngay khi có sự cố. Việc lập bảng kế hoạch và quản lý thời gian thế nào để thực hiện không khó nếu như chính bạn đã hiểu về bản thân và xác định được mình muốn làm là gì. Điều này sẽ giúp bạn lọc được những điểm mù trong tâm trí và thực tế mọi suy nghĩ, định hướng của mình về đam mê. Có thể, kết quả không tốt như bạn nghĩ, thậm chí đích đến còn quá xa vì bạn lỡ đặt mình ở vị trí quá cao so với năng lực thực tại

của bản thân. Nhưng không sao, bước đi đầu tiên sẽ khó khăn nhưng nếu không bước tiếp bạn chẳng thể nào đến được đích:

Nếu bạn cảm thấy hai mươi bốn giờ mỗi ngày là quá ít thì hãy nghe thuyết tương đối của Albert Einstein:

Khi bạn trò chuyện với một người đẹp, được nàng âu yếm giao lưu thì thời gian trôi qua rất nhanh, hai giờ đồng hồ bên nàng mà cứ tưởng như mới có hai phút trôi qua. Khi bạn ngồi cạnh lò bánh mì nóng hừng hực, khiến hai phút trôi đi mà cứ tưởng bị “tra tấn” hai giờ đồng hồ dài đằng đẵng. Đó là khái niệm “Tương đối”

Theo Einstein, thời gian có tính chất tương đối. Việc bạn cảm thấy thời gian trôi qua nhanh giống với việc ngồi cạnh người đẹp chẳng? Người đẹp được ví như sự hưởng thụ vậy, bạn có hưởng thụ quá nhiều để thấy thời gian quá ít. Và những khó khăn thì giống như “cực hình” với bạn, quá lâu quá dài để nhanh chóng kết thúc. Thật ra những cái nhìn, cái cảm nhận, cái nhận thức, cái vui buồn của hoàn cảnh sinh ra trong con người cái thời gian tâm lý, chứ thật ra nó cũng chỉ được tính từng phút, từng giây mà thôi. Bạn muốn quản lý thời gian thì hãy tạo ra những khoảng thời gian tâm lý cho riêng mình. Bạn là người quy định sự tồn tại của nó, ở bất kỳ thời điểm nào trong ngày mà không ai có thể xâm phạm được, với điều kiện là bạn biết đi đâu khiến được cảm xúc đó, không để những thứ khác lảng vảng bên cạnh làm tác động đến bạn trong khoảng thời gian đó. Nguyên tắc hoạt động của thời gian tâm lý cũng giống như khi ngồi thiền vậy. Cần sự tập trung, lắng nghe mình và cảm nhận thời gian tĩnh lặng nhưng đầy an lành, đầy vui vẻ để nâng đỡ tinh thần của bạn vươn cao.

Tôi được biết rằng cơ sở khoa học của các bài tập thiền là: Khi ta hít vào thật sâu hay thở ra từ từ, ta phải tập trung toàn bộ trí não vào hơi thở, vào các luồng hít vào và thở ra đó, đầu óc sẽ không vướng bận những thứ khác nữa. Dưỡng khí oxy đi vào phổi nhiều lan tỏa đến toàn bộ cơ thể, sau

đó đẩy các độc khí cacbonic ra ngoài. Thế nên, bí quyết nằm ở chỗ là bạn muốn có nhiều thời gian hơn để làm được nhiều việc hơn cũng giống việc bạn ngồi thiền: Bạn cần tập trung để có thể chiếm trọn nhiều nhất khí oxy và thải thật nhiều khí cacbonic. Sự tập trung cao độ như khi ngồi thiền để tâm trí minh mẫn, nhanh chóng nhìn được vấn đề của công việc và tìm các biện pháp xử lý sáng suốt nhất, không để những thứ không liên quan đến vấn đề ảnh hưởng đến việc xử lý công việc của bạn vào thời gian này, đặc biệt là dẹp bỏ những cảm xúc tiêu cực với những câu nói “khó quá, nhiều việc quá, tôi không làm hết được”.

Tập trung là thiền. Thiền ở mọi lúc mọi nơi, chứ không phải là gồng mình ngồi một chỗ!

Mỗi người đều có hai mươi bốn giờ một ngày và bạn sẽ có những thời điểm “vàng” của mình để tập trung nhất. Chỉ tiếc là chúng ta không có nhiều lựa chọn khi phải đi làm tại cơ quan. Bạn phải đi đều chỉnh lại thời gian tâm lý của mình sao cho giao với giờ hành chính một chút với hai yếu tố: số giờ trong ngày và số việc bạn làm trong một giờ. Trong một giờ, một ngày bạn sẽ làm được bao nhiêu việc? Làm thế nào để làm xong một hay hai việc trong thời gian quy định?

Rất nhiều chuyên gia đã chỉ ra, để kiểm soát được tiến độ thực hiện công việc bạn phải trải qua bốn bước: liệt kê các việc cần làm phân loại công việc, bố trí thời gian và thực hiện. Liệt kê công việc là bước khởi động ai cũng có thể làm, tiếp theo bạn cần phân chia công việc thành bốn nhóm sau:

Nhóm quan trọng nhưng không khẩn cấp: sức khỏe, gia đình, sự nghiệp, bạn bè...

Nhóm quan trọng và khẩn cấp: đây là nhóm những công việc đến hạn như việc thi cử, trả nợ khi đến hạn, ...

Nhóm không quan trọng nhưng khẩn cấp: bao gồm các công việc có thể uỷ quyền cho người khác như gửi mail, đánh văn bản, đề xuất,...

Nhóm không quan trọng không khẩn cấp: là các công việc sinh hoạt, vui chơi như cà phê cùng bạn bè, mua sắm, tiệc tùng,...

Sự phân chia vô cùng rõ ràng và theo thứ bậc để thực hiện tuần tự công việc quan trọng trước sau đó mới đến các việc ít quan trọng hơn. Nhìn vào đây bạn sẽ thấy được thứ tự công việc ưu tiên cần được thực hiện trước hoặc sau mà không sợ bị bỏ sót việc nào, cũng như làm rối loạn mọi thứ. Quản lý thời gian để hoàn thành các công việc theo kế hoạch có thể xem là một trong những công việc khó khăn nhất. Bạn cần làm bạn với nó hơn là trở thành người đối nghịch. Nhiều người thất bại trong việc quản lý thời gian dẫn đến làm chậm tiến độ công việc. Mà trong bất kỳ việc gì, chỉ chậm nửa bước so với người khác thôi là cũng đủ đánh mất cơ hội!

Tôi biết mỗi người sẽ có “chế độ” làm việc khác nhau. Có người thích làm vào ban đêm hơn buổi sáng, có người thích giải quyết các công việc cần thiết trước mới bắt tay vào việc chính, có người phải nghe nhạc mới tập trung làm việc được,.... Điều đó tùy thuộc vào bạn, miễn là khi nhìn vào bảng phân chia này, bạn dành khung “thời gian vàng” để xử lý công việc quan trọng mới đạt hiệu suất cao nhất. Và hãy nói cho sếp bạn biết đi đâu đó. Hãy trao đổi với sếp về thời gian bạn có thể hoàn thành nhé. Muốn hoàn thành việc nào đó thì ngoài kế hoạch chi tiết thì người thực hiện cần là bậc thầy trong việc quản lý thời gian. Nếu biết cách sắp xếp thời gian, bạn vẫn còn nhiều thời giờ để nấu ăn hay đọc sách, ngược lại, dù cho bạn một trăm giờ mỗi ngày, bạn vẫn sẽ không thấy đủ để làm hết việc. Mỗi người đều có hai mươi bốn giờ mỗi ngày để sống, để làm việc và chắc bạn cũng biết các tỷ phú hay tổng thống - những người bận rộn nhất thế giới vẫn có thời gian dành cho gia đình, nghỉ ngơi, luyện tập thể thao, tham gia

các chương trình truyền hình, hướng dẫn mọi người đọc nhiều sách mỗi ngày và hoàn thành công việc. Thì bạn đừng nói với tôi hay mọi người rằng bạn bận đến nỗi chẳng có thời gian để đi gặp ai hay làm gì khác ngoài công việc nhé.

Chỉ có một lưu ý là bạn có thể phải cân đối giữa công việc hiện tại và công việc đam mê lại một chút để chúng cũng đạt được những mục tiêu quan trọng.

Đi đến nguồn tài chính dồi dào như hôm nay tôi không biết bạn đã làm cách nào để có nó. Nếu bạn đi lên từ số không và gầy dựng nên tất cả thì chắc hẳn bạn là một bậc thầy trong việc quản lý thời gian. Điều này không có nghĩa là khi bạn được trao cho đầy đủ các điều kiện thì bạn không thể quản lý thời gian tốt. Tuy nhiên, tôi chỉ muốn gửi lời động viên đặc biệt đến những người cần thêm sức mạnh để có thể tự mình tạo cho mình một kế hoạch sử dụng thời gian hiệu quả từ những hệ quả của việc để rối loạn mọi việc trong đời sống. Khi bạn tự mình lên bảng thời gian biểu cũng là lúc bạn nghiêm túc nhận ra việc mình cần làm ngay bây giờ, việc bạn phải làm nhưng chưa vội, việc bạn phải chuẩn bị để có thể hoàn thành mục tiêu một cách tốt nhất,... Để mọi thứ vào một quỹ đạo bạn sẽ nhận ra điều quan trọng nhất là gì và tập trung để hoàn thành mà không bị phân tâm bởi những gì ít quan trọng hơn. Tôi đánh giá cao bằng phần việc này vì nó cũng xác định và vạch ra con đường để bạn theo đuổi đam mê.

Khi bạn đã quyết định thực hiện đam mê thì việc vượt qua những rào cản để tập trung vào điều quan trọng nhất sẽ là ưu tiên hàng đầu. Nhìn vào kế hoạch sắp xếp công việc của mình, bạn sẽ một sức mạnh kỳ lạ để chinh phục chúng, và bắt buộc bạn phải tận dụng tối đa thời gian để không lãng phí một phút giây nào đến với ước mơ của mình.

Cam kết hoàn thành công việc bằng kỷ luật là điều kiện tiên quyết. Việc trì hoãn công việc không phải thói quen tốt, nhất là với những nhiệm vụ có tính khẩn cấp. Bạn sẽ không đạt được mục tiêu đề ra nếu để việc hôm nay dồn vào ngày mai hay ngày kia. Kết quả là ngày thì làm quá ít, ngày thì làm quá nhiều. Loại bỏ những rào cản vô hình ảnh hưởng đến sự tập trung của bạn như những thông báo email, điện thoại, tin nhắn trò chuyện, các điểm tin từ trang mạng xã hội,... Nếu bạn không phải nhân viên chăm sóc khách hàng hay thư ký văn phòng phải thường xuyên kiểm tra email, thì bạn chỉ cần kiểm tra email hai lần một ngày vào buổi sáng và tối. Hãy tắt hết chúng và hoàn thành công việc. Sau khoảng một giờ, bạn có thể thư giãn ít phút mà công việc vẫn đảm bảo chất lượng. Mỗi khi xong một công việc nào đó, hãy đánh dấu tick (1) trong danh sách việc làm trong ngày. Đó là một dấu tick thần thánh của tôi, nó là động lực để tôi thực hiện những dấu tick tiếp theo.

Bạn đã sẵn sàng theo đuổi đam mê một cách kiên trì và liên tục không?

Đam mê không phải là một món quà được gói giấy đẹp đẽ và để sẵn bên cạnh bạn. Khi bạn gọi tên được đam mê của mình nghĩa là bạn hình dung quá trình, xây dựng phương hướng để thỏa mãn việc tìm kiếm nhiều hơn những khía cạnh mà mình đã chọn lựa. Đam mê không có kết quả cuối cùng. Hoàn tất xong một giai đoạn bạn sẽ chuyển sang giai đoạn khác và cần những mục tiêu, kết quả đạt được khác. Nói một cách khác, đam mê là hiện thân vẻ đẹp của sự lao động. Mà chính trong lao động, vẻ đẹp của con người mới tỏa sáng. Thực hiện công việc mà bản thân đam mê vừa là hành trình khám phá chính mình vừa là hành trình tạo ra những giá trị kết nối

tinh thần. Những giá trị đó là vô hạn còn đời người thì hữu hạn. Vậy đâu là đích đến của đam mê? Một người thành công trên con đường thực hiện đam mê của mình không lấy giá trị tiền bạc, danh vọng để xác định. Một điều trái ngược mà bạn cần nhìn nhận chính là, trong giai đoạn đầu bạn cần tiền bạc nhưng dần dần cuối con đường, bạn nhận ra sự thỏa mãn tinh thần mới là điều bạn cần đam mê.

Vì thế, tôi mới khẳng định với bạn rằng con đường thực hiện đam mê là một quá trình phấn đấu liên tục bền bỉ. Chính sự kiên trì này mới là yếu tố để bạn vượt qua những rào cản trong chính mình và phá vỡ những gì bạn từng nghĩ “không thực hiện được”. Mục tiêu lập ra đâu có ý nghĩa đến đâu nhưng không thực hiện được thì vẫn là vô nghĩa. Và việc bạn cố gắng liệt kê các tiêu chí thật dài nhưng không kiên trì thực hiện càng vô nghĩa hơn. Mọi người thường hay có khuynh hướng lên kế hoạch cho hoành tráng nhưng cuối cùng lại không đủ nhẫn nại làm tất cả mọi thứ.

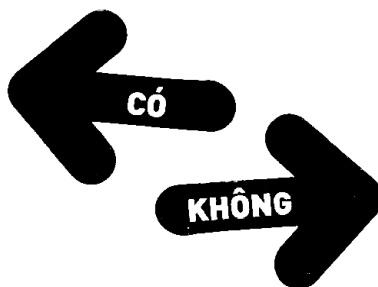
Cũng như nhiều đức tính khác, kiên trì nhẫn nại theo đuổi đến cùng niềm đam mê cũng cần được luyện tập. Bạn nên thiết lập những mục tiêu vừa phải và từ từ nâng cao hơn. Đừng chủ quan trước những yếu tố bên ngoài. Đó có thể là những xúc tác khiến bạn nhanh chóng rời khỏi kế hoạch của mình. Để tránh rơi vào trường hợp đáng tiếc đó bạn cần chuẩn bị rèn luyện từ bên trong mình. Cách đơn giản nhất là hãy tuân giữ kỷ luật. Tuân giữ kỷ luật từ những điều nhỏ nhất nhất trong lối sống hằng ngày tạo thói quen tốt để bạn thích ứng những thay đổi mà không cần phải xáo trộn cuộc sống của chính mình. Nếu bạn đã quyết định 5 giờ là giờ thức dậy buổi sáng thì mỗi ngày bạn nên đúng giờ và dù có là ngày nghỉ cũng là như thế; Nếu bạn đã dự tính hôm nay sẽ thực hiện năm cuộc gọi đến khách hàng và hoàn thành bản báo cáo thì không một việc nào sót lại cho ngày mai; Nếu bạn đã khẳng định sẽ hoàn thành xong khóa học nâng cao chuyên môn

trong sáu tháng thì đúng thời điểm bạn cần có giấy chứng nhận hoàn thành chứ không phải là dự thi vào khóa sau nữa,...

Tuân giữ những gì mình đã thiết lập dù là nhỏ nhất sẽ hình thành cho bạn khả năng nhẫn nại trong những vấn đề khó khăn hơn. Vì thế, chuẩn bị cho những mục tiêu quan trọng về sau cho niềm đam mê của mình, bạn cần hiểu rằng phải kiên trì và nguyên tắc. Chỉ khi nào có được điều này sẽ giúp bạn tìm kiếm những cách thức khác nhau, không sợ hãi và chùng chân trước thất bại hay cản trở nào trên con đường của mình.

Vượt qua các rào cản

Bạn có sẵn sàng tìm cách vượt qua các rào cản hay các khó khăn để thực hiện công việc đó không?

Nếu bạn trả lời là “Có”, nghĩa là bạn sẽ dám đối mặt với các lực cản bởi các yếu tố khách quan và chủ quan. Vượt qua được các lực cản là minh chứng cho một niềm đam mê mạnh mẽ. Những lực cản dù lớn đến đâu vẫn có khả năng phá vỡ, bạn có thể vượt qua và tiếp tục tiến bước.

Ngược lại, nếu bạn còn do dự và chọn “Không”, thì niềm đam mê của bạn hẳn là không đủ lớn mạnh nên bạn mới dễ bị cản trở bởi các yếu tố bên ngoài.

Để thực hiện đam mê thì bạn phải tận dụng hết các điều kiện mình có để nỗ lực hoàn thành. Các điều kiện cần và đủ đến từ kinh nghiệm, kỹ năng, mối quan hệ, tài chính,... Và kể từ khi bắt đầu thực hiện đam mê, có những lực cản vô hình làm bạn chậm bước mà có thể bạn không hay biết.

Đầu tiên là lực cản về tư duy. Một việc có kết quả đạt đến đâu có thể đến từ mức độ tư duy của bạn. Đây là vấn đề về “tự kỷ ám thị” Emma sẽ không bàn sâu hơn. Tôi chỉ biết rằng sẽ khó hoàn thành việc gì nếu bạn lúc nào cũng nghĩ nó không thể làm được. Vào những lúc cảm thấy mình thất bại, bạn cần bình tâm lại để phân tích vấn đề. Có những việc thật sự bạn chưa đủ năng lực để làm vào thời điểm này, nhưng tương lai nếu bạn có phương án tốt để tập trung “thiên thời, địa lợi, nhân hòa”, thì bạn sẽ đạt được bước phát triển mới. Thứ hai là các lực cản bên ngoài bạn. Lực cản đó có thể đến từ gia đình, từ người bạn đời, bạn bè, những người xung quanh và của cả phản ứng cộng đồng. Để có thể bắt đầu tốt, bạn hãy tập thói quen không bận tâm và chấp nhận thất bại trong tâm chịu đựng được và tìm cách tránh xa môi trường có cảm xúc tiêu cực, môi trường có lực cản.

Vì bạn không sống một mình mà đang sống giữa biển người rộng lớn. Điều mà bạn phải đối mặt nhiều nhất mỗi ngày chính là lời nói, hình ảnh của con người. Bạn im lặng thì người ta sẽ bắt đầu nói. Bạn bắt đầu làm thì họ bắt đầu chỉ trích. Biết bao ước mơ đẹp đã chết từ những chiếc lưỡi không xương và những ánh mắt có dao. Đó là vũ khí hủy diệt khủng khiếp. Chúng ta đã từng và có lẽ đang bị thương nhưng hy vọng mọi người sẽ sớm được chữa lành để bước tiếp về phía trước. Ai cũng đồng ý với câu “Chọn bạn mà chơi”, thì việc chọn người để học hỏi và xin sự trợ giúp cũng vậy. Mối quan hệ tốt với một con người tốt không cần dùng tiền để mua. Bạn hoàn toàn có thể có được những người bạn bè giỏi, những

chuyên gia đáng tin cậy để cho ý kiến và trợ giúp về mặt tài chính. Và bước đầu, đối với lĩnh vực bạn đang theo đuổi, bạn cần đi tìm những người có chuyên môn và thành công trong lĩnh vực đó, hoặc theo dõi họ để được học những kinh nghiệm quý giá. Điều tôi thấy may mắn nhất trong cuộc đời là trong quá trình xây dựng sự nghiệp, ngoài gia đình thì tôi còn có được những cộng sự tuyệt vời, những người bạn ủng hộ tôi hết mình và những chuyên gia tài giỏi cho tôi nhiều lời khuyên tốt để mình có những quyết định chính xác hơn. Tôi thật sự mong bạn cũng có những sự trợ giúp hữu ích để hoàn thành đam mê của mình.

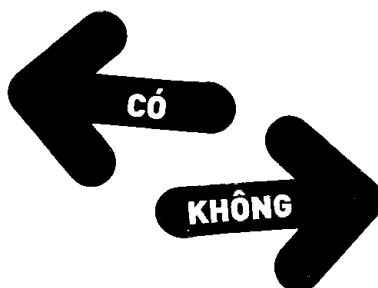
Từng bước hoàn thành các mục tiêu đam mê, xác định được điều mình đam mê, lên kế hoạch thực hiện theo thời gian hợp lý, loại bỏ các lực cản làm bạn chững bước và tích cực đi tìm sự trợ giúp tích cực nhất, tôi không nghi ngờ gì bạn sẽ sớm thành công trong tương lai.

Mảnh ghép thứ tư:

Kết quả

Túi Tiên Phát Triển Chắp Cánh Đam Mê

Bạn sẵn sàng chi trả tiền bạc cho niềm đam mê của mình mà không đắn đo hay suy nghĩ nhiều không?

Nếu bạn trả lời là “Có”, hãy đảm bảo rằng trong kế hoạch tài chính của bạn có phần dành cho đam mê và gọi đó là túi tiền của niềm đam mê. Ngoài tiền sinh hoạt phí cơ bản, tiền tiết kiệm và đầu tư, tiền phòng trừ rủi ro sáu tháng, tiền từ thiện thì bạn sẽ phải dành một khoản tiền đặc biệt dành cho đam mê mạnh mẽ của mình. Túi tiền của đam mê là một trong năm túi tiền của Emily mà tôi đã nhắc ở Chương 1. Chúng ta đã trò chuyện với túi tiền này ở Chương 1, túi tiền này được tạo ra để bạn học hỏi và phát triển bản thân. Và như lời bộc bạch của nó thì đây chính là túi tiền năng suất nhất mà bạn có bây giờ!

Nếu bạn trả lời là “Không”, thì hẳn câu trả lời hoàn chỉnh của bạn sẽ là “Tôi có dành ra một ít tiền cho niềm đam mê của mình, nhưng tôi không có quá nhiều tiền, tôi còn phải lo trang trải cuộc sống thường nhật, tôi phải mua xe, mua nhà và dành một khoản tiết kiệm nhỏ nữa. Thế nên tôi sẽ trau dồi thêm kiến thức ở công ty là được rồi, họ sẽ đào tạo nhân viên đủ mọi kỹ năng cần thiết cho công việc, tôi không cần phải tốn nhiều tiền cho việc đó.” Việc phụ thuộc vào công ty phản ánh sự không tự giác học tập, tôi e ngại rằng, đợi đến lúc muộn màng nhất – khi bạn có nhiều tiền và khi bạn rảnh rỗi để nâng cấp kiến thức cho bản thân - thì công ty đã cho bạn thôi việc rồi!

Các dự tính đã đủ, đã đến lúc bạn thực hiện đam mê rồi, đừng chần chừ nữa, bạn hãy lấy Túi tiền phát triển để chấp cánh đam mê! Emma có nhắc với bạn về việc đặt mục tiêu đam mê vào bảng kế hoạch tài chính rồi đấy. Đam mê là món quà lớn bạn đã nhận được thì hãy tập trung tất cả sức lực để mở món quà đó ra nhé.

Bây giờ bạn chỉ cần đối chiếu và sắp xếp các mục tiêu đam mê vào bảng kế hoạch tài chính, bảng quản lý thời gian cho trùng khớp nhất. Tập trung tài chính cho các mục tiêu đam mê cụ thể là cơ sở để bạn thực hiện

được chúng nhanh chóng. Túi tiền phát triển dành cho đam mê chiếm một phần không nhỏ trong khoản lương hằng tháng của bạn. Cũng như tiền tiết kiệm và đầu tư, bạn không được sử dụng số tiền này cho các việc không quan trọng khác.

Nếu đam mê của bạn hiện tại là làm ca sĩ thì bên cạnh việc có giọng tốt bạn phải có các mục tiêu nhỏ như đăng ký năm khóa học thanh nhạc, đăng ký hát tại phòng trà ba ngày một tuần để nâng kỹ năng. Nếu bạn muốn làm vận động viên marathon thì lên kế hoạch chạy bộ 10 km một ngày, một tuần bốn ngày, tham gia các lớp huấn luyện cơ bắp và khám sức khỏe định kỳ để được bác sĩ tư vấn chế độ dinh dưỡng, ít nhất là tham gia năm đến mười cuộc thi lớn nhỏ hằng năm,...

Nhiều người cải thiện giọng hát của mình lên chuyên nghiệp hơn nhờ phấn đấu rèn luyện qua nhiều năm tháng là một điều hiển nhiên. Bạn có thể không đăng ký lớp học nâng cao nhưng lớp học căn bản thì phải bắt buộc và chi phí tham gia có thể khá cao. Sau khi có kỹ năng cơ bản hãy tham gia các nhóm hát tại nhà thờ hoặc câu lạc bộ địa phương một tuần một lần (cộng với buổi hát tập dợt nữa ít nhất là hai lần). Tại những nơi này, việc bạn được tiếp cận và học tập từ những người giỏi là hoàn toàn có thể. Và đương nhiên chi phí sẽ không cao như các lớp học được tổ chức chính quy hay thậm chí được miễn phí nữa. Nhưng tôi chắc chắn với bạn rằng, nơi đó không hề thiếu những người giỏi chuyên môn và đam mê ca hát! Việc còn lại là bạn đã sẵn sàng bỏ thêm nhiều công sức, nghiêm túc luyện tập hay không. Liệu bạn có đủ vượt qua sự mất mặt khi bị phê bình, khi bị xếp vào dàn hát bè chứ không hát chính, hay những bài bạn hát không được đón nhận tại các phòng trà,... Sẽ còn nhiều những ngăn trở nữa và có thể sẽ mất nhiều năm hơn kế hoạch đã vạch ra bạn mới có thể đủ sức chấp cánh cho đam mê của mình. Bạn đủ sức mạnh để sẵn sàng rồi chứ?

Nếu đã là đam mê, marathon không thể được xem chỉ là một trải nghiệm thú vị được. Thông thường, để tham gia một giải thi đấu bạn cần có một chiến lược luyện tập khác biệt với bình thường. Vì thế, việc xác định đam mê sẽ theo mình dưới dạng thức nào cần nhận thức rõ ngay từ thời điểm đầu. Có nhiều người xác định mình chạy vì mình yêu thích. Và đó trở thành một nhu cầu thiết yếu trong suốt cuộc đời họ. Nhưng có nhiều người, niềm yêu thích này sẽ tăng dần theo năm tháng và đòi hỏi phải nhận được một kết quả. Không thể thiếu hoặc phải có những ranh giới để bạn vượt qua. Chẳng hạn như, trong năm nay bạn chỉ tham gia một cuộc thi địa phương, nhưng năm tiếp theo con số phải nâng lên có thể là hai, ba, bốn hoặc hơn nữa. Năm tiếp theo nữa, giải địa phương chỉ là bước đệm trong năm, bạn hướng mình đến các giải đấu lớn hơn.

Và cứ thế, từng bước một, niềm đam mê chạy của bạn sẽ được nâng cấp hơn bằng các tiêu chí kết quả, chất lượng, sự khẳng định,... trong chính bạn và cả của người khác. Chẳng có niềm đam mê nào lại đứng yên qua năm tháng. Để nhận thấy là biểu hiện bằng mức độ thành công của kết quả. Áp lực sự thành công cũng sẽ mang đến nhiều hệ lụy. Như vậy, bất cứ trường hợp nào, nếu là đam mê thì phải thỏa mãn cảm xúc của chính bạn. Và việc bạn đã đủ kiên trì, đủ sáng suốt, đủ quyết liệt và đủ sự chuẩn bị cho việc thực hiện đam mê đó cần thêm thời gian và tiền bạc.

Vì thế tiếp đến, bạn hãy lên chi phí tham gia các khóa học nâng cao kỹ năng liên quan, mua vé tham dự hội thảo quan trọng, mua sách, đầu tư trang phục, đầu tư công cụ học tập,...

Về thời gian, các mục tiêu cần phân bổ hầu hết vào nhóm Khẩn cấp và quan trọng, Quan trọng nhưng không khẩn cấp. Đặt các mục tiêu vào hai nhóm này để bạn cam kết thực hiện chúng đúng thời hạn và có hiệu quả cao. Nếu vẫn thấy thiếu thời gian, bạn nên lược bỏ bớt các mục ăn uống,

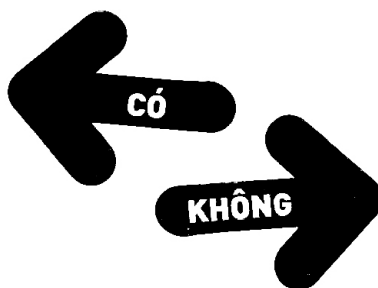
vui chơi, xem phim mất thời gian để đẩy nhanh tốc độ hoàn thành các việc đã lên lịch.

Bảng kế hoạch cần có thời gian cụ thể theo ngày, tuần, tháng và năm. Và bạn đừng quên dấu tick thần thánh khi hoàn thành xong một việc và đánh giá kết quả định kỳ để thấy được hiệu quả thực hiện nhé.

Túi tiền đam mê không chỉ được đóng góp thường xuyên, thậm chí để thực hiện được nó, đôi lúc bạn sẽ chấp nhận chi trả những khoản tài chính thật lớn.

Mối quan hệ

Bạn đã chuẩn bị tiền bạc và kế hoạch thực hiện thật tốt công việc mà bạn yêu thích, vậy bạn có cần thêm sự hỗ trợ từ các mối quan hệ tốt hay không?

Tôi nghĩ tất cả chúng ta đều sẽ trả lời là “CÓ” với câu hỏi này. Những mối quan hệ tốt sẽ làm bạn cảm thấy vui vẻ, hạnh phúc. Khi kết giao với những người cùng chung sở thích, cùng đam mê, mọi người cùng nói chuyện, thảo luận sâu hơn về các đề tài này và dần dần mỗi người sẽ học thêm những điều bổ ích, nâng cao chuyên môn hơn và giao tiếp xã hội

cũng tốt hơn rất nhiều. Đó là điều mà những người không có cùng sở thích, mối quan tâm không có được khi giao tiếp với nhau.

Nếu danh sách bạn bè thường xuyên liên lạc của bạn chỉ là những những người bạn thân, những người bạn của tiệc tùng và chủ đề thường là những câu chuyện giải trí, những đoạn hội thoại chơi gì, ở đâu, buồn vui ra sao trong ngày thì tôi nghĩ bạn chưa có những mối quan hệ tốt cho công việc. Còn nếu danh sách là những người cùng chung niềm đam mê và chủ đề luôn luôn xoay quanh các vấn đề chuyên môn còn thắc mắc và cần được giải quyết, về cách phát triển trong công việc và sự nghiệp thì đó chắc chắn là những mối quan hệ tuyệt vời để bạn phát triển đam mê cho mình.

Công nghệ 4.0 hiện tại đã hỗ trợ rất nhiều trong việc tìm kiếm các mối quan hệ hữu ích, hãy tận dụng các công cụ kết nối để mở rộng danh sách bạn bè. Bạn cần học hỏi ở họ và họ cũng cần những kinh nghiệm trong công việc của bạn. Không có gì đáng ngạc nhiên khi có một vài người sẽ là đối tác, cố vấn hay bạn đồng hành trong sự nghiệp của bạn sau này cả. Tất cả đều phải bắt đầu từ những ý tưởng, những khát khao mà cả hai bên đều tìm thấy ở nhau.

Giá trị của bản thân

Tôi nghĩ đam mê không phải là làm những điều vĩ đại mà chúng phải cống hiến cho bản thân mình trước mới đến có tác động nào đó với xã hội.

Nhưng nếu bạn nhìn thấy được các đầu mối của đam mê rồi mà lại không giỏi về nó thì sao? Giống như bạn muốn làm ca sĩ nhưng bạn lại hát thật tệ vậy! Cuộc đời trở trêu như vậy đấy. Không phải ai cũng may mắn có được những cơ hội để dễ dàng phát triển lên đỉnh vinh quang và những bước đi suôn sẻ từ khi bắt đầu, làm một công việc mình yêu thích mà mình

lại có kỹ năng giỏi nhất. Vậy bạn nên từ bỏ hay tiếp tục? Bạn có thể bắt đầu làm những công việc có liên quan đến ngành nghề đó, ít nhất cũng sẽ làm bạn thỏa mãn phần nào so với một công việc bạn không yêu thích. Mà khi bạn thích thì bạn mới theo đuổi lâu dài được. Đến đây bạn đã có việc để làm rồi, dù bạn vẫn chưa xem nó là đam mê của mình. Kết hợp với những đi đầu bạn giỏi nhất, hãy để các kỹ năng đi trước đam mê của bạn, nếu chúng chưa xuất hiện.

Nên tìm kiếm đam mê hay thành công trước?

Nếu bạn hỏi câu hỏi này thì có lẽ bạn đang cần có một mốc để sắp xếp vị trí cho cả đam mê và thành công. Có người quan tâm đến đam mê và nhiều người khác thì hấp dẫn bởi thành công. Đặt vị trí cái nào trước là hợp lý, có thể thực hiện cả hai cùng một lúc hay không? Sự thật là, tìm kiếm đam mê là một hành trình, nó có thể xuất hiện khi bạn không ngờ, nó có thể xuất hiện trước hoặc sau thành công hay thất bại. Cũng có thể, đam mê đã được hình thành từ trước và qua thời gian chúng đã lớn dần lên, mạnh mẽ hơn. Và tôi tin, chúng đã có sẵn trong mỗi chúng ta, chỉ là chưa được gọi tên lên mà thôi.

Tôi vẫn luôn thích câu “Hãy theo đuổi đam mê, thành công sẽ theo đuổi bạn”, hay câu “Thành công tạo ra đam mê”. Chúng đều có ý nghĩa tích cực.

Vậy giữa đam mê và thành công, cái nào có trước, cái nào có sau? Tôi nghĩ chúng có quan hệ tương hỗ lẫn nhau. Mỗi người sẽ có những hoàn cảnh phát hiện, phát triển đam mê khác nhau. Đam mê có thể là đi đầu kiện của thành công, thành công cũng có thể làm nảy sinh và phát triển đam mê. Và hẳn là chúng ta cần có một mốc để bắt đầu, mời bạn xem qua công thức sau:

Công thức này thể hiện rõ, thành công sinh ra đam mê, và đam mê đó sinh ra thành công hơn. Ở giai đoạn 1, tôi muốn giải thích thế này để bạn dễ hiểu hơn, thành công sinh ra đam mê, đam mê sinh ra thành công lớn hơn. Tại sao không phải là ngược lại? Emma nghĩ, đam mê - cảm xúc khao khát khó cưỡng lại - cần có thời gian dài xác nhận nên khó đặt trước một thành công nào đó. Một cảm xúc chỉ sinh ra khi bạn có sự tiếp xúc, và sự thích thú đó có thể mất đi bởi sự cố hoặc mạnh mẽ hơn nhờ được rèn giũa trong môi trường học tập, làm việc. Vì vậy chỉ khi đam mê đủ mạnh mẽ thì mới có thể là nền tảng của thành công. Chưa kể, còn hàng vạn lý do để có được thành công, của cá nhân và tập thể, không chỉ đơn giản chỉ nhờ bản thân bạn. Đam mê ở giai đoạn này có thể tiềm ẩn dạng sở trường - những gì bạn giỏi nhất, và bạn sẽ từ từ khám phá được nó nhờ thành công.

Ở giai đoạn 2, khi đã có những thành tựu nhất định, bạn sẽ có xu hướng phát triển thành tựu đó hơn. Càng làm càng thành công, bạn càng đam mê hơn. Không chỉ là đam mê thành tựu nghề nghiệp, bạn còn đam mê cả thành công nữa.

Tóm lại, Emma nghĩ cách nhanh nhất để tìm kiếm niềm đam mê chính là nỗ lực làm việc, tận dụng tối đa sở trường, kỹ năng để thành công. Trong suốt quá trình va chạm với nhiều người nhiều việc, bạn sẽ hiểu được mình muốn gì, mình khát khao đi đâu gì nhất mà không thể cưỡng lại được, đó

chắc chắn là đam mê của bạn. Và khi đã có đam mê, thành công lớn ở ngay trước mắt.

Ở một khía cạnh nào đó, bạn chính là toàn bộ những kinh nghiệm, kỹ năng, niềm tin mà bạn có. Việc xác định mình là ai, mình khác gì so với người khác, mình ở đâu trong các mối quan hệ bạn bè, gia đình, công việc, xã hội là vô cùng quan trọng. Đừng hiểu nhầm, tôi không hề muốn so sánh ai với ai. Tôi chỉ muốn bạn hiểu, khi xác định bạn là ai sẽ giúp bạn tìm được hướng đi phía trước dễ dàng hơn.

Bạn muốn làm gì? Muốn trở thành người như thế nào?

Khi bạn hiểu rõ chính mình, bạn dễ tìm ra đam mê hơn. Bạn có thể thấy rõ, các tố chất cũng như những kỳ vọng của mình được vẽ rõ nét nhất trong môi trường công việc, nơi bạn được những người xung quanh đánh giá. Bạn có thể hỏi người khác mình giỏi kỹ năng gì, xử lý những tình huống nào tốt nhất. Để từ đó có một nhận định khách quan về những gì là ưu thế, những gì là hạn chế. Nhưng tuyệt đối đừng hỏi ai đam mê của bạn là gì. Không ai trả lời được đâu vì họ không phải bạn, họ không biết được những cảm xúc nùng cháy bạn đang dành cho ai, cho việc gì.

Cha mẹ vẫn luôn hướng dẫn chị em chúng tôi ngay từ khi còn nhỏ chính là bản thân mình phải tự đi tìm kiếm niềm vui, niềm đam mê, và hãy làm việc thật chăm chỉ, đừng lười biếng. Có thể chỉ là một lời chỉ dạy đơn giản nhưng Emma đã làm chính xác như vậy đấy. Và sự thành công bây giờ của tôi được xuất phát từ chính bậc thang nhỏ này. Và đây cũng là một quan điểm làm việc mà người sáng lập ra Amazon từng gửi gắm:

“ Mọi thứ đều cần có thời gian, không có bất cứ đường tắt nào đâu, nhưng bạn phải thực hiện những bước đi ấy với niềm đam mê và sự quyết liệt”

Jeff Bezos

Tôi nhận thấy từ chính thực tế rằng, những người tôi quen từ thuở nhỏ cho đến các đồng nghiệp, đối tác bây giờ, những người đạt được thành công trong việc, họ làm việc nhiều hơn hưởng thụ, và làm việc với một niềm đam mê mãnh liệt. Không phải vì họ không có tiền để hưởng thụ vật chất, không phải họ không có những mối quan tâm khác mà vì họ thật sự yêu quý công việc. Có nhiều người, khi bắt đầu thực hiện đam mê của mình đã phải làm thêm những công việc khác chuyên môn, nhưng họ cảm thấy rất hạnh phúc khi được hoàn thành công việc đó.

Dù thế nào đi nữa, làm việc chăm chỉ, cật lực là cách thể hiện niềm tin trong cuộc sống, dù hiện tại bạn có không thích công việc đó đi chăng nữa. Bạn cần phải tự nuôi sống bản thân trước rồi mới có thời gian nghĩ về đam mê có đúng không? Trong khi có thể bạn phải mất rất nhiều thời gian để gọi tên đam mê của mình, vì vậy hãy sống thân thiện với công việc hiện tại của mình bằng tinh thần tích cực.

Tôi vô cùng thông cảm với những bạn đang bị mất lửa trong công việc, bạn đang bị nhiều lực cản để có phần trăm 100% sức lực. Nhưng cảm xúc là con dao hai lưỡi, nếu bạn có quá nhiều cảm xúc tiêu cực thì chẳng mấy chốc bạn sẽ thất vọng với cuộc sống, với công việc của mình mà thôi. Nếu bạn buồn, hãy xem hài kịch, hãy đi gặp người thân, bạn bè để được cho lời khuyên, lời động viên. Hoặc đi trồng cây, tham gia các chương trình bảo vệ môi trường, thiên nhiên vẫn luôn nơi giúp bạn quân bình cảm xúc.

Hãy tận dụng dây chuyền cảm xúc hiệu quả. Bạn hãy nghĩ đến những cảm xúc bạn đã có khi bạn được đồng nghiệp hoan hô vì một công việc bạn xử lý nhanh gọn mà người khác phải đau đầu. Bạn phát hiện ra sắp đánh

giá rất cao kỹ năng đó và xem bạn là người không thể thay thế. Rất tuyệt vời phải không. Nếu có nhiều hơn những thành tựu như vậy, tôi nghĩ chẳng mấy chốc bạn sẽ thấy mình rất có “giá” và được nhiều người tôn trọng. Để có được điều đó, bạn chỉ có một con đường làm, làm và làm mà thôi. Biết đâu trong quá trình làm việc không mệt mỏi đó, bạn phát hiện ra đó chính là đam mê của mình. Thật bất ngờ!

Bạn tỏa sáng và hạnh phúc!

Là một tế bào của xã hội, đam mê của mỗi chúng ta cần được bảo vệ và ca ngợi. Ở những nước có nền giáo dục hướng nghiệp tốt như Mỹ, Nhật, Singapore, học sinh sinh viên thường xác định được sở trường mình từ rất sớm. Học sinh khi chuyển cấp sẽ biết chính xác được ngành học sở trường của mình. Và sau khi tốt nghiệp họ được các công ty chào mời nhiệt liệt, được làm đúng công việc yêu thích. Tỷ lệ chọn sai việc, sai nghề của người lao động ở những quốc gia này sẽ thấp hơn rất nhiều so với các nước còn lại trên thế giới.

Thời còn trẻ bạn không nhất định phải tìm ra được một mục đích duy nhất mà bắt đầu với công việc mình yêu thích đã là khởi đầu tuyệt vời rồi. Sự yêu thích chẳng cần lý do nào hết và bạn cũng không cần thiết phải đau khổ tìm kiếm mục đích sống cao đẹp nào, bạn có cơ hội làm nhiều việc có ý nghĩa hơn sau khi đã ổn định và phát triển trong công việc. Được làm công việc mình yêu thích đã là một thành công lớn. Những điều bạn làm, bạn nói sẽ tràn đầy đam mê, nhiệt huyết. Chẳng mấy chốc bạn sẽ là chuyên gia cho những người bạn, những cộng sự xung quanh. Bạn sẽ tỏa sáng và hạnh phúc hơn bao giờ hết.

Độ tuổi hai mươi luôn được xem là thời điểm tốt nhất để tiếp thu và phát huy mọi khả năng vô tận của con người. Là lúc chúng ta “không sợ trời, không sợ đất” và thách thức mọi khó khăn trên đời. Người ta nói đặc

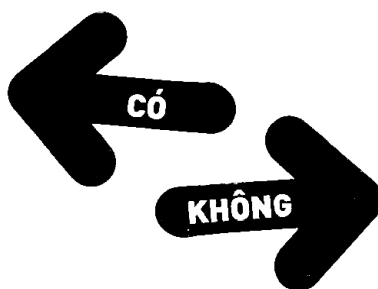
trung của tuổi trẻ là những sai lầm mà, thế nên tuổi trẻ sẽ có nhiều thất bại hơn là thành công. Và trong suốt quãng thời gian đó, mỗi người sẽ dần loại bỏ những thứ không thích hợp với mình, biết mình giỏi nhất làm gì và đi đâu mình muốn theo đuổi dài lâu ra sao. Người ta gọi sự kiên trì theo đuổi không mệt mỏi đó là đam mê.

Đam mê mạnh mẽ sẽ khiến bạn khác biệt với tất cả. Có thể bạn không phải người giỏi nhất, tài năng nhất nhưng lại là người được nhớ đến nhiều nhất vì bạn không quay đầu với ước mơ của mình. Mỗi người có thể thành công hơn nữa nếu vượt qua được ranh giới của nỗi sợ hãi của mình. Ai mà không có nỗi sợ, Emma cũng có nhiều nỗi sợ. Nhưng nếu không được làm đi đâu mình thích Emma Sợ mình phải hối tiếc. Được sống với những đi đâu đó đã hạnh phúc lắm rồi. Nhiều người còn không dám bắt đầu nhưng chúng ta đã bước những bước đầu tiên.

Thế nên, bạn đã dũng cảm thế nào bạn biết không. Hãy tự hào về bản thân mình nhé vì niềm hạnh phúc của bạn đã lan tỏa ra với rất nhiều người rồi.

Lan tỏa cộng đồng

Bạn có dám nói lên niềm đam mê của mình và chia sẻ đến nhiều người khác không?

Câu trả lời “Có” thể hiện niềm tin mạnh mẽ, khi bạn tin tưởng vào tương lai và đủ lớn mạnh để chia sẻ với mọi người. Còn nếu bạn chỉ giữ niềm đam mê ấy trong lòng và không dám nói với bất kỳ ai thì câu trả lời hiển nhiên là “Không”. Tại sao bạn không dám thể hiện niềm khát khao cháy bỏng trong lòng mình với mọi người? Bạn không tin mình hay không tin người?

Bạn ngại nói ra mong ước của mình, hẳn là bạn đã đánh giá thấp mình và bạn không hiểu ý nghĩa của đam mê với cuộc sống và sự nghiệp của bạn. Bạn cần đam mê vì chúng giúp bạn hạnh phúc và thành công. Toàn bộ niềm tin, kỳ vọng, giá trị của bạn sẽ được dẫn dắt bởi đam mê là vì lý do đó. Hiểu được lý do mình theo đuổi niềm đam mê sẽ giúp bạn nhìn rõ con đường mình đang đi và tránh cho bạn lạc hướng trong suốt quá trình theo đuổi sự nghiệp. Khi niềm đam mê lan tỏa, bạn sẽ nói, chia sẻ đi đâu này với rất nhiều người, từ người thân, gia đình đến đồng nghiệp hoặc thậm chí là một người bạn mới quen trong chuyến du lịch với một niềm tự hào. Niềm đam mê là đi đâu vô cùng đẹp đẽ và thân thuộc với bạn, đó không phải đi đâu quá to tát hay đi đâu phi thực tế mà con người có thể thực hiện được. Chỉ cần bạn nói ra thì chắc chắn sẽ có người ủng hộ, vì thế, đừng thu mình lại và hãy lan tỏa niềm tự hào đó nhé.

Làm gì thì cũng phải có mục tiêu, và kết quả sẽ phản ánh được mức độ hoàn thành mục tiêu của bạn, mỗi đam mê sẽ tạo được một hoặc vài giá trị nhất định cho bạn, người thân, xã hội. Lý do, thường công việc này bạn yêu thích, bạn sẽ nỗ lực hết sức mình, nên hiệu quả sẽ tốt hơn, và sẽ mang lại giá trị nhiều hơn. Mặt khác, nó sẽ không đưa tiền bạc là đi đầu tiên quyết, nên đam mê có khả năng sẽ để lại được những giá trị tinh thần lớn lao cho người nhận.

Không hề nói quá khi cho rằng niềm đam mê là điều diệu kỳ bậc nhất trong cuộc sống, bởi vì chúng nuôi dưỡng tâm hồn mỗi người và giúp chúng ta hạnh phúc. Bạn hãy biết rằng nếu có được niềm đam mê bạn thật là may mắn. Vì ở bên ngoài kia có biết bao nhiêu người vẫn còn loay hoay không biết gọi tên niềm hứng khởi, niềm đam mê của mình là gì. Họ có thể đang ở tuổi 16 hay tuổi 80 nhưng vẫn sống buồn tẻ và vô vị. Niềm đam mê tạo nên những con người người nhiệt huyết và giúp thế giới vươn đến những đỉnh cao mới. Hãy tưởng tượng nếu như 7 tỷ người trên quả đất của chúng ta đều có đam mê thì nguồn năng lượng sẽ lớn lao như thế nào.

Mỗi người chỉ có thể giữ được ngọn lửa đam mê lâu dài khi chúng có giá trị với tập thể đồng thời niềm đam mê của mỗi người đều có sức lan tỏa lớn với mọi người xung quanh. Tập thể là cái nôi để nhiều óc sáng tạo có thể chia sẻ, trao đổi và tiếp sức cho các ý tưởng, nguồn cảm hứng tới mọi người. Một cộng sự tốt, cộng đồng tốt sẽ là nguồn lửa nóng để những khao khát đam mê được rực cháy mãi.

An Nhàn Có Kế Hoạch Hay Bứt Phá Với Niềm Đam Mê?

Chọn đam mê là một sự can đảm, một sự bứt phá trong hành động. Thế nhưng sự bứt phá không hoàn toàn đối lập với tâm thế an nhàn. Ranh giới này không hề dễ vượt qua, nhưng việc hiểu mình có bức tường vô hình như thế là rất quan trọng. Có thể khi nhìn thấy điều đó, bạn sẽ hiểu mình đang ở vị thế như thế nào, chủ động hoặc thụ động lựa chọn cuộc sống hay tự lừa dối chính bản thân mình?

Bản thân từ ngữ “an nhàn” có nghĩa là sống thanh thoi, yên ổn, không quá khó nhọc, vất vả. An nhàn sẽ không có gì là xấu nếu bạn có một cuộc sống tốt và bạn chắc chắn rằng mình hài lòng với hiện tại. Thế nhưng, nếu

đó là sự bất lực, là sự nhàn tởng, né tránh và sợ hãi thì sao? Có nhiều người, đã an nhàn như thế. Họ có hạnh phúc không? Có lẽ có. Họ có hối tiếc không? Có lẽ cũng có. Chúng ta không thể nói như vậy là không mạnh mẽ, không biết phấn đấu hay họ không hạnh phúc. Mỗi người sẽ chọn cho mình một cuộc sống mà mình mong muốn, ai cũng có quyền chọn công việc, chọn nơi mình sống và chọn mình kiếm bao nhiêu tiền. Nếu công việc hiện tại đang giúp họ có nhiều của cải nhưng lấy đi của họ quá nhiều thời gian bên gia đình và khá vất vả thì họ có thể chọn cách sống kiếm ít tiền hơn và có nhiều thời gian cho mình và người thân yêu. Họ chấp nhận nhiều rủi ro có thể đến để có được hạnh phúc hiện tại.

Sẽ an toàn hơn nếu chúng ta biết an nhàn có kế hoạch. Hiện tại dù có tốt đến đâu cũng không phải điểm dừng và tương lai thì không chỉ như quá khứ hay hiện tại. Tôi vẫn đánh giá rất cao những người có cuộc sống an nhàn có kế hoạch. Họ biết làm cho cuộc sống của mình an toàn, dù hiện tại có vẻ hơi nhàn chán và không ít những âu lo. Mà thật ra trong cuộc sống này, ai dám nói mình luôn được vẹn toàn như ý, hay cuộc sống luôn bắt chúng ta chấp nhận và nhiều khi không tự quyết định được nhiều điều.

An nhàn trong hiện tại không có nghĩa là mãi mãi. Biết đâu được trong những ngày sắp tới, họ muốn làm điều gì đó cho mình. Điều ước dù nhỏ bé đều đáng được trân trọng, tôi vẫn luôn nghĩ điều khao khát trong sâu thẳm tâm hồn mỗi người chính là niềm đam mê cháy bỏng.

Và nếu một ngày nào đó, bạn cảm thấy mình đã có nhiều ngộ nhận về sự bình yên bấy lâu nay, bạn cảm thấy mình không còn muốn ở một chỗ như thế nữa, bạn sẽ thấy được lần ranh xa nhất của sự an nhàn, là lần ranh của những điểm “nhảy cảm” mà bạn muốn tránh. Lần ranh này chỉ xuất hiện khi bạn có sự biến đổi và bạn muốn làm việc gì đó bên ngoài kia. Ai

vượt qua được sẽ thấy được vùng trời của sự bứt phá, vùng trời bạn được vùng vẫy với đam mê của mình.

Thế tôi mãi mãi không tìm thấy đam mê của mình thì sao? Có phải cuộc sống của tôi sẽ vô cùng nhàm chán hay tôi sẽ hối hận vì không tìm kiếm được nó?

Với bản khoản trên, Emma chỉ có thể nhấn nhủ với bạn đi đâu này:

***Hãy lựa chọn một công việc yêu thích để kiếm tiền
hoặc hãy kiếm thật nhiều tiền để thực hiện đam mê!***

Cuộc sống sẽ có ý nghĩa biết bao khi bạn có công việc tốt để kiếm tiền và bạn thật sự yêu thích mỗi ngày đến công ty để làm việc. Hoặc nếu bạn chỉ xem công việc hiện tại chỉ là phương tiện kiếm sống thì hãy chắc rằng bạn có đủ chi phí sống. Bạn lo lắng cho tương lai, khi thời gian đóng góp hưu trí vẫn còn nhiều năm nữa nhưng bạn e ngại về việc mình khó duy trì công việc nào lâu dài đến thế. Bạn buồn bã vì mình không có đam mê để theo đuổi, bạn sợ kỹ năng và sức khỏe của mình ngày càng suy yếu. Đó thật sự là một bài toán khó giải quyết.

Nhưng bạn biết không, nông trại của gia đình tôi từ lâu đã trở thành địa điểm tập trung của họ hàng gần xa trên thành phố. Cha mẹ tôi tiếp đón các bác, các cô chú, các anh chị em họ của tôi đến và đôi khi ở lại vài ngày. Nhiều người trong số họ đã bước sang tuổi hưu trí và ở nhà từ nhiều năm nay. Họ có nhà nhỏ ở thành phố nhưng lại thích không khí trong lành của vùng nông thôn, họ trồng cây tại diện tích khiêm tốn trên sân nhà và sân thượng. Sáng họ đi tập thể dục, đọc báo, uống cà phê cùng bạn bè. Trưa về họ nấu ăn cho cả ngày và ngồi xem tivi, đi lại khắp nhà và chờ những cây rau, bông hoa nhỏ lớn lên mỗi ngày. Cuộc sống có vẻ lý tưởng biết bao với tuổi hưu an nhàn như thế. Vâng, sẽ còn tuyệt vời hơn biết bao nếu như họ được làm thêm việc gì đó sau khi đã xong công việc nhà, phải chi khu vườn

rộng lớn hơn nữa để họ thỏa sức trồng cây bốn mùa, hoặc họ có thêm nhiều tiền hơn nữa để có thể đi du lịch chứ không chỉ quanh quẩn cả ngày trong ngôi nhà.

Ấy thế mà không phải ai cũng còn có việc để làm, không phải ai cũng có mảnh vườn lớn để làm bạn với thiên nhiên, và không phải ai cũng để dành đủ tiền cho các nhu cầu giải trí lớn, trong khi có đủ tiền chăm sóc y tế dài hạn và sinh hoạt phí cơ bản cũng đã là ước mơ của nhiều người rồi. Thế nên, một gia đình hiếu khách và có một trang trại ngoại ô như gia đình tôi trở thành điểm đến mà ước cho nhiều người như thế. Tôi biết các bác cũng cảm thấy ngại vì ghé thăm quá thường xuyên, nhưng gia đình tôi hiểu được nỗi buồn của những người già ở thành phố, và đây còn là người thân của chúng tôi, không lý do gì chúng tôi không đón tiếp họ trong gia đình của mình.

Dù gia đình có truyền thống sum họp hằng năm nhưng thật sự các chị em tôi không có thói quen đón tiếp khách thường xuyên. Bởi lẽ chúng tôi bận rộn và phải hạn chế tối đa tiệc tùng bên ngoài để có được những ngày yên ả với tổ ấm. Những ngày mệt mỏi tôi cũng muốn về với trang trại của cha mẹ, không phải làm việc và được thư giãn. Tôi vẫn còn trẻ như thế mà còn cảm thấy mệt mỏi, thì các bác của tôi chắc hẳn sẽ có nhiều buồn phiền hơn thế. Tôi chợt nghĩ, tuổi nghỉ hưu của mình có giống như vậy không và mình cần phải làm gì để chuẩn bị cho kỳ nghỉ hưu mơ ước: được làm việc căn nhà có đầy đủ tiện nghi cho đến khi không còn sức lực nữa!

Phải, tôi muốn mình làm việc, được cống hiến nhiều hơn nữa chứ không phải là dùng tuổi trẻ để kiếm thật nhiều tiền để sớm nghỉ hưu mà không làm gì cả. Điều tôi muốn chia sẻ với bạn là có một công việc mà bạn không đến nỗi ghét để làm đến hết đời là điều hạnh phúc đến thế nào. So sánh giữa việc bạn không làm gì cả thì có công việc vẫn là tốt hơn, dù đó

có phải là lý tưởng của bạn hay không. Nếu bạn còn trẻ, đừng quá buồn rầu vì cả tiền bạc và đam mê, vì ngoài đi đâu đó ra, xung quanh bạn vẫn còn những đồng nghiệp, những người thân, và cả cuộc sống của bạn. Lấy tiêu chí nào để đo giá trị của cuộc sống đâu là khắp khiếm, cuộc sống của bạn còn có thiên nhiên, có người thân, bạn bè, đồng nghiệp, có những buổi gặp gỡ, những lời quan tâm, chia sẻ yêu thương, những nụ hôn, cái ôm chân tình,...

Giống như cái kết của bộ phim hoạt hình Up (dịch: Vút bay) - đoạt giải Oscar cho phim hoạt hình hay nhất và giải Oscar cho nhạc phim hay nhất năm 2009, khi mà nhân vật chính là ông Carl - ông lão 78 tuổi và góa vợ - đã thực hiện lời hứa với vợ khi mang căn nhà của họ đến thác Thiên Đường (Nam Mỹ) bằng những quả bóng bay, việc mà cả đời họ không thực hiện được vì vấn đề tài chính. Lời cảm ơn và nhắn nhủ của vợ giúp ông gạt bỏ buồn đau và lên đường giúp đỡ những người bạn mới. Cuộc phiêu lưu kết thúc, ông không còn sống trong đơn độc và buồn bã nữa, ông đã có người bạn nhỏ Russell, chú chim Kevin để làm bạn trong những ngày mới.

Thay cho lời bà đã nhắn nhủ với chồng “Cảm ơn về cuộc hành trình, hãy đi và tìm kiếm đi đâu mới tốt đẹp hơn”, bộ phim truyền tải hai thông điệp: Một là, hạnh phúc khi cùng nhau trải qua cuộc đời hạnh phúc, rằng hãy biết trân trọng những hạnh phúc giản đơn mà mình có mỗi ngày; Hai là, vượt qua những niềm đau và tiến về phía trước tươi sáng hơn, cuộc sống của chúng ta sẽ thú vị hơn với những người bạn mới, những trải nghiệm mới và đón nhận nhiều niềm vui hơn.

Thế nên, bộ phim thú vị vì nhờ cuộc phiêu lưu đầy hấp dẫn và màu sắc trên hành trình đến thác Thiên Đường, nhưng chính nhờ những hạnh phúc đời thường, những hy vọng về cuộc sống mới ý nghĩa hơn đã thúc đẩy họ

tiến về phía trước. Vì vậy, bạn không phải đi đâu xa để có được hạnh phúc cũng không cần buồn rầu vì cuộc đời vô vị, hãy biết trân trọng những hạnh phúc mà bạn có mỗi ngày và cùng nhau tìm kiếm những trải nghiệm mới.

Chỉ cần bạn không lùi bước, không mãi nhìn về quá khứ hay buồn rầu về hiện tại, cuộc sống của bạn chắc chắn sẽ tiến về phía trước!

Tóm Lại, Làm Sao Để Đam Mê Và Tiền Bạc Là Đôi Bạn Cùng Tiến?

Sau những gì chúng ta đã chia sẻ, hẳn bạn đã thấy được mối quan hệ biện chứng giữa tiền bạc và đam mê.

Đam mê không phải để làm cảnh mà phải sinh ra tiền bạc! Tiền bạc là đôi cánh của đam mê!

Nếu nói đi đâu gì có trước và đi đâu gì có sau sẽ là khắp khiẽng vì thật sự không ai trả lời được, tôi nghĩ như thế. Có người sẽ biết được niềm đam mê của mình từ ban đầu và họ biết dùng tiền để thực hiện các công việc phục vụ niềm đam mê đó. Nhưng số nhiều lại thuộc về những người không biết niềm khao khát cháy bỏng với tên gọi đam mê là gì và họ đi làm để kiếm tiền nhưng cuộc sống của họ thiếu hương vị chinh phục đồng thời tạo nên giá trị lớn.

Nhưng tôi chắc chắn rằng, tiền bạc và đam mê là một đôi bạn cùng tiến. Nếu như bạn không biến chúng thành kẻ thù!

Tôi có thể khẳng định đi đâu ấy, vì tôi chính là một người biết đam mê của mình từ sớm (và rõ ràng hơn sau câu chuyện của cậu Will) và tiền bạc trở thành công cụ đắc lực để đam mê của tôi được chấp cánh bay cao hơn.

Từ nhỏ, tôi có sẵn kỹ năng tốt với các con số, tôi rất giỏi Toán và có được một người mẹ kinh doanh tài giỏi để học hỏi. Tất cả các đi đâu kiện đó

hướng tôi theo đuổi ngành Tài chính ngân hàng và kết quả học tập của tôi cũng khá tốt. Tôi cũng không định nghĩa được vì sao tôi lại yêu thích các con số đến như vậy. Tôi chỉ biết rằng, tôi có thể bỏ ra rất nhiều công sức với hằng đêm làm việc miệt mài đến 1 giờ hoặc 2 giờ sáng trong hơn mười năm ròng rã.

Tôi phải học hỏi rất nhiều thứ, nhiều lĩnh vực khác có liên quan đến việc khởi nghiệp của mình, kể cả những chuyên môn mà tôi không hề thấy thích thú. Sau đó, tôi bắt đầu tiến hành khởi nghiệp lĩnh vực mà mình yêu thích. Hơn một thập kỷ để tích lũy và phát triển, hơn một thập kỷ để biết rằng đam mê không chỉ là một món quà đẹp mà phải được xây dựng trên nhiều mất mát, hy sinh. Khi viết cho bạn những dòng này, tôi vẫn là Emma Casey với đam mê của mình nhưng đã biết rằng phải có sự quyết tâm, kỷ luật và kế hoạch để thực hiện mọi thứ đến cùng mới có được thành công. Tôi khao khát được chia sẻ với các bạn những cảm xúc chân thành đó.

Nếu bạn đã từng tham gia nhiều buổi hội thảo về định hướng nghề nghiệp, định hướng về cách sống, định hướng về việc thể hiện bản thân, định hướng về sự hài hòa công việc với đam mê,.. thì hẳn đi đầu mà bạn, hay bất cứ ai muốn chính là một công thức để thực hiện niềm đam mê nhưng vẫn đảm bảo một cuộc sống đầy đủ cho mình. Nhưng bạn sẽ không nhận được gì nếu chính bạn không biết, không tự có trải nghiệm quý giá. Hào quang của sự thành công được phô trương thành chiếc áo mà ai cũng có thể mặc vào. Điều đó mang đến nhiều ngộ nhận.

Bạn có quyên mơ tưởng về món quà đẹp đó. Nhưng chúng ta cũng nên tìm hiểu thật kỹ câu hỏi quan trọng này: đam mê là gì, thực hiện đam mê có khó không, đam mê có kiếm ra tiền không?

Khi được mời đến các buổi Workshop, thật bất ngờ khi nhận ra nhiều bạn đến tham gia cũng có những băn khoăn, trăn trở giống những ngày đầu

khi tôi khởi nghiệp. Ngày đó, tôi đã từng quan sát rất nhiều người thành công làm việc nhưng tôi không thể nhận ra được động cơ đằng sau đó của họ. Tôi chưa hề khám phá ra việc họ dành nhiều thời gian cho việc đang làm là niềm hạnh phúc hay sự đau khổ. Tất cả đi đâu ẩn giấu sau những khuôn mặt đăm chiêu và đầy nhiệt huyết ban đầu ấy.

Tôi cũng phát hiện ra một vấn đề thời của tôi và thời bấy giờ không giống nhau và có nhiều quan niệm không còn phù hợp nữa, nhất là thái độ với tiền bạc và việc chọn nghề nghiệp. Ở thời đại 4.0 này, các bạn trẻ có nhiều lựa chọn về nghề nghiệp của mình hơn nhưng đi đâu cũng đồng nghĩa với xác suất chọn sai nghề cũng cao hơn. Bước đi đầu tiên vô cùng quan trọng vì nó mang tính định hướng cho những tháng năm làm việc sau này có hạnh phúc hay không. Chọn nghề sai dẫn đến những hệ quả mà ngày nay chúng ta gọi là khủng hoảng đam mê và bế tắc trong sự nghiệp. Và nguyên nhân của tất cả là mọi người không được hướng dẫn để tìm kiếm đam mê và bị cản trở bởi tài chính eo hẹp. Đó là một bài toán khó mà bản thân mỗi người cần phải có một câu trả lời cho chính mình càng sớm càng tốt.

Thật may đây cũng là thời đại của Internet, ai cũng có thể dễ dàng tiếp cận với nguồn thông tin bổ ích từ những nhân vật có tầm ảnh hưởng trên khắp thế giới. Chúng ta chỉ cần có chiếc điện thoại được kết nối mạng là có thể học hỏi được ở bất cứ đâu, học không giới hạn. Trên đó có hàng trăm ngàn diễn giả có thể giúp bạn cải thiện được các vấn đề về năng lực chuyên môn hay kỹ năng mềm. Trong đó, việc xác định được niềm đam mê của bản thân mỗi người là động lực cho mọi sự phát triển, là sức mạnh lan tỏa toàn cầu mà mỗi người trong chúng ta ai cũng khao khát.

Cuốn sách này muốn khơi gợi những khao khát của tuổi trẻ với niềm đam mê cháy bỏng mà bạn đã hoặc đang tìm kiếm. Cuốn sách này cũng

mang theo những suy nghĩ về việc chọn nghề nghiệp và khẳng định giá trị bản thân. Từ câu chuyện của cậu tôi và những trải nghiệm của chính mình, tôi không ngại khi gửi đến bạn một sự thật: Bất kỳ ai muốn đi đến cùng niềm đam mê của mình đều phải nỗ lực và kiên trì đến cùng. Tôi cũng từng có những sai lầm đầu tiên trong đời như cậu tôi, đó là bắt đầu với những suy nghĩ bồng bột, háo thắng và nhận lấy những đau đớn khi nhìn thấy công sức của mình phút chốc tan thành mây khói, đó là sự hối tiếc vì vấp vấp không nên có, đó còn là những kinh nghiệm, niềm hạnh phúc khi trái ngọt mà mình vun đắp được thu hoạch. Với Emma Casey, tất cả những điều đó rất giá trị. Và tôi mong muốn bạn cũng trải qua nhiều cung bậc tuyệt vời như thế.

Không phải ai cũng sớm gọi tên được niềm đam mê của mình và theo đuổi chúng từ khi còn trên ghế nhà trường. Đó quả là điều may mắn! Nhưng còn những bạn học sai ngành nghề hoặc những người phải đối mặt với công việc nhàm chán và cạn kiệt nguồn năng lượng làm việc thì họ phải làm sao, trong khi thời gian là hữu hạn và tài chính thì không dự dáp? Trong nền kinh tế thị trường hiện nay, ai sẽ có quyết tâm theo đuổi ước mơ của mình trong khi phải lo kiếm tiền thanh toán cho các hóa đơn mỗi tháng và các món nợ khổng lồ khác? Những áp lực của cuộc sống có thể biến những con người nhiệt huyết thành những cỗ máy chỉ biết vật lộn với cuộc sống mưu sinh chứ không còn thiết tha gì tới việc nuôi dưỡng tâm hồn, đam mê của mình nữa.

Bạn đừng nhầm lẫn hay đánh lừa mình rằng tiền không quan trọng bằng đam mê hay đam mê chỉ là thứ mơ hồ. Đam mê giúp cuộc sống có thêm nhiều cảm xúc mà tiền chính là thứ giúp bạn thực hiện chúng dễ dàng hơn, là thứ đảm bảo cho cuộc sống an toàn cho bất cứ ai. Nhưng điều đáng nói là trong hơn hai phần ba cuộc đời dành để làm việc thì có ai lại không

muốn mình được làm việc vì niềm vui và hạnh phúc chứ. Chúng ta hãy xem lại kế hoạch cuộc đời của mình, liệu trong hơn hai mươi năm làm việc dài đằng đẵng đó thì bạn có vui vẻ không, có đảm bảo kiếm được đủ tiền để về hưu an nhàn không? Và bạn có đảm bảo mình đã tự do lựa chọn cách sống hay vẫn phải làm việc vất vả đến hết đời?

Tôi chỉ muốn nói với các bạn trẻ rằng, làm việc là một hạnh phúc, và nó sẽ càng hoàn mỹ hơn nếu công việc đó làm bạn hài lòng và có ích cho những người xung quanh. Tôi cũng muốn nói với bạn, nếu như bạn đọc cuốn sách này khi đã vất vả mấy mươi năm cho một công việc chỉ là để có thể ổn định cuộc sống, hãy bắt đầu lại! Đừng ngại vì mình đã qua tuổi sống cho đam mê. Đừng sợ hãi trước việc thanh toán những hóa đơn hằng ngày hối thúc bạn quay về guồng làm việc cũ. Bạn cần có kế hoạch làm đi đâu mình khao khát, ngay bất cứ thời điểm nào mà bạn muốn bắt đầu, đều hợp lý. Vì vậy, hãy tìm niềm đam mê của mình ngay bây giờ, dù có hơi muộn một chút nhưng đi đâu đó mới giúp cuộc sống của bạn ý nghĩa hơn trong hiện tại và tương lai.

Đến bây giờ nhìn lại, Emma vẫn cho rằng được sống với đam mê là một điều hạnh phúc nhất trên đời. Nhưng trước khi bắt tay vào thực hiện, tôi đã phải trải qua bao trăn trở, tin tưởng rồi lại do dự và rồi ngọn lửa âm ỉ lại thổi bùng lên trong sâu thẳm trái tim mình. Trong đó, hình ảnh gia đình của cậu vẫn làm tôi ám ảnh sâu sắc nhất. Tôi muốn thực hiện đam mê nhưng sợ mất đi tình cảm gia đình, đó là hai điều mà tôi không muốn đánh đổi lấy một trong hai. Tôi đã đi tìm lời khuyên và giải pháp để có thể đi đâu hòa giữa việc chăm sóc gia đình thật tốt và khởi nghiệp thành công. Mãi cho đến những năm cuối làm việc ở ngân hàng, tôi nhận được sự ủng hộ của tất cả thành viên trong gia đình, tôi mới bắt đầu nghiên cứu con đường khởi nghiệp bằng kế hoạch kinh doanh thật chi tiết nhất của tôi thời điểm

đó. Đồng thời, tôi đã tiến hành ra mắt các cuốn sách như 7 Bước Thiết Lập Kế Hoạch Cuộc Đời, Tiền và Sự thật về Kế hoạch Hưu trí, Dọn dẹp Tối giản, Dòng tiền cá nhân. Những cuốn sách này chính là những bước ngoặt đầu tiên cho niềm đam mê viết lách của tôi.

Và dù cuốn sách này sẽ xoay quanh chủ đề về việc lựa chọn tiền bạc hay đam mê, nhưng bạn cần phải đặt hai chủ đề này ở vị thế hài hòa với hạnh phúc gia đình, để niềm hạnh phúc của cá nhân bạn cũng đồng thời là hạnh phúc gia đình. Đừng để sự theo đuổi đam mê hay tiền bạc làm gia đình bạn không trọn vẹn như đi đầu mà cậu tôi từng đánh mất. Điều quan trọng nhất tôi cần bạn cố gắng thông suốt là, đam mê không để làm cảnh, đam mê là để ra tiền. Bạn có thể quan sát xung quanh mình, có rất nhiều người được làm những việc họ yêu thích và tạo ra tiền, đó là các minh chứng cho việc hầu hết các đam mê của chúng ta đều có thể tạo ra tiền cho chúng ta.

Với Emma mà nói, đam mê và tiền bạc phải đi chung với nhau trong quãng đời của mình. Nếu ngày còn nhỏ, bạn được cha mẹ nuôi lớn thì đến đại học bạn phải bắt đầu tự tính toán cho cuộc sống bằng việc trả tiền học phí và thanh toán các nhu cầu thường nhật. Rồi sẽ đến lúc bạn đi làm, kết hôn, nuôi dạy con cái và lên kế hoạch nghỉ hưu. Tất cả các dự định đều phải nằm trong kế hoạch tài chính suốt đời và đạt được mục tiêu tiền bạc để hoàn thành kế hoạch sẽ là động lực giúp bạn sớm thực hiện những bước đi đầu tiên. Đó chính là điều Emma cố gắng chia sẻ trong tất cả các buổi tọa đàm và trong cuốn sách này. Bạn cần phải đặt đam mê của mình vào trong kế hoạch của đời mình, chúng phải song hành với tiền bạc thì mới có được thành công to lớn hơn.

Và trong cuốn sách Đam mê không để làm cảnh, đam mê là để ra tiền này, có đôi lúc tôi đặt tiền lên trên không phải vì đánh giá thấp đam mê

hơn, mà chính là muốn tạo một thứ tự thực hiện an toàn nhất cho các bạn. Niềm đam mê xuất phát từ trong lòng, nhưng hãy dùng tiền để giúp bạn thực hiện niềm đam mê đó nhanh chóng hơn, an toàn hơn.

Tôi hy vọng khi gặp những trang sách này lại, bạn đã xác định được đâu mỗi đam mê của mình và lên kế hoạch thực hiện nhanh chóng. Và khi chạm được bạn ở tương lai - người đầy thành công và hạnh phúc, bạn hãy chia sẻ kinh nghiệm sống của bản thân mình cho người khác. Sự chia sẻ này có thể giúp nhiều người sống trọn vẹn với đam mê, quý trọng nghề nghiệp của mình và thành công về tài chính.

HÃY ĐỂ THANH XUÂN CỦA BẠN CÓ KHỞI ĐẦU THUẬN LỢI HƠN!

Nếu không có cái gì đó để say mê theo đuổi, bạn sẽ không có năng lượng sống. Và nếu không có năng lượng sống, bạn sẽ chẳng có gì cả

Warren Buffett

Nhiều năm trước, tôi cũng từng phải trải qua giai đoạn mới trên hành trình học vấn của mình: chọn ngành học và chọn trường. Vì đã được tư vấn và tiếp cận với chương trình tuyển sinh từ các chị gái, tôi dễ dàng xác định ngành học mà mình muốn theo đuổi, đó là ngành Tài chính ngân hàng và tôi nhanh chóng tìm thấy ngôi trường phù hợp với mình. Đến kỳ tuyển sinh mới năm đó tôi đã nhận được giấy nhập học và tôi vô cùng háo hức chờ đợi giai đoạn tân sinh viên đến.

Thế nhưng bạn bè xung quanh tôi không phải ai cũng nhanh chóng quyết định như tôi. Có rất nhiều lý do làm các bạn chưa biết mình sẽ tiếp tục học ở đâu, người thì gặp khó khăn về khả năng tài chính, người thì phân vân giữa việc học ngành nào mới có cơ hội phát triển hơn, thậm chí rất nhiều người đã đi xin việc và kết thúc con đường vào đại học từ lúc đó. Nhưng đáng tiếc hơn vẫn là những bạn không thể chọn ngành học yêu thích vì không đáp ứng những yêu cầu cơ bản của ngành học đó (tốt nghiệp) và phải

chọn phương án khác. Và trong nhiều năm đi học, tôi còn phải chứng kiến những trường hợp chuyển ngành học, dừng việc học và cả bỏ học nữa. Trong số đó, không phải ai cũng có kết thúc như mong muốn.

Nếu hiện tại bạn đã có một công việc ổn định hẳn bạn sẽ thấy mình đã thuận lợi đến thế nào khi được lựa chọn đúng với ngành nghề, công việc mà mình đam mê. Trong khi nhiều người đã chọn những ngã rẽ khác, có người thành công nhưng thất bại cũng không hề ít. Tôi mới biết rằng, chúng tôi đã phải bắt đầu đối diện với những vấn đề lớn trong cuộc đời, khi mà bản thân phải chịu trách nhiệm về tương lai của mình kể từ thời điểm chọn ngành học đại học và từ đó ảnh hưởng đến toàn bộ con đường sự nghiệp của mỗi người về sau.

CUỘC HỘI NGỘ KHÔNG MONG MUỐN

Tại một nhà trọ ở bang Florida, Nathan thức dậy từ 5 giờ 30 phút sáng, cậu mang giày và chạy bộ hai vòng quanh công viên gần nhà trọ của mình. Hơn nửa tiếng sau, Nathan trở về phòng, vệ sinh cá nhân, ăn vội một lát bánh mì và chén ngũ cốc rồi thay quần áo để đến trường. Cậu đón xe buýt và lấy cuốn Bộ luật hình sự Hoa Kỳ ra đọc để nắm thêm các kiến thức trong thời gian xe chạy. Nathan là sinh viên luật và cậu phải đọc qua nhiều bộ luật của đất nước cùng với những chính sách riêng của từng bang. Cậu đến lớp buổi sáng, làm tiểu luận cá nhân và thảo luận bài tập cùng nhóm. Buổi chiều lớp cậu có một buổi xử án giả lập với nhiều chức danh như thẩm phán, luật sư, thư ký, kiểm soát viên, người bị hại, bị can, nhân chứng... Trong giờ trưa, Nathan cùng các bạn đến nhà ăn tập thể, họ vừa ăn vừa bàn luận những vấn đề còn thắc mắc. Tối đến, trong khi nhiều sinh viên khác đi chơi thì người ta thường bắt gặp Nathan đọc sách và học bài đến khuya để chuẩn bị cho tiết học hôm sau.

Cùng lớp với Nathan là Abraham, cậu cũng thuê phòng trọ ở gần trường. Abraham được bạn bè đánh giá là một học sinh chăm chỉ và năng động trong lớp, thế nhưng đó là chuyện của năm thứ nhất. Đến năm hai đại học, Abraham tham gia vào các hội nhóm khởi nghiệp với hy vọng làm giàu nhanh chóng và cậu bắt đầu vắng mặt ở nhiều buổi học. Cậu thường xuyên đi cùng hội nhóm này với vẻ ngoài hào nhoáng và thường mời gọi bạn bè cùng tham gia đầu tư khởi nghiệp. Kết quả là Abraham bỏ dở khá nhiều bài tập và bắt đầu nợ học phần sau các kỳ thi. Năm ba đại học, bạn bè không còn thấy Abraham đến lớp nữa, vì cậu đã dừng hẳn việc học và trở thành thành viên chính thức của tổ chức khởi nghiệp tự phát này mà truyền thông sau đó đã đưa tin về số vụ lừa đảo mà hội nhóm này từng thực hiện. Nathan và bạn bè ở trường chỉ biết là cậu không có đủ tiền đóng học phí và cậu phải dừng hẳn việc học, từ đó không ai còn liên lạc được với Abraham nữa.

Thật bất ngờ, sau mười lăm năm, Abraham và Nathan đã có một cuộc hội ngộ không mong muốn – ở một phiên xét xử án trộm cắp, khi Abraham đứng tại vành móng ngựa, còn Nathan lại là thẩm phán của cuộc xét xử! Abraham kinh ngạc vì thấy Nathan - người bạn cùng lớp ngày nào giờ đây đã trở thành thẩm phán và gây dựng được danh tiếng cho mình, trong khi đó cậu lại từ bỏ hành trình học vấn và sa vào con đường phạm pháp. Nathan cũng vô cùng ngạc nhiên vì cậu bạn dễ mến ngày nào lại lâm vào tình cảnh như thế và cậu lại là người tuyên án tù cho Abraham. Đến cuối phiên tòa, Nathan nói với Abraham rằng, trước đây anh là một người tốt và Nathan tin anh vẫn còn giữ những điều tốt đẹp bên trong mình. Khi ra tù, hãy sống một cuộc đời ý nghĩa hơn như cậu đã từng mơ ước khi ngồi trong giảng đường. Abraham đã khóc khi nghe Nathan chân thành nói và

hối hận vì nhận ra chính mình đã khiến cuộc đời của mình trở nên bế tắc như bây giờ.

Một câu chuyện không vui và rất đời thường nhưng có thể là tương lai của bất cứ ai. Bạn có thể trở thành Nathan nếu như họ. tập miệt mài, cố gắng vươn lên trong cuộc sống để có được thành tựu cao trong sự nghiệp, hoặc ít nhất, vẫn có lý lịch tốt và được mọi người yêu mến. Bạn cũng có thể trở thành Abraham nếu như ngại khó, mơ mộng những đi đâu không thực tế và không sớm quay đầu lại. Có cùng xuất phát điểm tương tự nhau, họ phải vượt qua nhiều đối thủ mới giành được tấm vé đại học, thế nhưng hai người lại chọn cho mình những ngã rẽ trái ngược nhau.

Emma hiểu rằng, tấm bằng giáo dục sẽ không đảm bảo tương lai cho bất kỳ ai. Nhưng hàng triệu bạn trẻ mỗi năm vẫn tranh nhau giành lấy cơ hội để được học tập và đào tạo, đó vẫn là một Con đường an toàn cho tương lai của mỗi người. Sẽ có những cá nhân làm xấu đi nền giáo dục, nhưng bao nhiêu đó cũng không phải là “con sâu làm rầu nồi canh” và làm nhiều người bị quan Thế nên, bạn vẫn phải theo đuổi sự nghiệp giáo dục của mình nếu muốn tương lai tươi sáng hơn. Bạn phải có bằng đào tạo ở một cấp nào đó để hành trang bước vào đời - xin việc - được dễ dàng hơn. Đây không phải là cuốn sách cầm nang về tuyển sinh, nhưng ý tưởng trong sách vẫn xoay quanh chủ đề cảm hứng sống khi học hành và làm việc. Thế nên, khi đã đủ tuổi tự lập và theo đuổi con đường học tập hay làm việc, bạn cần chọn nơi để học và nơi để làm phù hợp với năng lực của mình, tóm gọn bằng hai câu: sở trường nào, ngành nghề ấy - chọn đúng công việc, làm đúng công ty.

Sở Trường Nào, Ngành Nghề Ấy

Nếu bạn giỏi ngoại ngữ thì nên chọn các ngành ngôn ngữ học, quan hệ quốc tế, hướng dẫn viên du lịch.

Nếu bạn đam mê công nghệ thì có thể chọn ngành kỹ thuật, máy tính, công nghệ thông tin, cơ khí, điện tử, viễn thông.

Nếu bạn viết tốt, am hiểu văn hóa thì có thể làm nhà văn, nhà báo. Bạn có sự sáng tạo cao thì nên chọn ngành quảng cáo, thiết kế.

Nếu bạn giỏi toán và đam mê con số thì chọn quản trị kinh doanh, kế toán, kiểm toán, kinh tế thương mại, tài chính ngân hàng. Nếu bạn yêu môi trường thì chọn ngành môi trường, nông lâm ngư nghiệp,...

Có rất nhiều cách để bạn chọn được ngành học phù hợp. Tuy nhiên Emma không khuyến khích bạn làm quá nhiều bài kiểm tra trên mạng mà chưa được kiểm chứng để chọn được một ngành nghề phù hợp với mình. Chúng có thể làm bạn bối rối vì kết quả nhiều khi không liên quan đến điều bạn mong muốn, thậm chí dẫn đến một ngành nghề hoàn toàn xa lạ với bạn. Vì vậy, hãy nắm bắt đầu mối về kỹ năng sở trường mà bạn yêu thích để không mất nhiều thời gian và phương hướng từ ban đầu.

Thông thường, việc chuẩn bị chọn trường sẽ được phổ biến, hướng dẫn từ năm đầu học phổ thông. Bạn sẽ có khoảng ba năm để quyết định chuyên ngành để ôn thi, luyện đề. Trong quá trình đó, bạn nên tránh những tâm lý sau khi chọn trường, chọn ngành chọn ngành để tìm việc kiếm được nhiều tiền, chọn ngành và gia đình, vì người khác, chọn ngành không hợp sở trường của bạn; ưu tiên đại học thay vì cao đẳng hay trường nghề có chất lượng cao. Một tâm lý đáng lo ngại ở các bạn trẻ khi bước vào ngưỡng cửa đại học chính là chọn ngành “hot”, ngành có xu thế phát triển bấy giờ. Sẽ có những ngành như thế, nhưng không có nghĩa là những ngành khác ít triển vọng hơn. Xu hướng phát triển của các ngành nghề mỗi năm là không cố định và bạn hãy tỉnh táo trước sự lựa chọn của số đông.

Oh, Emma đang muốn khuyên chúng ta bỏ qua con đường đại học như những tỷ phú bỏ học! Không, tôi không hề có ý đó. Không có ông hay bà tỷ phú nào khuyên người ta bỏ học để khởi nghiệp cả. Sẽ có người mơ ước được học ở những ngôi trường nổi tiếng như Harvard, Oxford để có thể tiếp cận nền giáo dục tốt nhất thế giới nhưng cũng có những bạn muốn chọn chuyên ngành với thời gian ngắn hơn và có cơ hội thực hành nghề sớm thì môi trường cao đẳng và trường nghề lại là lựa chọn hợp lý hơn. Những quốc gia có nền giáo dục tốt luôn đánh giá các ngành nghề ngang nhau và chúng đều có khả năng sinh ra tiền bạc dãi dào. Xã hội tôn vinh những nhân tài thuộc mọi lĩnh vực, miễn là chúng có giá trị với cộng đồng. Thế nhưng không ít các quốc gia vẫn có sự so sánh giữa các ngành và người theo học khi tôn vinh các khối kinh tế, trí tuệ nhân tạo trong khi lại hạ thấp các môn nghệ thuật, nông nghiệp và thậm chí không có ngành nghề môi trường hay hội họa khóa thân vì đi đầu kiện vật chất và rào cản về tư tưởng văn hóa xã hội.

Chọn nghề nghiệp theo truyền thống gia đình cũng là hiện tượng phổ biến. Sẽ thật tuyệt vời nếu niềm đam mê của bạn có thể làm rạng rỡ nghề nghiệp truyền thống gia đình và danh tiếng của tổ tiên. Bạn sẽ có nguồn cố vũ, hỗ trợ lớn nhất từ gia đình mà không cần lo đến viễn cảnh tìm việc vất vả sau khi ra trường.

Nhưng áp lực “con nhà nòi” cũng có thể rất lớn và đánh lừa bạn tiến đến ước mơ thật sự của mình. Ảnh hưởng của cha mẹ đến với việc chọn nghề cho con có cả tích cực và tiêu cực. Nếu cha mẹ hiểu rõ năng lực và mong muốn của con, hiểu rõ về tình hình lao động cũng như xu hướng nghề nghiệp trong tương lai thì họ sẽ là nhà tư vấn chiến lược cho giai đoạn quan trọng này của con mình. Ngược lại, cha mẹ áp đặt con chọn nguyện vọng của mình, không quan tâm đến hứng thú, sở trường và khả

năng của con thì sẽ dẫn đến những sai lầm đáng tiếc, các bạn một là chọn nghề sai, hai là dẫn đến việc chán việc, bỏ nghề về sau.

Tôi từng chứng kiến rất nhiều trường hợp các bạn sinh viên học theo nguyện vọng của gia đình, trong khi 18 tuổi các bạn đã được phép dọn ra ngoài sống riêng và phải chịu trách nhiệm với tương lai của mình. Lily, cô cháu gái bé nhỏ của tôi, đã trải qua những ngày vô cùng căng thẳng khi chịu áp lực từ gia đình về việc chọn trường khiến Lily đã xuống cân trầm trọng. Lily thích học diễn xuất nhưng anh chị họ của tôi lại muốn cháu học về tài chính để sau này về tiếp quản việc kinh doanh của gia đình. Thật là đáng buồn thay cho Lily khi cháu gái tôi lại không nhạy bén với với các con số và khả năng tính toán không được tốt. Thật là một vấn đề nan giải. Tôi chỉ có thể nói với Lily rằng, cháu đã đủ lớn để quyết định tương lai cho mình, hãy chọn thật kỹ ngành học mà cháu cảm thấy tự tin và vui vẻ. Việc học là quan trọng những ứng dụng còn quan trọng hơn, thành công đầu tiên trong đời mỗi người chính là phải kiếm được tiền bằng năng lực thật sự của mình.

Vào lúc này, việc chọn ngành học cần được xuất phát từ niềm đam mê của mỗi người, và cụ thể hơn là sở trường mà bạn giỏi nhất, vì chỉ khi có sự yêu thích và làm được việc, các bạn mới có thể tập trung trong việc học và theo đuổi lâu dài. Hãy tìm hiểu thật kỹ những điều bạn được học và làm liên quan đến chuyên ngành ấy - một danh sách dài những việc bạn đã biết và những việc bạn còn chưa liên tưởng đến, bạn sẽ không ngại việc nào chứ? Do đó, đến giai đoạn chọn ngành học mà mình sẽ theo đuổi trong nhiều năm tới, bạn phải tìm hiểu mọi điều thật kỹ lưỡng giống như một chuyên gia trong lĩnh vực tuyển sinh để không bỡ ngỡ trước ngưỡng cửa đại học.

Nắm rõ thông tin về nghề Một bỏ sót vô cùng quan trọng trong việc tìm hiểu về ngành học là bạn cho rằng bạn đã biết nhiều về nó. Bạn có chắc rằng mình biết trong bốn năm đại học thầy cô sẽ dạy bạn những gì, mỗi năm bạn phải làm những gì không? Nếu bạn không trả lời được cụ thể và rõ ràng những gì mà mình phải làm với ngành học này sau khi ra trường chứng tỏ bạn vẫn mơ hồ về tương lai của mình. Bên cạnh đó, bạn còn cần phải tìm hiểu thông tin về trường mà mình muốn học nữa, không hiếm những trường tổ chức các vòng phỏng vấn để tuyển chọn sinh viên cho mình, và bạn lại phải tranh giành với các ứng viên khác để có được một suất học. Bạn cần phải biết ngành học của mình có bao nhiêu chuyên ngành, các công việc cụ thể phải làm là gì, yêu cầu và tính chất đặc thù ra sao, có cần tuân thủ an toàn lao động không đến việc bạn phải phối hợp với các bộ phận khác thế nào để cho ra đời sản phẩm,... là những thông tin cơ bản mà bạn có thể tìm hiểu từ sách báo, thông tin ngành nghề trên mạng, tại trang web của trường tuyển sinh,... Bên cạnh đó, bạn đừng bỏ qua các buổi hướng nghiệp, tham gia các buổi hội thảo ngành nghề có liên quan, tham quan trực tiếp các cơ sở đào tạo,... để bạn có nhiều thông tin về nghề hơn, tăng xác suất chọn đúng nghề và hạn chế được sự may rủi hơn.

Bắt kịp nhu cầu của thị trường lao động: Tìm hiểu về ngành học thôi chưa đủ, điều quan trọng hơn nữa là bạn phải biết mình sẽ phải làm gì sau khi tốt nghiệp. Nếu ở trường bạn chỉ học và thực hành là chính, thì khi đi làm bạn còn phải tạo ra năng suất cho công ty nữa. Tìm hiểu về nhu cầu lao động của thị trường là bước chuẩn bị cần thiết để tăng cơ hội nghề nghiệp của bạn trong tương lai. Bạn cần tìm hiểu về nhu cầu lao động đang được sử dụng thế nào, mật độ phân bố ngành tại nông thôn và thành thị ra sao, yêu cầu trình độ từng vùng miền có giống nhau không, cần bằng cấp gì,

mức lương trung bình cho người mới đi làm ra sao,... là những thông tin hữu ích để bạn không có cái nhìn sai lệch với nhu cầu của xã hội.

Mỗi thời điểm, xã hội sẽ có những nhu cầu nghề nghiệp khác nhau, khi những ngành nghề nổi bật sẽ được quảng bá rộng rãi hơn và bạn sẽ thấy tràn ngập hình ảnh tuyển sinh lung linh về chúng, trong khi những ngành được cho là ít nổi bật hơn thì không được như thế. Nếu không tìm hiểu kỹ bạn có thể bị nhầm lẫn về giá trị của các công việc trong xã hội, bạn sẽ nghĩ có nghề “sang” hơn và những nghề kém “sang” hơn. Nhưng nếu nắm được mức lương cơ bản của từng ngành nghề, sẽ không ai dám nói rằng lương của một anh nhân viên kinh doanh sẽ cao hơn anh thợ sửa xe ô tô hay tiền lương của cô nàng bảo mẫu sẽ thấp hơn người làm trong văn phòng.

Nước Mỹ được ví là thiên đường mới của thế giới, nơi có Nữ Thần Tự Do đảm bảo cho ước của mơ mỗi người, mỗi công dân tự tin thể hiện tài năng của mình và đó chính là nguồn cơn của sự gia tăng giá trị đồng đô la Mỹ trên thế giới. Thế nên, có hai yếu tố quan trọng bạn phải biết khi tìm hiểu về nhu cầu lao động, đó là về tiền lương và vị trí xã hội của chúng. Điều đó quan trọng lắm đấy, chúng có thể ảnh hưởng lớn đến quyết định chọn nghề của bạn (hơn cả niềm đam mê), sẽ có người ưu tiên về tiền lương, hơn là danh tiếng, nhưng cũng có người chấp nhận đồng lương ít ỏi khi ra trường để được theo đuổi niềm đam mê của mình. Bạn nên định hình trước địa điểm mình sẽ làm việc là ở gần nhà hay thành phố khác, yêu cầu năng lực của nghề hiện nay thế nào, mức lương khởi điểm và cơ hội thăng tiến ra sao sau khi bạn ra trường trong vài năm tới.

Những dự đoán về thị trường lao động sẽ ghi nhận những biến đổi mới về mức lương, về những nghề bị đào thải và những nghề mới sẽ ra đời. Đừng chọn ngành nghề có khả năng cao bị đào thải hoặc bạn phải khó khăn trong việc tìm nơi có tuyển dụng công việc mơ ước. Cập nhật kiến thức

mới là việc bắt buộc bạn phải thực hiện thường xuyên. Vì ngay trong thời điểm đi học, bạn đã phải tiếp cận với những tri thức mới ra đời mỗi ngày, tương đương với nhiều tri thức dần trở nên lạc hậu và không còn phục vụ xã hội được nữa. Chẳng may nghề bạn theo đuổi không còn hấp dẫn thị trường nữa thì bạn phải nhanh chóng chuyển hướng mới bằng việc chuyển ngành học hoặc lấy thêm văn bằng thứ hai để có việc tốt hơn khi ra trường. Không chỉ phải giỏi các kỹ năng văn phòng, bạn còn phải tiếp cận với các ứng dụng công nghệ - xu thế của hiện tại và tương lai. Một sản phẩm hay lĩnh vực nếu thiếu ứng dụng công nghệ sẽ bị đào thải rất nhanh. Một khi máy móc, công nghệ dần thay đổi các thói quen trong cuộc sống của con người thì các lĩnh vực hoạt động trong xã hội cũng sẽ khác. Làm chủ công nghệ khoa học tiên tiến thì dù có trong bất cứ lĩnh vực nào, bạn cũng không cần lo lắng mình bị thay thế.

Khả năng tài chính: Điều kiện tài chính được xem là nhân tố có tác động mạnh đến khả năng chọn trường của bạn. Đặc biệt là ở Mỹ, quốc gia có nền chi phí giáo dục đắt đỏ bậc nhất thế giới. Tuy có nền giáo dục hàng đầu thế giới nhưng nơi đây tỷ lệ người theo học đại học không lớn, đại đa số người dân chỉ cần học xong trung học phổ thông là đã có thể xin việc rồi. Bởi lẽ, các ông chủ hiếm khi muốn chi thêm tiền để trả cho người có tấm bằng cao đẳng, đại học! Tuy nhiên, việc này cũng không cản trở nhiều người chọn con đường học vấn để làm bàn đạp bước chân vào xã hội và vươn tới những thành công. Học phí tại trường cao đẳng, đại học là rất cao còn học phí ở trường công cũng không hề dễ chịu nếu sinh viên không có được học bổng. Khoản vay sinh viên trở thành một phương tiện và cũng là một gánh nặng nếu bạn không có sự tính toán hợp lý cho quá trình hoàn trả khoản vay này. Do đó, kết hợp với nhu cầu lao động ở nơi bạn muốn học hoặc muốn đến làm việc trong vài năm tới, bạn cần biết mình nên theo

đuổi mức độ bằng cấp nào, với học phí bao nhiêu để đăng ký học và lên kế hoạch thanh toán sau khi ra trường.

Bạn có thể lên từng website trường để tìm hiểu về chuyên ngành mình muốn theo học, và đừng quên tìm hiểu những trang đánh giá tổng hợp các trường trên từng thành phố, tiểu bang, mã bưu điện (zip code) hay theo học khu (school district). Đó là công cụ tìm kiếm thông tin có đầy đủ dữ liệu về ngành nghề, chi phí, thủ tục, nhận xét xếp hạng của phụ huynh,... ở hầu hết các trường công và trường tư mọi cấp học, kể cả các giáo viên khi muốn chuyển nơi làm việc cũng thường lên những trang đánh giá này để theo dõi thông tin các trường. Vậy nên, không chỉ chọn ngành học là xong, mà bạn còn phải chọn trường phù hợp với khả năng tài chính, khả năng vay vốn của mình. Bạn cũng có thể tham khảo những trường có chế độ miễn giảm học phí, cấp học bổng, các chương trình du học có hỗ trợ học phí,... để không bỏ sót các cơ hội học hành.

Xác định điếu kiện bản thân: Những yếu tố bên ngoài giúp bạn sẽ được bức tranh nghề nghiệp rõ ràng hơn, nhưng những yếu tố nội tại về sở trường, tài năng và điếu kiện cá nhân khác sẽ tạo thành thế mạnh lớn cho bạn trong việc học và làm việc, đồng thời đó cũng là yêu cầu bắt buộc với những ngành đặc trưng.

Có một sự thật khá ngộ nghĩnh khi bạn bước vào đời, sẽ có những việc mà bạn chỉ cần làm theo hướng dẫn một cách kiên trì và đều đặn, bạn sẽ giỏi và được đánh giá là người biết làm việc. Mọi thứ chỉ cần bạn luyện tập một cách chăm chỉ. Nhưng lại có những việc mà bạn chỉ có thể làm được khi có năng khiếu chuyên môn và điếu kiện về thể chất, mà nếu thiếu một trong hai sẽ là rào cản lớn với bạn. Thiên tài được tạo nên từ một phần tài năng thiên bẩm và chín phần là sự quyết tâm rèn luyện. Nếu có một phần năng khiếu thì đam mê của bạn đã có một điểm tựa tốt và việc còn lại là

bạn phải cố gắng rèn luyện năng khiếu đó nhiều hơn nữa. Nhưng nếu có năng khiếu mà lại gặp hạn chế về thể chất, thì dù yêu thích nghề bác sĩ phẫu thuật đến đâu đi nữa bạn làm sao hành nghề được nếu bạn mắc chứng sợ máu, làm sao bạn có thể làm cảnh sát hình sự nếu như bạn bị bệnh tim? Khi xác định được rõ điều kiện thể chất và tài năng của bản thân, bạn sẽ tránh mất nhiều thời gian để theo đuổi nghề mà mình thật sự không đáp ứng được những tiêu chuẩn cơ bản.

SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC DANH TIẾNG ĐÃ VỠ MỘNG NHƯ THẾ NÀO?

Chang - cựu sinh viên ngành Kinh tế tại một trường Đại học lớn ở Thành phố – và là người bạn tôi quen biết từ thời sinh viên. Sau khi tốt nghiệp loại ưu, mọi người vẫn nghĩ Chang sẽ đầu quân vào một công ty danh tiếng nào đó, nhưng thực tế là, Chang đang làm việc toàn thời gian cho cửa hàng bán thực phẩm tươi của người cậu bên ngoài ngay từ khi ra trường.

“Lúc này nếu ngả bạn sẽ có một giấc mơ, nhưng lúc này nếu học bạn sẽ giải thích được các ước mơ”

Câu nói trên tường của thư viện đại học Harvard

“Emma à, thật sự trường Đại học chẳng phải là nơi sản xuất ra những nhân viên xuất sắc cho các công ty lớn đâu. Ý mình là, bản thân những cựu sinh viên như mình sau khi tốt nghiệp, chúng mình Có rất nhiều ngã rẽ để chọn, chứ không có một công thức chung như xã hội nghĩ: đi học ở trường tốt, đi làm ở công ty tốt và sự nghiệp đi lên như diều gặp gió. Đúng là

nhieu người đã chọn con đường đó, thế nhưng mục đích của trường Đại học không phải là đào tạo ra những con người như thế đâu.

Bạn biết không, lúc mới nhập học, mình tưởng sẽ được ngôi trường đào tạo chuyên sâu về ngành kinh tế tài chính và rèn luyện những kỹ năng quan trọng để trở thành chuyên gia trong lĩnh vực này. Ấy thế mà, trường của mình lại được chú trọng vào giáo dục đại cương, học thuật và đào tạo sinh viên toàn diện ở các ngành “xương sống” như Toán - Khoa học - Nghệ thuật – Đạo đức,... để rèn luyện các kỹ năng tư duy, kỹ năng quản lý, cách khai thác vấn đề, tư duy phản biện, sáng tạo. Giảng viên không có nhiệm vụ hướng nghiệp hay truyền đạt kiến thức, mà chính sinh viên phải là người tìm hiểu kiến thức và đến gặp giảng viên để được giải đáp những thắc mắc của mình. Có hơn năm mươi thư viện ở trường để sinh viên đến tiếp thu kiến thức và cửa phòng làm việc của các giáo sư thường xuyên mở để bất cứ ai cũng có thể đến nhờ giảng giải. Một trường Đại học sẽ mở ra để “học cách học” – học cách tư duy đúng, học các tìm sự thật, chứ không phải là tìm kiếm thành công từ một công việc nào đó. Mình vô cùng thích môi trường này, dù rằng trước đó mình từng muốn làm trong lĩnh vực tài chính, nhưng sau khi vào trường mình mới thấy được sự đa dạng của cuộc sống. Những vấn đề lớn của thế giới không quá được chú trọng mà ở đây chỉ chuyên tâm đào tạo con người và giúp sinh viên của mình thực hiện những ý tưởng, những giải pháp để xử lý một vấn đề nào đó cho cộng đồng.

Đó là lý do, ngoài sách vở, sinh viên thường phải tham gia hàng trăm cuộc hội thảo để được học thêm các kiến thức, mở rộng mối quan hệ và có cơ hội tham gia giải quyết các vấn đề thiết thực của xã hội. Đó mới chính là những điều đáng giá trong hồ sơ mà các nhà tuyển dụng muốn nhìn thấy, chứ không phải là tấm bằng đại học. Và điều quý giá nhất mình nhận

được là, ngôi trường giúp mình loại bỏ rào cản từ tâm lý “không thể được”, mình cảm thấy như được giải phóng khỏi những giới hạn mà trước đây vây quanh mình. Hiện tại, mình không còn quá lo lắng về tương lai vì thấy cuộc đời vô cùng rộng mở.”, Chang nói.

Với Chang, việc trở thành một nhân viên bán hàng tại cửa hàng của gia đình với tấm bằng Đại học loại ưu không có gì là khó hiểu và khó chịu cả. Vì trên hết, Chang đã có kế hoạch tiếp tục ước mơ dở dang của ông ngoại: Mở rộng thêm hệ thống cửa hàng của gia đình, biến nơi đây thành hình mẫu trong hệ thống cửa hàng thực phẩm xanh tại bang Texas. Đó là ước mơ của Chang, bắt đầu từ vị trí nhân viên bán hàng, kiêm luôn kế toán và nhân viên giao hàng. Trường đại học sẽ làm hết sức mình để giúp các bạn trang bị được kiến thức, cách đối mặt với những khó khăn mà ai cũng gặp phải: đi làm và kiếm tiền để thực hiện ước mơ. Cô bạn Chang của tôi đã thấy mình may mắn thế nào khi được học ở một môi trường phù hợp. Thế nên, tấm bằng Đại học hay bất cứ bằng cấp nào được xã hội công nhận chỉ thực cần thiết khi bạn vận dụng chúng vào việc phát triển những giá trị tiềm năng nhất của bản thân mình. Nếu không cố gắng được cho chính mình, cho xã hội thì mọi bằng cấp đều vô nghĩa.

Chọn Đúng Công việc, Làm Đúng Công Ty

Hãy tưởng tượng bạn vừa tốt nghiệp ở một trường đại học danh tiếng và nhận được nhiều lời mời làm việc. Nhưng chuyện gì sẽ xảy ra nếu như công việc của bạn không như ý muốn? Bạn tiếp tục tìm hướng giải quyết hay luẩn quẩn trong việc tìm việc?

Trong thực tế, theo thống kê của Phòng Lao động Hoa Kỳ trung bình một người công nhân thay đổi công việc ít nhất một lần trong toàn bộ cuộc

đời làm việc của họ. Những cảm giác không phù hợp sẽ nhanh chóng kéo đến khi bạn lựa chọn không đúng công việc, làm đúng công ty. Nhưng thay vì bị động thì bạn hãy chủ động kiểm soát các tình huống. Ở lại hay đi đều phải nằm trong dự định có kế hoạch của bản thân, hãy chắc rằng việc quyết định đó không ảnh hưởng quá lớn đến tài chính, sự nghiệp của bạn hay làm cho doanh nghiệp có cái nhìn không tốt về mình.

Mỗi người sẽ có những tiêu chí riêng khi tìm việc và công ty. Nhưng đôi khi bạn không thể tìm được nơi đáp ứng được 100 yêu cầu của mình. Bạn hãy chuẩn bị tinh thần đó khi chuẩn bị tìm việc và đảm bảo mình có đủ điều kiện cần thiết theo yêu cầu của công ty mà bạn yêu thích. Trong đó, thông thường người tìm việc sẽ quan tâm đến những yếu tố sau khi chọn công ty:

Lương thưởng, phúc lợi: Tìm hiểu mức lương cơ bản của công việc bạn đang tìm kiếm trên thị trường để cho việc đàm phán diễn ra thuận lợi hơn khi đi phỏng vấn. Khi bạn còn trẻ và mới bước vào đời, bạn sẽ cần môi trường trau dồi kỹ năng hơn là đặt lương bổng là tiêu chí lựa chọn cao nhất. Một lộ trình phát triển tốt với mức lương hấp dẫn yêu cầu ứng viên phải có năng suất làm việc cao. Khi được nhận việc bạn hãy học tập thật chăm chỉ, đừng kén chọn công việc, dù là việc mua cà phê, sắp xếp giấy tờ trong văn phòng. Rất nhiều bạn không hiểu được vấn đề này vì mang tâm lý “tôi đi làm chứ không phải đi làm việc vất” hoặc một người giỏi như bạn thì phải được “nâng niu”, phải được trả lương xứng đáng hay phải được hướng dẫn tận tình mọi việc. Ở chiều ngược lại, để đáp lại những đóng góp của bạn khi chấp nhận mức lương thấp và thái độ tốt thì công ty phải đào tạo có bài bản, để sau hơn một năm làm việc, bạn có thể làm tốt công việc chuyên môn.

Andrey, bạn đại học của tôi, đã chấp nhận mức lương “không đủ sống” để làm việc ở một hãng sản xuất phim tài liệu tại Los Angeles. Đây là một hãng phim đạt được nhiều giải thưởng uy tín nhưng mức lương khởi điểm cho nhân viên mới lại khá thấp. Tuy nhiên Andrey chỉ vừa mới tốt nghiệp và cô ấy hiểu mình cần một môi trường phát triển kiến thức và kỹ năng hơn là tiền lương. Vì vậy cô ấy chấp nhận mức lương này và làm thêm ngoài giờ trong suốt một năm để trang trải cuộc sống cùng người em trai. Công việc nhiều và áp lực lớn đã làm rất nhiều người không trụ lại được. Nhưng sau hơn một năm, Andrey trở thành một nhân viên giỏi và là trợ thủ đắc lực của sếp.

Tuy nhiên trong đợt xét tăng lương năm đó, mức lương cô ấy được nhận vẫn không cao và không tương xứng với sự cố gắng của cô đối với công ty. Thế nên hết năm thứ hai, mặc dù rất thích môi trường làm việc tại đây, nhưng vì nhu cầu của cuộc sống Andrey phải quyết định xin nghỉ để tìm môi trường làm việc mới có cùng chuyên môn nhưng có mức lương tốt hơn, nhiều cơ hội thăng tiến hơn. Rời khỏi công ty là một quyết định mà Andrey đã suy nghĩ và đắn đo rất nhiều. Hiện tại, ở vị trí Andrey, không có một người nào có thể làm tốt như cô ấy. Vậy tại sao một mức lương tốt hơn, đi đâu mà cô ấy hoàn toàn xứng đáng nhận được, lại không thể có được? Sau khi tìm hiểu vị trí mình đang đảm nhận tại một số công ty cũng lĩnh vực, Andrey hoàn toàn khẳng định mình có thể nhận được mức lương cao hơn và cô ấy chính thức đề cử với sếp một con số. Khi không có sự đồng thuận, Andrey mới chính thức nộp đơn nghỉ việc. Và hiện tại cô ấy đang làm việc trong ban biên tập của một công ty truyền thông chuyên tổ chức các cuộc thi sắc đẹp với mức lương hậu hĩnh.

Có hai điều tôi muốn muốn chia sẻ, một là nếu được “bóc lột bạn đã may mắn đến thế nào, nếu công ty không sử dụng bạn ở bất cứ việc nào thì

đó là vấn đề lớn đấy! Có rất nhiều người trẻ đã ngại ngần vì làm những việc mà họ cho rằng không tương xứng với tấm bằng, với chuyên môn của mình. Ngại tăng ca, ngại làm nhiều việc ngoài chuyên môn hơn, ngại hỗ trợ đồng nghiệp,.. hoặc chứng tỏ bạn là người không cố gắng, không nhẫn nại và đừng nghĩ đến chuyện tăng lương hay tìm được công việc mới có mức lương cao. Vì không ai đánh giá cao người không có tính nhẫn nại cả và không chịu khó từ ban đầu cả!

Thứ hai là, nếu bạn chấp nhận mức lương thấp và chủ động tiếp cận với những kỹ năng liên quan hoặc kỹ năng khác với chuyên môn của mình thì mọi chuyện đều có thể, bạn có thể như Andrew tự tin đề xuất một mức lương tốt hơn tương xứng với năng lực và sự đóng góp của bạn. Cũng có thể, bạn sẽ tiếp nhận vị trí cao hơn ngay chính công ty của mình. Mọi chuyện đều có thể.

Vì thế, ở thời điểm khởi đầu hãy chăm chỉ mở rộng tầm nhìn để học hỏi và làm việc tích cực hơn, bạn mới có cơ hội để đạt được nhiều thành tựu hơn ở từng giai đoạn phát triển nghề nghiệp của mình.

Ngoài việc quan tâm đến mức lương thì những khoản hỗ trợ khác cũng cần được quan tâm. Khi bạn trở thành nhân viên chính thức ở một công ty hãy để ý xem bạn có thể nhận thêm được gì. Những khoản hỗ trợ của công ty dành cho nhân viên được liệt kê vào yếu tố gắn kết quan trọng giữa người tuyển dụng và người được tuyển dụng. Một số người khi nhận lời làm việc tại công ty đã xếp các yếu tố hỗ trợ ngang bằng cả mức lương. Nếu bạn không quan tâm đến những phúc lợi riêng này, bạn có thể bỏ lỡ khá nhiều tiền khi phục vụ công việc. Những lợi ích kèm theo như chi phí hỗ trợ cơm trưa, hỗ trợ tiền gửi xe, hoàn phí đi công tác, hoàn phí đào tạo hoặc thời gian làm việc, giờ giấc linh hoạt với những công việc cần di

chuyển nhiều, phúc lợi về ngày nghỉ, tiền thưởng lễ Tết, sinh nhật,... có sức hấp dẫn lớn với người người lao động.

Trong đó, tôi đặc biệt muốn bạn chú ý đến khoản góp đối ứng vào tiền nghỉ hưu mà công ty sẽ hỗ trợ khi bạn chính thức làm việc. Không cần biết là bạn đã nhận thỏa thuận lương của mình bao nhiêu nhưng khi được nhà tuyển dụng gợi ý tham gia vào khoản góp đối ứng cho lương hưu hay không, hãy đồng ý ngay lập tức. Tôi biết rằng, bạn đang lo lắng vì số tiền lương nhận được khi mới đi làm đã không cao mà bạn còn phải trích một phần vào khoản góp đối ứng, nhưng nếu không đồng ý bạn sẽ bỏ lỡ một quyền lợi lớn. Khoản góp đối ứng từ công ty có thể làm bạn lúng túng trong chi tiêu hiện tại nhưng là món quà của tương lai. Vì thế, hãy đón nhận với tinh thần tích cực hơn. Mặt khác, tôi cũng muốn bạn tìm hiểu xem bạn có nhận những khoản bảo hiểm hay hỗ trợ khác nếu như bạn phải làm việc trực tiếp trong môi trường độc hại, chịu nhiều áp lực hay không.

Văn hóa công ty, môi trường làm việc: Mỗi một công ty dù nhỏ hay lớn đều xây dựng trên giá trị niềm tin vào hình ảnh thương hiệu trong tương lai. Giá trị vô hình này còn quan trọng hơn cả lợi nhuận mà sản phẩm hay dịch vụ mang lại cho công ty hiện tại. Văn hóa ở doanh nghiệp có thể được biểu hiện ở nhiều cấp độ khác nhau. Dễ dàng nhận ra nhất là ở hình thức mà mọi người ứng xử với nhau trong công việc và những giá trị hữu hình có thể nhìn thấy như đồng phục, nghi thức, các hoạt động ngoài giờ làm,... Ngoài ra, trong quá trình làm việc, tiếp xúc với mọi người (đặc biệt là ban lãnh đạo) những yếu tố như thái độ, phong cách, quy trình và suy nghĩ của mọi người cũng hình thành nên văn hóa của công ty. Môi trường làm việc tốt góp phần tạo nên văn hóa công ty tốt và một công ty có tiềm năng phát triển lâu dài sẽ sớm chú trọng đến việc phát triển văn hóa doanh nghiệp của mình.

Văn hóa ở mỗi công ty không giống nhau, thế nên bạn không thể phàn nàn vì không có chỗ làm việc rộng rãi, có nơi ngả lưng nghỉ trưa, xe đưa đón nhân viên hàng ngày, những lớp học yoga miễn phí hay nhà bếp có quầy bar uống nước cùng những chuyến du lịch hàng năm,... Đó là tiện nghi cộng thêm chứ không phải đi đầu làm nên văn hóa công ty. Văn hóa doanh nghiệp không chỉ quan trọng trong việc đẩy mạnh thương hiệu mà còn tạo nên một môi trường làm việc tối ưu cho nhân viên.

Khi các chủ doanh nghiệp quan tâm đến sự gắn bó của các thành viên với công ty thì họ sẽ kiến tạo một hệ thống cư xử giữa các nhân viên hay giữa nhân viên và ban lãnh đạo. Họ nhận thấy nhân viên là nhân tố phát triển quan trọng và họ muốn nhân viên gắn bó lâu dài hơn, ít nhất là hai năm. Họ bắt đầu nghĩ, làm sao để nhân viên yêu quý công ty, làm sao để họ cống hiến hết mình, làm thêm giờ mà không ca thán, cùng công ty vượt qua các sóng gió Hơn thế nữa, họ mong muốn có được thương hiệu doanh nghiệp bền vững, được xã hội đánh giá cao và là điểm đến lý tưởng của các ứng viên tiềm năng. Các nghiên cứu đã cho thấy, những công ty có văn hoá doanh nghiệp tích cực sẽ giúp nhân viên làm việc hiệu quả và lợi nhuận sẽ cao hơn. Trong khi đó, bản thân mỗi nhân viên sẽ thấy được giá trị của mình và được ủng hộ để phát triển. Khi bước chân vào làm việc ở bất cứ công ty nào, bạn sẽ được đào tạo ít nhất sáu tháng để thông thạo mọi việc, trong khi đó công ty còn phải trả lương để bạn học việc. Có thể nói, chi phí đó là không thể hoàn lại được nếu nhân viên nghỉ đột ngột.

Rất khó để hiểu về văn hoá một doanh nghiệp nào nếu bạn không làm tại đó. Nhiều công ty có thể “sống ảo” bằng các hình ảnh lung linh trên các phương tiện truyền thông, mạng xã hội. Họ sẽ xây dựng nên bức tranh đẹp như văn phòng rộng rãi, giờ giấc linh hoạt, trang phục tự do hay lãnh đạo thân thiện. Hình ảnh là thật, nhưng có “thân thiện” hay không thì chỉ có họ

mới biết. Bạn hãy suy nghĩ về những vấn đề sau đây: Tại sao nhiều người giỏi ra đi dù công ty được xã hội đánh giá cao? Công ty cần có danh tiếng trước hay xây dựng văn hóa doanh nghiệp? Cách ứng xử phân biệt đẳng cấp hay dân chủ? Văn hoá doanh nghiệp chính là văn hoá gia đình - chủ doanh nghiệp? Chấp nhận môi trường làm việc bình yên nhưng năng suất kém hoặc cạnh tranh nhưng “thị phi”, bè phái?

Emma nhận được rất nhiều lời phàn nàn từ bạn bè về văn hóa cũng như môi trường làm việc ở công ty. Yan, cô bạn gái vừa nghỉ việc ở công ty cũ của tôi nói rằng, “Tớ thật sự không chịu nổi công ty cũ, công việc chỉ có vài thời điểm là áp lực cao nhưng đi đầu tới mệt mỏi nhất chính là những thị phi, đấu đá trong công ty, nhiều sếp lớn còn thường đổ lỗi cho nhân viên mà vẫn tỏ vẻ đàng hoàng lắm chứ. Tuy sếp tớ cũng không tệ nhưng ông ấy không thể thay đổi văn hóa công ty và nhiều khi không bảo vệ được nhân viên của mình. Tớ cảm thấy ba năm làm việc tại đây đã đủ và tớ quyết định kết thúc công việc ở đó rồi”. Hay Justin, người cháu bên chồng của tôi chia sẻ, “Emma cô biết không, cháu từng đi thử việc ở nhiều công ty, có chỗ không được tuyển còn có chỗ thì kết thúc sau một tháng thử việc. Không phải do lương bổng, chủ yếu là do không hợp văn hóa công ty. Có công ty nổi tiếng nhưng sự quản lý quá rườm rà, hợp hành thì nhiều mà chẳng nâng cao hiệu suất, trái lại còn làm ảnh hưởng đến tinh thần của nhân viên. Còn có công ty nhỏ với mức lương khá nhưng chỉ sau một thời gian làm việc cháu mới được biết có nhiều phúc lợi không tốt. Cháu thấy vô lý nên đã xin dừng công việc, trong thời gian đó cũng có nhiều người xin nghỉ việc. Còn bây giờ, cháu đang làm việc ở một công ty với quy mô nhỏ thôi, nhưng vì cảm thấy mọi thứ khá phù hợp nên cháu vừa ký hợp đồng làm việc hai năm tại đây”.

Tôi có thể hiểu cho Yan và Justin, tìm một công việc để có thể phát triển đam mê và gắn bó lâu dài vô cùng khó. Các ứng viên thường không hiểu hết văn hóa công ty khi chỉ trao đổi trong buổi phỏng vấn. Nhưng như trường hợp của hai người, một người đã làm việc nhiều năm, một người quyết định kết thúc trong thời gian thử việc không có gì phải chê trách. Thời gian hai tháng thử việc để bạn hiểu được công ty và là thời gian bạn quyết định có nên làm tiếp hay không. Đừng chỉ ký hợp đồng rồi nghỉ việc sau sáu tháng thật sự không chuyên nghiệp và mất thời gian của hai bên.

Phù hợp với văn hóa công ty chính là cách để bạn xem mình có phải là thành viên của công ty ấy không, một cách dài lâu. Do đó cần có một vài thước đo để bạn đánh giá được một công ty có phải nơi lý tưởng để bạn dành hơn nửa đời người để cống hiến không.

Công ty quan trọng bằng cấp?

Giờ giấc làm việc, phong cách ăn mặc quy định thế nào?

Chi phí phát sinh khi đi công tác?

Cách làm việc nhóm thông qua việc giúp đỡ người khác hoặc qua tranh luận?

Bạn muốn đi ra khỏi phòng làm việc hoặc đeo tai nghe nhạc khi đồng nghiệp chuẩn bị nói chuyện riêng?

Bạn không thích tụ họp sau giờ làm nhiều với mọi người, nhất là có sếp, thậm chí không được mời đi ăn trưa cùng?

Văn hóa “nịnh nọt” cấp trên cao hơn hiệu suất công việc?

Nền tảng tài chính của công ty có ổn định, công ty có tầm cỡ trong ngành hay nhỏ lẻ và có nguy cơ phá sản?

Công ty có muốn chào đón lại nhân viên cũ không?...

Tuy nhiên không loại trừ khả năng làm bạn nhàn lãn giữa văn hóa công ty và các chế độ khác. Ví dụ như, công ty quy định giờ làm việc hành chính

nhưng bạn phải làm cả đêm để hoàn thành deadline (nhưng do bạn không làm nhanh), bạn cho rằng công ty keo kiệt không chịu duyệt thêm chi phí tham gia các khóa học kỹ năng bên ngoài (nhưng thật ra là họ cho rằng bạn học sẽ không có hiệu quả gì), bạn cho rằng hoa hồng không được phân chia đều (nhưng thật ra công ty chỉ ký hợp đồng chia hoa hồng cho bộ phận kinh doanh, còn các bộ phận còn lại sẽ được chia theo chế độ của công ty),... Những điều làm bạn không hài lòng có thật là do chế độ của công ty không tốt hay xuất phát do sự bất mãn của nhân viên là chính? Sự thật là, khó mà thay đổi những điều đó nếu bạn không có tiếng nói cao trong công ty, ban lãnh đạo sẽ không xem xét lại cơ cấu đi đâu hành chỉ vì những nhân viên không nổi bật, hoặc nếu đúng là công ty có vấn đề thì chính họ mới là phía chịu tổn thất khi không biết giữ chân nhân tài.

Môi trường này có thể không hợp với bạn nhưng nó có thể là thiên đường của người khác. Và việc không hòa hợp với văn hóa công ty không hoàn toàn xấu. “Không thoải mái với công ty có thể tạo nên cơ hội phát triển đáng kinh ngạc cho bạn. Tuy nhiên, đi đâu này đòi hỏi bạn phải cố gắng và kiên cường.”, Laura Hamill, Giám đốc Nhân sự và Khoa học tại Limeade chia sẻ. Vì vậy, đừng chế trách công ty khi bạn nghĩ việc hoặc hãy cố hòa nhập với đi đâu đó nếu bạn còn muốn làm việc trong thời gian tới.

Hãy tìm hiểu về công ty trước khi đến phỏng vấn, và khi đã ngồi đối diện với nhà tuyển dụng rồi, bạn hãy khéo hỏi về văn hoá công ty. Bạn có thể hỏi về những hành vi như thế nào sẽ được khuyến khích, và khi nhân viên mắc lỗi thì công ty sẽ có thái độ như thế nào để hiểu hơn về văn hóa nơi đây. Nhưng sự thật là, nếu không có bề dày kinh nghiệm thì bạn khó mà đánh giá được sau lời nói của người phỏng vấn là những gì. Một ứng viên nhanh nhạy sẽ hiểu được người đang phỏng vấn mình có tư duy thế nào có thành thật hay không để bạn đánh giá được các cơ hội phát triển tại

đây. Ngược lại, một người sếp giỏi – người phỏng vấn bạn ở vòng kế tiếp – có thể là người giỏi thuyết phục các ứng viên mới, nhưng đi đâu đó không có nghĩa họ có đường lối quản lý phù hợp với định hướng phát triển của bạn đâu!

Chọn được văn hóa làm việc phù hợp không hề dễ, đi đâu đó có thể làm bạn mất thời gian trong việc chọn công ty để gắn bó. Hãy chuẩn bị tinh thần làm việc tốt và chấp nhận những lực cản để có thể hướng đến thành công. Tôi tin là bạn – một người trung thực và chịu được áp lực cao sẽ sớm tìm được nơi làm việc dành riêng cho mình. Nơi đó sẽ là môi trường để bạn có thể trải nghiệm nhiều hơn, để việc bạn thể hiện đam mê của mình một cách thuận lợi nhất. -

Vì đã từng được rèn luyện trong môi trường ngân hàng, đã chịu rất nhiều những áp lực công việc nên tôi hiểu thời gian tuổi trẻ bạn bỏ ra ở nơi làm việc của mình là quan trọng như thế nào. Với tôi, những năm tháng này không chỉ để học hỏi, để nâng cao chuyên môn, mà còn để thiết lập thêm nhiều mối quan hệ. Đây chính là một cơ hội tuyệt vời để bạn có thể biết được nhiều người giỏi hơn mình như thế nào, nhiều đi đâu mà thực tế khác xa với lý thuyết. Đây là giai đoạn vô cùng quan trọng để bạn có thể hình dung được mọi khía cạnh trên con đường thực hiện đam mê. Có rất nhiều người đã tận dụng rất tốt nguồn năng lượng tích cực của mình để phát triển. Môi trường bạn đến, những người bạn gặp gỡ, những tình huống bạn trải qua,... đều có một nguồn năng lượng nhất định. Khi gặp tất suất tương tự, mọi thứ sẽ có khuynh hướng di chuyển lại gần nhau. Nếu khoảng thời gian quan trọng này, nguồn năng lượng dành cho đam mê được phát ra mạnh mẽ thì bạn hình dung được đi đâu gì sẽ đến với mình rồi chứ!

Đó chính là lý do, khi thành lập công ty tôi cũng muốn nhiều bạn trẻ khi ứng tuyển vào cũng hiểu được những điều quan trọng trên. Trên cương vị một chủ doanh nghiệp, tôi biết các ứng viên nào sẽ là người gắn bó dài lâu và những người nào thì không. Tôi biết doanh nghiệp của mình sẽ là nơi phù hợp với những ứng viên nào và ra sức thuyết phục họ nhận lời làm việc và gửi lời chúc những ứng viên còn lại sớm tìm được nơi phù hợp hơn. Còn bạn, có nhiều lý do để bạn gửi đơn ứng tuyển đến một công ty nào đó, và luật hấp dẫn sẽ vận hành để giúp bạn biết đâu là nơi thuộc về mình.

Cơ hội nâng cao năng lực, thăng tiến, nắm cổ phần: Emma dẫn bạn đến lộ trình tìm kiếm công ty phù hợp ở phần cuối này. Không hẳn là lương thưởng hay môi trường làm việc thân thiện, mà là cơ hội học hỏi, nâng cao năng lực của bản thân mới là điều quan trọng nhất khi chọn nơi làm việc có thể phát triển đam mê. Hãy nghĩ đến ngày bạn thật giỏi, kiếm được thật nhiều tiền và được mọi người đánh giá cao, bạn sẽ hạnh phúc đến thế nào. Đó có phải là những điều bạn ao ước có được khi thực hiện đam mê không?

Vì sao? Vì khi dồn sự tập trung vào việc học tập và làm việc, bạn sẽ có được mức lương tốt ở một công ty mà bạn đã loại bỏ tất cả các rào cản để phát triển mạnh mẽ. Tìm kiếm được một công việc có thể mang lại sự thăng tiến là điều vô cùng hạnh phúc, bởi vì ai cũng muốn được tiến bộ chứ không mong công việc của mình đi vào ngõ cụt. Vì vậy, bên cạnh việc tìm hiểu về công ty, điều bạn cần quan tâm nhất chính là: Người lãnh đạo, người quản lý trực tiếp của mình có danh tiếng và kinh nghiệm chuyên môn ra sao bởi vì đó là người bạn sẽ theo học hỏi, là cố vấn quan trọng trong suốt sự nghiệp sắp tới của bạn; Những cơ hội để có thêm kiến thức; Cơ hội tăng thu nhập, nắm cổ phần và thăng tiến.

Khi đi làm, bạn được dành trọn thời gian đầu tư cho bản thân. Nỗ lực học hỏi để có năng lực làm việc ở mức cao sẽ giúp trở thành một tài sản vô giá với công ty mà không ai có thể thay thế vào lúc này hay tương lai. Đến một thời điểm nhất định, sự thăng tiến sẽ không quá tầm tay nếu bạn có đủ năng lực chuyên môn và sự khéo léo để từ một nhân viên xuất sắc trở thành trưởng nhóm. Lúc này, vị trí mới yêu cầu bạn phải trang bị những kỹ năng mới để đi đầu phối công việc cho các thành viên trong nhóm thật hợp lý. Các thành viên sẽ có những cá tính riêng và bạn phải thường xuyên động viên, nhắc nhở họ làm việc vì mục tiêu chung. Bạn có thể phải đau đầu vì giải quyết những tranh chấp giữa mọi người, áp lực từ các phòng ban khác và là người chịu trách nhiệm cuối cùng. Lương thưởng sẽ tương ứng với vị trí và đóng góp của bạn. Ngoài ra, bạn còn có cơ hội nhận được lợi ích lớn từ chế độ phân chia cổ phần dựa vào sự đóng góp cá nhân ở công ty. Đây là sự cạnh tranh công bằng và phần thưởng lớn dành cho nỗ lực của các nhân viên, bạn hoàn toàn có thể lên kế hoạch giành được cổ phần trong công ty làm mục tiêu phấn đấu. Một công ty tốt sẽ tạo các điều kiện để nhân viên đóng góp và trao phần thưởng xứng đáng cho họ. Bạn hãy tận dụng mọi cơ hội có thể giành được vị trí mà bạn xứng đáng.

Như vậy, để chọn được một công việc và công ty phù hợp với mình là không hề dễ. Nhưng trên hết, có một điều bạn cần phải quan tâm hơn: Môi trường đó có ảnh hưởng đến niềm đam mê dành cho công việc của tôi sau này không? Hãy nghĩ về điều đó, vì được làm việc và thỏa sức với niềm đam mê, bạn sẽ có cả hạnh phúc và tiền bạc. Nếu hiện tại lương thưởng hay văn hóa công ty không phải vấn đề lớn với sự thành công của tôi, tôi sẽ ở lại và bỏ qua tất cả những thứ khó chịu. Bạn muốn mình sẽ ở đâu trong mười năm nữa? Liệu công việc và công ty này có đưa bạn đến nơi

mà bạn muốn đến trong sự nghiệp của mình không? Hãy suy nghĩ và lên kế hoạch cho đi ầu đó nhé.

Những Đi ầu Bạn Phải Chấp Nhận

Không thể tìm được công việc bạn thích làm từng phút, từng giây

Tôi vô cùng hài lòng với cả công việc và công ty và chắc chắn tôi sẽ có hăng say làm việc trong từng phút, từng giây. Emma không muốn làm bạn vỡ mộng nhưng không có đi ầu đó đâu, bạn thân mến!

Hãy tưởng tượng đến hiện tại bạn đang được làm công việc yêu thích là nấu ăn và bạn nghĩ rằng mình có thể mở một nhà hàng. Khách hàng sẽ thích những món ăn hấp dẫn của bạn, ngày càng nhiều người tìm đến và nhà hàng của bạn sẽ nổi tiếng. Nhưng là chủ nhà hàng, bạn không thể chỉ cần nấu ăn là đủ, mà bạn còn phải biết lên chi phí nguyên vật liệu, định giá món ăn bao nhiêu để không bị lỗ, tính toán sao cho có lời và trong thời gian bao lâu. Đồng thời, bạn còn phải tính đến khả năng huy động vốn và quảng bá để mọi người biết về nhà hàng và những món ăn tuyệt vời của bạn. Tương tự như khi làm một biên tập viên sách, bạn yêu con chữ và có thể ngồi cả ngày cắm mặt vào các trang bản thảo. Nhưng bạn còn phải biết lên ý tưởng thiết kế bìa sách, biết kết hợp với phòng kinh doanh, marketing để quảng bá sách đến độc giả, bạn còn phải biết trong giai đoạn này cần xuất bản bao nhiêu cuốn sách, khuyến mãi thế nào để thúc đẩy việc bán hàng,... Nghĩa là ngoài công việc chính, bạn còn phải làm thêm những việc ngoài chuyên môn cho đến khi cho ra đời một sản phẩm hoàn chỉnh. Nếu chỉ biết về kỹ năng chính thôi thì chưa đủ, chẳng nơi đâu muốn tuyển dụng người

làm một công việc cả, bạn phải làm rất nhiều việc có liên quan để cùng các phòng ban hoàn thành sản phẩm chung.

Một sản phẩm tốt nhưng không được mọi người biết đến thì chưa thành công. Vì vậy, không chỉ có bạn, mà các nhân sự khác đều phải hiểu biết về những việc có liên quan đến công việc chính ngay cả khi họ ghét nó. Hiểu được điều này, bạn sẽ nhanh chóng thích ứng với công việc mới và chủ động học hỏi mọi người để sớm hoàn thành công việc.

Đối diện với áp lực và sự giận dữ

Cuộc sống của mình là 10% những gì xảy ra và 90% cách mình phản ứng

Khuyết danh

Cuộc sống có nhiều khó khăn và bạn không thể ngăn cản các sự cố, vì vậy đừng thất vọng và làm mọi việc tệ hơn, ảnh hưởng đến cách sống của bạn. Chính thái độ của bạn mới là yếu tố quan trọng nhất để đưa tình huống đó đi đến đâu. Chọn cách suy nghĩ tích cực để duy trì động lực, chọn hướng đi để giúp bạn tiến về phía trước trong cuộc sống. Sự tức giận thường là cảm xúc khó kiểm soát nhất và làm chúng ta không còn là chính mình. Môi trường làm việc lại là nơi mà ta khó kiềm chế cơn giận vì ở đó mọi người đều mong có được nhiều quyền lợi hơn về mình. Nếu quyền lợi đó bị xâm phạm, chúng ta sẽ tìm mọi cách bảo vệ nó, bằng cách nổi giận với bất cứ ai bất đồng quan điểm. Chúng ta sẽ khó duy trì sự quân bình cảm xúc để có sự chuyên nghiệp. Vì vậy, Emma sẽ gợi ý cho bạn các cách xử lý cơn giận mà tôi từng áp dụng khá hiệu quả.

Xem xét sự việc theo hai hướng: Phải luôn nhớ rằng bạn đang được thuê để đi làm và được trả lương để thúc đẩy công ty phát triển. Nếu mỗi dự án đều thành công thì tất cả các nhân viên đều được lợi. Khi xảy ra những bất đồng quan điểm của một sự việc thì những tranh luận là khá cần thiết để công việc được xử lý tối nhất, vì công ty không phải là nơi để bảo vệ lợi ích của cá nhân ai. Vì vậy đừng đặt cái tôi của bạn ở những lúc như thế. Nếu quan điểm của bạn và đồng nghiệp và quản lý khác nhau thì sao? Bạn hãy nhìn chúng theo hai hướng, nếu sự chỉ trích hướng vào bạn bạn có xu hướng tức giận; còn nếu đó thật sự là sự góp ý thì bạn hãy cố gắng kìm nén cơn giận của mình lại. Tuy nhiên, phương án thứ hai sẽ khó thực hiện hơn nhiều nếu bạn là một người bảo thủ - người khó thấy được cái sai của mình!

Dập lửa tình huống: Khi thường xuyên bất đồng với ai đó thì bạn dễ bị bực bội và mất bình tĩnh. Một cách lịch sự, bạn nên rời khỏi đó một lúc để bình ổn lại tâm trạng. Hãy rửa mặt và uống nước để “dập hỏa” trong cơ thể bạn. Bạn phải làm việc đó để tránh gây tranh cãi, làm mất đi sự chuyên nghiệp của mình. Việc tranh luận chỉ tốt khi cùng nhau tìm ra các phương án công việc, chứ tranh cãi để chứng minh ai đúng ai sai thì thật không có ý nghĩa. Hình ảnh giận dữ thiếu kiểm soát sẽ tác động vào não người khác lâu hơn hình ảnh hòa nhã thân thiện, mọi người sẽ nhìn bạn với ánh nhìn thiếu thiện cảm và những gì bạn phấn đấu đâu có thể đổ sông đổ biển. An toàn nhất với bạn lúc này, là hãy nói rằng: “Tôi hiểu những gì bạn đang chia sẻ, hãy cho tôi thời gian để xem xét lại. Chúng ta sẽ tiếp tục cuộc trò chuyện này ở thời điểm khác nhé”. Và sau đó là thời gian bình tâm của cả hai bên. Hòa bình được lập lại, chí ít là ở phương diện giao tiếp.

Đừng Giận cá chém thớt”: Nếu bạn biết mình đang có cơn giận và khó lòng kiềm chế được thì hãy nói với mọi người như vậy. Đừng để đồng

nghiệp ngã cạnh bạn, làm việc chung với bạn nhận lấy những cảm xúc tiêu cực chỉ vì bạn không biết giải tỏa như thế nào. Nếu ngay khi sự bức tức, cơn giận giữ chưa có chiều hướng vơi đi mà bạn lại phải buộc phải nói chuyện với ai đó, bạn cần có sự chuyên nghiệp. Đừng chỉ vì kiêu chề trước mặt sếp, mà không để ý quan tâm đến các đồng nghiệp khác. Hãy giữ cảm xúc cho riêng mình và xử lý chúng ở nơi khác nhé!

Thất vọng: Thất vọng! Vâng, chứ không phải thất bại. Thất vọng khi không nổi bật hơn người khác, thất vọng khi không giỏi được những kỹ năng quan trọng, vỡ mộng trước mối quan hệ với đồng nghiệp, thất vọng khi không được thăng chức, thất vọng trước những kế hoạch không như dự định, thất vọng vì gia đình, người yêu và bạn bè,... Và trên hết, thất vọng vì chính mình! Hãy nhớ rằng cảm xúc của chúng ta có thể lên xuống như cơn thủy triều vậy và thất vọng chính là những cơn sóng ngầm chuẩn bị cho những cơn bão lớn. Emma nghĩ đi đâu bạn cần làm là nhận diện được nó và hiểu là cảm xúc nhất thời sẽ không đi theo bạn mãi mãi. Tuy nhiên, cuộc sống là một chuỗi những cặp bài trùng: thành công - thất bại, được - mất, vui - buồn, khen - chê, hạnh phúc - khổ đau,... Không trải nghiệm những khổ đau thì chúng ta khó trân quý những hạnh phúc hiện tại. Đó là bản chất của cuộc sống. Bạn chỉ có thể chọn cách sống hài hòa với chúng mà thôi. Lấy lại động lực trong cuộc sống và công việc, bằng cách khơi dậy những cảm xúc tích cực bên trong bạn lên trên những cảm xúc tiêu cực của sự thất vọng. Có một vài cách hiệu quả để giúp bạn bình ổn lại tâm trạng, để cho những cảm xúc chán chường, thất vọng này lắng xuống và lấy lại cảm xúc tích cực.

Emma muốn kể cho bạn nghe về Stephen, huấn luyện viên bóng rổ của bé con nhà tôi, cậu đã có một bài chia sẻ trên trang mạng xã hội về cách mà các học trò đã truyền cảm xúc tích cực cho cậu ra sao. Stephen nói rằng,

buổi sáng hôm đó cậu thức dậy với tâm trạng tệ vô cùng vì đã có mâu thuẫn với gia đình vào hôm trước. Stephen không muốn làm gì cả dù sắp phải đến giờ tập bóng rổ với các học trò. Stephen không làm sao đi đâu chỉnh lại cảm xúc cho vui vẻ hơn và chúng theo cậu đến tận phòng tập. Thế nhưng đi đâu kỳ diệu đã đến, chỉ sau một lúc tiếp xúc với các em, Stephen bỗng nhiên có hứng thú luyện tập trở lại mà chính cậu cũng phải bất ngờ. Stephen nói rằng, những nguồn năng lượng tích cực có thể truyền từ người này sang người khác, và trong trường hợp ngày hôm đó của cậu, chính những cậu học trò hồn nhiên, đầy tích cực đã giúp cậu lấy lại được cảm xúc tích cực. Stephen nhấn mạnh, mỗi lúc cảm xúc không tốt, nghĩ yên không phải lúc nào cũng tốt, mà hãy tìm đến những người bạn, họ chính là nguồn tiếp sức lớn lao cho bạn, mà có lẽ ngay chính bản thân họ cũng không biết.

Bạn thấy đấy, ai cũng có những ngày bỗng dưng chán chường như thế. Nhưng thay vì đóng cửa ở nhà để gặm nhấm cảm giác chán chường này, bạn hãy thử ra ngoài hít thở không khí, ngắm hoa cỏ chim chóc, và trò chuyện với những người bạn tốt. Nhận thức được sự thất vọng, tìm đến nguồn năng lượng tích cực, và thay đổi tâm trạng, đến một ngày nào đó bạn sẽ không còn bị ảnh hưởng bởi những cảm xúc tiêu cực như trước nữa mà nhẹ nhàng mời chúng đi trong vui vẻ.

Phương Pháp Để Phát Triển Bản Thân

Làm việc để học, để đầu tư cho bản thân

Làm việc thật chất là cách để bạn đầu tư cho bản thân, chứ không phải chỉ để kiếm tiền. Ở Chương 1 chúng ta đã cùng bàn luận về cách dùng tiền

để đầu tư cho bản thân như thế nào để có hiệu quả nhất, đặc biệt là khi bạn đi làm. Emma sẵn sàng đầu tư 200% vào bản thân để làm việc và đó là lý do Emma đã chọn công việc hiện tại.

Nghĩa là, bạn đừng chỉ làm việc vì tiền, hãy làm việc để học. Đây là một khái niệm khó nắm bắt với những bạn trẻ vừa đi làm và khởi đầu với một mức lương khiêm tốn. Sau nhiều năm đi học, đi đâu bạn mong muốn nhất có thể là nhanh chóng đi làm kiếm tiền để trả khoản nợ vay sinh viên và chi trả cho các chi phí sinh hoạt cơ bản, tiếp đến tự thưởng cho mình bằng các sở thích cá nhân. Việc tiết kiệm lúc này còn khá xa vời, ít nhất là trong một năm đầu tiên khi bạn bắt đầu đi làm. Nhưng đi đâu may mắn nhất của bạn khi bạn còn trẻ lại chính là thời gian, bạn có cả sức lực và sắc đẹp. Mỗi người đầu có từ hai mươi năm đến bốn mươi năm sinh hoạt và làm việc tại cơ quan, bạn hãy luôn chọn những công việc cho phép bạn học được đi đâu mới, ngay cả khi mức lương ở đó thấp hơn những nơi đang chào mời bạn. Giống như mọi sự đầu tư, bạn sẽ không thấy kết quả ngay mà cần có thời gian tích lũy trong nhiều năm. Hãy hiểu rằng việc đầu tư cho bản thân chính là bạn đang tạo nên tảng vững chắc cho mình về sau. Hãy dùng tiền đầu tư cho bản thân và làm việc tích cực nâng cao năng lực của bạn.

Kết bạn với những người tích cực

Ở mỗi môi trường đầu có những người tài giỏi, những người truyền cảm hứng tốt cho mọi người xung quanh. Môi trường làm việc cũng vậy, sẽ là đi đâu vô cùng may mắn nếu bạn được tiếp xúc hàng ngày với những người có tư duy tích cực và thật tuyệt nếu như họ sẵn sàng hướng dẫn thêm cho bạn, về kiến thức và kỹ năng làm việc.

Sau khi đã thích ứng với môi trường làm việc bạn sẽ nhanh chóng bắt nhịp với cường độ công việc và làm được nhiều việc hơn. Thích ứng với môi trường tức là thích ứng với quy trình cùng cách làm việc với từng đồng nghiệp xung quanh. Trong môi trường đó hãy quan sát và ở gần với những người tài giỏi - người có mục tiêu sống rõ ràng và luôn muốn phát triển bản thân hơn, đồng thời, bạn hãy ủng hộ họ và học cách làm việc như họ. Theo hiệu ứng đám đông, bạn sẽ có xu hướng hành động theo những người bạn ngưỡng mộ và tin tưởng. Động lực sẽ giống như thủy triều, đôi khi chúng có thể cao đến nỗi chúng ta có thể thay đổi thế giới, nhưng có khi chúng trôi dạt ra biển khơi làm chúng ta chai lỳ và muốn buông bỏ mọi việc. Nếu động lực của bạn đang ở ngưỡng thấp, thì việc nhờ người “truyền lửa” là biện pháp vô cùng hữu hiệu. Bạn có thể tìm đến những người lãnh đạo của mình, người sếp trực tiếp hay đồng nghiệp, những người gần gũi bạn nhất và có cùng mục tiêu nghề nghiệp. Hãy theo dõi những chuyên gia nổi tiếng trong cùng ngành, nhấn nút kết bạn, theo dõi họ trên các trang mạng xã hội hoặc sách báo. Hãy nghe họ nói, họ chia sẻ và xem cách họ thực hiện các mục tiêu công việc của mình.

Tự tin về hình thức

Các nghiên cứu cho rằng, người có vẻ ngoài đẹp chỉnh chu và rạng rỡ sẽ làm tăng tự tin và đạt được địa vị cao hơn những người luôn tự ti. Bạn có thể dễ dàng nhận thấy những nhân viên có vẻ ngoài xinh đẹp và khéo léo trong giao tiếp thường được làm tại các vị trí tiếp xúc với khách hàng và đối tác nhiều hơn là những người khác. Nhờ vào tài năng chuyên môn kết hợp với ngoại hình thu hút, họ nổi bật hơn trong nhóm, trong các buổi họp và trong các quan hệ xã hội. Do vậy họ sẽ được nhớ mặt nhiều hơn, được

làm đại diện phát ngôn trong cơ quan, tổ chức, đồng nghĩa có nhiều cơ hội hơn.

Tin vui cho chúng ta là sự tự tin không thể có ngay trong một đêm mà cần có sự luyện tập cao độ về thể chất lẫn tinh thần. Cải thiện ngoại hình hiện nay không còn là việc khó với chúng ta, bạn có thể dễ dàng thay đổi kiểu tóc, màu tóc, tạo dáng chân mày mới hay nhờ những bộ trang phục phù hợp để trở nên xinh đẹp hơn. Điều này không hề quá tốn kém hay làm cạn kiệt tài khoản của bạn. Ngoài ra, Emma muốn chia sẻ thêm với các bạn những cách luyện tập để xuất hiện tự tin hơn. Đó là các ngôn ngữ cơ thể vô cùng đơn giản, bạn có thể luyện tập ngay vào hôm nay và dần có những bước đi, ánh nhìn, cử chỉ hình thể vô cùng tự tin và chuyên nghiệp.

Đứng thẳng người, cằm và oai luôn ngẩng cao lên: Đứng thẳng người chính là tuyên ngôn về sự tự tin, quyền uy và sự chững chạc. Trong lần gặp đầu tiên, người ta sẽ ghi nhớ nụ cười, sự rạng rỡ trên khuôn mặt và phong thái của bạn qua tư thế và dáng đi. Bạn không cần phải làm người mẫu trình diễn trên sàn catwalk, bạn chỉ đơn giản là đứng thẳng người, đầu hướng về phía trước và bước đi đầy thoải mái. Ngược lại, họ cũng sẽ nhớ về cách đứng ẻo lả, đôi vai rũ xuống như mất năng lượng của bạn. Hãy quan sát qua gương và chắc chắn dáng người của mình luôn thẳng nhé. Đừng ngại ý kiến của bạn bè, họ sẽ là huấn luyện viên cao cấp cho bạn lúc này đây

Không bỏ tay trong túi mà phải “trưng bày” nó thật thoải mái: Dù không là chuyên gia tâm lý, hẳn bạn cũng hiểu được, khi căng thẳng người ta thường có xu hướng đưa tay vào túi hay nắm hai tay lại thật chặt. Đặt tay trong túi còn khiến bạn trông như đang rất lo lắng hoặc không cởi mở với người khác. Điều đó sẽ làm người đối diện cho rằng bạn đang không được thoải mái, không đáng tin cậy hoặc không quan tâm đến việc họ đang muốn

trình bày. Tình huống sẽ càng tệ hơn nếu sau đó bạn còn khoanh tay trước ngực, như vậy giống như bạn đang có việc bức bối, không muốn tiếp thu thêm ý kiến nào nữa. Sao bạn không khoe bàn tay của mình với những ngón tay thon dài, sạch sẽ cùng màu sơn tươi tắn, đặt nhẹ nhàng trên đầu gối hay cậ̀n tài liệu, bạn sẽ trông thoải mái vô cùng đấy.

Luôn giao tiếp bằng mắt: Khi giao tiếp với ai, bạn không chỉ nói và còn phải nhìn nữa. Hãy chắc rằng bạn có thể giao tiếp trực tiếp bằng mắt với người đối diện. Đôi mắt là cửa sổ tâm hồn, người ta có thể đọc cảm xúc trong đôi mắt của đối phương. Giao tiếp bằng mắt, bạn sẽ biết được người khác có đang quan tâm đến cuộc trò chuyện này hay không.

Làm sao bạn thể hiện được sự tử tế của mình khi né tránh ánh mắt của người khác? Làm sao bạn thể hiện được sự tôn trọng trong từng câu nói của họ khi bạn chỉ toàn nhìn vào nơi khác! Nhìn thẳng vào mắt và lắng nghe thật kỹ, bạn sẽ biết nhiều thông tin về công việc và cả thái độ của họ đối với nhiều đi ều hơn nữa. Thật sự thì chúng ta cũng khá khó khi phải nhìn vào cả hai mắt cùng một lúc, thế nên bạn hãy nhìn vào một bên mắt hay nhìn vào khu vực ấn đường của họ (giữa hai mắt) và duy trì buổi giao tiếp bằng mắt trong suốt cuộc trò chuyện của mình.

Duy trì thói quen đọc sách để phát triển tư duy

Có người nói, “Người đọc sách thì không ăn trộm, còn người ăn trộm thì không đọc sách”. Emma còn nhớ rõ từ ngày còn nhỏ, Emma đã được cha mẹ đọc sách vào mỗi tối về những câu chuyện cổ tích, truyện ngụ ngôn ý nghĩa. Khi đến trường, cô giáo sẽ cho cả lớp đọc sách mỗi ngày từ khoảng 15 phút đến 30 phút tùy cấp học. Đến khi lớn hơn, Emma và nhiều bạn học sinh khác luôn có thói quen đem theo sách bên người và tranh thủ

đọc mỗi khi có thời gian. Nào là trên tàu điện ngầm, trên đường đến trường, sân trường và nhiều nhất là trong thư viện để có thể tìm hiểu thêm về các bài học, kiến thức mới. Những bài tập hè không thiếu nhiệm vụ đọc và phân tích các văn bản được yêu cầu hay tự chọn, chúng tôi còn phải đọc sách và soạn trước nội dung cho tiết học mới. Đến nay khi đã đi làm, Emma vẫn duy trì thói quen đọc sách thường xuyên, thậm chí là nhiều hơn lúc trước vì có rất nhiều kiến thức cần phải cập nhật cho công việc.

Theo cô Fiona - giáo viên dạy môn Văn học nước ngoài yêu quý của tôi từng nói: “Đọc tưởng chừng như rất đơn giản song khi đọc cũng cần phải có một số phương pháp cơ bản như: Đọc không phát thành tiếng, tập trung tư tưởng cao độ, không đọc cho mau hết trang mà đọc hiểu những ý chính. Người đọc cần nắm bắt được các từ khóa để suy luận và nhận thức vấn đề nhanh nhất có thể Bên cạnh đó, tốc độ đọc cũng rất quan trọng. Có trang chỉ cần đọc lướt qua nhanh, song có trang thì nên đọc chậm lại để hiểu được thực chất vấn đề là gì. Và trước khi đọc sách, hãy biết chọn sách mà đọc.”.

Đọc sách có hiệu quả, tức là bạn “đồng hóa” được những quan điểm trong sách thành lý luận vững chắc cho mình. Đọc để xem cách tác giả dẫn chứng câu chữ để khéo léo minh chứng cho các luận điểm của mình. Nếu bạn thấy các dẫn chứng xác đáng, bạn sẽ tán đồng với quan điểm đó và ngược lại. Khi đọc những dòng chữ đó, tư duy phân tích của bạn được mài giũa và ngày càng sắc bén hơn. Tuy nhiên, bên cạnh việc đọc sách hiệu quả, bạn có từng nghĩ đến việc, bộ óc của mình đã và đang là “nạn nhân” của những cuốn sách không phù hợp hay không? Không phù hợp nghĩa là cuốn sách đó có quá nhiều quan điểm tiêu cực hay có những quan điểm phiến diện làm bạn mất đi sự sáng suốt. Ở một khía cạnh nào đó, bạn có xu hướng tin những gì mình nghe, thấy, cảm nhận từ những người và sự việc

khác. Vậy bạn có chắc rằng mình đã đa nghe đúng người, cảm nhận đúng cách chưa? Và nếu sai thì sao?

Cô Fiona đã dạy tôi rằng, với lượng sách khổng lồ trên thế giới hiện nay, chúng ta cần biết chọn sách mà đọc. Đó là cách chúng ta bảo vệ mình trước những cuốn sách tiêu cực, tránh được tâm lý đám đông và luyện cho mình có được bộ óc minh mẫn. Emma nghĩ thứ gì cũng có tính tương đối, không có gì hoàn toàn đúng hoặc sai. Và khi đọc một cuốn sách, Emma nghĩ bạn cần phải thật sáng suốt với những gì mà chúng muốn truyền tải. Trong chúng ta ai cũng có phản xạ bảo vệ mình trước mọi thứ, và với mọi cuộc giao tiếp, chúng ta có xu hướng đồng ý với những điểu giống với quan điểm của mình và phản bác những ý kiến trái chiều. Bạn có thật sự tin mình đúng? Hãy suy nghĩ thêm về điểu đó nhé.

Một cuốn sách nhỏ trong cặp hay một Ebook trong điện thoại không làm bạn mất gì cả. Thay vì những lúc rảnh rỗi suy nghĩ lung tung, bạn giờ các trang sách ra và dần dần phát triển tư duy logic của mình. Emma hy vọng bạn vẫn đọc sách thường xuyên vì chúng ra đời để phản ánh cuộc sống đa dạng. Sẽ có ích biết bao nếu bạn chọn đúng sách có giá trị với mình để vận dụng vào cuộc sống và cho công việc của mình.

Sống xanh - Sống khỏe

Bạn có biết, sống xanh đã trở thành chuẩn của một người có lối sống hiện đại?

Trong nhiều năm nay, các trào lưu sống xanh - sống khỏe là một trong những chủ đề được thảo luận sôi nổi trên các trang mạng xã hội với các từ khóa “Healthy lifestyle”, “Health & Fitness”. Không còn có nghĩa là ăn kiêng hay tập thể dục, sống xanh – sống khỏe còn có ý nghĩa toàn diện

hơn, bao gồm sức khỏe về thể chất, tinh thần, thân hình cân đối và sống có trách nhiệm với thiên nhiên, môi trường và được thể hiện qua các tiêu chí sau:

Khỏe hơn: Chạy bộ, nhảy múa, yoga, khám sức khỏe định kỳ, uống thuốc bổ, ăn nhiều rau củ,...

Đẹp hơn: Tập gym, ăn thực phẩm sạch, làm đẹp, chống nắng,....

Cân bằng tâm lý: Sống tối giản, thiền, bớt tiêu cực, bớt khâu nghiệp,...

Trách nhiệm xã hội: Sống xanh, thể thao cộng đồng, từ thiện, làm công ích xã hội,...

Nguyên nhân ra đời chuẩn sống mới lý tưởng này chính là do mỗi người ngại về tâm lý, sức khỏe, cân nặng, những thảm họa thiên tai, ô nhiễm môi trường nặng nề đang là mối đe dọa lớn đến cuộc sống của chúng ta hiện nay và có thể kéo dài đến các thế hệ sau. Vì vậy, động lực chính để con người theo đuổi cuộc sống xanh - khỏe là giúp tăng cường sức khỏe, nâng cao chất lượng sống về thể chất và tinh thần. Với lối sống lành mạnh và khoa học, con người sẽ hạn chế được tình trạng béo phì, ngăn ngừa được các bệnh nguy hiểm như ung thư, tim mạch. Đặc biệt với dân văn phòng ít vận động, việc luyện tập giúp họ khỏe mạnh hơn, có nhiều năng lượng làm việc hơn. Lối sống lành mạnh còn giúp chúng ta có vóc dáng cân đối, dẻo dai hơn. Họ đến với việc tập luyện thể dục để có được sự tự tin về ngoại hình, cải thiện đường sự nghiệp và tình cảm. Họ chọn sống lành mạnh hơn để giải tỏa phần nào tâm lý căng thẳng từ thời gian đi học và đi làm trong suốt nhiều năm. Chế độ ăn lành mạnh và cuộc sống tối giản giúp họ loại bỏ được những mối quan hệ tiêu cực trong xã hội. Từ đó giúp họ có những suy nghĩ tích cực hơn, có được những mối quan hệ mới vui vẻ hơn và hoàn thành được nhiều mục tiêu hơn. Với những người yêu thiên nhiên thì cuộc sống thuần chay và sống hòa hợp với thiên nhiên giúp

họ có nhu cầu năng lượng lớn. Họ bắt đầu giảm bớt lượng tiêu thụ vật chất, giảm rác thải ra ngoài, thay vào đó là trồng thêm cây xanh và bớt ăn thịt.

Hãy bỏ đi hình ảnh những người bạn trẻ có kiến thức siêu việt nhưng ốm yếu. Sức khỏe tốt phải là sức khỏe của cả não và thể chất. Chẳng có gì vui nếu bạn tài giỏi nhưng phải thường xuyên đến bệnh viện. Bạn có thể làm được nhiều việc yêu thích hơn nếu có sức khỏe tốt. Có được lối sống xanh - khỏe, không chỉ phục vụ trực tiếp cho bản thân, mà bạn đã vô cùng có trách nhiệm với cộng đồng.

Nếu yêu thể thao và thiên nhiên, bạn có thể bắt đầu với thể thao cộng đồng. Nhắc đến thể thao cộng đồng, người ta sẽ nghĩ ngay đến một tập hợp những người đang có cùng mục tiêu xã hội với hình thức thể hiện bằng cách vận động. Khác với các giải đấu quốc gia, thể thao cộng đồng không đặt nặng vấn đề thứ hạng mà là nơi mỗi người trải nghiệm sức lực của bản thân và kêu gọi nhiều người khác chung tay bảo vệ xã hội. Chỉ riêng bộ môn marathon, bạn có thể tham gia hàng trăm giải trên khắp thế giới như Boston Marathon, London Marathon, New York City Marathon, Berlin Marathon,... Với một đôi giày thể thao là bạn đã có thể cùng với hàng triệu vận động viên khắp quả đất chạy bộ vì niềm đam mê của bản thân và lan tỏa nhiệt huyết với cộng đồng. Trên đường chạy với cảnh thiên nhiên tươi đẹp, vận động viên vượt qua hàng trăm cây số, ngày và đêm, dưới nắng và mưa, giữa những lúc muốn dừng lại và tiếp bước những người đang tiến về phía trước. Bạn cùng với hàng trăm ngàn người khác, vã mồ hôi để về đích, vì một mục tiêu cuối cùng: chạy, hoàn thành đường đua, gửi gắm thông điệp sức khỏe và niềm tin cuộc sống cho mọi người.

Emma muốn thể hiện đây phần khích rằng, lối sống tối giản cũng đồng thời giúp tôi có được đời sống xanh và khỏe mạnh, một cách tiết kiệm. Đó là khoản đầu tư vô cùng lời mà tôi vẫn cố nhắc nhở với bạn trong

cuốn sách này. Sống xanh - khỏe và tập thể thao, bạn trông thật trẻ trung và yêu đời. Một hình ảnh vô cùng hiện đại và đầy năng lượng mà ai cũng không thể chối từ.

Thương hiệu cá nhân

Giống như thương hiệu doanh nghiệp, thương hiệu cá nhân cũng đang được quan tâm nhiều hơn một thập kỷ qua. Thương hiệu cá nhân, một mặt là tổng hợp những ngôn ngữ cơ thể, hành vi, lời nói, thái độ của bạn, một mặt chính là “giá trị” của bạn trong mắt xã hội. Ngày nay, không chỉ những người nổi tiếng, những người có ảnh hưởng đến xã hội mới mong muốn giữ gìn hình ảnh của mình trong mắt công chúng, mà những người bình thường cũng mong muốn tạo dựng hình ảnh tích cực với xã hội.

Thế nhưng, xã hội cũng khá cảm tình về thương hiệu nó: chung. Nếu bạn học khoa quan hệ quốc tế thì người ta sẽ nghĩ bạn luôn luôn giỏi ngoại ngữ hoặc giỏi hơn những bạn học ở khoa khác đi đâu này chưa chắc đúng. Tương tự, một chuyên viên tài chính là việc cho Microsoft thì được mặc định là giỏi hơn người làm ở văn phòng nhà nước. Các sản phẩm được giới thiệu trên kênh thông tin của một doanh nhân lâu năm thường được tin tưởng hơn những sản phẩm của những người trẻ đang khởi nghiệp,... Đó là những cách nhìn của xã hội về thương hiệu cá nhân, có thể khá phiến diện (vì chưa chắc là đúng với tất cả mọi người) nhưng chúng cũng được xã hội công nhận và trở thành tiêu chuẩn đánh giá chung.

Bộ thương hiệu nhận diện bao gồm sản phẩm - cá nhân - doanh nghiệp - tập đoàn thường có mối liên kết chặt chẽ và tác động qua lại với nhau. Ở vị trí một người lao động, bạn là những gì bạn nói bạn làm, sản phẩm lao

động của bạn có chất lượng thế nào, sự đóng góp của bạn với công ty, xã hội mang dáng dấp cá nhân hay đại diện cho doanh nghiệp. Bạn là đại diện cho hình ảnh và uy tín của doanh nghiệp, tạo nên sự tin tưởng cho sản phẩm dịch vụ mà doanh nghiệp đó cung cấp, và ngược lại, doanh nghiệp chính là bộ phận tốt cho bạn định hình và xây dựng thương hiệu cá nhân của mình. Một ngày nào đó, khi bạn không còn làm ở một công ty nữa, người ta nhớ đến tên gọi cũ của bạn như Mr. John Google Ms.Helen Adidas, đó là một tín hiệu tốt đấy, khách hàng và đối tác đã tự động gắn cho bạn một thương hiệu. Bạn được nhận sự khẳng định và sự tôn trọng của mọi người với việc bạn đang làm. Trong công việc, đó chính là thứ quyết định việc thăng tiến trong sự nghiệp của mỗi người. Bạn hãy hiểu đơn giản, thương hiệu cá nhân chính là sự kết hợp giữa những kỹ năng, kinh nghiệm và thái độ làm việc của bạn. Là đi đâu khi nhìn vào, người ta sẽ biết bạn là ai, năng suất làm việc tới đâu và nhận được sự tin tưởng ở mức độ nào. Từ đó, người ta sẽ có những đánh giá và ấn tượng với bạn.

Bạn đã xây dựng thương hiệu cá nhân của bạn từ lâu rồi, chứ không phải đến bây giờ bạn mới nghĩ đến đâu. Nhưng nếu có ý thức xây dựng hơn, để thương hiệu cá nhân giúp cho bạn thành công hơn, thì bạn cần có nhiều sự cam kết với bản thân, với công ty và xã hội.

Tuy nhiên, sự bùng nổ của việc xây dựng thương hiệu cá nhân do sự cạnh tranh gay gắt giữa con người, giữa các doanh nghiệp với nhau có thể làm chúng ta hiểu sai về bản chất của nó. Một hình ảnh đẹp đẽ trên các kênh truyền thông hay mạng xã hội có thể giúp mỗi người đánh bóng tên tuổi của mình. Nhưng không giúp họ có được năng lực làm việc tốt, không mua được sự tin tưởng và đánh giá cao của những người xung quanh. Đó là việc bản thân chúng ta phải tạo dựng mỗi ngày bằng chính đam mê, nhiệt huyết và sự khác biệt để được người khác nhớ đến. Dưới đây là một số

cách mà Emma gợi ý để giúp bạn hiểu rõ hơn về thương hiệu cá nhân và làm thế nào để cải thiện nó tốt hơn nữa. Bạn hãy trả lời những câu hỏi sau:

1. Nếu dùng ba từ để nhắc về bạn, người ta sẽ nói từ gì? Trong nhiều năm qua, với lời đề nghị giúp đỡ, bạn được bạn bè hay đồng nghiệp hỏi về chủ đề nào?

2. Nghĩ về ba người bạn ngưỡng mộ, bạn sẽ dùng từ gì để mô tả về họ?

3. Cuối cùng, bạn muốn người ta mô tả ba từ gì về bạn?

Và kết quả là: Ba từ đầu tiên sẽ mô tả thương hiệu hiện tại của bạn. Ba từ ở câu hai chính là những điều bạn đáng giá cao ở hiện tại. Và ba từ ở câu ba chính là những điều bạn mong muốn mình trở thành trong tương lai. Nếu các nhóm từ không có sự liên kết thì đó là tín hiệu cho thấy cách nhìn nhận của mọi người có sai lệch lớn với kỳ vọng của bạn. Việc của bạn cần làm là đi điều chỉnh lại chúng để có ba câu trả lời tương tự nhau trong tương lai. Ý thức được thương hiệu cá nhân là cách tự nhận thức mình. Bạn không nên nóng vội mà cần dành thời gian để trả lời những câu hỏi này sau mỗi quý, mỗi năm.

Lập kế hoạch mục tiêu và đọc nó mỗi ngày

Không có phương pháp phát triển nào mà không có kế hoạch cụ thể và cần được thực hiện từng bước. Như những chia sẻ của Emma ở chương *Đam mê*, bạn cần có bảng kế hoạch ngắn hạn và dài hạn cho các mục tiêu và được phân bổ vào dòng thời gian hợp lý. Từ bảng kế hoạch bạn sẽ thấy được các bước đi cụ thể để đạt được những mong muốn và đánh giá được hiệu quả một cách cụ thể, chân thật nhất. Có được bảng kế hoạch, bạn sẽ biết mình cần phải làm gì vào ngày mai và cảm thấy có động lực khi đạt một số thành tích nhất định.

Khi mới đi làm ở công ty đầu tiên, bạn có thể lên mục tiêu nhỏ là học được các kỹ năng quan trọng để hoàn thành công việc một cách tốt nhất và trở thành một chuyên gia giỏi trong lĩnh vực đó. Trong những năm tiếp theo, mục tiêu của bạn cần lớn hơn, trở thành một quản lý hay tiến hành dự án khởi nghiệp mơ ước. Đừng bỏ qua các mục tiêu về tiền bạc trong kế hoạch đam mê để đảm bảo an toàn tài chính cho cuộc sống của bạn.

Ước mơ không cần phải đánh thuế, hãy mơ lớn và lên kế hoạch cho đi đầu đó. Từng bước đạt được các bước tiến nhất định, bạn đã giỏi hơn ngày hôm qua. Mỗi ngày, đọc to lên mục tiêu để thể hiện sự quyết tâm của bạn và bạn sẽ cảm thấy năng lượng tràn đầy trong trái tim mình hơn đấy!

Chia sẻ mục tiêu của bản thân với nhiều người

Một cách khá tốt để bạn cam kết với mục tiêu cá nhân chính là: kể với mọi người về đi đầu ấy. Chẳng có gì khó nếu chỉ viết ra kế hoạch mà không làm gì để thực hiện và mục tiêu sẽ mãi là những tính toán. Nếu việc đọc to lên các mục tiêu là để bạn tự động viên và thể hiện sự quyết tâm của mình, thì khi chia sẻ với người khác, bạn sẽ phải cam kết thực hiện đi đầu đó, nếu không làm bạn sẽ xấu hổ với họ!

Việc chia sẻ mục tiêu với người khác sẽ đem lại nhiều lợi ích hơn bạn nghĩ. Khi ghi nhận được những tiến bộ rõ rệt, bạn sẽ nhận được những lời động viên và sự giúp đỡ vào những lúc cần thiết. Mỗi khi bạn phát ra tín hiệu muốn lùi bước, bạn bè và người thân sẽ giúp bạn hạn chế được những đợt thủy triều của cảm xúc, đồng thời nhắc nhở về trách nhiệm của bạn với mục tiêu đã đặt ra. Chia sẻ những mong ước thật sự không quá khó khăn nếu đó là đi đầu bạn hằng mong muốn và giúp cuộc sống của bạn tốt đẹp hơn. Hãy nói với những người bạn tin tưởng, họ là một nguồn cổ vũ

lớn trong đời mà bạn có, và đôi khi còn giúp bạn nhận ra nhiều vấn đề quan trọng trong cuộc sống.

Làm việc với một cố vấn

Không phải ai cũng có những quyết định sáng suốt hay xử lý tốt tất cả những vấn đề khó khăn, nhất là trong lĩnh vực bạn không có chuyên môn. Do đó, có một hay nhiều cố vấn là rất cần thiết để họ giúp đỡ bạn trước những quyết định quan trọng, hướng dẫn bạn vượt qua thử thách, bạn sẽ không bị mắc kẹt quá lâu và hướng tới mục tiêu nhanh chóng hơn.

Cần nhận thức đúng về các mối quan hệ để giúp bạn có được danh sách những bạn bè thân thiết, đối tác tốt, cố vấn tốt. Trong đó, cố vấn chiếm tỷ lệ nhỏ hơn nhưng lại là những người có chuyên môn tốt về lĩnh vực mà bạn đam mê hoặc công việc mà bạn đang làm. Khi đi học, cố vấn của bạn là những giáo viên, giáo sư đứng lớp để hướng dẫn bạn tìm phương án giải quyết một đề tài. Đến khi đi làm, người cố vấn của bạn có thể là đồng nghiệp, người quản lý trực tiếp hoặc một người mà bạn tin tưởng, họ đều là những người có chuyên môn tốt, kinh nghiệm phong phú và tâm lý vững vàng, họ có thể giúp bạn phân tích vấn đề và đưa ra các giải pháp phù hợp.

Người cố vấn luôn là người có vai trò quan trọng trong quá trình phát triển năng lực của bạn, giúp bạn nhìn nhận đúng sự việc và vượt qua những trở ngại về cả tâm lý và kỹ năng để bạn tiến thêm một bước thành công. Hãy quý trọng những người cố vấn của bạn vì họ đã dành thời gian cùng bạn thảo luận vấn đề rắc rối và cho bạn lời khuyên khách quan.

Một Bạn Trẻ Năng Động Nên Có Những Chứng Từ Gì?

Emma được biết rằng, để chứng minh cho mọi người biết mình là một bạn trẻ năng động, hiện đại và dễ mến thì bạn nên có những chứng từ sau đây trong hồ sơ năng lực của mình:

Những chứng từ định danh quan trọng như thẻ căn cước, giấy tờ xe.

Tiền mặt, thẻ ngân hàng:

Các loại bảo hiểm: Bảo hiểm sức khỏe, bảo hiểm nhân thọ, bảo hiểm hưu trí.

Thẻ hiến máu: Thẻ hiến máu được xem là phương thức công ích cho xã hội cơ bản nhất của mỗi công dân ở nhiều quốc gia. Có nhiều thẻ hiến máu sẽ chứng minh bạn là người có ý thức cộng đồng vô cùng tốt. Khi máu được thu thập từ người hiến, chúng sẽ được trữ đông trong môi trường 2-6 độ C, và hạn sử dụng cũng chỉ trong khoảng bốn mươi ngày. Vì vậy, bệnh viện luôn trong tình trạng thiếu máu dự trữ để truyền cho bệnh nhân. Mỗi người nếu có sức khỏe tốt, không mắc các bệnh lây nhiễm qua đường truyền máu thì nên đi hiến từ ba đến bốn lần trong một năm.

Thẻ hiến tạng: Thay vì được chôn cất hoặc đi hỏa thiêu, bạn hãy hiến xác cho y học. Mục đích của việc hiến tạng là để giúp những người khác có cơ hội sống nhờ một số nội tạng của người hiến, hai là để bản thân người hiến hiểu rằng, khi chết đi họ sẽ không mang theo được gì, kể cả tiền bạc lẫn thể xác. Có thể hiến tạng bạn đã ở một “đẳng cấp” khác - một người biết sống buông bỏ, không vướng bận đi đâu gì. Tiền tài danh vọng đã là gì khi cả thể xác bạn còn muốn hiến dâng cho người khác!

Hoạt động công ích xã hội: Tương tự như chương trình hiến máu, các bạn trẻ nên lên cho mình lịch hoạt động công ích hàng năm. Đó có

thế là các chuyến từ thiện tại các vùng cao, các chuyến tình nguyện tại các quốc gia nghèo để phổ cập tri thức, y tế hay tham gia các chương trình dọn rác, trồng cây, thăm viện mồ côi, viện dưỡng lão, xây dựng đường giao thông, xây dựng bếp ăn bệnh viện, tặng sách, thiết bị cho trường học, dạy tiếng Anh cho trẻ em nghèo, chạy bộ gây quỹ,... Nếu bạn là chủ một doanh nghiệp thì hãy đảm bảo kế toán luôn có quỹ từ thiện mỗi tháng, trích ít nhất từ 3% đến 5% lợi nhuận để chuyển tặng các quỹ công ích.

Hộ chiếu: Hộ chiếu không chỉ để đi du lịch mà còn để tham dự các hoạt động giao lưu văn hóa, kinh tế trên khắp thế giới. Chuẩn bị sẵn hộ chiếu, bạn cần sẵn sàng đi bất cứ đâu trên thế giới để tham dự các sự kiện bổ ích cho việc học tập, phát triển của bản thân và cho doanh nghiệp của bạn

Bằng khen, giấy chứng nhận đạt thành tích tại các cuộc thi chuyên môn hoặc kỹ năng ở một số lĩnh vực. Tranh tài ở các cuộc thi lớn nhỏ để gia tăng sự tự tin, để bạn trẻ chứng minh khả năng của bản thân và xây dựng thương hiệu cá nhân. Đó cũng là những dịp tuyệt vời để bạn gặp gỡ được nhiều đàn anh đàn chị để có thêm mối quan hệ xã hội.

Di chúc: Di chúc chính là những gì bạn muốn để lại cho những người còn sống! Thời gian sinh sống của mỗi người trung bình chưa đến một trăm tuổi, trong đó bạn phải dành ra hơn mấy mươi năm để ngủ và mấy mươi để năm sống, làm việc. Thời gian của chúng ta thật sự rất ngắn và việc lập di chúc sớm không còn là việc xa lạ với các bạn trẻ hiện đại. Họ có thể quyết định với tài sản của mình chứ không phải do tòa án định đoạt. Tuy nhiên, thay vì để lại tài sản cho người thân, nhiều người đã chọn cách đi quyên góp cho các tổ chức từ thiện và dự án cộng đồng như là cách họ đã sống và cống hiến trọn vẹn cho

cuộc đời. Tài sản của bạn sẽ bao gồm của cải vật chất và thể xác. Dù không có tiền bạc để lại nhiều, bạn vẫn hoàn toàn quyết định được thể xác của mình sẽ được sử dụng như thế nào khi bạn chết, như hỏa táng, chôn cất hay hiến xác cho y học. Tương tự như thể hiến xác, di chúc chính là bản đánh giá thái độ sống có kế hoạch của bạn, bạn biết mình muốn làm gì từ bây giờ cho đến lúc chết, bạn sẽ tích cực thực hiện những điều đã ghi trong cam kết và để lại những giá trị của mình cho người, cho đời.

Những chứng từ bên trên chính là “nhân chứng” chỉ có ở những người trẻ năng động và sống có kế hoạch. Để rồi sau này nói về cảm hứng sống, người ta sẽ nhắc về những hình mẫu Là những người trẻ đầy nhiệt huyết như bạn – người đã cống hiến mình và sống đầy trách nhiệm cộng đồng. Một sự cộng hưởng truyền từ người này sang người khác, thế hệ kế tiếp sẽ giống bạn góp phần giúp xã hội ngày một tốt đẹp hơn, phát triển lên tầm vóc lớn hơn, và hơn hết là lan tỏa tình yêu thương đến mọi trên toàn thế giới. Và mỗi quốc gia sẽ được cả thế giới biết vì tinh thần xã hội tuyệt vời như thế.

Bạn đã có được những chứng từ nào rồi? Bạn hãy chia sẻ cho mọi người biết nhé.

Kiểm Nghiều Tiền Và Tiết Kiệm

Công việc làm thêm để tăng thu nhập

Đối với người lao động, việc chỉ sống với một nguồn thu nhập chính với giờ giấc công sở đã không còn an toàn tuyệt đối nữa. Tăng thêm thu nhập từ nhiều nguồn khác nhau là cách tốt nhất để mọi người giải quyết

được bài toán tài chính hiện tại của mình. Rất nhiều người hiện nay đã có được nguồn thu nhập thứ hai với mức lương cao hơn nửa số tiền lương của công việc chính. Đó thật sự là cách kiếm tiền khôn ngoan và hiệu quả mà bạn cần duy trì dài lâu.

Để tôi kể cho bạn nghe về Sara - cô gái nhỏ bé nhưng đầy năng lượng và biết tận dụng tối đa quỹ thời gian mà cô ấy có trong ngày Sara chính là giáo viên dạy yoga của tôi và mỗi ngày của cô rất bận rộn vì phải di chuyển đến nhiều địa điểm và làm nhiều việc từ sáng đến tối. Tất cả chỉ vì số tiền quý giá mà cô có được từ cả công việc chính và công việc làm thêm. Sara rời khỏi nhà mỗi sáng với túi xách đựng tài liệu cho công việc của mình tại một đài phát thanh tư nhân. Cô đón xe buýt đi làm để tiết kiệm chi phí di chuyển. Trên xe, Sara mở điện thoại ra theo dõi tình hình kinh doanh của gian hàng trên Amazon xem có thêm đơn đặt hàng mới nào không. Sản phẩm của cô là đồ handmade trang sức bằng kim loại và bằng vải theo phong cách boho và retro. Một phần sản phẩm do chính cô làm và còn lại từ những người bạn nội trợ mà cô quen biết. Nếu có đơn hàng mới cô sẽ xác nhận "Có hàng" và tối đến cô sẽ về chuẩn bị cho khâu vận chuyển để tiến hành giao hàng vào ngày mai. Vì thời gian di chuyển đến gần 30 phút, cô tranh thủ làm thêm 3 - 5 mẫu dây chuyền và bông tai. Sau đó, Sara vào công ty và làm việc trong hơn 8 giờ. Đến chiều, Sara sẽ đến trung tâm dạy yoga trong các ngày thứ hai, thứ tư và thứ sáu cho lớp của mình. Mỗi buổi dạy yoga chỉ kéo dài hơn 1 giờ 30 phút, cô nhanh chóng kết thúc và trở về nhà nghỉ ngơi. Còn những tối thứ ba, thứ năm, thứ bảy cô sẽ dành cho công việc viết bài thuê. Buổi tối cô sắp xếp thời gian chuẩn bị tài liệu cho công việc ngày mai, lúc đó sẽ rơi vào khoảng chín giờ tối. Nếu công việc ngày mai không quá bận rộn Sara sẽ nhanh chóng chuẩn bị xong trong một giờ.

Sau đó cô tổng hợp đơn hàng, kiểm tra sản phẩm để thuận lợi cho khâu vận chuyển.

Do đó, hiện tại Sara ngoài đầu lương ở công việc chính, cô còn có thu nhập thêm ở việc bán hàng thủ công, dạy học yoga và viết bài thuê. Các công việc được cô sắp xếp hợp lý vào các ngày trong tuần và mỗi tháng, tổng số tiền làm thêm của cô hơn gần bằng một nửa tiền lương từ công việc chính. Sara nói rằng cô còn rất nhiều ý tưởng làm thêm để kiếm thêm thu nhập và cô sẽ còn thu được nhiều lợi nhuận hơn nữa.

Tôi nghĩ mỗi người đều có một vài sở trường riêng và hoàn toàn có thể kiếm thêm tiền từ nó. Ngoài ra, những công việc online hiện nay được đăng tuyển rất nhiều và bạn có thể đăng ký tài khoản trên các trang tìm việc để kết nối với hàng triệu công việc mới. Hoặc bạn có thể mở shop bán hàng trực tuyến chỉ với sản phẩm và một chiếc điện thoại – hình thức kinh doanh vô cùng phổ biến mà các bạn trẻ có thể làm tăng thu nhập hàng tháng cho mình dễ dàng và hiệu quả. Thế nên, có nhiều cách để bạn tìm việc làm thêm trong thời gian rảnh rỗi mà bạn có. Nếu bạn chưa có ý tưởng nào thì hãy xem những gợi ý bên dưới để tìm kiếm công việc cho mình.

Nhận thêm công việc từ công ty hoặc người quen

Thay vì phải bỏ tiền ra thuê cộng tác viên, bạn có thể đề xuất với công ty nhận thêm những đầu việc đó mà vẫn đảm bảo hiệu suất của công việc chính. Emma biết sẽ có nhiều công ty yêu cầu nhân viên làm nhiều việc hơn để không phát sinh thêm chi phí thuê nhân viên khác, do vậy bạn cần khéo léo trao đổi với quản lý để được nhận việc làm thêm. Nhận việc từ công ty có lợi thế ở chỗ bạn có thể nhanh chóng hoàn thành công việc hơn

vì hiểu về các yêu cầu của công ty và trong nhiều trường hợp, bạn còn được phép sử dụng trang thiết bị của công ty để xử lý công việc.

Các công việc khác (Freelance - Công việc tự do)

Kinh doanh online đang mang lại nguồn thu nhập ổn định cho người lao động. Ngoài các website tìm việc, bán hàng qua mạng xã hội và các kênh giải trí như Facebook, Instagram, YouTube,... là các kênh bán hàng quen thuộc để bạn có thể tiếp cận với khách hàng nhanh chóng và tăng thu nhập một cách dễ dàng. Sau đây là tổng hợp một số công việc mà những người bạn của Emma đã và đang làm để kiếm thêm tiền.

Bán sản phẩm thiết kế đồ họa trên các trang mạng trả phí.

Bán đồ cũ trên mạng, kinh doanh hàng ký gửi của các khách hàng.

Biên dịch, copywriter, viết báo mạng, viết kịch bản phim. Thiết kế Blog.

Dạy học online. .

Viết sách, viết bình luận sách.

Mua hàng về bán, mua sỉ bán lẻ. .

Trả lời khảo sát trực tuyến. .

Người mẫu ảnh.

Viết blog về đề tài bạn thích, treo quảng cáo với những bài có lượt truy cập cao.

Làm website cho các công ty vừa và nhỏ (bằng các ứng dụng viết web miễn phí). .

Trực trang mạng để trả lời tin nhắn cho các công ty, shop bán hàng. .

Làm bảng kiểm toán cho các công ty. .

Dịch vụ theo giờ (trang điểm, nhiếp ảnh gia, làm đẹp,...) .

Đó là những gợi ý về các công việc làm thêm bạn có thể làm để tăng nguồn thu nhập cho mình. Tùy vào sở thích và thế mạnh riêng của mình, Emma nghĩ bạn có thể sẽ kiếm được rất nhiều tiền từ các công việc này. Nghề Freelancer có lợi thế ở chỗ bạn có thể làm ngay trong thời gian đi học đại học, ngoài ra bạn có thể bổ sung những công việc làm thêm liên quan đến chuyên môn vào trong CV xin việc để tăng tính cạnh tranh với những ứng viên khác không có kinh nghiệm nào.

Tiết kiệm và đầu tư

Emma sẽ nhắc đi nhắc lại nhiều lần trong cuốn sách này là bạn bắt buộc phải có tiền tiết kiệm, khởi đầu là khoản tiết kiệm phòng trừ rủi ro trong sáu tháng. Nếu bạn đang tìm việc hoặc vừa mới đi làm thì có lẽ nguồn lương chưa ổn định, nhưng đừng chậm trễ hơn khi bạn đã là nhân viên chính thức nhé.

Bỏ ống heo đất

Tiêu chí của phương pháp này là tiết kiệm bằng cách không lãng phí bất kỳ đồng nào. Bạn nghĩ sao về công thức này:

$$\text{1 ĐỒNG KIẾM ĐƯỢC} = \text{1 ĐỒNG KHÔNG LÃNG PHÍ}$$

Đó là một cán cân ngang giá mà Emma tin rằng bạn có thể thực hiện dễ dàng, ở mọi lúc mọi nơi. Hãy nhớ lại khi còn bé bạn đã từng bỏ ống heo đất thế nào. Hào hứng khi nhét tiền vào và hào hứng khi đập chúng ra có phải không?

Bỏ ống heo không phải chỉ dành cho trẻ con! Dù đã lớn nhưng đó vẫn là cách vô cùng hiệu quả để bạn giữ được những đồng tiền nhỏ của mình khỏi những lúc rảnh rỗi, vùng tiền không kiểm soát. Không phải bạn cần mua một chú hay cô heo đất, mà chỉ cần bạn nhớ rằng, mỗi khi muốn mua một món đồ không cần thiết, hãy xem xét thật kỹ giá trị của chúng với bạn và nghĩ rằng: Mình có cần món đồ này không, nó có dùng được trong nhiều dịp không? Mình có thể giữ lại số tiền này mà!

Còn nếu bạn không đủ “dũng cảm” để đấu tranh tư tưởng như vậy, hãy mạnh dạn mua ngay một con heo đất và đặt trình trọng phòng khách hay bàn làm việc của mình để bạn luôn nhìn thấy nó. Không mua thêm những thứ trong nhà bạn đã có. Vì chúng ta thường hay quên và có lẽ nhà quá rộng để chúng ta nhớ hết các vật dụng có trong nhà. Vì vậy, sẽ tốt hơn khi bạn dọn dẹp nhà cửa thường xuyên để căn nhà sạch sẽ, bạn còn được tập thể dục và tiết kiệm được nhiều đồng tiền hơn. Nếu bạn bỗng nhiên phát hiện ra có quá nhiều đồ không được sử dụng thường thì hãy để chúng kiếm tiền cho bạn - bán chúng đi. Những vật dụng cũ như quần áo, đồ chơi, đồ nội thất còn tốt sẽ là mặt hàng đắt giá ở các cửa hàng săn đồ cũ đấy.

Gửi ngân hàng tiền tiết kiệm ngay khi nhận lương

Ngay khi được nhận lương thì việc đầu tiên bạn nên làm ngay là gửi tiết kiệm ngân hàng. Hoặc trước đó, bạn đăng ký một gói tiết kiệm tự động mỗi tháng ở bất cứ ngân hàng nào, chọn được nơi hưởng lãi suất cao thì

càng tốt. Bạn không còn quá lo vì mình “lỡ tay” tiêu xài mà tiền tiết kiệm còn sinh ra lãi mỗi tháng.

Phần lượng tiết kiệm là tùy thuộc vào điều kiện của từng người và sẽ thay đổi theo thời gian, khi bạn có mức lương và chi tiêu cá nhân thay đổi. Hãy chọn mức tiền mà bạn cảm thấy thoải mái nhất khi tiết kiệm. Thực hiện được một năm, bạn sẽ thấy số tiền đó lớn đến bất ngờ. Của để dành bao giờ cũng quý mà!

Mua một thứ có giá trị để tiết kiệm

Đó là nhà. Bạn không nghe nhầm đâu. Đầu tư vào ngôi nhà bạn sẽ không bao giờ lỗ, trừ khi bạn bán giá thấp.

Mickey, một nhà môi giới bất động sản, đàn anh tài giỏi trong khoa Tài chính ngân hàng ngày nào của tôi, Mickey nói rằng anh có danh sách những người độc thân mua nhà với số vốn không lớn, thật quá lời cho những người muốn sở hữu hợp pháp căn hộ. Mỗi người chỉ cần một số tiền ban đầu và kê khai được bảng lương hiện tại là đủ tiêu chuẩn để mua nhà trả góp. Mickey nhận thấy số người mua nhà trả góp tại bang California đang có xu hướng tăng nhanh trong nhiều năm nay, bất chấp nền kinh tế bất thường và nhà đất không phải lĩnh vực dễ đầu tư.

Điều đó cho thấy nhu cầu tích lũy tài sản đã mở rộng hơn rất nhiều và đối tượng sở hữu ngày càng trẻ hóa. Các bạn trẻ đang có nhu cầu lớn về tích lũy, nếu bạn mua nhà mà không có nhu cầu để, thì bạn có thể cho thuê để có thêm thu nhập thanh toán lãi vay ngân hàng hoặc để đầu tư vào các công ty quản lý quỹ nếu như bạn mua nhà mà không cần ngân hàng tài trợ. Dĩ nhiên kèm theo đó là quá trình tìm hiểu kỹ những quy định, các điều

khoản về thanh toán trong hợp đồng, đặc biệt các chi phí phát sinh hay điểu chỉnh lãi suất sau khi mua nhà.

Tiền đâu ra mà mua nhà? Emma không nói rằng bạn cần phải mua ngay lập tức. Hãy đưa hạng mục này vào mục tiêu Quan trọng nhưng không gấp và lên kế hoạch thực hiện trước đã. Mục tiêu mua nhà với số tiền ban đầu thật sự không quá lớn, Emma nghĩ tiết kiệm vài năm là bạn đã có thể thực hiện được kế hoạch mua nhà rồi.

Học cách đầu tư

Túi tiền đầu tư mà chúng ta đã phân tích ở Chương 1 có bản chất là dạng đầu tư sinh lời. Đã qua rồi thời kỳ chúng ta để dành thật nhiều tiền gửi ở ngân hàng và nhận lãi suất ít ỏi. Nhưng cũng với số tiền đó, nhiều người đã chọn phương án đầu tư để đồng tiền của mình cũng sinh ra tiền.

Đầu tư với số vốn nhỏ: Đầu tư vào các công ty quản lý quỹ, cổ phiếu riêng lẻ, trái phiếu,...

Đầu tư với số vốn lớn: Đầu tư bất động sản, khởi nghiệp,...

Bạn đã bao giờ nghe đến các ứng dụng quản lý tài chính cá nhân chưa. Đó là các ứng dụng trên nền tảng di động như Android, IOS để bạn có thể quản lý dòng tiền cá nhân được hợp lý nhất. Đặc biệt là những ứng dụng có thể giúp bạn học về cách đầu tư bằng cách mua trái phiếu, cổ phiếu. Bạn có thể thực hiện bằng các hoạt động sau:

Tiết kiệm: Giống như các ứng dụng Ví điện tử phổ biến, bạn có thể nạp tiền, chuyển tiền và thực hiện các giao dịch thanh toán trên ứng dụng này. Ứng dụng quản lý tài chính cũng liên kết với các ngân hàng và người dùng được hưởng lãi suất khi gửi tiền vào đây và được đảm bảo an toàn. Điểm cộng của nó chính là có nhiều gói lãi suất cao dành cho các thành viên

vàng, bạc, đồng. Bạn hãy đọc bảng hợp đồng để biết ứng dụng đó có nguồn tài chính từ đâu và cam kết an toàn ra sao trước khi sử dụng.

Học đầu tư: Học đầu tư ở đây không phải là tham gia vào một lớp học, mà là thực hành đầu tư trực tiếp. Đây được ví như “Huấn luyện viên tài chính cá nhân của bạn. Bạn có thể tự đầu tư hoặc hệ thống tự phân bổ đến các cổ phiếu, trái phiếu từ các chuyên gia liên kết với ứng dụng. Việc bạn chỉ cần làm là mở ứng dụng mỗi ngày và xem dòng tiền đầu tư tăng hoặc giảm thế nào, bạn sẽ hiểu được loại cổ phiếu, trái phiếu nào có giá trị lớn ở thời điểm hiện tại. Đó sẽ là cách đầu tư hiệu quả cho những người mới bắt đầu khi mà bạn không có nhiều kiến thức về lĩnh vực này.

Emma nghĩ đây sẽ là một kênh tốt để bạn làm quen với việc đầu tư cơ bản. Nó khá giống với các trang đầu tư chứng khoán cá nhân thì phải? Vâng cũng khá giống như vậy, nhưng nó có đặc điểm là bạn có thể mua quỹ đầu tư với chỉ vài đô la. Và thay vì không biết đầu tư vào đâu thì các chuyên gia của ứng dụng này sẽ làm giúp bạn. Việc “đổ” tiền vào nhiều hay ít là quyền của bạn.

Đó là các ứng dụng dành cho người có số tiền đầu tư ít, dùng để tiết kiệm và thử đầu tư là chính. Nếu muốn muốn chủ động đầu tư thì thông dụng nhất là đăng ký tài khoản để tham gia chứng khoán. Bạn sẽ đặt lệnh mua và bán với các trái phiếu, cổ phiếu mà không có người cố vấn hoặc bạn có thể thuê cố vấn nhưng phải bỏ thêm tiền.

Dù là với hình thức nào, đã là đầu tư thì bạn phải chấp nhận rủi ro. Bạn phải tự mình nghiên cứu và cần một thời gian dài để hiểu về thị trường này. Do đó, hãy chấp nhận lỗ ở một mức có thể nhé.

BẠN ĐANG MUỐN BẮT ĐẦU LẠI? HÃY LÀM ĐI!

Để mọi chuyện thay đổi, bạn phải thay đổi. Để mọi chuyện trở nên tốt đẹp hơn, bạn phải trở nên tốt đẹp hơn. Để mọi chuyện cải thiện, bạn phải cải thiện. Khi bạn tiến bộ, mọi thứ trong đời bạn cũng sẽ tiến lên cùng bạn

Jim Rohn

Không ít bạn trẻ vào đại học rồi mới biết mình không phù hợp với ngành đã chọn, thậm chí đến cả khi rời khỏi giảng đường và đi làm mới phát hiện bản thân không đam mê với công việc đó. Chọn sai ngành nghề không khác gì việc bạn bị đeo gông vào cổ, không thể phát huy được năng lực, không thể chạm tới đỉnh cao của sự nghiệp, và đáng tiếc hơn cả là bạn đánh mất khoảng thời gian quý báu nhất của bản thân: Tuổi thanh xuân. Độ tuổi từ 18 – 30 là giai đoạn phát triển nhất của trí tuệ và cũng là giai đoạn để bạn kiểm chứng những gì mình đã thu nạp vào cuộc sống. Bạn không chọn đúng nghề coi như bạn đã để tuột mất một cơ hội tỏa sáng. Nếu tảng tạo lập con người và giá trị cuộc sống phần lớn sẽ phát triển trong giai đoạn này. Mười hai năm để biết mình đi đúng hướng hay đã chọn sai. Bạn sẽ nhận được nhiều kết quả thú vị và cũng khá bất ngờ vì những gì mà mình có thể trải qua trong thời gian này.

Thất nghiệp trong tầm tay

“700 triệu người dù có việc làm vẫn đang sống trong điều kiện nghèo cùng cực nhà nghèo tương đối” - Damian Grimshaw, Vụ trưởng Vụ Nghiên cứu của ILO nhận định. Để phác họa thêm cho một thực tế, có thể bạn sẽ là một trong những người thất nghiệp trong tháng sau hoặc năm sau, chúng ta cùng điếm qua một chút khó khăn về việc làm trên thế giới.

KHU VỰC	TỶ LỆ THẤT NGHIỆP
Châu Phi	<p>Chỉ có 4,5% dân số trong độ tuổi lao động trong khu vực bị thất nghiệp, so với 60% có việc làm. Tuy nhiên, điều này là do nhiều người lao động không có cách nào khác mà phải chấp nhận công việc chất lượng kém, thiếu an toàn, không được trả lương xứng đáng và không được hưởng bảo trợ xã hội chứ không phải vì một thị trường lao động vận hành tốt.</p> <p>Lực lượng lao động dự kiến sẽ mở rộng thêm hơn 14 triệu người mỗi năm. Tốc độ tăng trưởng kinh tế đến năm 2020 ước tính quá thấp, không thể tạo đủ việc làm có chất lượng cho lực lượng lao động gia tăng ngày càng nhanh chóng này.</p>

<p>Bắc Mỹ</p>	<p>Tỷ lệ thất nghiệp dự kiến đạt mức thấp nhất, 4,1% vào năm 2019.</p> <p>Cả tăng trưởng việc làm và hoạt động kinh tế dự kiến bắt đầu suy giảm vào năm 2020.</p> <p>Người có trình độ học vấn cơ bản có khả năng thất nghiệp cao gấp hai lần so với những người có trình độ học vấn cao.</p> <p>Đây là khu vực đi đầu trong các nền tảng lao động kỹ thuật số. Việc giám sát chặt chẽ những việc làm như vậy là vấn đề ngày càng lớn đối với các nhà hoạch định chính sách.</p>
<p>Mỹ Latinh và khu vực Caribe</p>	<p>Mặc dù tăng trưởng kinh tế đang dần hồi phục, việc làm dự kiến sẽ chỉ tăng 1,4% mỗi năm vào năm 2019 và năm 2020.</p> <p>Số liệu về thất nghiệp khu vực giảm tương đối chậm là kết quả của những điều kiện thị trường lao động khác nhau mỗi quốc gia.</p> <p>Việc làm phi chính thức và chất lượng công việc kém vẫn tồn tại ở mọi hình thức việc làm.</p>

<p>Các quốc gia Ả-rập</p>	<p>Tỷ lệ thất nghiệp khu vực dự kiến duy trì ổn định ở mức 7,3% tới năm 2020, với tỷ lệ thất nghiệp ở các nước không thuộc khối Hội đồng Hợp tác vùng vịnh (ccc) cao hơn gấp hai lần các nước nội khối.</p> <p>Lao động di cư chiếm 41% tổng số việc làm trong khu vực và tại các nước GcC, tính trung bình hơn một nửa tổng số lao động là người di cư.</p> <p>Tỷ lệ thất nghiệp của phụ nữ là 15,6%, cao gấp ba lần nam giới.</p> <p>Thanh niên cũng bị ảnh hưởng một cách không đồng đều và tỷ lệ thất nghiệp thanh niên cao gấp bốn lần so với người trưởng thành.</p>
<p>Châu Á – Thái Bình Dương</p>	<p>Kinh tế tiếp tục tăng trưởng, mặc dù ở tốc độ chậm hơn so với những năm trước.</p> <p>Tỷ lệ thất nghiệp khu vực dự kiến sẽ duy trì ở mức khoảng 3,6% tới năm 2020, thấp hơn mức trung bình toàn cầu.</p> <p>Chuyển đổi cơ cấu đã chuyển dịch người lao động khỏi lĩnh vực nông</p>

	<p>ng nghiệp nhưng đi ều này không cải thiện chất lượng việc làm đáng kể; một bộ phận lớn người lao động không được đảm bảo an ninh việc làm, không có hợp đ ồng bằng văn bản và thiếu ổn định thu nhập. Mặc dù bảo trợ xã hội đã và đang mở rộng phạm vi đáng kể ở một số quốc gia, bảo trợ xã hội vẫn cực kỳ thấp ở các quốc gia có tỷ lệ nghèo cao nhất.</p>
Châu Âu và Trung Á	<p>Ở Bắc Âu, Nam Âu và Tây Âu, tỷ lệ thất nghiệp đạt mức thấp nhất trong một thập kỷ và sẽ tiếp tục giảm tới năm 2020.</p> <p>Ở Đông Âu, số người có việc làm dự kiến sẽ giảm 0,7% cả trong năm 2018 và 2020, nhưng lực lượng lao động suy giảm cũng đ ồng nghĩa với việc tỷ lệ thất nghiệp sẽ giảm. Thất nghiệp dài hạn sẽ duy trì ở mức cao, 40% ở một số quốc gia. Việc làm phi chính thức vẫn phổ biến, ở mức 43%, ở Trung Á và Tây Á.</p>

Người có việc làm nhưng vẫn nghèo, chất lượng công việc kém và bất bình đẳng trong thị trường lao động dai dẳng vẫn là những mối quan ngại lớn.

(Theo Theo báo cáo Triển vọng Việc làm và Xã hội Thế giới: Xu hướng 2019 của Lao động Quốc tế ILO)

Bạn thấy đấy, vấn đề thất nghiệp là một sự kiện toàn cầu và tỷ thất nghiệp luôn ở mức cao. Trong khi đó người có việc vẫn có nguy cơ bị nghèo, công việc kém chất lượng và các bất công khác trong môi trường lao động. Emma không phải đang làm bạn sợ, đó chỉ là thực tế mà bạn phải tìm hiểu trong những lần đi tìm trường học, tìm công việc mà thôi. Thất nghiệp không chỉ là vấn đề của riêng bạn, nó còn ảnh hưởng rất nhiều nền kinh tế xã hội. Việc cạnh tranh để có được một việc làm tốt – không bao gồm việc làm lý tưởng, đúng đam mê - chiếm tỷ lệ nhỏ đến mức nào.

PAUL VÀ CÂU CHUYỆN THẤT NGHIỆP KHÔNG HỒI KẾT

Thất nghiệp là sự mở đầu của tất cả những thói hư tật xấu

Khuyết danh

Dù có đưa cho Paul, cậu em của cô bạn đồng nghiệp của tôi ngày xưa, bảng thống kê trên thì cậu ấy sẽ vứt nó vào sọt rác ngay. Hiện giờ, ai nói với cậu hai chữ “thất nghiệp”, cậu sẽ nổi cơn thịnh nộ lên. Trong khi đó, tất cả vấn đề rắc rối mà cậu đang gặp phải lại từ việc thất nghiệp mà ra!

Cuộc sống của Paul trong bảy năm qua có thể tóm tắt trong một dòng như sau: tốt nghiệp đại học - ở nhà - đi làm thất nghiệp - nợ nần và thói hư tật xấu. Tôi thật sự không hiểu nổi, một thanh niên với gương mặt sáng sủa

và lanh lợi như Paul tại sao lại biến cuộc sống của mình thành ra như thế. Hiện tại, cậu 30 tuổi, không nhà, không nghề nghiệp, không vợ con và dĩ nhiên không có tiền. Paul mà tôi biết trước đây có học lực khá tốt và là người có chí tiến thủ, chẳng ai ngờ cậu lại từ bỏ ước mơ của mình sớm như vậy. Tốt nghiệp ngành thiết kế xây dựng, Paul có nhiều cơ hội để phát huy năng lực của mình bởi vì thị trường rất ưa chuộng lĩnh vực này. Sau khi làm ở ba công ty liên tiếp trong hai năm, Paul chán nản và quyết định mang balo lên để thực hiện những chuyến đi đến các vùng đất xa xôi trong một năm (sao giống với anh bạn Edric của tôi thế nhỉ). Cậu đi Châu Âu, Châu Á, Châu Phi thỏa thích và không có bất kỳ kế hoạch nào, khi trở về Paul rơi vào tình trạng khủng hoảng tài chính: nợ ngân hàng 20.000 đô la, nợ cha mẹ 5.000 đô la, nợ cô bạn thân 2.000 đô la,... Toàn là nợ, nhưng cậu sẽ sớm thanh toán thôi, mai cậu sẽ đi tìm việc lại, cậu nghĩ vậy.

Thế nhưng ngày mai mà Paul nghĩ lại kéo dài tận sáu tháng, rồi thêm sáu tháng nữa, vậy là tròn một năm. Cậu có những công việc thiết kế tự do và nó giúp cậu xoay xở với các sinh hoạt phí nhưng nợ thì chưa trả được bao nhiêu. Các chủ nợ đã nhiều lần gào thét tên Paul để đòi tiền và mất hẳn niềm tin thanh toán nơi cậu. Cha mẹ thúc giục Paul mau đi tìm việc làm ổn định nhưng cậu nói rằng hiện tại chưa có nơi nào phù hợp, nơi thì lương quá thấp, nơi thì không đánh giá đúng năng lực của cậu, nơi thì lãnh đạo chuyên quyền,... Tóm lại, cậu không muốn đi làm! Cao trào xảy đến khi Paul bắt đầu đi sớm về khuya trong những cuộc vui chơi thâu đêm, cậu hút thuốc và uống rượu nhiều chưa từng thấy. Người ta suốt ngày thấy cậu không nằm trên giường trong nhà xem tivi thì thấy cậu mất biệt tăm với đám bạn bè lêu lổng. Paul, từ một người cầu tiến với cuộc đời, cậu đã trở thành kẻ kiêu ngạo, ngày càng nóng tính và không nghe lời khuyên can của ai cả.

Năm nay 30 tuổi, Paul không có gì trong tay mà lại có thêm nhiều tật xấu. Quan trọng hơn nữa, cậu trách cứ xã hội, trách những người xung quanh đã làm cuộc sống của cậu tồi tệ như thế, mà không nhìn lại bản thân mình, cậu có chăm chỉ làm việc không?!

Bạn có thể thấy hình ảnh những anh chàng như Paul ở khắp nơi. Những thanh niên tốt nghiệp phổ thông trung học, tốt nghiệp đại học không có được công việc chính thức hoặc là tự giam mình tại nhà thuê, quán cà phê để thời gian trôi qua vô ích. Đừng giết đ tuổi trẻ của mình vì lý do thất nghiệp. Hãy trân trọng tất cả công việc mà người khác giao cho bạn. Bạn đã may mắn đến thế nào khi còn được tìm việc và được nhận việc. Hãy cố gắng hoàn thành xuất sắc công việc, không chỉ là vì tương lai của bạn mà còn là trách nhiệm bạn đã cam kết thực hiện trong hợp đồng. Nhớ rằng, bạn có thể là ứng viên tiềm năng cho vị trí công việc mới, nhưng nếu giá trị bạn mang lại cho công ty quá nhỏ hoặc thái độ không tốt, thì họ sẽ sớm mời bạn đi thôi.

Lợi Ích Của Những Công Việc Đầu Tiên

Học được các kỹ năng làm việc quan trọng

Những công việc đầu tiên có tác động vô cùng lớn đến cách làm việc của bạn sau này. Dù đang phải làm ở một công việc ngược lại với đam mê của mình, bạn vẫn sẽ nhận được những lợi ích vô cùng lớn từ những công việc đầu tiên.

Kỹ năng cứng: Bạn được rèn luyện công việc chuyên môn và những kỹ năng quan trọng để hoàn thiện sản phẩm

Mỗi một công việc sẽ tạo ra một sản phẩm cụ thể, cho dù là sản phẩm vô hình hoặc sản phẩm hữu hình. Vậy chỉ cần tạo ra sản phẩm và khách

hàng sẽ kéo đến mua mà không cần bạn quảng bá chúng chẳng? Khi khách hàng ưng ý với sản phẩm nhưng còn muốn có thêm dịch vụ hậu mãi, thì bạn có chương trình nào dành cho họ hay không? Thực tế là, có hàng trăm công việc khác xoay quanh việc quảng bá sản phẩm và tăng doanh số bán hàng cần nhân viên thực hiện. Cho dù bạn chỉ phải chịu trách nhiệm với công việc chuyên môn nhưng nếu bạn chỉ biết về công việc chính mà không hiểu toàn bộ quy trình sản xuất, không biết cách phối hợp giữa các phòng ban thì bạn sẽ gặp nhiều trở ngại đấy.

Tất cả những kiến thức, những công việc bạn làm là một hoặc nhiều khâu trong quá trình sản xuất sản phẩm. Sẽ không có sản phẩm mới ra đời được nếu thiếu bất kỳ khâu hoạt động nào, thế nên các công việc đều quan trọng như nhau. Ví dụ, để cho ra đời một đôi giày lên kệ một cửa hàng, nhân viên thiết kế phải dựa vào ý tưởng ban đầu để cho ra đời mẫu mã đẹp mắt, kế toán lên kế hoạch mua nguyên vật liệu sản xuất trong từng tháng, nhân viên thu mua sẽ tìm kiếm nguồn hàng có chi phí thấp nhất nhưng chất lượng, còn nhân viên marketing phải xác định được đối tượng mục tiêu rõ ràng để viết những nội dung phù hợp,... Hơn thế nữa, tất cả còn phải phục vụ một ông chủ vô hình - Deadline. Chỉ cần một khâu hoàn thành chậm trễ sẽ dẫn đến cả dây chuyền bị đùn đẩy theo.

Với guồng công việc đó, bạn phải có cách thức làm việc nhanh chóng hơn, kể cả những công việc sáng tạo cần phải có thời gian lấy cảm hứng cũng phải đảm bảo tiến độ thực hiện. Nghĩ đủ cách để ghi nhớ, dùng mọi công cụ tiện ích để hỗ trợ công việc được thực hiện nhanh chóng, kể cả việc bạn phải chi ra một số tiền lớn để đầu tư vào những khóa học chất lượng hay mua những dữ liệu cần thiết cho sản phẩm mới mà công ty không chi trả. Nhìn những dòng người xếp hàng từ đêm hôm qua trước cửa hàng bán điện thoại Iphone bạn có cảm tưởng gì? Khách hàng sẵn sàng trả

giá cao và đặt chỗ trước để được sở hữu một sản phẩm độc đáo. Thì có lý do gì bạn khiến họ phải đợi chờ lâu? Nếu bạn cần thêm thời gian để nghĩ thêm những ý tưởng đột phá, thì tôi e rằng đối thủ của bạn nhận ra điều đó và chớp lấy cơ hội sớm hơn bạn rồi.

Kỹ năng mềm: Bạn có bản lĩnh bỏ qua những mâu thuẫn, giao tiếp khéo léo hơn với đồng nghiệp để được hỗ trợ tốt hơn

Giao tiếp là một phần của văn hóa công ty, nếu bạn đã từng làm ở một nơi có nhiều sự chỉ trích giữa các đồng nghiệp hoặc giữa nhân viên với lãnh đạo thì bạn sẽ biết “nhìn người” hơn, nhìn nhận tình huống tốt hơn và giao tiếp khéo léo hơn. Điều đó thậm chí còn quan trọng hơn cả kỹ năng chuyên môn trong công việc. Chẳng thể nào thành công nếu như lúc nào cũng có người tỏ ý không hài lòng và tìm mọi cách ngăn cản công việc của bạn, hay làm thế nào để người quản lý thấy được ưu điểm trong sáng kiến của nhân viên? Thay vì phải tập trung vào nghiên cứu, nhân viên lại phải dành thời gian chứng minh phương án của mình là đúng với tất cả mọi người. Việc bất đồng ý kiến có thể diễn ra thường xuyên hơn nếu như mọi người không đặt cái tôi của mình bên ngoài công việc. Sẽ có những nhân viên lựa chọn ra đi, còn những người ở lại sẽ tiếp tục làm việc với văn hóa cũ. Nếu may mắn thì bạn sẽ sớm tìm được một tập thể cùng nhau hành động vì mục tiêu chung, ngược lại bạn sẽ phải vất vả nhiều hơn.

Kỹ năng mà Emma nói ở đây chính là sự khéo léo trong cách giao tiếp giữa bạn với từng thành viên trong nhóm, với nhân viên của các phòng ban khác sao cho sự phối hợp diễn ra suôn sẻ nhất. Và thực tế, nếu bạn không phải người khéo léo hay biết cách ăn nói, bạn sẽ vô tình làm mất lòng nhiều người và đó có thể là rắc rối lớn nhất trong công việc của bạn đấy. Vì nếu không được người khác yêu mến và đánh giá cao, bạn sẽ không nhận được sự giúp đỡ nhanh chóng từ họ. Khi đi làm ở bất cứ đâu, bạn

thường sẽ được phổ biến về văn hóa và nội quy vào những ngày đầu, bạn sẽ phải làm quen với cách làm việc của từng người trước khi mong muốn tập trung vào công việc chuyên môn của mình. Đó là điều mà những người mới đi làm không thể hiểu được ngay lập tức. Và bạn thì có lợi thế đó!

Thế nên, sau vài năm đi làm, có lẽ bạn sẽ học được cách thỏa hiệp với những điều không như ý muốn. Bạn đi êm tĩnh hơn, biết lắng nghe hơn. Bạn không còn bị ảnh hưởng nhiều bởi những lỗi lầm nhỏ của người khác, không tức giận khi có ai phản bác ý kiến của bạn và làm việc kỹ lưỡng hơn để không tạo ra sơ hở bất cẩn (ví dụ như luôn ghi âm các cuộc trò chuyện quan trọng, luôn gửi email xác nhận với mọi công việc chẳng hạn),... Nếu bạn có thể bỏ qua những điều khó chịu thì hãy xem những công việc đầu tiên như một ngôi trường đại học, và bạn được lấy thêm tấm bằng tốt nghiệp. Mỗi công việc là mỗi chương trình đào tạo để bạn hoàn thiện mình hơn ở những công việc mới.

Quan trọng hơn, bạn sẽ nhận được những bài học “xương máu”

Khi bắt đầu đi làm thì bạn chỉ vừa mới bước vào đời thôi. Môi trường làm việc không hề màu hồng và chúng làm chúng ta có nhiều mối quan tâm hơn ngày xưa. Ai cũng cần kiếm tiền để nuôi sống bản thân, gia đình và lúc này chúng ta hiểu rõ được giá trị của một cá nhân đối với gia đình, với tập thể công ty và cộng đồng xã hội. Thế nhưng, thực tế chứng minh không có gì gọi là công việc ổn định, mà chỉ có năng lực thích nghi với hoàn cảnh mà thôi. Bạn biết mình phải trưởng thành hơn để đối mặt với những khó khăn phía trước. Đó là lúc bạn học được những bài học xương máu” trong cuộc đời.

Bạn đã thấy Edric mà tôi đã nói ở Chương 1 rồi đấy, cậu đã làm công việc chuyên viên tư vấn tài chính trong hai năm trước khi quyết định nghỉ việc và theo đuổi ngành nhiếp ảnh. Thật tế, Edric vẫn kiếm sống được với công việc này, chỉ là cậu đã kết thúc nó sớm mà thôi. Edric từng nói với tôi rằng, cậu không hối hận khi đã học và làm việc về tài chính. Nhờ có những năm học đó mà cậu có được nhiều kiến thức về tiền cũng như cách thế giới sử dụng nó, và ngược lại, tiền đã đi đâu khiến con người như thế nào, trong đó có cả cậu. Edric hiểu rằng nếu như mình không theo đuổi nghề nhiếp ảnh thì cậu vẫn sẽ cố gắng tìm kiếm niềm vui ở công việc hiện tại. Con đường sự nghiệp sẽ không hề bằng phẳng và cậu cần phải có những kỹ năng quan trọng để công việc được thực hiện dễ dàng hơn, chứ không phải chỉ nhờ vào chuyên môn chính, đặc biệt là khi làm việc với con người. Thế nên sau nhiều năm đi làm, cậu đã biết rõ bản thân mình hơn. Đó là:

Bạn biết mình chẳng là gì cả: Khi có một công việc thì bạn sẽ không nghĩ đến chuyện thất nghiệp. Bạn có thể cho rằng mình đã có kinh nghiệm làm việc dày dặn, có các kỹ năng tốt, thậm chí bạn nghĩ rằng công ty sẽ khó tìm được người thay thế bạn. Nhưng khi bạn bị đào thải hay tự xin nghỉ việc thì bạn sẽ biết mình không quan trọng đến thế. Tự đánh giá cao bản thân mà không hiểu về tình hình thị trường lao động biến động nhanh chóng có thể làm bạn tăng thái độ ngạo mạn và khiến bạn tiếp tục thất nghiệp nhiều lần nữa. Nếu cứ mãi than phiền vì người và sự việc bên ngoài, bạn sẽ không muốn nỗ lực hơn nữa. Bạn nên biết rằng bạn giỏi thì sẽ có nhiều người giỏi hơn, nếu bạn không đánh giá cao công việc của mình thì người khác sẽ trân trọng nó.

Bạn biết mình cần phải nâng cao năng lực của bản thân nhiều hơn nữa: Thị trường lao động ghi nhận những công việc mới ra đời và những công việc cũ không hiệu quả. Một người nhanh nhạy với thị trường sẽ biết khi

nào một lĩnh vực bị đào thải và nơi nào còn cần công việc chuyên môn của mình. Hoặc họ sẽ tìm mọi cách để đáp ứng với các yêu cầu mới của công việc, hoặc họ sẽ chuyển sang một lĩnh vực mới. Đó là chưa kể đến, theo dòng cạnh tranh nguồn nhân lực hiện tại, các công ty luôn ráo riết chào mời người giỏi về công ty với những phúc lợi hấp dẫn. Nếu hiện tại bạn không chịu nâng cao năng lực của bản thân để đáp ứng yêu cầu của công ty và thị trường mà vẫn cố chấp ở lại ranh giới của năng lực cũ, thì bạn sẽ sớm bị mất việc mà thôi.

Bạn biết rằng, công việc cũ cũng vô cùng thú vị dù đó không còn là niềm yêu thích của bạn nữa: Giống như chuyện tình cảm, công việc khi mất đi rồi thì ta mới bắt đầu luyện tiếc và nhận ra chúng có nhiều điều khá hay ho. Khi làm việc, bạn hay than vãn về công việc nhàm chán, lương thấp, lãnh đạo khó tính và hàng trăm việc làm bạn khó chịu khác. Nhưng khi lâm vào cảnh thất nghiệp dài hạn, bạn không còn quá quan tâm đến những điều đó nữa, mà bạn nhận ra rằng có một công việc để làm, để được gặp gỡ đồng nghiệp là việc vui vẻ, hạnh phúc thế nào. Còn bây giờ bạn phải loay hoay tìm việc mới và nằm dài ở phòng trọ không làm gì, bạn sẽ tiếc những ngày đã qua.

Bạn biết rằng, hiện tại bạn cần quan hệ “chất” hơn “lượng”: Sau nhiều năm đi làm, bạn sẽ có được danh sách những người bạn tốt, những người người bạn bình thường và những người cố vấn tốt. Bạn dần cảm thấy mình đã từng phải duy trì những mối quan hệ thật... nhạt. Bạn cảm thấy chúng không có nhiều giá trị đối với bạn nữa vì chúng không được nối kết với nhau bằng tình yêu thương. Dẫu biết rằng các mối quan hệ được xem là một nhân tố quan trọng trong việc phát triển sự nghiệp, nhưng khi gặp rắc rối nào đó thì những người sẵn lòng ở lại giúp đỡ bạn có thể không nhiều như bạn tưởng. Bạn sẽ biết được những người nào là bạn tốt và

những người nào mà bạn không cần phải thường xuyên liên lạc nữa. Bạn bỗng cảm thấy thật nhẹ nhàng khi không phải gồng mình duy trì những quan hệ không chân thật.

Bạn thấy đấy, những công việc đầu tiên bạn đã cho bạn một tài sản kinh nghiệm phong phú đến thế. Và những đi đầu đó đều cần phải trải nghiệm chứ không thể có được khi chỉ đọc sách hay nghe ai nói. Kể cả khi đang buồn bã về thời gian đã qua, bạn vẫn có được nhiều thứ quý giá trong đời. Đó là những người bạn tốt, kinh nghiệm sống và làm việc - những bài học mà trường đại học danh tiếng nhất cũng sẽ không dạy được cho bạn. Khi phải đối mặt với việc kiếm tiền, tất cả mới thật sự bước vào đời, va vấp và tự rút ra bài học cho mình. Từ những trải nghiệm đó, tôi tin là bạn sẽ làm việc tốt hơn rất nhiều ở công ty mới. Bạn sẽ có nhiều bạn tốt hơn, có cách để làm việc nhanh chóng hơn và đến gần với đam mê hơn.

Chọn Sai Ngành, Tuổi Trẻ Bỏ cả Tương Lai? Không Đâu!

Chọn sai ngành không phải là tin tốt đẹp, nhưng cũng không có nghĩa là ngõ cụt với bất kỳ ai. Nếu bạn đang gặp phải trường hợp đó, bạn cần phải tự suy nghĩ về vai trò của nó với chính cuộc sống của mình.

Nhiều bạn trẻ ngay sau khi tốt nghiệp đã bắt đầu thấy bối rối với tấm bằng trên tay. Các bạn bắt đầu cuộc chiến đầu tiên khi bước vào đường đời - tìm việc. Rồi bạn đi làm, những hào hứng ban đầu sẽ nhanh chóng thay thế bằng cảm giác lạc lõng. Công việc mơ ước không còn như mong muốn vì bạn đã tưởng tượng quá đẹp ở đích đến mà không hình dung được những chông gai trên con đường đó. Các bạn đi làm nhưng lại không hài lòng, thậm chí là ghét công việc của mình. Lúc này bạn chợt nghĩ rằng mình đã học nhầm ngành thì cũng muộn màng rồi. Hoặc bạn vẫn đi làm

một cách xuất sắc nhưng một nỗi hối tiếc cứ canh cánh trong lòng và nếu được chọn lại bạn sẽ theo đuổi niềm đam mê thật sự của mình. Dù vậy, bạn vẫn phải tiến về phía trước và hoàn toàn có thể học lại ngành nghề yêu thích của mình. Những người già mỗi năm vẫn có mặt tại phòng tuyển sinh đại học, thì không có lý gì bạn phải đợi tới tuổi đó mới quyết định theo đuổi ngành học mà mình đam mê.

Việc chọn làm sai nghề quả là vấn đề lớn với mỗi người và mỗi xã hội. Thật tốt nếu ai cũng hài lòng với công việc hiện tại của mình, ai cũng bùng bùng sức sống và cống hiến không mệt mỏi. Xã hội sẽ ra sao nếu các công dân của mình không hạnh phúc từ chính việc mình làm – đi đâu mình phải đối mặt hằng ngày, đi đâu làm họ có giá trị với cuộc đời. Thế nhưng tôi vẫn phải nói rằng, nếu chọn sai ngành, bạn không thể đổ lỗi đó là lý do làm chất xám của bạn không được sử dụng hết. Không thiếu những người giỏi nhiều lĩnh vực cùng một lúc, có lẽ nào họ đâu đam mê hết mọi việc? Trừ những lý do về tài chính và sức ép từ gia đình, bạn không thể nói rằng mình đã chọn sai nghề sau thời gian đắn đo lựa chọn, đăng ký thi tuyển và vượt qua nhiều đối thủ để có một tấm vé vào đại học. Thế nên hãy thành thật rằng bạn không hề ghét lĩnh vực mà mình đã chọn (trừ trường hợp bạn bị ép buộc) và hãy để sự tập trung và quyết tâm giúp cho chất xám của bạn hoạt động mạnh mẽ. Niềm đam mê thật sự sẽ lên tiếng và thúc đẩy bạn hành động - chọn lại nghề nghiệp, còn nếu không, hãy tập trung vào việc học, việc làm hiện tại của mình. Tuổi trẻ của bạn vẫn còn đây, bạn vẫn có cơ hội để làm nhiều đi đâu mình mong muốn.

Bảng thống kê thất nghiệp tại các châu lục ở đâu chương không phản ánh số liệu lao động làm trái ngành, chính các công ty và bản thân mỗi nhân sự sẽ đánh giá được họ có đang ở đúng vị trí hay không. Nếu như bạn vẫn hoàn thành tốt công việc hiện tại thì không quá đáng lo, nhưng những

ai vẫn mơ hồ với công việc của mình thì không sớm thì muộn bạn sẽ nằm trong danh sách thất nghiệp mà thôi. Việc làm không như ý muốn sẽ làm cảm hứng trong công việc hao mòn, kéo theo đó là chất lượng sống vệtinh thần (chứ không hẳn ở mặt vật chất của bạn giảm xuống không phanh.

Con đường đi đến thành công rất dài và không chỉ có duy nhất một con đường để đi đến đó. Trong số đó một sự hứng thú có thể làm xuất hiện một con đường và dẫn lối thành công cho bạn. Mỗi sở trường cũng đều có giá trị, bạn đừng xem thường chúng và tự ti vệtài năng của mình. Dù cho rằng mình đã chọn không đúng ngành, bạn cũng nên lạc quan vì bạn vẫn có những kỹ năng tốt và ứng dụng được trong công việc. Và rằng mỗi kiến thức cùng kỹ năng bạn có đều sẽ được sử dụng trong tương lai, không có thứ gì là bỏ đi khi bạn học ở một ngành nghề khác cả. Ví dụ như khi bạn theo học ngành công nghệ, bạn có kỹ năng quay phim và xử lý video tốt. Bỗng nhiên sau này bạn phát hiện mình thích làm một YouTuber du lịch, thì những đi đầu bạn đã được học cũng không hề vô ích. Bạn không thấy mối liên hệ giữa việc làm những video đẹp với một YouTuber du lịch nổi bật hay sao? Bạn đang có cơ sở tốt để trở thành người làm du lịch nổi tiếng trên nền tảng YouTube - những thước phim đẹp và độc đáo mà không phải người làm du lịch nào cũng được đào tạo bài bản. Thế nên, những người mới bắt đầu phải học cả cách dẫn chuyện hay, giới thiệu được những nét đặc sắc mới của cảnh quan và con người ở những vùng miền mà họ đến, thì họ còn cần phải biết làm video đẹp nữa. Về phần mình, bạn có lợi thế lớn khi làm được những đoạn phim đẹp mắt cho kênh YouTube riêng, bạn chỉ cần trau dồi thêm các kỹ năng khác mà thôi.

Học hay làm việc trái ngành không phải chuyện gì hiếm ở mỗi quốc gia trên thế giới. Hãy nhìn xung quanh đi, bạn chắc chắn không phải người đầu tiên lựa chọn chệch hướng với đam mê của mình. Điều này có thể làm bạn

gặp một số khó khăn nhất định khi học tập hay làm việc, nhưng xét ở những khía cạnh tích cực thì chúng chính là những thử thách trong cuộc sống mà khi vượt qua bạn sẽ trưởng thành hơn rất nhiều. Giống như nhiều người nói, đại học không phải là con đường duy nhất để đến với thành công, thì sự nghiệp cũng vậy. Không có khóa học đào tạo người thành công, cũng như không có máy cải tạo tính siêng năng cho người lười. Harvard, Yale, Cambridge hay Oxford không phải là điều kiện để Bill Gates, Mark Zuckerberg trở thành những tỷ phú hay bất kỳ một vĩ nhân nào. Chỉ số thông minh IQ cũng không quyết định thành công, mà tất cả phải được bắt nguồn từ niềm đam mê mạnh mẽ, phát triển bằng sự rèn luyện và vụt sáng khi mọi cơ hội đến.

Tuổi trẻ lại không thể thiếu những sai lầm, không có sai lầm thì không phải tuổi trẻ thế nên việc chọn sai nghề cũng chỉ ghi lại một phần tuổi trẻ của bạn mà thôi!

Lợi ích của những công việc bạn đã từng làm, đó là cơ sở để bạn làm việc tốt hơn ở những công việc kế tiếp. Bạn sẽ tránh được những sai sót cơ bản nhất để tập trung làm việc hơn, tất nhiên sẽ có kết quả tốt hơn. Khi còn ngồi suy nghĩ về đam mê, bạn sẽ không đánh giá được ý nghĩa chiến lược của những công việc đó, hoặc những mảng kỹ năng mà bạn cho là nhỏ lẻ, cho đến khi chúng là điều kiện tiên quyết để sản phẩm của bạn khác biệt so với những người khác. Bạn biết mình có công việc tốt, có mức lương nhiều người mơ ước, bạn khéo léo, lại xinh đẹp,... nhưng có rất nhiều người như bạn. Bạn chợt nhận ra rằng, tất cả chúng đều không còn ý nghĩa gì nữa khi bạn chỉ là một cá nhân trong một cộng đồng lớn đang phải nỗ lực phát triển và chống chọi với những khó khăn từ chính con người, với tác động thiên nhiên như dịch bệnh thiên tai... Vì vậy, thất nghiệp có thể là vấn đề lớn, chọn nghề sai cũng khá khó khăn, nhưng quan trọng là sau

những bấp bênh đó bạn vẫn tìm được động lực trong cuộc sống, bạn vẫn kiên định và sẵn sàng đương đầu với những khó khăn còn to lớn hơn hiện tại

Tuổi trẻ của bạn vẫn còn dài lắm, nếu bạn vẫn ở độ 20, 30 hay 40 tuổi, bạn vẫn còn thời gian để bắt đầu lại ngành nghề mới de dàng hơn những người đang ở độ tuổi 50 hay 60. Thanh xuân được ví như đi đầu đẹp nhất của đời người. Nhưng thanh xuân, hay tuổi trẻ lại không thể thiếu những sai lầm, không có sai lầm thì không phải tuổi trẻ. Vậy học sai ngành đâu có quá to tát để gọi là thất bại Có lẽ xã hội đã có quá nhiều tiêu chuẩn về cuộc sống cho một đời người. Một người thành công là thế nào? Nhiều tiền, thành công trong sự nghiệp, được mọi người kính trọng, gia đình ấm êm hạnh phúc. Nhưng theo tiêu chuẩn đó thì sẽ có bao nhiêu người thành công? Nào ai biết được các biến cố sẽ xảy ra cho cuộc đời mình thậm chí ai dám chắc rằng mình còn có thể sống được đến ngày mai, thế sao không tập trung làm việc ở hiện tại. Đến một lúc nào đó, bạn sẽ thấy rằng, thanh xuân của bạn có học sai ngành cũng chẳng là gì so với sức khỏe, gia đình hạnh phúc và nỗ lực hướng đến những đi đầu tốt hơn trong hiện tại và tương lai cả.

Các Dấu Hiệu Cho Thấy Bạn Không Hợp Với Công Việc Hiện Tại

Bà Shawnice Meador – Giám đốc Nhân sự và phát triển kỹ năng lãnh đạo của chương trình MBA Online thuộc trường Đại học North Carolina, bà đã liệt kê ra tám dấu hiệu cho thấy bạn đang chọn nhầm nghề, ở nhầm chỗ. Đó là các dấu hiệu như sau:

1. Bạn đã chán nghe về tầm nhìn, sứ mệnh mà công ty vẫn nói, cũng như bạn không còn tin vào những hứa hẹn mà ban lãnh đạo sẽ mang lại cho nhân viên hay cộng đồng. 2. Bạn cảm thấy công ty chỉ yêu cầu bạn xử lý công việc ở mức vừa phải, làm bạn mất dần năng lực cầu tiến, hay rèn luyện thêm năng lực ở mức cao hơn. Đồng nghĩa với việc bạn không học hỏi được gì mới cho bản thân trong suốt thời gian dài.

3. Bạn không còn thấy được ý nghĩa của công việc mình đang làm, nó không còn khiến cho bạn hứng thú như lúc ban đầu. 4. Bạn không còn thấy hãnh diện khi được sếp khen ngợi nhờ đạt thành quả nào đó, vì bạn cảm thấy thành quả này không có gì đáng khen ngợi hay bạn cảm thấy sếp chỉ khen lấy lệ. 5. Bạn thấy công ty hiện tại thật sự không cho bạn cơ hội để thăng tiến hay phát triển sự nghiệp.

6. Khi có ai hỏi về công việc hiện tại của mình, bạn thường không hài lòng, bạn chỉ thấy bức tranh u ám ở hiện tại và tương lai.

7. Bạn cảm thấy cấp trên của mình không đáng được tôn trọng nữa.

8. Bạn chỉ cảm thấy mệt mỏi khi được giao nhiệm vụ mới, kể cả khi nó là một nhiệm vụ dễ dàng. Bạn chỉ làm cho có mà thôi

Niềm đam mê của bạn cần được nuôi dưỡng mỗi ngày ở bên trong bạn và cũng cần có môi trường để hun đúc, phát triển. Thế nhưng tám dấu hiệu bên trên lại cho thấy đi ngược lại, rằng môi trường - cụ thể là công ty hiện tại của bạn- đã không còn thuận lợi cho niềm đam mê phát triển nữa. Những vấn đề xuất phát từ ban lãnh đạo, chiến lược hoạt động, văn hóa của công ty làm giảm sự yêu thích, động lực làm việc của nhân viên vẫn là vấn đề chưa được giải quyết trọn vẹn ở môi trường làm việc. Nếu bạn lơ đi những biểu hiện đó trong tâm trí của mình và kéo dài tình trạng đó, bản thân bạn không những làm việc kém năng suất, niềm say mê bị hao mòn mà còn làm mất thời gian quý báu của cả hai bên.

Bên cạnh những biểu hiện về tâm lý, những biểu hiện về thể chất cũng sẽ nhắc nhở cho bạn biết nhiều điều về mối quan hệ giữa bạn và công việc. Tôi nhớ, Suze Orman, Phù thủy tài chính đã đưa ra một phương pháp giúp bạn biết được thời điểm thích hợp để rời bỏ công việc hiện tại, đó là: Nghe theo tiếng mách bảo của “dạ dày”. Bà nói rằng, hãy xem xét tình trạng dạ dày của bạn vào khoảng lúc sáu giờ chiều Chủ Nhật. Nếu dạ dày thắt chặt và làm bạn buồn nôn thì đó là biểu hiện của việc bạn cảm thấy căng thẳng khi đi làm vào tuần mới. Kiến thức y học hiện nay đã chứng minh rằng ngoài các lý do ăn uống, mất ngủ thì lo lắng, căng thẳng (stress) cũng là nguyên nhân gây nên bệnh đau dạ dày. Khi stress thường xuyên, dịch vị dạ dày sẽ tăng tiết axit clohydric gây tổn thương niêm mạc. Tổn thương dạ dày không phải là điều tốt cho sức khỏe của chúng ta, nếu bạn đang có triệu chứng này kéo dài thì hãy xem xét lại tình trạng ăn uống, sinh hoạt và cả trạng thái tinh thần của mình.

Emma nghĩ chín dấu hiệu trên là cảnh báo nóng dành cho những bạn đang dần mất đi cảm hứng làm việc của mình, càng sớm nhận diện rõ bạn càng biết công việc hiện tại có thích hợp với mình không. Tuy nhiên, những dấu hiệu này chỉ dành cho bạn, chứ không dành cho công ty của bạn. Việc mất dần động lực làm việc xuất phát từ nhiều nguyên nhân, bạn cũng không thể chỉ đứng phương diện của mình để đánh giá thấp công ty. Không loại trừ khả năng những cảm nhận của bạn có thể chỉ do cảm xúc nhất thời hoặc chỉ là lời biện hộ của những người không hoàn thành tốt công việc. Thế nên dù nhận thấy các dấu hiệu này là những gì đang diễn ra nơi bạn thì bạn cũng đừng nên vội vàng ra quyết định quan trọng để tránh sai lầm không đáng có. Hãy để cho phía còn lại được phản biện về phía mình – công ty của bạn – để họ có cơ hội nhận xét về mình và cả bạn nữa.

Một lời khuyên hữu ích cho bạn lúc này chính là hãy đi gặp người sếp của mình hay những đồng nghiệp mà bạn tin tưởng trong công ty, trao đổi thẳng thắn với họ về điều bạn đang cảm thấy, bạn mong ước điều gì với công việc và niềm đam mê hiện tại của bạn. Một người sếp hay đồng nghiệp tâm lý sẽ giúp bạn tháo gỡ được những nút thắt quan trọng và biết đâu bạn sẽ có lại động lực làm việc. Bạn sẽ biết được, trong khi bạn ngời than vãn vì công việc không còn hứng thú, thì công ty và những người làm việc chăm chỉ khác đang phải kiếm thêm tiền về cho công ty và trả lương cho bạn hằng tháng - người đang không còn động lực làm việc. Vì vậy, đôi khi điều khiến bạn cảm thấy không vui vẻ có thể không xuất phát từ công ty, mà chính những trách nhiệm mà ban lãnh đạo giao cho bạn, hay thậm chí, từ ác cảm của bạn với một số yếu tố: tôi ghét đồng nghiệp đó, ghét ông sếp hay phàn nàn, bực bội vì công ty không chi hoa hồng dù tôi đã làm việc hết công suất (có thật không?),... Mà nếu bạn bình tĩnh suy xét lại, hẳn là bạn không chọn phương án nghỉ việc nữa.

Trường hợp sau cuộc trao đổi với sếp, bạn vẫn không thấy được điều mình mong muốn, thì có lẽ đã đến lúc bạn nên lên kế hoạch quan trọng cho mình sắp tới: nghỉ việc. Nhưng dù là thế, bạn cũng không thể nghỉ việc ngay lập tức. Bạn còn nhớ cô bạn Yan của Emma chứ. Tuy Yan đã đổi việc, nhưng Yan đã lên kế hoạch tìm việc mới từ trước nhiều tháng. Hãy nghĩ xem, nếu bạn đang là nhân viên dự án gấp hoặc ở thời điểm cuối năm bận rộn và khó tuyển dụng, thì đơn xin thôi việc của bạn sẽ chỉ nhận về những chỉ trích. Nghỉ việc là một nghệ thuật, nghệ thuật ra đi mà cả sếp và các đồng nghiệp đều vẫn yêu quý và đánh giá cao về bạn.

Trước Ngưỡng cửa Chọn Lại Nghề

Đến phần này, Emma hy vọng bạn đã cảm thấy thoải mái hơn và không quá buồn phiền về việc nhận ra mình đã chọn nhầm nghề để học, để làm. Nhưng vẫn còn đam mê và nhiệt huyết thì bạn vẫn còn cơ hội để thực hiện chúng, Emma vô cùng ủng hộ khi bạn quyết định nghe theo đam mê của mình mách bảo.

“Tôi biết chắc chắn mình ở nhầm chỗ, tôi sẽ xin nghỉ việc ngay lập tức!”. Không bạn ơi, bình tĩnh nào!

Lời khuyên của Yan có lẽ sẽ phù hợp với bạn lúc này đây: Hãy tưởng tượng lúc này đây bạn phát hiện ra mình đang chọn nhầm nghề, giống như bạn đang lái xe nhầm vào làn đường vậy (thay vì chạy ở làn đường quy định xe chạy dưới tốc độ 50km/h thì bạn lại chạy trên làn đường quy định tốc độ trên 50km/h), bạn sẽ làm gì? Quay đầu lại ngay lập tức ư? Không phải một ý tưởng hay đâu! Vậy thì tiến trình tốt cho bạn chính là chạy thêm một đoạn ngắn nữa, khi đến ngã có thể rẽ thì mở tín hiệu xin đường và quay con đường mới mà bạn muốn chạy. Một cách từ từ, đừng quay đầu ngay tức khắc, nếu không bạn sẽ gặp rắc rối to đấy. Thật ra, bạn cũng có thể thực hiện cuộc gọi khẩn cấp để nhờ hỗ trợ! Và bạn nhận ra vì sao chúng ta cần có những người bạn, những người từng trải rồi chứ! Bạn hoàn toàn có thể nhờ hỗ trợ trong những trường hợp khó khăn như thế này. Khi quyết định nghỉ việc, hãy nhớ có một sự chia sẻ nào đó trước khi thực hiện. lại

Cuộc sống là kết quả của những quyết định lớn và nhỏ mà chúng ta đưa ra trong các mối quan hệ với đời sống, từ sự nghiệp, hôn nhân, gia đình, bạn bè hay nuôi dạy con cái. Sẽ có những quyết định khó khăn và bạn cảm thấy lo ngại về những điều chưa chắc chắn. Chúng ta chỉ còn cách suy xét kỹ lưỡng, nhờ các cố vấn chuyên môn, xem xét lại nguồn tài chính và sự ủng hộ của mọi người. Cuối cùng quyết định hành động và chấp nhận

các rủi ro có thể xảy đến. Trong đó việc chọn lại nghề nghiệp được xem là một quyết định vô cùng lớn không chỉ đối với sự nghiệp mà còn cả cuộc sống hạnh phúc của bạn. Bởi lẽ, dù là một nhân viên tại công ty hay là ông chủ doanh nghiệp thì bạn sẽ phải sống với công việc đến tận hai phần ba cuộc đời, hoặc thậm chí là hết cuộc đời. Làm việc vì mưu sinh có thể kết thúc sớm khi bạn đã đủ tiền để đảm bảo tài chính suốt đời và nghỉ hưu sớm. Nhưng làm việc vì đam mê thì trải dài đến hết cuộc đời mỗi người, không ai muốn từ bỏ niềm hạnh phúc mà nguồn cảm hứng lớn lao đó mang đến cả.

Khi đã nhận ra những biểu hiện của việc không làm đúng công việc đam mê, bạn nên dành thời gian để phân tích và suy nghĩ mọi việc toàn diện hơn. Những gợi ý bên dưới là những việc bạn nên làm trước khi quyết định thực hiện một sự việc lớn trong đời mình - CHỌN LẠI NGHỀ.

Tìm hiểu lại chính mình

Một lần nữa, chúng ta cần phân tích lại bản thân để hiểu rằng bạn đã đi đến đâu trên hành trình chinh phục đam mê. Nhưng dù thế nào, để chinh phục đam mê bạn cần phải có năng lực tốt và trở thành chuyên gia trong lĩnh vực của mình trước. Bạn cần hiểu bạn đang gặp vấn đề gì khi học hoặc khi làm việc, bạn đang sáng suốt đánh giá mọi việc hay bạn có đang trốn tránh đi đâu gì không? Hãy thành thật xem xét các khía cạnh sau để hiểu rõ về năng lực thật sự của bạn: Bạn đã giỏi các kỹ năng chuyên môn hơn những yêu cầu từ công ty; Bạn thường xuyên đề xuất các phương án khả thi nhưng không được công ty sử dụng; Bạn cảm thấy bạn xứng đáng được thăng chức nhưng lại không được trọng dụng,... Nếu đúng là như vậy thì có thể nơi làm việc hiện tại không còn phù hợp với bạn nữa, bạn cần tìm một

công việc mới. Nhưng cũng không loại trừ trường hợp bạn đang bị ngộ nhận về khả năng thật sự của mình. Vì vậy trước khi quyết định nghỉ việc, bạn nên phân tích lại một chút về các kỹ năng của mình để xem bạn đã là chuyên gia của vị trí này chưa nhé.

Nghiên cứu thị trường: Giống như khi đi tìm trường và tìm công việc hiện tại, bạn cần biết thị trường đang có yêu cầu gì ở ứng viên. Tìm trên các trang website việc làm và đọc yêu cầu công việc thật kỹ với vị trí công việc hiện tại của mình.

Liệt kê và so sánh kinh nghiệm: Liệt kê các yêu cầu về kỹ năng cần thiết và KPI công việc nếu có. Xem xét từng yêu cầu và đánh giá những kinh nghiệm mà bạn đáp ứng được. Kèm theo đó là trách nhiệm bạn cần đảm bảo với công việc.

Đánh giá: Sau khi đã liệt kê và so sánh xong, bạn tổng hợp số lượng công việc mà bạn thực hiện được là bao nhiêu. Trong đó, có bao nhiêu việc thành công và bao nhiêu lần thất bại. Nguyên nhân của từng trường hợp đó thế nào, bạn hoàn thành một mình hay nhờ người khác giúp đỡ, bạn tự nỗ lực hay gặp vận may vào phút cuối,... Bạn tin chắc là mình giỏi ở bao nhiêu hạng mục công việc và luôn hoàn thành tốt?

Đồng thời, bạn hãy dành thời gian để nghiên cứu cả ưu và nhược điểm giữa hai trường hợp: chọn nghề nghiệp, công ty mới hay tiếp tục làm việc hiện tại. Hãy phân tích xem việc chuyển ngành hay chuyển nghề có ảnh hưởng gì đến bạn trong một đến năm năm tới, kể cả tài chính và các mối quan hệ, chất lượng sống. Ví dụ nếu bạn không thích công việc hiện tại và muốn chọn công việc khác, thì bạn có thể gặp nhiều khó khăn vì phải bắt đầu lại từ đầu một lĩnh vực mới. Tuy nhiên sau năm năm, nếu cố gắng thì bạn sẽ trở thành chuyên gia trong lĩnh vực mà bạn yêu thích và muốn gắn bó dài lâu.

Thành thật chấm điểm cho mình: Các bước phân tích đã cho bạn thấy được bức tranh tổng quát cho năng lực của mình, cũng như tính khả thi khi quyết định chuyển sang công việc mới, bây giờ hãy thành thật chấm điểm cho mình. Nếu bạn có khả năng tự hoàn thành hầu hết công việc thì đúng là tin mừng, bạn là một người có chuyên môn tốt trong lĩnh vực này dù ở công ty hiện tại hay ở công ty khác. Còn nếu không, bạn cần bớt than vãn và tiếp tục học hỏi thêm từ những người tài giỏi hơn. Hãy nhờ ít nhất năm đồng nghiệp đáng tin cậy của bạn để họ cho lời khuyên về cách cải thiện năng lực và cách tăng hiệu suất công việc.

Nhận thấy mình đang còn cần trau dồi năng lực làm việc là một điểu rất đáng được khuyến khích. Emma rất vui vì bạn đã thành thật với bản thân mình, không đổ lỗi và không bỏ cuộc dễ dàng. Hãy tiếp tục thực hành và tìm cách để làm mọi thứ nhanh hơn, hiệu quả hơn thì chẳng bao lâu nữa bạn sẽ trở thành chuyên gia ở lĩnh vực hiện tại. Từ đây, tập trung làm việc có kế hoạch bạn sẽ đạt được thành công về cả tiền bạc và danh tiếng.

Một trường hợp khác nữa, sẽ có những bạn chưa giỏi chuyên môn ở lĩnh vực hiện tại nhưng bạn cảm thấy mình không phù hợp với công việc này nữa, và bạn muốn tìm kiếm niềm đam mê thật sự của mình. Vậy thì xin mời bạn xem lại phần tìm các mảnh ghép của niềm đam mê của Chương 2 nhé. Trong thời gian đó, hãy tiếp tục làm việc tích cực, đừng để cho những cảm xúc tiêu cực làm ảnh hưởng đến cuộc sống thường nhật của bạn.

Nhờ sự tư vấn

Tìm việc hay nghỉ việc đều là những vấn đề quan trọng có thể tác động lớn đến sự nghiệp của bạn. Thế nên khi đã nghiêm túc nghĩ đến việc chuyển nghề, bạn đừng quên nhờ sự tư vấn của các cố vấn thân thiết của

bạn. Tự chấm điểm cho bản thân chỉ phản ánh góc nhìn của bạn, còn với các cố vấn, trong trường hợp này, họ sẽ cho bạn những lời nhận xét từ góc độ của một nhà tuyển dụng, để xem xét ứng viên tương lai – là bạn- đã có đủ năng lực, thái độ tốt cho một công việc mới, một công ty mới tốt hơn không. Những cố vấn có thể quen biết và hiểu được một phần tính cách cùng con người của bạn, họ sẽ giúp bạn nhìn nhận lại vấn đề mà mình đang gặp phải xuất phát từ cảm tính hay đúng bản chất sự việc. Họ cũng có thể yêu cầu bạn tự đánh giá năng lực, thái độ của bản thân trước khi đưa ra ý kiến của mình. Đừng tự phụ vì những lời nhận xét tốt, cũng đừng e ngại với những khuyết điểm của bạn.

Ý kiến khách quan từ những người đồng nghiệp, bạn bè thân thiết, người mà bạn ngưỡng mộ và tin tưởng sẽ vô cùng cần thiết cho bạn trong giai đoạn này. Hãy liên hệ với ít nhất hai người bằng cách gặp trực tiếp, gửi email hay tham khảo các bài chia sẻ về chủ đề này của họ trên các phương tiện thông tin đại chúng.

Cho bản thân thời hạn và đưa ra quyết định

Khi đã phân tích hết mọi tình huống có thể xảy đến thì đã đến lúc bạn đưa ra quyết định. Kết quả cuối cùng có thể là bạn còn cần trau dồi thêm để trở thành chuyên gia cho lĩnh vực này, hoặc bạn thật sự không phù hợp với nghề này và muốn theo đuổi ngành nghề khác. Điều đó thật không dễ dàng nhưng đừng mắc kẹt quá lâu với việc này. Bạn nên xác định thời gian cụ thể để đưa ra quyết định của mình, như ngày 15 tháng này hay ngày 30 tháng tới. Bởi vì nếu bạn không cho mình thời hạn thì điều đó có thể sẽ không bao giờ được quyết định. Với sự kiện quan trọng như nghỉ việc, sau khi ra thời hạn cuối, bạn cần ổn định cảm xúc để không bị chúng chi phối

suy nghĩ. Và đến ngày cuối cùng, bạn đưa ra quyết định rồi đi ngủ trọn một đêm. Và sáng hôm sau, khi mới thức dậy, bạn chú ý đến cảm nhận của mình về quyết định đó. Đây là lúc bạn thấy mình chân thật nhất.

Cuối cùng, quyết định và tiến hành hành động thôi!

Nghệ Thuật Nghỉ Việc

Nghệ thuật nghỉ việc là một cụm từ phổ biến trong thị trường lao động. Nghệ thuật nghỉ việc có ảnh hưởng lớn đến quá trình xin việc mới của bạn. Không thể chỉ dựa vào hồ sơ đẹp với những kỹ năng nổi bật là đủ đảm bảo cho bạn có được công việc mới tốt hơn. Bởi vì chỉ cần một chút sơ suất, lá đơn xin nghỉ việc có thể mang đến muôn ngàn rắc rối mà bạn không thể lường trước được. Thế nên trước khi quyết định nghỉ việc, hãy cân nhắc kỹ các yếu tố liên quan đến công việc, thời điểm cùng các mối quan hệ ở công ty hiện tại.

Bước 1: Lên kế hoạch nghỉ việc

Kế hoạch nghỉ việc phải bao gồm tiến trình nghỉ việc và quá trình tìm việc mới trong thời gian tới của bạn. Bước đầu, bạn cần giải đáp được các việc sau trước khi xin nghỉ việc:

Ngày nghỉ việc chính xác là ngày nào?

Thời gian nào bạn chắc chắn có việc mới .

? Dự định xin việc gì, ở đâu, mức lương thế nào?...

Số tiền tối thiểu bạn phải có để đảm bảo cuộc sống trong thời gian đi xin việc?

Nếu không có việc mới trong thời gian dự định thì cần có những phương án nào để không cạn kiệt nguồn tài chính? .

Nếu bạn bất ngờ về những gạch đầu dòng trên thì đi đâu đó chứng tỏ bạn chưa có kế hoạch nghỉ việc tốt. Bạn đã có khoản tiền để chi trả cho việc sinh hoạt trong một tháng, hai tháng, hay sáu tháng thất nghiệp chưa? Công việc mới bạn muốn làm là gì, ở đâu và bạn đã chuẩn bị gì để tạo ấn tượng với nhà tuyển dụng? Việc tính toán chi phí cuộc sống trong thời gian thất nghiệp và đấu tranh với hàng ngàn ứng viên để có công việc mơ ước buộc bạn phải tính toán thật kỹ trước khi nộp đơn nghỉ việc. Hãy chuẩn bị mọi thứ trước khi nghỉ việc, chứ đừng làm đi đâu ngược lại để rơi vào tình huống như anh bạn đáng mến của tôi đã làm trong suốt một năm tìm việc rông rã của cậu ấy.

Alex, đã xin nghỉ việc ở công ty cũ vào một năm trước, và hiện đó vẫn là công ty gần nhất của Alex vì cậu vẫn chưa có công việc mới chính thức. Alex không ngờ là mình lại thất nghiệp lâu đến như vậy dù cậu đã đi phỏng vấn hơn mười công ty nhưng không nơi nào hợp với cậu cả. Bản CV của Alex thật sự không tệ và tôi biết cậu cũng là một người nghiêm túc với công việc thì thật khó hiểu vì không có công ty nào chào đón cậu. Nhưng khi hỏi chi tiết hơn, Alex nói một năm trước khi cậu nhanh chóng quyết định nghỉ việc mà không có dự định nào tiếp theo cả, cậu chỉ xác định rằng mình sẽ không khó khăn khi tìm kiếm công việc tương tự vị trí cũ và không lo lắng nhiều vì cậu có chuyên môn tốt. Trong hai tháng đầu Alex cho phép mình thông thả tìm việc vì dù sao cậu cũng đã làm việc liên tục trong suốt năm năm liền, Alex cũng muốn có thời gian để nghỉ ngơi trước khi vào guồng quay công việc mới. Tôi mới hỏi rằng:

“Alex, sao cậu nghỉ việc ở công ty cũ vậy?”

“Công ty cũ có quá nhiều vấn đề quá Emma à, mình không thể phát huy được hết sở trường và được đánh giá đúng năng lực. Ở đó những người bỏ dờ sếp luôn được đánh giá cao hơn trong khi nhân viên chúng mình phải làm việc cực nhọc thế nào mà còn bị chiếm lấy thành tích. Bạn hiểu kiểu công ty đó mà phải không Emma?”

“Mình có thể hiểu. Vậy Alex, cậu có dự tính gì cho công việc mới khi quyết định nghỉ việc không?”

“Ôi, Emma thân yêu, những công ty mình muốn làm thì hiện tại chưa có đợt tuyển dụng, mình định làm trước ở một công ty nào đó có cùng chuyên ngành của mình rồi chờ đợt tuyển của họ sau. Tuy nhiên, nếu công ty mới làm việc ổn thì mình cũng có thể làm lâu dài luôn.”

“Cậu không có mối quan hệ hữu ích nào để giới thiệu công việc cho mình sao?”

“Có. Họ giới thiệu cho mình ba trong số mười công việc mà mình đã đi ứng tuyển. Mình vẫn đang tiếp tục nhờ họ và giờ chỉ còn cách chờ đợi thêm mà thôi.”

“Ôi trời ơi Alex, cậu đã thất nghiệp một năm rồi mà vẫn còn ng ấ tính như vậy sao!!!”

Đó thật sự không phải ý tưởng hay đâu Alex thân mến. Và kết quả là, Alex không thể thích ứng được một công ty nào cả còn công ty cậu muốn làm thì cả năm không tuyển vị trí đó! Hiện tại số nợ thẻ tín dụng của Alex đã lên đến hàng ngàn đô la rồi, thu nhập từ công việc làm thêm của cậu so với chi phí sử dụng mỗi tháng thì không thấm vào đâu, mà tiền tiết kiệm cũng đang vơi dần. Đáng lẽ ra một người có nhiều mối quan hệ và kinh nghiệm tốt như Alex phải hiểu được nhu cầu lao động của thị trường ra sao và cậu phải có được lời mời làm việc từ trước rồi. Đi đâu tệ hơn nữa là cậu còn chưa biết mình sẽ kéo dài tình trạng này bao lâu.

Nhiều người có thể nghĩ rằng, chỉ khi kết thúc xong công việc cũ mới là thời gian thích hợp cho việc tìm kiếm công việc mới. Bạn muốn hoàn thành cho xong những công việc cuối cùng và không muốn để đi đâu gì ảnh hưởng đến giai đoạn bàn giao này, kể cả tìm công việc mới. Điều đó thể hiện sự chuyên nghiệp trong công việc và sự tôn trọng với công ty cũ, bạn sẽ tìm việc sau khi đã nghỉ việc. Tôi cũng cho rằng sẽ tốt hơn nếu bạn làm như vậy nhưng thực tế không ai nói bạn thiếu chuyên nghiệp với công ty cũ khi đi tìm công việc mới trong những ngày cuối cùng, nếu như bạn không nói. Và cũng không có gì đáng ngại nếu bạn có một khoảng thời gian nghỉ ngơi sau nhiều năm đi làm không ngừng nghỉ, nhưng đó là khi bạn có nguồn tài chính tốt hoặc ít ra bạn phải có quỹ dự phòng trong sáu tháng trở lên. Thêm nữa, hãy nghĩ đến lý do bạn nghỉ việc, chẳng phải là vì vị trí công việc cũ không phù hợp và bạn muốn tìm kiếm một công việc mới thú vị hơn hay sao. Thế thì đi đâu gì ngăn cản bạn sớm tìm kiếm công việc mới để thể hiện niềm đam mê và phát triển sự nghiệp? Tôi hiểu là bạn có quyền được tận hưởng cuộc sống sau một thời gian dài làm việc, nhưng phải nghiêm túc mà nói rằng, thời gian nghỉ ngơi đó phải nằm trong bộ kế hoạch nghỉ việc và xin việc mới của bạn. Nếu bạn chần chừ, tôi sẽ có lý do để nghĩ rằng bạn đang mất phương hướng trong sự nghiệp hoặc bạn là người không có kế hoạch cho sự kiện quan trọng này.

Nhìn thấy Alex đã lãng phí thời gian và tiền bạc của mình trong một năm qua, tôi thật sự hy vọng bạn không rơi vào hoàn cảnh tương tự. Trừ phi bạn có rất nhiều tiền để không bị áp lực về tài chính trong thời gian dài và có nhiều lời chào mời làm việc hấp dẫn, thì bạn cần lên kế hoạch tốt cho đi đâu này, bắt đầu bằng những gợi ý mà tôi đã liệt kê ở bên trên. Đừng làm mất thêm thời gian tuổi trẻ của mình chỉ vì bạn kéo dài thời gian tìm việc. Một khi đam mê đã vẫy gọi, bạn luôn thôi thúc mình phải hành động

ngay và tranh thủ từng giây từng phút quý báu, chứ không nên nhàn nhã và để cho thời gian trôi qua vô ích đâu.

Bước 2: Nghệ thuật chọn thời điểm xin nghỉ việc

Lập kế hoạch nghỉ việc cụ thể từ thời gian, tài chính đến việc tìm kiếm công việc mới, bước tiếp theo bạn cần làm không phải là vội đưa đơn cho sếp ký duyệt, mà bạn cần cân nhắc những yếu tố khác trong công việc để việc ra đi được thuận lợi hơn.

Nếu bạn là nhân viên của một dự án gấp và đang trong tiến trình triển khai thì nên xem xét thời gian hoàn thành dự án. Hãy nghĩ đến những đồng đội hiện tại sẽ ra sao nếu bạn đột ngột rút lui. Họ sẽ phải gánh vác hết công việc mà bạn để lại và chịu trách nhiệm với toàn bộ dự án. Nghỉ việc lúc này chắc chắn bạn sẽ nhận được những oán thán không chỉ từ đồng nghiệp mà còn cả ban lãnh đạo nữa. Trường hợp dự án mà bạn tham gia trải dài quá lâu và không khẩn cấp, hay công việc đang trong mùa thấp điểm thì đây là thời điểm để bạn dễ xin nghỉ việc hơn. Lúc này bạn không có nhiều việc để làm và ban lãnh đạo sẽ không mất thiện cảm với bạn khi ký duyệt vào lá đơn nghỉ việc. Đồng nghĩa với việc bạn sẽ nhận được nhiều lời nhận xét tốt trong thời gian tới khi công ty mới gọi điện tham vấn những đồng nghiệp cũ của bạn. Ngoài ra với một số công ty có “luật”, hệ nhân sự nào gửi đơn nghỉ việc là họ sẽ duyệt ngay lập tức, và nhân sự sẽ phải rời nơi làm việc ngay trong ngày mà không cần bàn giao nhiều. Nếu bạn làm ở công ty như thế, trước đó hãy lưu lại tất cả tài liệu cá nhân cần thiết về máy tính cá nhân, xóa các dữ liệu riêng tư không cần thiết, và hãy đặc biệt chú ý đến quy định về thời gian được thanh toán tiền lương còn lại trong vài tuần tới.

Hãy chắc rằng bạn tuân thủ đúng luật lao động. Thời gian kết thúc công việc, đó là ngày bạn không còn chịu trách nhiệm pháp lý với bất cứ nhiệm vụ nào tại công ty nữa. Theo quy định hiện hành, bạn sẽ có khoảng ba mươi đến bốn mươi lăm ngày để bàn giao công việc, nhưng còn tùy vào hợp đồng lao động và quy định riêng của từng công ty, bạn có thể bàn giao sớm hơn nếu đảm bảo hoàn thành công việc còn lại trong thời gian đó. Hoặc nếu công ty yêu cầu bạn làm thêm vài tháng để họ tuyển nhân sự mới, bạn cũng nên xem xét ở lại vì tình nghĩa với công ty bạn đã gắn bó bấy lâu nay. Một điều quan trọng về luật lao động, nếu trước đây bạn đã ký vào bảng hợp đồng cam kết làm việc trong thời gian cụ thể, có thể từ hai hay ba năm trở lên thì bạn phải cực kỳ khéo léo để xin được nghỉ trước thời hạn. Vì theo cam kết, nếu chưa làm việc đủ thời gian này bạn sẽ phải đến hợp đồng theo đúng quy định pháp luật. Khá quan trọng đấy! Tôi biết đó không phải con số nhỏ đâu. Bạn có thể trao đổi với lãnh đạo cấp cao về việc này, xem họ có vui vẻ để bạn ra đi mà không mất tiền hay thỏa thuận chi trả với số tiền thấp hơn không.

Bước 3: Trao đổi với sếp quản lý

Sau khi đã tính toán hết các việc cần thiết để nghỉ việc, thì bước tiếp theo bạn cần phải làm là tiến hành trao đổi với người sếp quản lý của bạn trước. Đừng trao đổi với ai trước về dự định này, kể cả những đồng nghiệp thân thiết nhất. Đồng nghiệp thân thiết có thể tư vấn cho bạn về công việc hiện tại của bạn, nhưng có tiếp tục công việc ở đây hay không là quyết định của bạn.

Dù lý do nghỉ việc của bạn là gì hãy thực hiện công tác văn hóa đầu tiên: trao đổi với sếp trực tiếp trước. Người sếp đã làm việc với bạn trong

một khoảng thời gian dài, có thể là người bạn tin tưởng hoặc không. Nhưng khi bạn gặp nhiều vấn đề với công việc đến mức độ muốn nghỉ việc, dù lý do là gì thì bạn cũng phải trao đổi với sếp của bạn trước, và chỉ trao đổi mà thôi, đây không nên là buổi bạn đưa đơn nghỉ việc. Một người sếp tốt sẽ nhanh chóng hiểu được lý do và tâm trạng của bạn hiện giờ, và chắc chắn họ đã nhận thấy thái độ làm việc của bạn ra sao trong suốt thời gian qua. Thậm chí, trước khi bạn lên tiếng trước, họ đã chủ động trao đổi nhiều lần để động viên bạn làm việc tốt hơn. Những lúc được quan tâm như thế, bạn nên chia sẻ với sếp về ý định và mong ước của mình trong lúc này, rằng bạn đang gặp vấn đề hay muốn có một sự thay đổi nào đó trong công việc thì hãy nhờ sếp tư vấn cho mình.

Bạn chính thức mời sếp vào phòng họp để trao đổi về tình trạng làm việc hiện tại và cuối cùng là ý định nghỉ việc của bạn. Nếu sếp không giải tỏa được những băn khoăn trong bạn thì một là sếp sẽ đề nghị bạn suy nghĩ thêm vài ngày, hai là nếu đã không còn gì để níu kéo, sau buổi họp này sẽ có một lá đơn thôi việc gửi đến phòng nhân sự.

Một lời nhận xét khả quan cho bạn lúc này của sếp chính là “Anh/Chị đánh giá rất cao năng lực và sự đóng góp của em trong thời gian qua nhưng rất tiếc vì không thể đồng hành cùng em tại công ty nữa”. Đây rõ ràng là một tín hiệu tốt, bạn được người sếp tin tưởng và đánh giá cao, đó cũng sẽ là những gì họ sẽ nói về bạn khi được công ty mới của bạn gọi điện đến tham vấn. Ngược lại, nếu người sếp lâu năm của bạn nói, “Anh/Chị đã trao cho em nhiều cơ hội nhưng em vẫn không có sự tiến bộ rõ rệt, nhưng Anh/Chị cũng chúc em sớm có công việc mới và thực hiện được nhiều dự định mới trong sự nghiệp của mình”. Đó không phải một lời khen đâu, rõ ràng là như thế. Bạn có thể phải đối mặt với chất vấn của người tuyển dụng mới về năng lực của mình, họ sẽ hỏi tại sao bạn không được đánh giá

cao ở công ty cũ. Sẽ không khôn ngoan nếu như bạn đánh giá thấp công ty cũ giống như “công ty cũ không có tư duy tích cực, đồng nghiệp cản trở không giúp bạn hoàn thành công việc,...”, bạn có khả năng bị loại ngay lập tức. Một công ty thường sẽ không thích nghe ứng viên mới có thái độ tiêu cực với công ty cũ của họ, một tinh thần lạc quan, lòng biết ơn biết nhấn mạnh ưu điểm của nơi làm việc cũ mới là những gì họ muốn nghe. Bạn nên hy vọng, ngoài năng lực làm việc, người được tham chiếu sẽ nêu lên những ưu điểm khác của bạn như thái độ nhiệt tình, hòa hợp với đồng nghiệp hay luôn làm thêm giờ để hoàn thành công việc mà không ca thán. Đồng thời, nếu bạn thể hiện được thái độ nghiêm túc, sự trân trọng công việc sẽ giúp bạn ghi điểm trong buổi phỏng vấn.

Bước 4: Viết đơn và thân thiện với mọi người đến ngày cuối cùng

Ngày đưa đơn nghỉ việc đã đến, sếp bạn đã ký vào quyết định nghỉ việc của bạn và chấp nhận thời gian bàn giao bạn đã đề xuất. Lá đơn đã được gửi đến phòng nhân sự và bạn sẽ làm những công việc cuối cùng trước khi nghỉ việc.

Tôi có nghe nhiều về những lá đơn nghỉ việc với những lời lẽ gay gắt đối với sếp, đồng nghiệp, về chế độ công ty, hay liệt kê ra những lý do khiến người nhân viên ra đi trong bức tức. Phải nói rằng tôi rất ấn tượng với những lá đơn như vậy và thật lòng tôi thấy người nhân viên này khá cá tính—những nhân viên có chuyên môn tốt và đang thử việc! Vì lý do nào đó mà những nhân viên này quyết định đến làm việc tại đây và trong thời gian thử việc ngắn ngủi, họ cho rằng mình đã chọn sai chỗ và quyết định kết thúc công việc, kèm theo đó là những dẫn chứng về sự đi đầu hành yếu kém của công ty và sự quản lý của người sếp làm cho họ vô cùng thất vọng.

Những nhân sự như thế vẫn là số ít và họ có đủ tự tin để thể hiện quan điểm của mình. Còn với những nhân viên làm việc lâu năm, bất kỳ lời phàn nàn nào khi xin nghỉ việc đều thể hiện sự không chuyên nghiệp. Không có ai đưa súng vào đầu và bắt bạn ký vào hợp đồng lao động. Không có ai bắt bạn làm việc ở đây lâu dài nếu bạn không muốn cả. Bạn hoàn toàn có thể kết thúc công việc sớm hơn nếu cảm thấy công việc không phù hợp, thế nên hãy ra đi trong vui vẻ.

Bạn nghĩ xem bạn sẽ có lợi gì từ những lời phàn nàn đó ngoài việc càng làm cho không khí thêm căng thẳng hơn? Bạn sẽ gặp bất lợi lớn nếu có thái độ tiêu cực với cả tập thể. Chẳng hạn như công ty sẽ cố tình quên việc thanh toán số tiền còn lại sau khi bạn đi, lấy hết dữ liệu quan trọng trước khi bạn kịp lưu chúng, hay thậm chí bị lưu lại những bằng chứng bất lợi để cho thấy bạn là người không đáng tin, ví dụ như khi bạn say xỉn, đánh nhau, va quẹt xe, quát tháo với đồng nghiệp, những email công kích,... mà sự thật có thể không như những gì chúng thể hiện. Bằng một cách nào đó, những thứ đó sẽ được nằm trong email của công ty mới mà bạn đang ứng tuyển. Lúc đó ai sẽ bênh vực cho bạn đây?

Đi đâu tôi muốn nói là, sau tất cả thì rốt cuộc bạn đã làm việc ở đây trong một thời gian dài, bạn cũng đã có nhiều kỷ niệm với tập thể công ty và không phải ai cũng gây mâu thuẫn với bạn. Vì vậy, khi quyết định đến nơi khác, bạn nên để lại hình ảnh tốt cho những đồng nghiệp cũ của mình. Bạn ra đi vì không còn thấy sự phù hợp nhưng đó lại là nơi những người ở lại còn muốn gắn bó. Người ta sẽ thấy bạn là kẻ vô ơn hơn là người có chính kiến, vì đó từng là nơi trả lương cho bạn hằng tháng và mọi người đã cùng nhau thực hiện nhiều dự án để cùng đưa công ty phát triển.

Vì vậy, hãy tươi cười với mọi người cho đến ngày làm việc cuối cùng, gửi lời cảm ơn tới những đồng nghiệp thân thiết đã từng giúp đỡ bạn nhé.

Freelancer

Bạn chưa muốn tìm việc vì quá chán nản với cảnh đi làm hơn tám giờ nhưng thu nhập không cao và môi trường thì khô khan và áp lực? Bạn muốn khởi nghiệp nhưng ý tưởng của bạn chưa gọi vốn được từ nhà đầu tư nào. Thế nên, bạn bỗng nghĩ đến một phương án phù hợp dành cho bạn lúc này: Lao động tự do - Freelancer.

Freelancer quả là một phương án hay cho những người muốn tìm việc làm thêm như Sara, hay những người đang thất nghiệp như Edric và Paul để tìm kiếm thêm tiền cho chiếc ví của mình trong lúc chưa có việc làm chính thức. Nhưng sẽ không phải là ý tưởng hay nếu như bạn nhìn nhận những công việc này như những nguồn thu nhập ổn định và đều đặn hằng tháng, bởi chúng sẽ không có những phúc lợi lớn mà các công ty phải thực hiện với người lao động như bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế và hỗ trợ bạn đóng góp vào quỹ hưu trí trong suốt thời gian bạn làm việc cho họ.

Bạn cũng đừng nhầm lẫn với những công việc toàn thời gian với hình thức làm việc từ xa hay qua Internet mà hiện nay được nhắc với các cụm từ như “remote work”, “work from home”, “telework”. Những công việc này ra đời xuất phát từ việc doanh nghiệp muốn tiết kiệm chi phí thuê văn phòng làm việc, đề cao hiệu quả từ việc giảm ùn tắc giao thông, giảm ô nhiễm môi trường và phần nào cải thiện hiệu suất làm việc của nhân viên. Tuy nhiên, chúng chỉ có thể xuất hiện ở những ngành nghề thường xuyên làm việc với máy tính như thiết kế, biên tập, dịch thuật, truyền thông,... những việc không cần phải gặp mặt trực tiếp mà có thể thực hiện qua mạng. Thế nhưng, vô cùng ít các doanh nghiệp chỉ toàn hoạt động online mà không có sự gặp mặt, trao đổi trực tiếp với các thành viên trong thời gian dài, và quan trọng hơn, hiệu suất làm việc cao rõ ràng không được ghi

nhận đồng đều ở mọi nhân viên nếu làm việc với hình thức này. Điều kiện làm việc lý tưởng mà nhiều bạn trẻ mơ ước như làm việc từ xa, lương cao, chế độ đầy đủ, thăng tiến sẽ chỉ dành cho những cá nhân xuất sắc mà thôi.

Thế nên, Freelancer vẫn là hình thức công việc được cả doanh nghiệp và người lao động ưa chuộng với những tên gọi như nhân viên dự án, dịch vụ thuê ngoài, cộng tác viên, tư vấn chuyên môn,... Tuy nhiên, trong thời đại công nghệ 4.0, 5.0 hiện nay đã đưa Freelancer thành một hình thức lao động nghiêm túc và là thành phần không thể thiếu với các doanh nghiệp khi nhu cầu sống, mô hình kinh doanh hay kỹ thuật công nghệ thay đổi chóng mặt. Do đó không khó hiểu khi Freelancer trở thành xu hướng nghề nghiệp mới có lợi cho cả người lao động và doanh nghiệp. Ngày càng nhiều người lao động có nhu cầu làm việc tự do (ước tính chiếm khoảng 30% tổng nhu cầu nhân lực toàn cầu), trong khi các doanh nghiệp thì muốn linh hoạt thuê lao động bên ngoài có chất lượng cao. Freelancer còn được cho là ra đời cùng lúc với phong trào khởi nghiệp, các startup kinh doanh khi các công ty này có xu hướng thuê nguồn lực bên ngoài để thực hiện một số lượng lớn công việc, nhất là mảng sáng tạo, họ chỉ cần duy trì nhân lực tinh anh để đi đầu hành công ty và xây dựng các kế hoạch phát triển.

Freelancer có thể chia làm ba hình thức.

Hình thức thứ nhất là các công việc mang tính thực thi và triển khai (ví dụ như marketing online, copywriter - viết nội dung). Hình thức thứ hai là các công việc đòi hỏi tính chuyên môn cao trong một ngành hẹp (ví dụ như tư vấn khởi nghiệp, phát triển phần mềm). Hình thức thứ ba là sự kết hợp của hai loại hình công việc trên. Cả Edric và Paul đều nằm ở hình thức thứ nhất, Edric chụp ảnh, còn Paul thì thiết kế.

Nhưng các cậu chủ yếu nhận được những dự án vừa và nhỏ với mức thu nhập không quá cao, còn những dự án lớn với khoản tiền cao thì ít hơn

nhieu. Mặc khác, anh bạn Edric của tôi dù rong ruổi trên những vùng đất mới với phong cảnh thiên nhiên phong phú cũng không thể làm tay nghề chụp ảnh của cậu tăng lên. Những bức ảnh cậu chụp chủ yếu nằm ở các bài quảng bá trên các blog du lịch nhưng không quá đặc sắc để được người xem nhớ đến tác giả. Cậu còn phải luyện tập nhiều để học thêm các kỹ năng của môn nghệ thuật này. Tương tự, Paul nhận thiết kế xây dựng tự do, đáng lẽ ra nếu Paul chăm chỉ tìm việc hơn thì có thể cậu sẽ nhận được nhiều dự án lớn như thiết kế cho quán cà phê, phòng tập gym, thẩm mỹ viện, spa hay thậm chí nhà hàng, khách sạn. Tôi biết được thù lao của những bản thiết kế thế này không hề thấp, nhưng Paul hầu như chỉ nhận các bản thiết kế quảng cáo bình thường và không nỗ lực để có những dự án chất lượng hơn - thứ sẽ làm cho hồ sơ năng lực của cậu đáng giá hơn trong mắt những khách hàng mới.

Tuy nhiên, dù là công việc tự do, bạn cũng cần phải biết tận dụng mọi cơ hội để được nhận thêm việc, tăng thêm thu nhập và không thể thiếu việc nâng cao kỹ năng làm việc của mình trở nên điêu luyện hơn.

Ở một số doanh nghiệp, những công việc đòi hỏi chuyên môn cao có thể nhận được chế độ nhất định từ công ty trong hợp đồng lao động. Còn lại hầu hết là những công việc cộng tác có thời hạn sẽ không được đảm bảo quyền lợi nào. Nếu bạn đã từng là một Freelancer bạn sẽ biết đến áp lực từ yêu cầu về chất lượng công việc. Một Freelancer hoàn toàn có thể gặp những cảnh bị khách hàng yêu cầu chỉnh sửa sản phẩm liên tục và vô cùng mất thời gian, nhưng nhiều người vẫn còn may khi nhận được tiền lương chuyển khoản, trong khi nhiều người khác trở thành nạn nhân của những khách hàng từ chối thanh toán thù lao từ một lần hoặc thậm chí rất nhiều lần. Không ai bảo vệ các Freelancer nếu như không được ký hợp đồng hoặc thông qua các đơn vị liên kết. Ngoài ra, doanh nghiệp thường sẽ

không thể thông cảm cho sự chậm trễ hay sự sai sót của các nhân viên tạm thời – những người chỉ được gặp lúc đến nhận việc hoặc lúc thanh toán lương - và không phải là nhân viên chính thức của công ty họ! Sẽ có hàng triệu người ngoài kia mong muốn có được công việc Freelancer này, doanh nghiệp sẽ chẳng khó khăn gì khi tìm người thay thế cả.

Freelancer giống như nhân viên thời vụ ở điểm, họ đều có nguy cơ mất việc ngang nhau nếu không đáp ứng được yêu cầu công việc cho dù có hợp đồng lao động hay không. Các nền tảng hỗ trợ cho Freelancer ngày càng nhiều với chi phí càng rẻ. Tuy nhiên, các bạn trẻ cần nhận thức rằng Freelancer chỉ dành cho các cá nhân có tính chuyên nghiệp, kỹ năng, tri thức và tâm thế khởi nghiệp sáng tạo. Muốn dấn thân vào công việc này, đòi hỏi bạn trẻ phải nắm vững chuyên môn và có khả năng kết nối cao. Thêm nữa, một trong những đặc điểm nghề nghiệp mà người theo đuổi nghề Freelancer phải tính tới là họ có một quỹ thời gian không lờ và không bị hạn chế bởi bất kỳ quy định nào. Điều này khiến nhiều nhà tuyển dụng phải cân nhắc vì có thể không kiểm soát được chất lượng, tiến độ hoàn thành công việc và gây ra thiệt hại cho khách hàng của họ.

Những công việc Freelance mà tôi đã liệt kê ở Chương 3 có thể là những gợi ý tốt cho bạn khi muốn tăng thêm thu nhập mà vẫn có thời gian linh hoạt, đáp ứng được các sở thích khác ngoài công việc chuyên môn, di chuyển và tiếp xúc nhiều với môi trường lao động cũng là cách bạn học hỏi được những kỹ năng đáng giá.

Vậy bạn vẫn quyết định xem Freelancer là mục tiêu phấn đấu tiếp theo để được tự do và tự chủ nhưng phải đảm bảo được yêu cầu chuyên môn cao và có nguy cơ mất việc bất cứ lúc nào, hay là vẫn ngày ngày đến công ty để có nhiều quyền lợi hơn và được đồng đội hỗ trợ khi cần thiết?

Bạn Sẽ Nói Gì Để Thuyết Phục Nhà Tuyển Dụng?

Kể cả khi làm giám đốc ngân hàng, tôi vẫn là người phỏng vấn trực tiếp với những ứng viên ứng tuyển vào vị trí nhân viên tư vấn tài chính. Tôi hỏi về lý do họ nghỉ việc ở công ty cũ và định hướng công việc tương lai, ngoài ra tôi còn hỏi thêm rằng trong thời gian này nếu không được tuyển dụng vào công ty nào thì họ sẽ làm gì? Thì tôi nhận được khá nhiều câu trả lời thế này đây:

“À vâng, tôi sẽ học lên Thạc sĩ, Tiến sĩ.”

“Emma, tôi sẽ khởi nghiệp.”

“Tôi sẽ ở nhà một thời gian để thư giãn và đi du lịch để tìm hiểu thế giới, Emma.”

Tôi khá là ngạc nhiên khi bạn bè tôi cũng gặp không ít những câu trả lời tương tự. Tôi thật sự cảm thấy lo lắng thay cho các bạn có những câu trả lời trên – những người tôi đã không tuyển. Tôi sẽ không tuyển dụng người không xác định kế hoạch công việc trong thời gian tới, không nỗ lực làm bất cứ việc gì để có tiền mà chọn việc tiêu xài là chính. Tôi không hề nói là bạn không được học thêm hay không được vui chơi, mà với tôi vào thời điểm đang tìm ứng viên tiềm năng, dù bạn có bản CV giỏi thế nào, nhưng không có ý thức phải xin được việc nhanh chóng thì cũng không phải người phù hợp với công ty tôi. Vì những ứng viên đó sẽ không trân trọng công việc hiện tại, họ sẽ có xu hướng nghỉ việc cao hơn những người cần việc khác.

Chuyện khởi nghiệp, vâng dĩ nhiên là đi đâu đáng ủng hộ rồi, thế nên bạn hãy tập trung sức lực để trở thành một chủ doanh nghiệp mới đi bởi vì nó sẽ làm bạn tốn rất nhiều thời gian, tiền bạc, chất xám và sức khỏe hơn hẳn lúc bạn là người làm thuê đấy. Nếu bạn muốn nghỉ ngơi thêm một thời

gian thì hãy tận hưởng đi đầu đó và chỉ nên bắt đầu đi tìm việc khi cảm thấy sẵn sàng hơn. Trường hợp khác khi bạn muốn tiếp tục con đường học vấn để bổ sung thêm kiến thức cũng là một lựa chọn khôn ngoan và tích cực. Bạn hoàn toàn có thể vừa học vừa làm, nhưng đó là khi bạn thật sự thấy lợi ích của học vấn đối với sự nghiệp của mình, chứ không nên là một giải pháp để bạn giải quyết việc thất nghiệp.

LAUREN VÀ PHÉP THỬ ĐAM MÊ

Quay trở lại với hiện thực đi nào, bạn nhận ra mình đã nhiều năm làm việc sai nghề và bạn đang đi tìm việc làm mới. Bạn sẽ thuyết phục nhà tuyển dụng như thế nào khi bạn không có nhiều kinh nghiệm cho công việc mới, trong khi thị trường lao động có quá nhiều người đi xin việc trẻ tuổi hơn bạn, năng động hơn bạn, thậm chí thạo việc hơn bạn?

Hãy nghe chuyện của Lauren, cô bạn hàng xóm trong cùng khu phố của tôi, cô ấy từng chia sẻ với tôi câu chuyện tìm việc mới của mình. Lauren có sáu năm làm việc ở vị trí nhân viên truyền thông marketing, rồi một ngày cô ấy nhận ra mình muốn làm nhà thiết kế may mặc. Trước đây cô ấy cũng từng tham gia một lớp dạy may mặc ngắn hạn gần nhà và biết may vài bộ quần áo cho mình. Khi đi xin việc mới tại một công ty thiết kế thời trang, đầu Lauren cảm thấy “sốc” nhất chính là cô ấy lớn hơn rất nhiều bạn trẻ khác đến xin việc. Lauren bắt đầu nhận ra rằng mình đã không còn nhiều Cơ hội việc làm như lúc trước. Lauren cũng biết so với các bạn mới thì cô chỉ hơn mỗi kinh nghiệm làm việc mà thôi mà lại ở lĩnh vực hoàn toàn không liên quan, nên cô ấy đã vô cùng bối rối.

Nhưng bất ngờ là Lauren lại được nhận và thái độ tốt cùng một chút kiến thức về may mặc Cô đã có, chứ không phải vì kinh nghiệm hay kỹ

năng chuyên môn nào cả. Lauren thú nhận là cô không mấy hy vọng sẽ được nhận việc và cô đã có một buổi trao đổi thoải mái với nhà tuyển dụng. Cô nói rằng mong ước của mình là tìm được một nơi có thể gắn bó lâu dài vì cô không còn quá trẻ và sau nhiều năm đi làm cô nhận ra mình rất thích may mặc, rất phù hợp với yêu cầu chính của công ty – thích may và muốn gắn bó với nghề may. Điều cô lo lắng chỉ là mức lương mà thôi, cô cần một số tiền đủ để mình sống tốt và yên tâm làm việc. Thế là hôm sau cô nhận được điện thoại từ phòng nhân sự để hỏi về mức lương mà cô mong muốn nếu đi làm, Lauren đã đưa một con số và cũng không mấy hy vọng, vì có lẽ phòng nhân sự cần so sánh đề xuất của các ứng viên rồi mới đưa ra quyết định sau cùng. Rồi ngày hôm sau, cô đã nhận được điện thoại mời đến nhận việc vào đầu tháng sau với mức lương mà cô yêu cầu. Lauren cảm thấy, điều đó còn tuyệt vời hơn cả việc trúng xổ số. Dù chưa làm gì nhưng cô cảm thấy mình như đã thực hiện được đam mê rồi.

Tôi hiểu được cách tuyển dụng của công ty Lauren vì tôi cũng là người tuyển dụng nhân viên cho công ty của mình. Điều tôi mong muốn ở nhân viên chính là sự tập trung cống hiến, và tôi luôn khuyến khích nhân sự dừng việc nếu như thấy không thật sự phù hợp, không có sự đam mê với chính công việc mình làm mỗi ngày. Vì nếu không có sự yêu thích, sự đam mê thì rất khó để làm việc lâu dài. Tôi muốn nhân viên của mình mỗi ngày đều háng hái đi làm, mỗi công việc họ được giao sẽ là một thử thách hấp dẫn chứ không phải gánh nặng trên đôi vai. Tìm kiếm những nhân sự phù hợp thật sự không hề dễ, đó là sự cố gắng và niềm tin của cả hai bên. Và một nhân sự nghỉ việc không hẳn là một tín hiệu xấu, đó là cách để cả hai không mất thời gian của nhau thêm nữa. Công ty tôi cũng đã nhiều lần nói lời chào tạm biệt các bạn trẻ. Họ đều có tài năng nổi bật, nhưng có lẽ họ không thuộc về nơi đây mà phù hợp hơn ở một nơi khác.

Vì vậy, nếu bạn cho nhà tuyển dụng thấy được sự nghiêm túc của mình thì lương thưởng hay kỹ năng tốt không phải đi đầu khó giải quyết. Lauren có được đi đầu ấy vì cô ấy tốt bụng, chững chạc và quan trọng là hiểu mình đang cần gì. Chắc chắn công ty đã nhìn thấy được sự nghiêm túc đó của Lauren và nhận cô vào làm dù mức lương mà cô yêu cầu cao hơn những người khác.

Các Phương Án Học Ngành Mới, Làm Việc Mới

Qua những đi đầu mà chúng ta đã trao đổi ở chương này, tôi hy vọng bạn đã có nhiều góc nhìn tích cực hơn về vấn đề học sai ngành, làm sai nghề. Hiện tại nếu bạn cảm thấy muốn thay đổi về mục tiêu học tập hay công việc thì bây giờ chúng ta sẽ xem bạn có thể chọn theo phương án nào nhé. Emma xin nhắc lại, Emma không phải là nhà tư vấn hướng nghiệp hay tuyển sinh, nhưng chủ đề cuốn sách là tiền bạc và đam mê - là hai vấn đề mật thiết gắn liền với việc học và việc đi làm. Thế nên sai ở đâu thì bắt đầu lại ở đó, nếu học sai nghề thì phải chọn lại nghề, làm sai việc thì phải chọn việc mới mà mình yêu thích hơn.

Phương án 1:

Sinh viên - Chuyển ngành học

Với những bạn đang học tại các trường đại học, trường cao đẳng hay trường dạy nghề, nếu bạn có khả năng thi lại đại học hoặc đi đầu kiện tài chính để học lại từ đầu thì hãy đăng ký vào kỳ tuyển sinh gần nhất. Không nhất định phải là trường nổi tiếng nhất, bạn có thể lựa chọn những trường uy tín khác để đăng ký ngành học đó.

Việc chuyển ngành lúc này sẽ thuận lợi hơn với những bạn sinh viên năm nhất, năm hai, khi mà các bạn vừa mới bắt đầu những năm học đầu tiên và còn khá nhiều thời gian để học lại ngành khác. Hai năm đầu thường là giai đoạn sinh viên không còn cảm thấy mới mẻ, hứng thú với môi trường đại học nữa. Dù đây là quãng thời gian vui vẻ nhất của bạn vì được sống tự lập thật sự, được tự mình quyết định nhiều thứ. Bạn được tự do phấn đấu vì mơ ước cùng với các bạn trẻ năng động và đầy tài năng khác. Sau thời gian đó, bạn cảm thấy có gì đó không ổn về ngành nghề mình đang theo đuổi và bắt đầu nhìn nhận lại hướng đi đến tương lai. Thay vì có tư tưởng chán nản với việc học hiện tại thì bạn nên nghiêm túc xem xét vấn đề nằm ở đâu. Nếu chắc chắn mình đang học sai ngành thì vào năm học đầu tiên, bạn hãy tham gia kỳ thi tuyển sinh gần nhất hoặc xin chuyển ngành nếu trường của bạn có chương trình đó, hoặc xin chuyển ngành sau khi hoàn thành hết năm hai đại học.

Tương tự, những bạn sinh viên năm ba, năm tư có thể cũng có cảm giác như vậy. Bạn cũng còn khá nhiều thời gian để quyết định chuyển hướng sang một lĩnh vực mới. Nhưng người đã ra trường và đi làm mới là các đối tượng khó sắp xếp được thời gian dành cho việc đến trường còn sinh viên thì có lợi thế đó. Tin vui cho các bạn sinh viên, phần lớn các trường trên khắp thế giới đều có chương trình chuyển ngành học linh hoạt. Vì vậy, nếu có đủ điều kiện, bạn có thể đăng ký chuyển ngành học trong cùng trường hoặc sang một trường khác cùng tuyển theo quy định.

Nhưng Emma cũng không thể không nhắc nhở các bạn, rằng thực tế, có không ít người đã chuyển ngành học và hối hận! Phũ phàng thay, chỉ sau khi bước vào lớp học của chuyên ngành mới, họ lại bàng hoàng nhận ra ngành học lúc trước mới là đam mê của mình. Emma hy vọng bạn sẽ không

rơi vào tình trạng khó xử đó. Hãy phân tích bản thân thật kỹ trước khi chọn ngành học mới nhé.

Phương án 2:

Người đi làm - Bằng cấp thứ hai

Bằng cấp thứ hai là bằng cấp dành cho người đã có ít nhất một bằng đại học. Hình thức đào tạo linh hoạt với ba nhóm đối tượng sau: đối tượng vừa làm vừa học, đối tượng đào tạo từ xa (online), và đối tượng đào tạo tập trung liên tục tại trường. Tùy vào nền giáo dục của mỗi quốc gia và địa phương mà bạn có thể đăng ký các chương trình phù hợp với mình.

Đào tạo trực tiếp

Học thêm bằng cấp thứ hai là hướng đi được nhiều người lựa chọn khi muốn học một hay nhiều ngành khác, vô cùng phù hợp với người đi làm có nhu cầu học vào ban đêm. Khi tốt nghiệp ở ngành thứ nhất, nhiều người bắt đầu đi làm để kiếm tiền và tích lũy kinh nghiệm. Sau một vài năm, họ sẽ đăng ký học bằng cấp thứ hai khi đã ổn định công việc hơn. Lấy được tấm bằng thứ hai, họ có thể dễ dàng chuyển sang việc mà mình đam mê thật sự và được chào đón ở những công ty khác vì họ đã có kiến thức cơ bản cho công việc mới kèm theo những kỹ làm việc tốt đã được rèn luyện ở công ty cũ. Đó là một lợi thế lớn cho những người có kinh nghiệm làm việc mà chúng ta đã trao đổi ở những phần trước.

Đào tạo trực tuyến

Tương tự như đào tạo trực tiếp, đào tạo trực tuyến đã bắt đầu phổ biến hơn dành cho những người bận rộn và người ở xa không thể đến lớp học trực tiếp. Nhiều năm nay đào tạo trực tuyến được xem là hình thức học quan trọng được nhiều người lựa chọn vì sự linh động và chất lượng

tương đương với chương trình học trực tiếp. Người học chỉ cần có thiết bị kết nối Internet như điện thoại thông minh, máy tính bàn, máy tính bảng,... để truy cập vào hệ thống E - learning của các trường đã đăng ký, được sự hướng dẫn của các giảng viên uy tín và trao đổi với hàng chục học viên khác trong lớp. Đào tạo trực tuyến được bộ Giáo dục và Đào tạo của các nước quy định là có giá trị tương đương với bằng đào tạo chính quy nên các học viên hoàn toàn yên tâm về chất lượng và giá trị văn bằng.

Phương án 3:

Tiếp tục học hoặc tiếp tục làm việc

Phương án tiếp theo dành cho phần lớn những đối tượng: đang mất dần năng lượng với việc học hoặc việc làm nhưng không xác định được lĩnh vực hiện tại có phải là đam mê thật sự của mình không.

Thế thì, lời khuyên an toàn nhất mà Emma muốn gửi đến bạn chính là bạn cần tập trung vào hiện thực và đừng sao nhãng bài vở hay công việc của mình. Bạn cần có thời gian phân tích xem tại sao mình lại không còn hứng thú với lĩnh vực này, do bạn đang gặp rắc rối với việc học hoặc việc làm, hay đó thật sự không phải niềm đam mê của bạn. Chúng ta đã thảo luận vấn đề này rồi phải không, hãy xem xét lại mọi việc trước khi bạn có một quyết định quan trọng. Bạn cũng nên hiểu rằng, tất cả các nghề nghiệp trong xã hội dù ít hay nhiều đều sẽ có liên quan với nhau. Những kiến thức mà bạn đã được trau dồi ở một lĩnh vực bất kỳ sẽ luôn luôn có ích cho bạn ở hiện tại và về sau. Thế nên, nếu như bạn đã đăng ký học ngành Quản trị kinh doanh nhưng vào một ngày đẹp trời bạn nhận ra niềm đam mê với ngành chế biến thực phẩm, thì chẳng có vấn đề gì to tát cả. Bạn có thể linh hoạt chuyển đổi một chút là kinh doanh trong lĩnh vực đồ ăn hoặc thức

uống, song song đó, bạn cũng có thể đăng ký học bằng cấp thứ hai cho chuyên ngành này trong thời gian tới để dành tâm sức trọn vẹn cho lĩnh vực này.

Hai phương án 1 và 2 là dành cho những bạn đã có sự phân tích bản thân kỹ lưỡng và quyết tâm theo đuổi niềm đam mê thật sự của mình. Trường hợp bạn vẫn chưa phát hiện thêm đi đâu gì mới mẻ nơi mình thì hãy tập trung vào việc học hiện tại, đừng để cảm giác chán nản đánh lừa sự sáng suốt của bạn. Học chăm chỉ, làm hết sức, kiếm tiền thật nhiều và tiết kiệm tài chính để có sự chuẩn bị tốt hơn cho những thay đổi bất ngờ trong ngày mai.

TIỀN NHIỀU ĐỂ LÀM GÌ, TẠI SAO BẠN KHÔNG LÀM ĐIỀU MÌNH MONG MUỐN VÀ SỐNG TỬ TẾ HƠN!

Tiền của bạn có giá trị, vì bạn quyết định nó có giá trị

Emma Casey

Có rất nhiều bạn trẻ, sau nhiều năm đi làm đã kiếm được rất nhiều tiền và trở thành chuyên gia trong lĩnh vực của mình. Emma xin chúc mừng các bạn đã có được những thành tựu lớn trong sự nghiệp và ngu ần tài chính d ễ dàng. Vậy là sau bao năm cố gắng, đổ nhiều mồ hôi và nước mắt, bạn đã có được chuyên môn tốt, một vị trí nhất định trong công ty, đó là cơ sở để có một mức lương mơ ước và một cuộc sống có chất lượng cao như hiện tại, bạn không còn phải vật lộn với cuộc sống và chứng minh tài năng như lúc mới đi làm nữa. Và lúc này đây bạn có đi ều kiện thuận lợi nhất để có thể thực hiện được những đi ều mình yêu thích, những đam mê mà mình đã tạm gác lại và mong ước hoàn thành vào một ngày không xa.

Đó chính là lúc này!

Thành Công Hơn, Đam Mê Hơn

Dù đang ở đỉnh cao của sự nghiệp hay có rất nhiều tiền trong tài khoản, nhưng không phải ai cũng cảm thấy đủ và dừng lại, mà hầu hết vẫn

muốn chinh phục những mục tiêu cao hơn. Đó có thể là một chức vụ mới, một mục tiêu tài chính mới, hoặc một sáng kiến mới có giá trị cao và lâu dài dành cho cộng đồng,... Bên trong bạn, nhu cầu được mọi người công nhận và ngưỡng mộ lúc này mạnh mẽ hơn bao giờ hết. Và đây cũng là lúc, bạn khao khát được thực hiện những ấp ủ và dự định còn dang dở mà bạn chưa thực hiện được trước đây.

Bạn bỗng phát hiện ra rằng, mình còn rất nhiều điều muốn làm và chúng tạo nên danh sách kéo dài mãi. Ở một góc nào đó trong tâm hồn, bạn thấy rằng những khao khát của bạn không còn mang đậm màu sắc cá nhân nữa, mà nó bỗng trở thành lý tưởng cống hiến cho cả cộng đồng xã hội và lớn hơn nữa là mang niềm tự hào dân tộc để vươn ra thế giới. Emma hiểu là bạn có đủ Cơ sở để nghĩ đến điều đó. Bạn có nguồn tài chính tốt, bạn tài giỏi và đủ mạnh mẽ để có thể vượt qua nhiều khó khăn phía trước bởi chính nghị lực đó đã rèn luyện nên bạn của ngày hôm nay. Bạn không còn nhiều nỗi sợ hãi như khi xưa chưa có gì trong tay. Bạn biết được công thức thành công và giá trị của tập thể – nơi có những cộng sự tuyệt vời muốn cống hiến hết mình vì những giá trị, hoài bão lớn.

Cảm giác tự tin của một người thành công không phải là điều người khác có thể tưởng tượng được. Nhưng chính điều đó mới giúp bạn có được niềm tin và kinh nghiệm để vượt các chướng ngại vật đang chờ đón phía trước. Bạn cũng sẽ dễ chấp nhận thất bại hơn và nhanh chóng đứng lên sau mỗi thử thách. Đam mê chinh phục có thể là từ ngữ diễn tả gần đúng với bạn lúc này. Bạn càng nỗ lực, càng thành công thì bạn càng đam mê hơn.

Và bạn yêu cảm giác đó!

Trách Nhiệm Xã Hội (Corporate Social Responsibility - CSR)

Tôi đã từng nghe câu nói này, “Xã hội không cần thêm nhiều người thành công nữa, vì đã có quá nhiều rồi, xã hội đang cần những người tử tế hơn”. Bạn biết không, lúc nghe câu đó tôi đã hơi giật mình, vì lẽ, tôi đã sống tốt nhưng liệu đã sống tử tế hay chưa?

Đó là giai đoạn đánh dấu một bước ngoặt lớn trong đời tôi, giai đoạn trước khi tôi quyết định từ chức Giám đốc ngân hàng để khởi nghiệp và mở công ty riêng của mình. Tôi thấy rằng mình muốn thực hiện một ước mơ to lớn hơn và đi đầu đó có thể giúp ích được cho mọi người, cho xã hội nhiều hơn nữa.

Đã đến lúc chúng ta thừa nhận rằng có nhiều thứ trong cuộc sống quan trọng hơn chuyện tiền bạc, và đã đến lúc chúng ta phải tập trung không chỉ vào GDP mà còn vào cả GWB (General Wellbeing) – vào hạnh phúc nói chung

David Cameron

Thế kỷ XXI đang chứng kiến tốc độ phát triển nhanh chóng ở mọi lĩnh vực, đặc biệt là về kinh tế và khoa học công nghệ. Tương lai của nhân loại bây giờ chịu ảnh hưởng nhiều vào sự chung tay của chính phủ, doanh nghiệp và quy tắc xã hội đang làm ngày hôm nay. Các cuộc khủng hoảng kinh tế tài chính đã làm sụt giảm nghiêm trọng lòng tin của người dân vào chính đất nước của họ. Trong khi đó đất nước lại đang cần sự phối hợp hành động của tất cả mọi người để giải quyết các vấn đề hóc búa mà chúng ta đang phải đối mặt. Vì vậy sự phát triển trên lộ trình bền vững đang là yêu cầu cấp bách của toàn nhân loại.

Trong quá trình tìm tòi để khởi nghiệp, Emma đã nhận ra rằng, mỗi doanh nghiệp dù có quy mô lớn hay nhỏ, thì mục tiêu đầu tiên khi nghĩ đến

trách nhiệm xã hội chính là tạo nhiều việc làm hơn cho người lao động. Có công ăn việc làm là cách giúp cho mọi người hạnh phúc, là nền tảng của sự tự tin và thỏa mãn trong cuộc sống. Trách nhiệm xã hội doanh nghiệp không phải vấn đề mới nhưng đó vẫn luôn là đi đầu mà các doanh nghiệp phải quan tâm trong suốt quá trình xây dựng thương hiệu của mình.

Nhiều công ty đã dùng CSR như một hướng kinh doanh mới, đó doanh nghiệp không chỉ chú trọng vào lợi nhuận mà phải biết đặt lợi ích của tập thể lên trên, nâng cao vai trò của người đứng đầu, thúc đẩy sự cống hiến của nhân viên, bảo vệ môi trường và phát triển các sản phẩm an toàn cho người tiêu dùng. Đó là một sự tỷ lệ thuận tuyệt vời với sự thành công. Có thể kể đến như hãng điện dân dụng Best Buy, Apple áp dụng nguyên liệu tái chế sản phẩm vào các sản phẩm mới; hãng cà phê Starbucks đã thành công khi tạo dựng mạng lưới nông dân toàn cầu khi dùng nguyên liệu cà phê chất lượng, chi hàng triệu đô la mỗi năm để chăm sóc sức khỏe và bảo hiểm y tế cho nhân viên đồng thời áp dụng các kế hoạch thử nghiệm cốc có thể tái chế và phân hủy hoàn toàn, loại bỏ ống hút nhựa tại nhiều cửa hàng, tập đoàn Microsoft thành lập quỹ từ thiện Bill & Melinda Gates Foundation để tăng cường khả năng chăm sóc y tế, giảm thiểu nghèo đói trên toàn thế giới, giúp trẻ em được học tập và tiếp cận các công cụ công nghệ thông tin,.. Và hiện nay, ngày càng có nhiều người giàu có đã đóng góp tiền bạc vào làm từ thiện trên khắp thế giới, nhiều người còn cam kết quyên góp hơn nửa số tài sản khổng lồ của mình cho nhân loại và kêu gọi mọi người cùng làm như vậy.

Thực hiện CSR, quan trọng hơn là tạo ra phong cách sống bền vững và hạnh phúc, bao gồm những việc vô cùng cụ thể như giảm chi phí sản phẩm, tăng doanh thu, tăng giá trị thương hiệu, giảm tỷ lệ nhân viên thôi việc, tăng năng suất và thêm cơ hội tiếp cận những thị trường mới. Trong đó,

mỗi người dân được ổn định về công việc và đảm bảo cuộc sống sẽ là tiền đề cho những sự phát triển to lớn hơn. Thực hiện trách nhiệm xã hội không chỉ có ý nghĩa từ thiện, mà là đầu tư cho thế hệ tương lai. Không chỉ có doanh nghiệp, các bạn trẻ cần gắn mình với chữ SR (Social Responsibility tức là trách nhiệm xã hội của cá nhân. Nghĩ đến lợi ích của cá nhân đã không còn bền vững nữa, vì nhận thức của cộng đồng hiện nay đã khác trước. Bạn biết sống vì cộng đồng, để san sẻ phần vinh khó khăn của đất nước, bạn sẽ có được sự tôn trọng của xã hội và thành công sẽ đến sớm hơn.

Tôi được biết là Peter, cậu ấy là tình nguyện viên tại tổ chức thiện nguyện thuộc bang Florida, trên chuyến máy bay đến châu Phi cùng đoàn từ thiện của mình, đã được nhiều người bạn trẻ nhỏ những vấn đề tương tự như: Tại sao bạn lại đến một nơi xa xôi,

) , nghèo khó và nguy hiểm như vậy để từ thiện? Bạn chỉ cần quên tiền hay vật dụng là được rồi mà? Bạn không thấy mất thời gian công sức và tiền bạc à, sẽ có những người trong tổ chức thực hiện việc vận chuyển và hỗ trợ đó mà?

“Ôi không! Các cậu không biết thế nào là tình nhân loại à? Rất nhiều bạn bè tới bên Châu Âu, Châu Á cũng đang đi đến đâu, chỉ có các cậu là không đi thôi!” – Peter đã luôn cười to và trả lời như vậy.

Một người không có khái niệm trách nhiệm cộng đồng liệu có phục vụ miễn phí vì người khác không? Ai sẽ làm những việc đó nếu không phải là những người có ý thức? Nếu bạn là lãnh đạo của một doanh nghiệp, hãy xem lại CSR của tổ chức, và nhìn lại SR của bản thân, hãy tự đánh giá điểm số của mình và tự hỏi bản thân đã sống tử tế chưa.

Trở Thành Người Chia Sẻ Hữu Ích

Một cách đơn giản để bạn có thể làm trách nhiệm xã hội cá nhân hay doanh nghiệp, chính là trở thành người chia sẻ hữu ích với những người xung quanh bằng kênh thông tin của mình hoặc tham gia chia sẻ tại các buổi hội thảo và diễn thuyết.

Chia sẻ những kiến thức, những giá trị cho cộng đồng có ý nghĩa lớn đối với bản thân mỗi người và cả doanh nghiệp của họ. Một ngày nào đó, bạn thấy mình muốn chia sẻ với mọi người nhiều đi đầu hơn, bạn giúp họ giải quyết các vấn đề khó khăn bạn từng gặp phải. Bạn đến như một người bạn, người anh, người chị để chia sẻ với họ những câu hỏi mà bạn đã từng băn khoăn, những thử thách bạn từng gặp phải và cách bạn vượt qua chúng ra sao.

Bạn biết không, tiên đề để Emma ra đời cuốn sách này cũng bắt nguồn từ những đi đầu Emma muốn gửi gắm với những bạn trẻ, những người đang hoang mang với niềm đam mê và tương lai của mình. Những câu hỏi email, những thắc mắc của các bạn tại các buổi hội thảo trong nhiều năm qua đã thôi thúc tôi tìm kiếm thêm nhiều thông tin và dốc sức viết những cuốn sách về đam mê về việc chọn nghề, chọn trường, chọn nơi làm việc và về tiền bạc Mục đích của tôi luôn chỉ tập trung vào việc hỗ trợ phương hướng để các bạn trẻ không mất nhiều thời gian vào những hoài nghi cho tương lai của mình. Emma đã ở đó và thấy được nhiều bạn đang bối rối với cuộc sống của mình, không biết mình nên đi đâu cho đúng hướng và các bạn cảm thấy thất vọng vì đã ngộ nhận về đam mê, về lý tưởng sống của mình.

Bạn biết không, bản thân tôi từng chứng kiến hình ảnh gia đình của cậu Will với hạnh phúc không trọn vẹn và tôi đã trăn trở rất nhiều về làm cách nào để thực hiện niềm đam mê đúng đắn hơn. Trên con đường phát triển đam mê, cậu đã thành công, thất bại rồi sau đó thành công lại đến, nhưng

cả gia đình cậu đã phải cùng nhau đánh đổi cho thành công đó. Gia đình cậu đã không còn nhiều tiếng cười và những niềm đau cũ vẫn còn đến tận bây giờ. Tôi đã từng nghi ngờ rằng, chẳng lẽ để chinh phục được thành công chúng ta không chỉ bỏ ra thời gian, tâm sức mà còn đối mặt với nguy cơ gia đình tan vỡ, nguy cơ đánh mất con người thật. Nhiều năm qua đi, sau những lần hoài nghi, khó khăn và nhờ sự động viên cùng hướng dẫn từ nhiều người, tôi mới có câu trả lời thỏa đáng dành cho chính tôi. Tôi bắt đầu trả lời các bạn qua email lời giải đáp cho khán giả trong hội thảo, trong những lần diễn thuyết ngắn tại các trường học. Rồi đến một ngày, người ta bắt đầu nhớ đến tôi trong việc truyền cảm hứng về tài chính và đam mê.

Con đường trở thành người chia sẻ của tôi chỉ đơn giản là những gì tôi đã trải nghiệm được ở những lĩnh vực mà tôi tâm đắc. Bạn cũng có thể trở thành một người chia sẻ hữu ích đến với những bạn bè thân thiết xung quanh của mình. Nếu bạn tự tin về kiến thức mình có, hoặc bạn có khả năng kết nối tốt với các chuyên gia, hãy liên kết mọi người lại để cùng nhau đưa ra giải pháp tốt về một vấn đề nào đó.

Hiện nay bạn có thể dễ dàng kết nối với mọi người trên thế giới nhờ Internet, chứ không nhất định là phải đến một địa điểm nào đó và gặp mặt trực tiếp. Các trường học và các doanh nghiệp ngày nay cũng đã áp dụng rộng rãi hình thức giao lưu trực tuyến này để chia sẻ những thông tin, chính sách của mình đến với công chúng. Người nghe có thể trực tiếp đặt hỏi và được các chuyên gia vấn đáp tại chỗ. Các buổi thảo luận, phòng họp online cũng được tổ chức dễ dàng nhờ các phần mềm thông dụng. Phổ biến nhất vẫn là nền tảng mạng xã hội, bạn tổ chức một buổi quay trực tiếp, bạn bè của bạn và người quen của họ có thể theo dõi được buổi phát sóng ở bất cứ đâu. Họ quan tâm đến chủ đề mà bạn chia sẻ và mong muốn nhận được các thông tin hữu ích. Đã qua rồi thời kỳ chúng ta chỉ cập nhật về hoạt động cá

nhân với những hình ảnh đẹp, địa điểm hẹn hò, du lịch hấp dẫn. Hãy tiến thêm một bước nữa, chia sẻ những giải pháp đến mọi người để cuộc sống tốt đẹp hơn. Chẳng mấy chốc, bạn trở thành người được mọi người yêu mến, thậm chí trở thành hình mẫu tốt về một người năng động và thành công trong lĩnh vực chuyên môn của bạn.

Chuyện Khởi Nghiệp

Câu chuyện khởi nghiệp không bao giờ mất sức hút với mọi người, đặc biệt là các người trẻ có ngu ần tài chính d ễ dàng. Có rất nhi ều người đã gửi email cho tôi với nội dung tương tự thế này, “Em đã đi làm hơn năm năm và hiện tại có được một số ti ền lớn, Emma nghĩ em nên đầu tư vào đâu để khởi nghiệp?”. Với những câu hỏi này, về cơ bản tôi không có đủ dữ liệu để trả lời được. Tôi không biết bạn là ai, bạn có năng lực gì, bạn định đầu tư vào lĩnh vực nào.

Việc khởi nghiệp như thế nào, tôi xin phép không nói rõ trong cuốn sách chuyên về chủ đề đam mê và ti ền bạc này. Tôi chỉ muốn nói rằng, theo kinh nghiệm của tôi, việc khởi nghiệp không phải chỉ dựa vào ti ền là được và trở thành một doanh nhân đúng nghĩa là vô cùng khó! Dù bạn có nhi ều ti ền nhưng nếu không có đam mê và quyết tâm mạnh mẽ thì bạn không thể khởi nghiệp được Ngược lại, nếu bạn có khát khao chinh phục và đam mê cháy bỏng bạn có thể làm nên nhi ều kỳ tích dù cho có khó khăn về tài chính Bạn hiểu thế nào về việc khởi nghiệp? Khởi nghiệp là để kiếm được thật nhi ều ti ền, chứng tỏ năng lực đi đầu hành và lãnh đạo hay để thúc đẩy kinh tế địa phương? Có những người rất giỏi kiếm ti ền, họ dễ dàng thành lập một công ty mới và kiếm được lợi nhuận nhanh chóng. Nhưng dù là thế, họ vẫn không cho đó là khởi nghiệp. Nếu khởi nghiệp là như vậy

thì anh bạn Takeda của tôi đâu cần mở quán ăn Nhật trên đất Mỹ trong khi truyền thống kinh doanh của gia đình anh là về nội thất. Hay Lisa bạn tôi cũng đâu cần tham gia chương trình gọi vốn cho một dự án cộng đồng trong khi cô đã là một người giàu có rồi. Các bạn của tôi đều nói rằng họ khởi nghiệp vì muốn thực hiện niềm đam mê, nhưng đồng thời họ còn mong muốn được truyền tải giá trị của chúng đến với xã hội. Dù mục đích cuối cùng là để có được danh tiếng và lợi nhuận cao, nhưng khi bạn đặt mục tiêu tạo giá trị cao cho cộng đồng, lợi ích cho khách hàng, tự nhiên tiền sẽ tới.

Khi đã xác định được ý nghĩa của công ty khởi nghiệp đối với bạn và xã hội, bạn sẽ dễ nhìn ra lộ trình thành công hơn. Thị trường kinh doanh ngày càng rộng lớn, đối thủ xuất hiện ngày càng nhiều và sự cạnh tranh khốc liệt là điều bạn phải đối mặt khi kinh doanh khởi nghiệp. Giữa hàng ngàn thương hiệu trong và ngoài nước có sản phẩm tương tự, bạn làm sao để làm mình nổi bật? Khởi nghiệp đang là hướng đi tốt mà chính phủ các nước ủng hộ, nhất là ở các tài năng trẻ, thế hệ tương lai của đất nước. Ai cũng có thể khởi nghiệp nếu đam mê của bạn đã chín mùi và đủ điều kiện.

Vậy thế nào là người có đủ điều kiện để khởi nghiệp?

Quyết tâm thực hiện đam mê đến cùng và chấp nhận thất bại

Bắt đầu từ niềm đam mê cháy bỏng, bạn mới có đủ sự quyết tâm để theo đuổi mục tiêu đến cùng, cũng là điều dẫn dắt bạn vượt qua các gian khổ để đến với thành công. Nếu dễ dàng bỏ cuộc bạn sẽ chẳng gặt hái được điều gì lớn lao. Khởi nghiệp hay làm bất cứ việc gì, bạn cần hiểu rõ mình là ai, mình muốn làm gì trong đời này, bạn muốn đưa đứa con tinh thần

đến đâu thì bạn mới có được năng lượng hành động mạnh mẽ, sản sinh ra quyết tâm không ai ngăn cản nổi.

Một doanh nhân bản lĩnh là người luôn chấp nhận thử thách và luôn đứng lên sau mỗi lần thất bại. Họ luôn đối thoại với niềm đam mê của mình mỗi đêm, rằng lý do vì sao họ theo đuổi đến bây giờ và tự vực dậy tinh thần tích cực để tìm cách để vượt qua khó khăn chứ không từ bỏ dễ dàng. Không ai có thể đảm bảo cho sự thành công của bạn trong tương lai, chỉ thành công sau cùng mới giúp bạn chứng minh với mọi người việc theo đuổi đam mê đến cùng là đúng đắn ra sao. Mỗi lần thất bại là mỗi lần giúp bạn lớn nhanh hơn. Đứng lên và tiếp tục đi đầu chinh sản phẩm của mình sao cho phù hợp hơn nữa với thị trường, phục vụ tốt cộng đồng thì không nhận được mười phần thì bạn cũng sẽ nhận được bốn hay năm phần thành công. Để đến được mười phần thành công đó, bạn cần dùng nỗ lực để chứng minh và hành động.

Khởi nghiệp thất bại không phải là lý do để bạn biện hộ cho hành trình bắt đầu vội vàng và sớm dừng lại! Mà hãy dùng câu “Thất bại là mẹ thành công!” để nói về khó khăn mà bạn đã trải qua trong thời gian khởi nghiệp, khi bạn đã đứng trên đài vinh quang mà mình hằng mong muốn.

Kinh nghiệm quản lý và lãnh đạo

Một sản phẩm tốt chỉ khi chúng phục vụ được khách hàng của bạn. Lấy khách hàng làm trung tâm luôn là tiêu chí hàng đầu của những doanh nghiệp thành công. Bên cạnh đó, trước khi bắt đầu bạn cần có kinh nghiệm làm việc tốt, nhất là về mặt kinh doanh, bạn cần hiểu rõ thị trường của mình. Kinh nghiệm làm việc trước đây của bạn có thể không liên quan đến lĩnh vực bạn muốn khởi nghiệp, thì để hiểu rõ về sản phẩm của mình và

đối thủ hơn, bạn có thể đi làm tại các công ty kinh doanh sản phẩm và dịch vụ tương tự để học tập kinh nghiệm từ phía họ, từ cách vận hành sản xuất và quảng bá sản phẩm của họ. Điều này sẽ giúp ích cho bạn rất nhiều để giảm bớt chi phí, thời gian cũng như các rủi ro lớn trong kinh doanh.

Nhiều người bắt đầu khởi nghiệp muộn từ độ tuổi 40. Họ có nhiều lợi thế mà những người trẻ mới vào đời không có, đó là kinh nghiệm làm việc lâu năm và tầm nhìn xa trông rộng giúp họ tránh được những lỗi sai cơ bản trong việc xây dựng chiến lược, sản xuất, thu chi cùng kế hoạch thu hồi vốn. Một nghiên cứu của Founder Institute cho thấy năng lực hoàn thành các dự án kinh doanh cộng với kinh nghiệm thực tiễn sẽ giúp những người bắt đầu kinh doanh có khả năng nhận diện và hiện thực hóa các cơ hội kinh doanh cao hơn những người khác. Đó là câu chuyện của ông chủ SavingStar - David Rochon, người đã có hai mươi lăm năm kinh nghiệm trong lĩnh vực kinh doanh và Michael Libenson, chuyên viên tư vấn kinh doanh. Nhờ vào kiến thức đã có, họ đã thành lập nên quỹ tiết kiệm SavingStar thông qua mạng lưới với 24.000 cửa hàng tạp hóa và quầy thuốc trên khắp nước Mỹ.

Không chỉ giỏi quản lý dòng tiền, bạn còn phải biết quản lý con người nữa. Là chủ một doanh nghiệp mới, bạn sẽ có những người nhân viên đầu tiên, có người nhỏ tuổi hơn hoặc lớn hơn bạn mà bạn cần phải quản lý. Tuy nhiên, việc quản lý nhân sự luôn cần sự chín chắn và bình tĩnh của người lãnh đạo trong nhiều tình huống. Nếu bạn vẫn sẵn sàng nổi nóng hay chỉ trích nhân viên khi họ làm việc không hiệu quả thì có lẽ bạn chính là bản sao của ông sếp ngày xưa mà mình không dành nhiều thiện cảm. Tôi không hề đánh giá cao văn hóa tạo áp lực nặng lên nhân viên, cũng không ủng hộ cấp trên quá dễ tính trong công việc. Nhưng người lãnh đạo thường xuyên mất bình tĩnh chứng tỏ họ không nắm được phần thắng, khiến nhân viên

không hiểu được con người và niềm tin của họ. Do vậy, những ông chủ được xem là thành công chỉ khi biết cách quản lý công ty và biết thu phục lòng người. Bạn nên biết rằng, nhà lãnh đạo tài năng thường là nhân tố quan trọng để thu hút những nhân tài khác gia nhập công ty. Thế nên, nếu nhận thấy bản thân chưa có các kỹ năng, kinh nghiệm cần thiết và chưa biết tạo sự tin tưởng từ người khác thì bạn phải học được nó trước khi muốn khởi nghiệp.

Có ý tưởng tốt và chiến lược

Mỗi ngày có biết bao nhiêu ý tưởng kinh doanh mới ra đời kèm theo đó là những lời mời tư vấn và kêu gọi hỗ trợ của nhiều người trẻ. Nhưng có bao nhiêu dự án khởi nghiệp sẽ gọi vốn thành công, bao nhiêu dự án sẽ kinh doanh có lợi nhuận và tồn tại lâu dài?

Những ý tưởng hay, độc đáo không hề làm chiếc phao đảm bảo cho một dự án thành công dù người sáng lập có chỉ số IQ cao và chỉ ngủ bốn giờ mỗi ngày để làm việc. Một ý tưởng tốt chỉ là bước khởi đầu mà cần phải có chiến lược để công ty có thể sống sót qua nhiều năm. Người đứng đầu cần sự kiên trì, quyết tâm bền bỉ, đầu tư vốn và tinh thần để bắt đầu. Không ít trường hợp những ý tưởng được đánh giá tốt lại thất bại nhanh chóng, trong khi đó, không ít những ý tưởng tưởng chừng kinh khủng nhưng lại thành công. Một gia tài lớn và ý tưởng lớn không hề đảm bảo cho thành công trong tương lai. Ý tưởng có thể tạo ra một sản phẩm tốt nhưng đi đầu đó không đảm bảo cho doanh nghiệp đạt được vị thế cao trong lâu dài, mà sản phẩm phải được cải tiến liên tục để phục vụ nhu cầu thay đổi chóng mặt của thị trường. Trên lộ trình thành công, ý tưởng phải ra đời sau khi các nhà phát triển chiến lược nghiên cứu đối thủ cạnh tranh và đánh

giá các tình hình mới của thị trường, tiếp theo đó là xây dựng sản phẩm đáp ứng được nhu cầu của đối tượng mục tiêu. Ý tưởng không tạo được một sản phẩm có thể phục vụ được khách hàng thì đó không phải là ý tưởng tốt và bạn không thể kêu gọi vốn đầu tư thành công.

Khi quyết định kêu gọi vốn, bạn cần đưa ra được ý tưởng cùng chiến lược phát triển cho ý tưởng đó mới cơ hội thuyết phục nhà đầu tư. Tham gia vào các chương trình khởi nghiệp như Shark Tank, The Apprentice, Dragons' Den, hay Bar rescue, Kitchen Nightmares, Cà phê khởi nghiệp, Quốc gia khởi nghiệp,... các nhà đầu tư có thể hỗ trợ bạn về công nghệ, vốn, văn phòng làm việc và nhân viên nếu bạn chinh phục được họ bằng chiến lược và tầm nhìn phát triển của ý tưởng dự án.

Chấp nhận sự đơn độc

Đỉnh vinh quang thường chỉ đón nhận những cá nhân- những người kiên trì và mạnh mẽ, những người kiên quyết theo đuổi niềm đam mê đến cùng. Đó cũng là những người đơn độc trên chính hành trình chinh phục của mình, bởi vì họ không còn nhận được sự ủng hộ của người thân, bạn bè thân thiết sau một hoặc nhiều lần thất bại. Họ chỉ còn bước đi một mình và chịu nhiều đau khổ khi lý tưởng chưa được thực hiện và mất nhiều mối quan hệ tốt đẹp trong cuộc sống.

Đó cũng là trường hợp của cậu tôi, người đã thành công sau năm năm khởi nghiệp. Cậu tôi từ một người tràn đầy niềm tin và được gia đình ủng hộ đã trở thành một người cô đơn trong chính đam mê của mình. Người thân yêu dần không thể hiểu được và chịu được những mất mát từ những lần thất bại nặng nề đã mang đến cho gia đình của cậu.

Những doanh nhân thường ở vị trí giữa gia đình và doanh nghiệp. Gia đình sẽ khó thông cảm cho sự kiên trì của bạn mà tốt hơn hết, hãy để cho họ được lặng lẽ ủng hộ bạn từ xa. Khi khởi nghiệp, hãy dùng tiền của mình hoặc nhà đầu tư góp vốn, đừng dùng tiền của người thân, bạn bè của bạn. Bởi vì nếu khi bạn thất bại, cũng chỉ có một mình bạn chịu cảnh nợ nần hoặc phá sản, bạn có thể cảm thấy mừng vì đã không làm ảnh hưởng đến những người xung quanh. Với doanh nghiệp, là một người đứng đầu bạn phải chịu những áp lực đến từ việc trả lương hằng tháng cho nhân viên, áp lực từ chiến lược tăng trưởng đầu đặng, áp lực từ niềm tin mà nhân viên, đối tác và cộng đồng gửi gắm. Nếu có đi đầu gì không may xảy đến, bạn chỉ có thể im lặng và tự mình tháo gỡ những rắc rối, vì sự giúp đỡ chỉ có thể đến vào những thời điểm nhất định khi bạn giữ vững quyết tâm và đứng lên tìm cách cải thiện tình hình ngay sau đó.

Để có được tạo dựng được thành công cho công ty của mình như ngày hôm nay, những con người ấy đã phải trải qua tất cả những đi đầu trên và nếu như bạn hiểu nhầm về ý nghĩa của thành công bạn sẽ vô cùng hối hận về sau. Bài học khởi nghiệp của cậu tôi đã nói cho tôi biết rằng, việc khởi nghiệp sẽ không thể gọi là thành công khi bạn phải đánh đổi đi đầu quý giá hơn: tình yêu thương của gia đình và những người yêu quý bạn. Khởi nghiệp không thể chỉ được tính từ số lợi nhuận thu về mỗi năm hay doanh nghiệp được xã hội xem trọng mà người lãnh đạo lại đánh mất hạnh phúc gia đình. Thế nên với tôi, thành công phải đến từ kế hoạch cụ thể và an toàn để có được sự giàu có, giá trị xã hội và hạnh phúc gia đình. Bạn nên nghĩ về đi đầu đó để biết đi đầu gì mới thật sự quan trọng và có ý nghĩa với bản thân mình.

Chúc bạn thành công và có được hạnh phúc trọn vẹn!

Danh Sách Những việc cần làm Trước Khi Chết

Trong bản di chúc mà chúng ta đã trao đổi ở Chương 3 có đề cập đến việc mỗi người nên lập ra trước khi chết để phân chia nguồn tài sản vật chất, thì để có được khối tài sản đó bạn cần phải có nhiều việc phải làm. Việc liệt kê ra những việc nên làm trước khi thời khắc quan trọng cuối cùng trong cuộc đời bạn đến sẽ giúp bạn ra đi trong sự bình an và không hối tiếc. Tôi cũng luôn mong rằng, bạn có thể mạnh dạn tham gia một khóa học hướng dẫn về nghệ thuật sống. Khi đó, bạn sẽ rất ngạc nhiên vì đã phần, đi đâu cốt lõi nhất để sống một cuộc đời trọn vẹn lại được phát biểu từ những người sắp chết, người bệnh nặng và những người đã trải qua những khó khăn khốn cùng đang từng bước duy trì nghị lực sống. Bạn sẽ được trải nghiệm lại những bài học như đừng lãng phí thời gian, đừng để bị sao nhãng, sống bằng một cuộc đời rộng mở, sống hạnh phúc ở thực tại, yêu lấy những thảm kịch tồi tệ nhất, đơn giản hóa cuộc sống, cân nhắc vấn đề tiền bạc, quan tâm đến chất lượng thay vì số lượng. Đây là những ý tưởng mà tôi MC cùng tâm đắc và vẫn luôn áp dụng những đi đâu đó vào cuộc sống thường ngày của mình bằng nhiều hình thức khác nhau. Trong đó, việc lập ra những danh sách những việc cần làm và muốn làm trước khi chết là rõ ràng hơn hết. Danh sách những việc cần làm trước khi chết, đương nhiên là rất nhiều, nhưng trong giới hạn của cuốn sách này, chúng ta chỉ đề cập đến những việc phác họa được giá trị của bạn trong cuộc sống này. Để sau khi chết đi, mọi người thân yêu sẽ nhớ đến bạn giống như những gì mà bạn muốn. Đó có thể là một nét tính cách mà bạn không thường xuyên thể hiện cũng có thể là dòng chữ nhấn mạnh việc mà bạn đã làm cả đời không chán, hay đi đâu bạn hối tiếc vì nhiều lần bỏ lỡ,... Cao quý hơn nữa, là một mẫu hình mà bạn muốn cộng đồng nhớ về mình

Nếu bạn muốn các cháu nhỏ của mình nhớ về ông bà chúng như những người thợ làm bánh xuất sắc ở thị trấn hãy lên danh sách và lập kế hoạch cho việc phát triển cửa hàng. Nếu muốn chia sẻ ngọn lửa đam mê tri thức hãy kiểm tra xem mình đã để ý đến việc phát triển thư viện, tham gia các hoạt động đọc tại trường học ở nơi mình sống hay tài trợ những cuốn sách giá trị đến các nơi xa xôi chưa và lưu ý vào danh sách.

Hành trình đi đến cái chết sẽ là một chuyến phiêu lưu vĩ đại

Petter Pen

Không có đam mê vĩ đại hay đam mê nhỏ bé. Mỗi một người sẽ có cách phác họa cuộc sống và đi đâu mà họ muốn người khác nhớ về mình khác nhau. Không phải vì người này đóng góp nhiều cho xã hội nên đam mê của họ được coi trọng hơn những người mà đam mê của họ phần lớn dành cho chính họ. Matt, một kỹ sư với nhiều bản thiết kế nổi tiếng, dành cả cuộc đời để vẽ ra các cây cầu thị trấn quê hương tôi, chỉ muốn ghi trên bia mộ dòng chữ “Matt Owen - Người Xây Cầu”, và chỉ như thế! Nhưng những nơi chiếc cầu của ông thiết kế được dựng lên, mọi người đều trân trọng khắc dòng chữ cảm tạ “Matt Owen - Người Xây Cầu”. Mary chăm chỉ trong vườn ươm của gia đình và chăm sóc kỹ lưỡng từng khóm hoa. Hầu như bà chỉ quanh quẩn gắn bó với vườn ươm. Khi bà mất, cô cháu gái nhất định yêu cầu cha mẹ phải ghi khắc “Mary Belinda – Người Làm Vườn Vĩ Đại” lên bia mộ của bà.

Chỉ cần có đam mê, thực hiện nó đã là đi đâu ý nghĩa. Vì giá trị cảm hứng vô tận này, bạn hãy có cho mình một danh sách những đi đâu nên làm trước khi bước vào hành trình về bên kia thế giới.

Bạn lúc này đã có nhiều điều kiện thuận lợi, cuộc sống an nhàn hơn rất nhiều. Mỗi quyết định của bạn với tiền bạc và sự phát triển mới cần được tính toán kỹ lưỡng hơn để đảm bảo có được sự thành công lớn hơn. Đương nhiên mạo hiểm là điều cần thiết để có được những lợi ích lớn mà bạn cần phải bỏ ra. Và bạn lại có vòng quay quen thuộc khi lên kế hoạch và thực hiện đầu đặn mỗi ngày. Và trong những ngày tháng đó, bạn sẽ thấy thời gian trôi đi rất nhanh và bạn không muốn lãng phí chúng vào những việc vô bổ nữa. Bạn phát hiện ra, với guồng quay vội vã như thế này, con đường thực hiện đam mê thì nào có hề gần, bạn cũng muốn có nhiều điểm nhấn thú vị bổ sung cho những ngày sống vội vã của mình, ngay cả khi bạn đã có đam mê của chính mình. Một danh sách mà có thể nhắc nhở bạn còn rất nhiều thú vui, những điều tuyệt vời để làm phong phú hơn cuộc sống của mình, thì tại sao bạn không nên có.

Rồi một ngày bạn bỗng nhận thấy sự gắn kết giữa mình với mọi người dường như không bền vững như bạn nghĩ. Bạn đã làm rất nhiều điều tốt, đã kiếm được rất nhiều tiền để lo cho cuộc sống của bản thân và gia đình, nhưng vẫn cảm thấy sự thiếu vắng nào đó trong tâm hồn mình. Bạn phát hiện ra, bên ngoài một con người có trách nhiệm xã hội cao, một mẫu hình được cho là hoàn hảo với người nào đó, thì bên trong bạn vẫn có những tổn thương, những niềm hối tiếc sâu sắc mà bạn vẫn chưa hoặc không thể cải thiện được. Chúng là nỗi băn khoăn, là nỗi canh cánh vẫn đi theo bạn cho đến ngày hôm nay. Thế thì đây sẽ là lúc bạn nên thực hiện hoàn thiện hoặc sửa chữa, để khi nhắm mắt xuôi tay, bạn sẽ ra đi trong bình thản.

Danh sách những việc bạn cần làm để cuộc sống HẠNH PHÚC hơn:

Bạn cần công việc để kiếm tiền, để thực hiện đam mê, nhưng cuộc sống cũng còn có nhiều điều khác làm bạn hạnh phúc, đặc là gia đình, tình cảm giữa những người bạn yêu quý. Nếu mối quan hệ giữa tiền bạc và đam mê làm nên cảm hứng sống cho bạn theo đuổi, thì mối quan hệ giữa những điều đó với hạnh phúc của bạn cũng quan trọng không kém. Trên bước đường xây dựng sự nghiệp, câu chuyện của cậu Will vẫn luôn nhắc nhở tôi phải luôn tỉnh táo, bước từng bước thật an toàn để không xảy ra những sai sót hay mang về sự hối tiếc sau này. Dẫu như thế, tôi vẫn không thể kiểm soát được mọi điều thật trọn vẹn, có những điều đã diễn ra không như tôi mong muốn và có những người tôi không muốn mất đi mối quan hệ thân thiết. Điều may mắn nhất mà tôi có được chính là thành quả theo đuổi niềm đam mê đã giúp tôi có chỗ đứng nhất định trên thương trường, và gia đình tôi vẫn luôn là hậu phương vững chắc của tôi từ hơn mười năm nay.

Điều tôi muốn nói với bạn là, chính vì hiểu được mình đã vô cùng may mắn đến thế nên tôi càng cảm ơn cuộc sống và những người đã đồng hành cùng tôi đến ngày hôm nay. Tôi cũng biết rằng mình đã đi đến nửa cuộc đời và nửa cuộc đời còn lại là quý biết bao, tôi muốn làm thêm nhiều điều hơn nữa để cuộc sống có ý nghĩa hơn và tránh được những sai lầm từng mắc phải. Trong những năm còn lại của cuộc đời, tôi muốn làm nhiều điều hơn nữa, kể cả những mục tiêu mới và cả những điều mình đã bỏ lỡ trong thời gian qua. Dù chỉ là một cuộc hẹn với bạn cũ, một lời cảm ơn chân thành và lời xin lỗi dù muộn màng còn hơn là không bao giờ làm. Tôi đã liệt kê những điều đó trong danh sách những điều mình muốn làm trước khi chết để luôn nhắc nhở mình sống tích cực hơn và được hạnh phúc hơn.

Bạn có thể lập cho mình danh sách này để kịp làm những việc mà mình muốn làm trước chết. Ngoài các mục tiêu tài chính, mục tiêu đam mê mà bạn đang thực hiện, tôi tin rằng bạn vẫn luôn muốn làm nhiều điều hơn nữa

để mình có thể sống an lành, hạnh phúc hơn. Thế nên, bạn có thể bắt đầu bằng cách trả lời những câu hỏi dưới đây để xem bạn có bỏ lỡ những điều gì quan trọng trong cuộc đời mình không nhé.

Điều gì bạn vẫn luôn muốn làm nhưng vẫn chưa có cơ hội thực hiện?

1.).....

2.).....

3.).....

Nếu lỡ ngày mai bạn chết đi, bạn muốn làm điều gì trước khi chết?

1.).....

2.).....

3.).....

Có nơi nào, địa điểm hay quốc gia đặc biệt nào bạn muốn ghé thăm không?

1.).....

2.).....

3.).....

Bạn muốn làm gì để ngoại hình của mình trông đẹp hơn hay không?

1.).....

2.).....

3.).....

Điều gì bạn muốn trải nghiệm một lần cho biết trong đời?

1.).....

2.).....

3.).....

Có những khoảnh khắc nào bạn muốn chứng kiến hay không cùng ai đó)?

1.).....

2.).....

3.).....

Thử những môn thể thao, hoạt động thể chất, kỹ năng nào mà bạn từng không dám thử không?

1.).....

2.).....

3.).....

Bạn muốn làm điều gì cho người thân yêu hay người nào khác hay không?

1.).....

2.).....

3.).....

Liệu bạn có muốn đến đâu hay gặp ai và nói điều lời cảm ơn hay lời xin lỗi không?

1.).....

2.).....

3.).....

Hãy ghi ra thật nhiều việc bạn có thể nghĩ đến và cảm thấy nếu chưa thực hiện bạn sẽ cảm thấy hạnh phúc thật sự chưa trọn vẹn. Hãy tưởng tượng cảm giác phấn khích của bạn thế nào khi bạn làm được điều đó. Liệt kê tối thiểu 100 điều, không quá nhiều cho mấy chục năm thực hiện có phải không. Bạn hãy thoải mái thể hiện chúng, vì danh sách này là của bạn mà, nếu bạn không muốn chia sẻ với ai thì không việc gì phải ngại ngần đúng không nào, vì vậy đừng tự giới hạn tâm trí của mình nhé.

Danh sách những việc bạn có thể làm để cuộc sống THÚ VỊ hơn:

Vì cuộc sống không chỉ có niềm đam mê là thú vị, nếu bạn không khéo thả lỏng mình bạn sẽ vô tình tự đóng khung mình trong những ngữ cảnh Thành công - Tiền bạc. Danh sách này sẽ mở rộng tầm mắt của bạn ra một chút, bạn nhìn thấy được nhiều thứ hơn bạn tưởng. Tôi nghĩ khi viết xong danh sách này, bạn sẽ bật cười vì thấy mình vẫn còn trẻ con lắm. Đó là một tín hiệu tốt đấy, khi thấy mình còn trẻ, còn những niềm thích thú ngộ nghĩnh, bạn sẽ yêu đời hơn và biết rằng mình còn nhiều thứ muốn làm, muốn đến lắm! Hãy tưởng tượng những niềm yêu thích mà bạn từng muốn thực hiện, nếu còn cảm thấy chúng thú vị thì hãy cho vào danh sách này. Đồng thời liệt kê thêm những việc mình muốn thử ở hiện tại và tương lai. Nhưng tôi hy vọng bạn không muốn thử những việc có hại thật sự cho sức khỏe hay gây nguy hiểm cho cuộc sống của bạn nhé.

Serena, một người bạn có bệnh đang trí của tôi, cô ấy có rất nhiều mẫu danh sách việc cần làm mỗi ngày, trong đó có những việc làm khá thú vị và tôi đã “copy” vài việc vào danh sách của mình. “Bồ biết không, Emma, danh sách này của mình đã có khoảng 100 điếu rồi, chúng phân bố đến tận lúc tớ 60 tuổi, nhưng tớ vẫn thường diện thêm nhiều điếu nữa mỗi khi thấy điếu gì làm tớ vui vẻ. Tớ thấy mỗi ngày của mình là một ngày mới hơn, vì mình không chỉ cứ lặp đi lặp lại những việc cũ. Nếu ai hỏi tớ muốn làm gì, thay vì nói mãi về đam mê thì tớ còn thích chia sẻ với họ những niềm vui nho nhỏ ấy. Tớ háo hức chờ đợi đến ngày thực hiện biết bao. Ai cũng bảo tớ là người vô cùng năng động và biết hưởng thụ cuộc sống đấy!”.

Mục tiêu để tạo ra danh sách này không phải để chạy đua với thời gian hay thần chết, mà vì bạn biết đấy, cuộc sống vốn hữu hạn, nếu điếu gì làm bạn thích thú và hạnh phúc cùng người thân yêu thì càng tốt, thì bạn hãy cứ thoải mái thực hiện đi. Mặc khác, bạn đâu cần áp lực về tiến độ thực hiện, đó là những việc vui vẻ của bạn mà. Vẫn nên ưu tiên thời gian để bạn thư

gian, lấy lại năng lượng nhiều hơn là những việc làm bạn tốn công tốn sức và mệt mỏi. Nếu không khéo sắp xếp, bạn có thể bị quá tải đấy.

Tạo ra danh sách này chỉ cần khoảng một giờ và không mất của bạn chi phí gì. Vậy hãy ngồi xuống để liệt kê thử xem nhé, tôi nghĩ chúng sẽ không quá ngắn đâu. Nếu bạn cảm thấy mình là một người nhàm chán, không có mưu cầu gì đặc biệt thì bạn có thể tham khảo tại những trang web có cùng chủ đề này (như tôi tham khảo của Serena). Mỗi thành viên sẽ có những bảng danh sách khác nhau, tôi nghĩ bạn sẽ thích thú với một vài ý tưởng đấy. Bạn cũng đừng lướt qua nhanh quá, hãy đọc những trải nghiệm thú vị của họ sau khi thực hiện xong một việc làm nào đó, bạn sẽ thấy chúng không quá phức tạp như lúc đầu đâu. Bạn sẽ thấy được tâm trạng thích thú của họ lúc đó thế nào và động lực để họ tiếp tục những việc làm tiếp theo trong danh sách ra sao.

SAU ĐÂY LÀ NHỮNG GỢI Ý THÚ VỊ MÀ BẠN CÓ THỂ THAM KHẢO:

1. Du lịch vòng quanh thế giới: Thăm mỗi châu lục một quốc gia, 10 công trình nổi tiếng thế giới mà bạn ấn tượng nhất, 100 địa điểm (kể cả không phải địa điểm du lịch) mà bạn thích.

2. Cảm ơn cha mẹ, người bạn đời và các con của mình.

3. Tìm hiểu một ngoại ngữ mới.

4. Thử học và làm (Freelance) một công việc mà bạn chưa từng thử. 5. Đạt được con số cân nặng mong muốn.

6. Tham gia một giải thể thao cộng đồng như chạy xe đạp, bơi, marathon hoặc các môn phối hợp.

7. Chơi một môn thể thao mới, nhẹ nhàng hoặc mạo hiểm.

8. Trượt tuyết.
9. Lướt ván.
10. Nghỉ việc ở nơi bạn không thích.
11. Tham gia nhạc hội/lễ hội ngoài trời.
12. Kinh doanh online.
13. Nhuộm tóc.
14. Xăm hình.
15. Liên hệ với những người bạn cũ, thầy cô cũ thân thiết trước đây để trò chuyện.
16. Cảm ơn cuộc đời mỗi buổi sáng.
17. Dành một khoảng thời gian nào đó trong ngày để ngắm cảnh mà không suy nghĩ gì cả.
18. Cảm ơn đến những người bạn quên cảm ơn, nhất là những người đã truyền cảm hứng cho cuộc đời bạn.
19. Cho người khác lời khuyên như chính bạn đã từng nhận được lời khuyên của người khác).
20. Chơi cờ hay trò chơi có chiến thuật nào đó.
21. Thực hiện chuyến trải nghiệm đi bộ, leo núi khám phá các cung đường vừa sức.
22. Làm đi đầu tốt nhưng không cần ai nhớ ơn.
23. Đọc sách ở một lĩnh vực khác.
24. Viết sách.
25. Đi trực thăng hoặc khinh khí cầu một lần.
26. Ngắm mặt trời mọc, mặt trời lặn, ngắm sao.
27. Trồng cây và chăm sóc cho nó lớn lên.
28. Làm vườn.
29. Ăn chay một lần một tuần hoặc một tháng.

30. Sống ở một vùng quê hay một quốc gia khác trong vài tháng.

31. Tham gia khóa thi ãn trong một tháng.

Mỗi người sẽ có những đi ãu và những ý tưởng riêng mà họ muốn làm. Tạo nên một danh sách riêng cho mình, nhìn vào nó và bạn sẽ biết được những việc quan trọng nào mình cần làm trong những năm tới, để trước khi chết bạn có thể mỉm cười an lành và ra đi không nuối tiếc đi ãu gì.

Chúc bạn có được một cuộc sống thú vị và hạnh phúc!

Đam Mê Và Kỳ Nghỉ Hưu sớm

Đi ãu tâm đắc nhất mà tôi muốn nói trong cuốn sách Đam mê không để làm cảnh, đam mê là để ra ti ãn này là không chỉ đưa ra lộ trình đúng đắn để bạn thực hiện đam mê và kiếm được nhiều ti ãn hơn, mà trong đó còn nhấn mạnh việc xây dựng được kỳ nghỉ hưu sớm là vô cùng ý nghĩa được nhiều người mơ ước. Ai cũng muốn có được sự d ãi dào về tài chính để cuộc sống sung túc và để tập trung toàn lực vào công việc, hơn thế nữa, để ti ãn bạc hỗ trợ đam mê được thực hiện nhanh chóng hơn, có hiệu quả hơn. Đó cũng là đi ãu bạn có thể nhận được ở kỳ nghỉ hưu sớm.

Kỳ nghỉ hưu sớm lúc này được rất nhiều người quan tâm và nó trở thành mục tiêu lớn để họ đạt được cuộc sống lý tưởng hơn. Kỳ nghỉ hưu sớm chỉ đạt được khi họ đã an toàn với các kế hoạch tài chính và thậm chí còn rất nhiều ti ãn để làm được những gì mình muốn. Họ sẽ không tạo dựng kỳ nghỉ hưu sớm để ngừng làm việc hay tiêu xài thoải mái cho đến hết cuộc đời, mà họ xem đó là một bước ngoặt lớn trong kế hoạch cuộc đời, khi đến lúc này, họ đã ổn định cuộc sống và họ có thể tập trung toàn bộ thời gian, sức lực và tài chính để thực hiện những dự định còn dang dở.

Một người bình thường đi làm sau hơn hai mươi năm có thể đạt được kỳ nghỉ hưu sớm, lúc này họ đã là chuyên gia trong lĩnh vực mà mình làm việc hoặc có chức vị cao trong một công ty. Họ vừa có tiền, có kinh nghiệm làm việc tốt, có nhiều mối cùng những điều kiện thuận lợi vô cùng để thực hiện đam mê mới và những dự định còn ấp ủ. Ở thời kỳ này họ có cơ hội thành công cao hơn những người chưa có cả tiền, bản lĩnh giải quyết các khó khăn và các mối quan hệ đáng tin cậy. quan hệ

Trong nhiều năm nay, chủ đề nghỉ hưu sớm đang được các bạn trẻ đặc biệt quan tâm, nhất là ở các quốc gia phát triển. Họ bắt đầu đi tìm kiếm những công thức hoàn hảo để nhanh chóng đạt được số tiền mơ ước cho kỳ nghỉ hưu sớm. Nếu như ông bà ta ngày trước xem việc tích trữ tiền bạc để dự phòng cho cuộc sống về sau thì ngày nay các những người trẻ còn muốn xây dựng kế hoạch cuộc đời năng động đến tận cuối kỳ nghỉ hưu, tức là họ vẫn muốn theo đuổi những niềm cảm hứng của mình cho đến khi không còn sức lực nữa, họ mới cần những ngày nghỉ ngơi thật sự. Bắt đầu kỳ nghỉ hưu sớm là bắt đầu thời điểm họ hoàn toàn tự do làm bất cứ điều gì mình muốn, làm bất cứ đam mê nào mình khao khát mà không sợ ai ngăn cản.

Còn gì tuyệt vời hơn việc có nhiều tiền để được nghỉ hưu sớm và được sống tự do với đam mê của mình!

Kỳ nghỉ hưu sớm có trong kế hoạch cuộc đời của bạn chưa? Trong các túi tiền tài chính, bạn đã hiểu về ý nghĩa chiến lược của túi tiền đầu tư cho kỳ nghỉ hưu với bạn lúc này chưa? Đó là số tiền để bạn sống thoải mái và đủ chi phí để làm những gì bạn muốn. Ở những chương sau tôi sẽ chia sẻ với bạn một cách tính cụ thể cho kỳ nghỉ hưu mơ ước, bao gồm trong đó nhiều cách tích lũy để bạn gia tăng số tiền của mình. Số tiền về hưu ở từng người sẽ khác nhau, chúng phụ thuộc vào nhu cầu sinh hoạt của bạn và gia

đình cùng những dự định đam mê của bạn. Tính toán xong, bạn có thể phát hiện ra rằng mình sắp có đủ tiền cho kỳ nghỉ hưu. Bỗng dưng thức dậy và bạn biết rằng kể từ ngày hôm nay bạn được dành toàn bộ thời gian và công sức cho đam mê của mình.

Thật hào hứng biết bao!

GIỮ LỬA ĐAM MÊ & GIÁ TRỊ CỦA ĐAM MÊ

Nếu đam mê là con đường dẫn đến thành công, thì sự kiên trì chính là chiếc xe đưa bạn đến đó.

Bill Bradley

Có câu, xây dựng đã khó, giữ gìn còn khó hơn. Điều này giống như việc bạn đang tiến hành xây dựng và giữ gìn niềm đam mê. Bạn phải mất một thời gian để nhận diện được đam mê nhưng để duy trì ngu ần năng lượng phát triển đam mê không phải là điều dễ dàng. Sẽ chẳng ai muốn ngu ần cảm hứng lớn lao bên trong mình dần dần cạn kiệt, khi mà bao ước mơ và dự định còn chưa hoàn thành.

Con người chúng ta không sống một mình mà sống với cả một cộng đồng, nơi mà ai cũng phải chịu tác động của những quy luật tâm lý, văn hóa, đời sống lẫn nhau. Và những niềm đam mê xuất phát từ thế giới quan của mỗi người đều có liên quan đến những gì chúng ta thấy ở thế giới xung quanh. Để hiểu được, niềm đam mê ngoài việc làm thỏa mãn bản thân mỗi người nhưng cần phải có giá trị. Đam mê không phải là một loại hàng hoá để cân đo đong đếm, nhưng đam mê thật sự được đem lên bàn cân để nói về ngu ần năng lượng của mỗi người, chúng trở thành là một điều quý giá mà nếu không có, đời sống con người sẽ vô vị biết bao, cộng đồng sẽ không có sự phát triển về tinh thần và vật chất.

Vậy làm sao khi chúng ta đã vất vả để tìm được các mảnh ghép của niềm đam mê, thì bây giờ lại phải đối mặt với nguy cơ đánh mất nguồn cảm hứng vô tận đó?

Giải Phóng Tiềm Năng Cũng Cần Có Kinh Nghiệm

Một niềm đam mê sẽ mãi mơ hồ nếu chúng ta không thực hiện hay không giải phóng các tiềm năng vốn có của mình. Tôi cảm thấy nhiều nhận xét như, “Các bạn trẻ bây giờ... chặc chặc”, “Tuổi trẻ ngày nay thật buồn tẻ, các bạn như chẳng quan tâm đến điều gì cả.”, giống như mọi người đang cố gắng phủ định tình cảm của tuổi trẻ. Trong khi sự thật đâu phải thế. Trong các mảnh ghép để hình thành nên niềm đam mê, tiềm năng - năng lực còn tiềm ẩn – được thể hiện ra nhờ quá trình học tập và rèn luyện tích cực. Nhờ có tiềm năng này, kết hợp với sự khao khát thể hiện mới khiến cho người ta “bùng nổ” được!

Trong một tập thể, thường sẽ có những bạn thật sự nổi bật, nhưng cũng có những người không được đánh giá cao và họ thường không được người khác để ý đến. Tôi không nghĩ vậy. Chúng ta không thể đánh giá một người là thụ động qua tính cách lạnh lẽo hay nghĩ rằng họ không có chí tiến thủ. Chúng ta cũng không thể đoán được tương lai của một người tài giỏi hiện tại sẽ ra sao. Làm sao ta biết được họ có mong muốn gì và mai sau thế nào khi chỉ nhìn vào hiện tại và quá khứ? Và làm sao ta biết được lý do thật sự đằng sau việc họ không hoàn thành được các mục tiêu đã đề ra là do thiếu nghị lực hay do các điều kiện chưa thuận lợi hơn? Biết đâu lý do lại nằm ở việc chính họ chưa biết cách khai thác hết nguồn năng lượng của mình!

Có nhiều việc dù nhìn thấy cũng chưa chắc là toàn bộ sự thật, huống hồ là những điều còn được ẩn giấu bên trong mỗi người. Ai cũng ca ngợi

người làm được những điều khác biệt và giúp họ giải quyết chuyện gì đó. Thế nhưng một người được xem là tài giỏi đó, thực chất cũng chỉ làm những điều mà người khác không nhìn ra hướng giải quyết hoặc họ không muốn làm mà thôi!

Chẳng ai biết được anh hùng là ai nếu họ không lên sân khấu thi thố và trở thành người chiến thắng. Nhưng những anh hùng tương lai ấy cũng nào có biết được khi nào, trường hợp nào họ mới quyết định nhận lấy hào quang. Và họ cũng chỉ khởi đầu là những người hết sức bình thường mà thôi. Điều mà họ biết được về mình là đọc được những hồi thúc bên trong, đọc được cảm xúc không muốn an phận thủ thường đặc trưng không lẫn vào đâu.

Chính tâm trạng không an phận thủ thường ấy là nguồn kích thích vươn lên của mỗi người! Hơn cả thời gian, đó chính là tài sản lớn nhất của chúng ta. Vì sao? Vì thời gian của mỗi người giống như nhau, nhưng đọc được nguồn năng lượng đang hồi thúc bên trong mình mới khiến họ suy nghĩ về mong muốn và lý tưởng của mình. Sợi dây cảm xúc đó nối liền với tương lai, nếu bạn đã thấy được nó, hãy nắm lấy một đầu sợi dây và theo nó tiến về phía trước. Thế giới đó là của riêng bạn và chỉ có bạn quyết định bước đến hay không mà thôi.

Nếu bạn vẫn còn đang tìm kiếm mạch cảm xúc của mình, thì hãy luyện tập thái độ của mình trước. Người ngoài có thể đánh giá bạn không có chí tiến thủ, nhưng bản thân bạn phải biết điều đó không đúng. Chí tiến thủ không đảm bảo được thành công, hạnh phúc của bạn trong hiện tại và tương lai. Điều bạn cảm thấy là quan trọng nhất, một thái độ học tập nghiêm túc và biết chịu trách nhiệm với cuộc sống của mình mới thật sự bản lĩnh.

Phải học tập! Người không có năng lượng sẽ không chủ động học thứ gì cả. Bạn vẫn còn muốn tìm hiểu, học hỏi nhiều điều chứng tỏ bạn biết bản thân cần gì và nó giúp bạn có định hướng trong cuộc sống. Emma tin ai cũng đều có sức sống mãnh liệt bên trong mình như vậy, nhưng vấn đề là không phải ai cũng biết giải phóng chúng thế nào bởi vì họ căn bản không biết rằng mình có nguồn năng lượng lớn thế nào. Vì chưa từng cố gắng hết sức, chưa có kinh nghiệm về cảm giác làm được điều gì đó nên không biết là mình cũng là một tài năng lớn.

Đã không có kinh nghiệm, lại không chịu thử thì khó mà hình dung được. Cảm giác là sự trải nghiệm chứ không phải để hình dung:

Nhưng một khi đã đạt được, khoái cảm dâng trào trong bạn. Một lần, rồi thêm một lần nữa, bạn sẽ muốn có nhiều hơn nữa, bạn sẽ tin mình làm được và không muốn dừng lại sớm hơn. Vậy kinh nghiệm này phải được luyện tập thế nào?

Mỗi ngày bạn hãy hỏi chính bản thân mình, mình đang có những mối quan tâm nào, bạn hứng thú làm gì. Đó là những điều mỗi đầu tiên, hãy theo đuổi chúng. Đừng hoài nghi, vì sự hoài nghi sẽ cản bước bạn ngay trong suy nghĩ rồi. “Thế nhưng tôi vẫn không thể nắm bắt được điều gì cả?!” sẽ có những người nói như thế. Nhưng đừng mãi lừa dối mình như thế, bản thân bạn vốn biết rõ mình muốn gì nhưng bạn chỉ không dám nói lên tiếng mà thôi. Tôi không thể giúp bạn được điều gì nếu như bản thân bạn từ chối sự giúp đỡ. Tôi tin là ai cũng có những mối quan tâm khác nhau và đó là lý do mỗi người có đam mê với những ngành nghề khác nhau cũng như mỗi người sẽ có cảm xúc đặc biệt với người mình yêu vậy. Và không có mối quan tâm nào là lớn hay vĩ đại hơn mối quan tâm nào cả, vì điều mà bạn quan tâm có thể không phải là điều đặc biệt với người khác, ai cũng có những mưu cầu riêng!

Nguồn cảm hứng thật sự khó tìm và bạn đừng để chúng vụt qua trong tâm trí, hãy nhanh chóng nắm bắt năng lượng của mình hoạt động. Nhưng chỉ nắm bắt thôi thì chưa đủ, tiềm năng - là năng lực - phải được rèn giũa mỗi ngày. Khi đã phát hiện ra “À, thì ra mình cũng có tiềm năng”, bạn phải học tập và thực hành nhiều hơn nữa để nó được vận dụng tốt vào công việc và cuộc sống. Thực tập đều đặn và chăm chỉ tạo nên kinh nghiệm vững chắc đồng thời niềm tin trong bạn ngày càng lớn hơn mỗi ngày.

Tìm kiếm và mạnh dạn thừa nhận chúng, tôi không tin bạn không phát hiện ra mình cũng vô cùng tài giỏi thế nào!

Giữ Lửa Và Thôi Bùng Niềm Đam Mê

Trong năm nay, Emma không thể đếm được mình đã nhận được email thứ bao nhiêu với tiêu đề là Đam Mê. Đó có thể là từ những bạn đã tham gia các buổi Workshop, các buổi chia sẻ nhỏ ở những buổi hội thảo và cũng có thể là được người quen chia sẻ thông tin. Những bức thư này chủ yếu hỏi về niềm đam mê, mà trong đó không chỉ có các câu hỏi về cách tìm kiếm đam mê, mà còn cả cách lấy lại đam mê đã mất nữa.

Ở hầu hết mọi việc, xây dựng nên đã khó mà việc giữ gìn còn khó hơn. Điều này cũng đúng với niềm đam mê. Bạn thấy đấy, Có đến bốn mảnh ghép để tạo dựng nên đam mê, ở mỗi mảnh ghép bạn lại phải biết cách duy trì để không bị gián đoạn các hoạt động. Trong đó, khó hơn cả là những yếu tố thiên về mặt cảm xúc và sự yêu thích – những yếu tố rất dễ thay đổi theo hướng tiêu cực khi gặp phải những khó khăn, trở ngại. Những lời khuyên về sự kiên trì chính là chìa khóa thành công là để ứng dụng cho việc duy trì cảm xúc tích cực, vì sự kiên trì sẽ giúp bạn tiếp tục hành động không mệt mỏi dù tâm trạng của bạn có tệ như thế nào. Để khi mọi khó

khăn qua đi, bạn không phải hối hận vì mình đã bỏ cuộc chỉ vì tâm trạng thất thường của mình.

Cân bằng cảm xúc trở thành kim chỉ nam quan trọng để cuộc sống của mỗi người thành công và hạnh phúc vì lẽ đó. Chỉ cần đi đầu chinh được cảm xúc, không để chúng làm bạn mất tỉnh táo và đánh mất chính mình, bạn đã tiến gần hơn với mục tiêu của mình.

Có nhiều cách để bạn đi đầu chinh lại cảm xúc và duy trì được đam mê dài lâu. Hãy chuẩn bị đối mặt với tình huống này, dù cho bạn đang ở thời điểm đam mê nhiệt huyết nhất, bạn không nghĩ đến một ngày nào đó chúng sẽ lụi tàn. Chỉ đến khi sự nguội lạnh, trong lòng dần tăng, chúng ta mới biết rằng giữ được lửa đam mê không phải chuyện dễ dàng. Những lo lắng, căng thẳng mỗi ngày che mờ đi tính trong sáng của niềm hứng khởi và khi bạn phát hiện ra thì có khi đã muộn rồi. Không ai có thể chắc chắn được thời gian mà người bạn Đam mê sẽ ở lại với mỗi người. Bạn phải sáng suốt và chuẩn bị từ bây giờ. Hàng triệu người truyền cảm hứng trên thế giới đã chứng minh cho chúng ta thấy, mỗi một niềm hứng khởi khi được truyền đạt tới mọi người thì đến một lúc nào đó chúng sẽ trở thành niềm tin của những người cảm nhận được nó. Ngược lại, bạn hãy tin rằng mình có thể lấy lại niềm đam mê nồng nhiệt đã mất, từ những anh chị lớn trong nghề hay những đàn em đã từng ngưỡng mộ bạn.

Cũng có một số trường hợp niềm đam mê mạnh mẽ, liên tục nhưng chỉ kéo dài trong dăm ba năm, hầu như chính bản thân những người rơi vào trạng thái này đột nhiên cảm thấy sự ham thích không còn nữa. Thật sự, nếu chỉ dựa vào yếu tố thời gian thì rất khó khẳng định đây có phải là đam mê không. Rõ ràng, họ cũng có kế hoạch và hành động cụ thể, dốc lòng dốc sức không quản cực khổ ngày đêm để thực hiện niềm đam mê. Có người sau khi đi đến đỉnh cao kết quả hay hoàn thành hết những mục tiêu

thì sự hứng khởi không còn nữa và dần dần mất niềm đam mê đi. Họ tập trung và phát triển một niềm đam mê khác, mà có thể trái ngược với lĩnh vực đã từng theo đuổi. Chúng ta không đề cập nhiều đến những đối tượng này mà chỉ mượn đó để làm cơ sở nhận định khách quan hơn về loại cảm xúc đặc biệt mang tên “Đam mê”.

Đam mê, được xuất phát từ cảm xúc mãnh liệt khó cưỡng, thế nhưng chúng vẫn có thể lên xuống thất thường như mọi cảm xúc khác, nhất là khi bạn gặp nhiều việc xảy ra không như ý muốn. Do đó, bạn cần phải biết chăm sóc thật cẩn thận và chu đáo để chúng được rực cháy mạnh mẽ trong trái tim của bạn. Và đơn giản thôi, mỗi khi cảm thấy tâm trạng bỗng tụt xuống đột ngột làm bạn tạm thời mất đi hứng thú làm việc, bạn cần có kim chỉ nam để lấy lại động lực nhanh chóng chứ không nên để chúng kéo dài hơn. Đồng thời, bạn cần hiểu đâu là lúc áp lực công việc làm bạn mệt mỏi, còn đâu là lúc bạn thấy công việc hiện tại không phù hợp. Bởi vì chỉ cần một số lực cản nhất định cũng có thể làm bạn xuống tinh thần nhanh chóng và bạn vội vã kết luận đó không còn là đam mê của bạn nữa. Để theo đuổi đam mê thành công cần có nhiều thời gian và nỗ lực, bạn đừng vội vàng “kết tử” với chính đam mê của mình. Hãy tìm cách lấy lại động lực cho bản thân vào những lúc tưởng như chán nản nhất, bạn sẽ cảm ơn mình vì đã không từ bỏ.

Một ngày lý tưởng của Kim

Kim, người em họ bên ngoại của Emma, em ấy có lịch làm việc quen thuộc như sau:

Sáng: dậy tập thể dục, ăn sáng, đến công ty, làm công việc.

Trưa: nhắn tin với bạn bè, mua sắm qua mạng.

Chiều: tiếp tục công việc.

Tối: cà phê hay tiệc tùng, ăn tối bên ngoài hoặc dùng cơm với gia đình, học hoặc đọc sách trước khi ngủ.

Mọi thứ dường như ổn trong một thời gian dài. Kim không có phiền muộn hay không thỏa mãn đi đâu gì. Thế nhưng, gần đây Kim đã nói với tôi rằng, sau một thời gian cô ấy lại cảm thấy cuộc sống của mình dường như thiếu đi đi đâu gì đó. Sở dĩ như vậy vì cô ấy vừa mới có một công việc mới sau bao nhiêu lần thay đổi công việc trước đây. Kim thật sự hào hứng vì tin rằng mình đã tìm được công việc mong muốn, được làm được ở một nơi mình tìm kiếm bấy lâu nay.

Nhưng khi cô ấy nhìn vào bảng kế hoạch tài chính của mình. thì lại buồn rầu rất lâu. Cô ấy đã mất mấy năm làm việc không hiệu quả mà không tiết kiệm được bao nhiêu tiền, trong khi tiền lương ở công việc mới thì cũng chỉ đủ sống hơn một chút chứ không dư dả gì nhiều. Các mục tài chính của Kim không có gì khác mấy so với những năm trước, số tiền phân chia đều cho các mục tiết kiệm, mua sắm, giao lưu với bạn bè (hàng tháng), du lịch (một năm 1 - 2 lần), mua sách, chi phí nhà ở, điện nước. Cô ấy tính toán tiền tiết kiệm cả năm không là gì so với chi phí sống của mình, Kim lại không biết cơ hội thăng tiến của mình ra sao để tăng thêm thu nhập, và quan trọng nhất là Kim không biết phải phát triển sự nghiệp thế nào. Cô ấy cảm thấy tiền tiết kiệm không đủ để dưỡng già và niềm đam mê mà cô ấy đang theo đuổi không biết sẽ đi về đâu.

Emma rất thông cảm với Kim và các bạn có vấn đề tương tự. Nhưng may mắn là Kim còn hiểu là mình đang gặp rắc rối. Về sự nghiệp, trong một lĩnh vực sẽ có một số cá nhân nổi bật hơn hẳn những người khác và hưởng được mức lương tương xứng. Emma không thể đưa ra chiến lược phát triển cụ thể cho bạn được, chính bạn phải là người nghiên cứu chúng.

Tôi chỉ có thể hiểu một đi đầu thế này, tìm được công việc trong lĩnh vực phù hợp với mình chỉ là bước đầu tiên mà thôi. Bạn còn cần phải cố gắng nhiều để có được thành tựu, nếu không có sự phát triển, bạn phải tìm hiểu xem vấn đề nằm ở niềm đam mê hay thời cơ thăng tiến.

Nếu vấn đề nằm ở niềm đam mê của bạn, thì có thể kéo theo hiệu suất công việc giảm sút nhanh chóng. Điều đó không tốt một chút nào. Bạn sẽ bắt đầu nghi ngờ chính công việc của mình, bạn băn khoăn đó có phải là đam mê của mình không. Bạn sẽ nghĩ tại sao mình không còn thấy hào hứng như lúc đầu? Nhiều năm rồi, tại sao mình đã cố gắng làm theo hướng dẫn như thế mà vẫn không làm được? Mình có cần nghỉ ngơi một thời gian để suy nghĩ thêm về đi đầu đó không? Mình cũng hát khá hay, hay mình thử chuyển sang nghề ca sĩ, biết đâu mình sẽ phát triển ở mảng này?

Đừng nghi ngờ lan man như thế, hãy tập trung vào vấn đề về sự nỗ lực của bạn thì hơn. Chỉ khi đam mê càng lớn, cố gắng càng nhiều thì thành công mới đến và tiền bạc mới càng dãi dào.

Sự nỗ lực của bạn có thể chưa đủ để đạt được thành công mà bạn muốn, tệ hơn nữa là bạn còn ngộ nhận về năng lực của mình. Hiểu rõ năng lực và vị trí của mình đang ở cấp độ nào là vô cùng quan trọng, bạn sẽ hiểu rằng mình đang cách xa những người thành công bao xa và đi đầu đó mới thúc đẩy bạn nỗ lực hơn nữa. Trong một cuộc đua, người dừng lại sẽ là người bị bỏ lại phía sau, và những người tiếp tục tiến về phía trước mới giành được chiến thắng. Bạn có thể đi chậm hơn người khác, nhưng tuyệt đối đừng dừng lại, rồi bạn sẽ đến đích mà thôi!

Tôi đã nói với Kim rằng, nếu gặp vấn đề về sự phát triển, hãy hỏi sếp của bạn hoặc xin ý kiến của những người có năng lực chuyên môn tốt hơn mình, đó là những người đã trải qua nhiều năm rèn luyện hơn bạn để có vị trí ngày hôm nay và có lẽ họ sẽ cho bạn lời khuyên về bước đi tiếp theo.

Cô bạn chuyên viên nhân sự Susan đã cho tôi biết rằng, một nguyên nhân lớn từ việc biến động nhân sự chóng mặt trong nhiều năm nay chính từ các ứng viên chứ không phải do nhà tuyển dụng. Cô đã phỏng vấn nhiều doanh nghiệp uy tín về lý do nhân sự không gắn bó dài lâu với họ thì nhận được kết quả là định hướng công việc của nhân sự có vấn đề. Trong hai năm đầu mọi thứ có vẻ ổn, nhưng sau đó nhân viên mất dần động lực và không còn thiết tha với công việc nữa. Nhiều doanh nghiệp bảo rằng họ buộc phải cho thôi việc nhân viên có năng lực yếu và cả những nhân viên giỏi nhưng không còn mặn mà với công việc. Họ phát hiện một trong số đó chuyển sang làm một chuyên ngành khác sau khi xin nghỉ việc. Điều đó chứng tỏ họ không còn muốn làm công việc cũ nữa và bắt đầu lại với ngành nghề mới. Susan cũng nhận được rất nhiều đơn ứng tuyển vào vị trí này nhưng kinh nghiệm trước đây lại nằm ở lĩnh vực khác. Cô khá bối rối vì không biết có nên gửi những hồ sơ này cho doanh nghiệp không, vì cô không hiểu được mục tiêu công việc của họ. Trong khi đó, ở mỗi ngành nghề, nhân sự cần ít nhất là năm năm lao động miệt mài mới có thể trở thành chuyên viên hoặc là người giỏi chuyên môn trong một lĩnh vực. Thế nên, khi bắt đầu theo đuổi một công việc gì cũng cần một khoảng thời gian đủ dài để phân tích cảm xúc và định hướng về mục tiêu nghề nghiệp của mình.

Điều đó sẽ tốt cho bạn, vì khi đã trải qua một thời gian đủ dài nhưng một ngày nào đó bạn lại tự hỏi đó có phải là đam mê của mình hay không, thì xác suất lớn sẽ rơi vào hai trường hợp: niềm đam mê đó chưa đủ mạnh hoặc đam mê đó đang dần lụi tàn.

Đừng vội nản lòng vì bạn đã vất vả tìm kiếm niềm đam mê lại còn phải đối mặt với việc chúng rời bỏ bạn mà đi. Con đường tìm kiếm đam mê là một quá trình dài, nhưng không thể tụt lùi nếu như bạn không duy trì được

các mảnh ghép đam mê, mà bạn còn phải tiếp thêm lửa cho nó nữa. Ngoài ra, không loại trừ khả năng khi thay đổi môi trường sống, thay đổi quan niệm sống làm bạn xuất hiện những tư tưởng mới, lý tưởng mới. Không có lý do cụ thể, cũng không hẳn phải có một biến cố lớn lao nào đấy, chúng có thể bất ngờ xuất hiện mà không báo trước. Nhà văn Murakami Haruki của Rừng Na-uy nổi tiếng là trường hợp như thế, khi đang là một ông chủ quán cà phê chơi nhạc Jazz, ông đi xem bóng chày và quyết định làm nhà văn khi nhìn trái bóng bay trên cao. Dĩ nhiên, từ nhỏ ông đã tiếp thu nền văn học Nhật Bản từ cha mẹ mình là giáo viên dạy văn, ông còn chịu ảnh hưởng của nền văn hóa phương Tây, đặc biệt là ở lĩnh vực âm nhạc và văn học, tiếp đến là học ở khoa Nghệ thuật sân khấu và bỏ ngang sau đó. Những yếu tố này đã khuyến khích ông bước trên con đường cầm bút chuyên nghiệp mặc dù đó không phải là dự định ban đầu. Nhưng khi đã quyết định, ông đã theo đuổi đến cùng và chúng ta có một nhà văn Murakami Haruki tài năng với nhiều tác phẩm thuộc hàng kinh điển.

Đơn giản đến bất ngờ vậy đấy.

Nếu nhận thấy mình đang mất đi nguồn cảm hứng khi làm việc, bạn nên sớm khơi lại lửa đam mê đã mất bên trong mình. Hãy bình tĩnh và xem xét lại vấn đề mà bạn đang gặp phải. Đừng vội nghi ngờ và buông bỏ niềm đam mê mà mình từng theo đuổi bấy lâu nay.

Lý do bạn bắt đầu là gì? Nguồn đam mê của bạn từ đâu đến?

Mỗi buổi sáng khi thức dậy, bạn hãy nghĩ xem động cơ nào khiến bạn muốn đến công ty mỗi sáng, hay ngồi vào bàn làm việc trong nhiều giờ liền. Đó là điều rất cần thiết để tạo động lực và cảm hứng làm việc hằng ngày của bạn. Nếu bạn làm chủ, bạn còn có trách nhiệm đối với sự phát

triển của doanh nghiệp, khi nhân viên chịu áp lực một thì bạn phải gánh đến mười. Đam mê mạnh mẽ giúp bạn có hành động quyết liệt hơn để dẫn lối thành công. Nhân viên sẽ nhìn vào người lãnh đạo để được tiếp thêm sức mạnh, nguồn động lực mà họ có không chỉ xuất phát từ miếng ăn mà còn vì sức mạnh đam mê mà bạn lan tỏa đến họ.

Nếu bạn từng mất rất nhiều thời gian để tìm kiếm niềm đam mê của mình thì hãy nghĩ lại thời kỳ vất vả đó. Cảm xúc của bạn lúc đó ra sao, bạn nghĩ về nó thế nào, lý do nào làm bạn xác định đó là niềm khao khát mãnh liệt của mình?

Emma xin nhắc lại, chỉ có bạn mới có lời giải đáp cho lý do của mình. Cảm xúc của bạn đến từ nội tại bên trong bạn hay một sự kiện đã tác động mạnh đến nhận thức của bạn. Hãy nhớ lại tất cả và đánh giá lại giá trị của chúng với cuộc sống của bạn. Có thật sự chúng đã mất hết ý nghĩa với bạn hay là những điều không như ý hiện tại làm bạn phân vân, chùng bước? Nghĩ về cả quãng thời gian bạn đã cố gắng làm việc và theo đuổi nó như thế nào? Thành công và thất bại ra sao? Những lúc vấp ngã bạn đã đứng lên ra sao mà tại sao bây giờ bạn đang chối từ chúng?

Bình tĩnh và tự vấn lại bản thân mình thật rõ ràng và chân thật. Đừng né tránh bản thân mình, bạn sẽ thấy được những đáp án quan trọng nhất.

Đừng giết chết đam mê chỉ vì không có kế hoạch cụ thể

Là một nhân viên bình thường sẽ có những áp lực về tiến độ công việc, KPI, tiền bạc xoay xở trong cuộc sống và thăng tiến trong công việc. Còn khi là một người chủ gia đình hay chủ một doanh nghiệp bắt buộc bạn phải có nhiều gánh nặng hơn những người độc thân hay nhân viên bình thường. Khó khăn, thử thách thì ngày càng tăng, các hóa đơn hàng tháng không giảm, nhà cung cấp thì đưa hàng chậm, khách hàng thì cần nhiều phương án tiết kiệm hơn,... có thể vô tình vắt kiệt niềm đam mê của bạn. Tuy nhiên,

đó là điều ai cũng không tránh được và bạn đã phải đối mặt với chúng trong suốt thời gian qua. Nhưng chính vì không được giải quyết triệt để nên làm phân tán năng lượng, dồng thời và kéo dài quá lâu nên khiến cho bạn mệt mỏi. Nhưng may mắn thay chúng ta có thể đi đầu chỉnh lại kế hoạch làm việc và mỗi người thì có thể tác động đến cảm xúc đam mê của mình theo hướng tích cực hơn. Bạn là người có thể làm chúng mất đi và khôi phục lại nếu bạn mong muốn. Và nếu vấn đề nằm ở những rắc rối về vật chất thì sẽ dễ phân tích hơn là các vấn đề tinh thần, niềm tin.

Kế hoạch tốt sẽ giúp bạn phân loại được những công việc quan trọng cần làm trước và những việc có thể làm sau để bạn không mất nhiều thời gian và rối rắm. Hàng trăm việc nhỏ có thể cướp đi nhiều thời gian sáng tạo của bạn. Nếu cảm thấy quá bận rộn, hãy thuê người khác làm giúp và tận dụng mọi công cụ có thể tinh giản công việc hơn. Tiếp đến là tổ chức lại công việc thật khoa học, quản lý thời gian hiệu quả như tôi đã gợi ý ở Chương 2, để không nhầm lẫn giữa việc nào gấp và không gấp. Nhưng không chỉ là công việc, bạn còn có những mối quan hệ quan trọng khác trong cuộc sống như gia đình, tình yêu, sức khỏe nữa.

Làm từng việc một, từng bước nhỏ thôi là cách bạn đưa mọi việc vào quỹ đạo nhất, từ đó bạn sẽ giảm bớt được những áp lực vô hình. Bạn sẽ thấy mọi thứ rõ ràng hơn, kể cả khi bế tắc bạn cũng hiểu được vấn đề đang nằm ở đâu để dễ tháo gỡ hơn.

Tin tưởng vào sự kiên trì của bản thân

Emma tin rằng, việc bạn tin tưởng vào bản thân không có nghĩa là bạn nghĩ rằng mình có thể làm được mọi việc, cũng không có nghĩa là bạn sẽ đạt được thành công hơn người khác. Mà sự tin tưởng đó xuất phát từ việc

thẳng thắn thừa nhận ưu khuyết điểm của bản thân, tin vào cảm xúc chân thật của niềm đam mê bên trong bạn. Bạn hiểu niềm đam mê đó có ý nghĩa thế nào với cuộc đời mình và bạn thành tâm chinh phục chúng, bạn nguyện với trời đất sẽ không bao giờ từ bỏ niềm đam mê đó, thực hiện đến cùng cho dù gặp khó khăn thế nào, cho dù kết quả ra sao. Dùng sự kiên trì để đo quãng đường mà bạn chinh phục đam mê. Kiên trì bước từng bước và đến một lúc nào đó bạn phát hiện ra mình đã đi được khá xa rồi. Bạn nhìn xung quanh thì thấy có người dừng bước, có người rẽ sang hướng khác và ngày càng ít người trên con đường hướng đến đích. Lúc đó bạn phải tiếp tục bước về phía trước và tin tưởng rằng sớm muộn gì mình cũng sẽ đến được vạch đích thôi.

Tôi không thất bại. Tôi chỉ vừa tìm ra 10.000 cách để nó không hoạt động

Thomas A. Edison

Kiên trì về đích bằng niềm tin vào ý nghĩa của niềm đam mê đối với bản thân bạn. Kiên trì rèn luyện thêm các kỹ năng cần thiết đáp ứng được các yêu cầu của các mục tiêu đam mê. Mỗi bước đi dù chậm nhưng thật vững chắc. Bạn liên tưởng đến câu chuyện Rùa và Thỏ được chứ? Vâng, chú Rùa là loài vật di chuyển chậm chạp nhưng vẫn chiến thắng trước đối thủ có đôi chân thoăn thoắt và nhanh nhẹn nhất trước sự thán phục của cả khu rừng!

Đừng nản lòng vì những lời chỉ trích mà hãy học cách bỏ qua chúng. Mọi sự cố gắng không mệt mỏi thì không ai có quyền cười nhạo cả. Họ giỏi hơn bạn lúc này nhưng ngày mai thì chưa chắc. Từng ngày từng ngày,

bạn sẽ giỏi hơn ngày hôm qua và một ngày nhận ra những đối thủ ngày nào – những người đã đi trước bạn rất xa – hiện nay đã bỏ đi nhiều lắm. Họ bỏ cuộc còn bạn thì vẫn đang chiến đấu. Bạn đã giỏi hơn nhiều người rồi bạn không biết sao?

Thế nên, thúc đẩy mình sống tích cực là việc bạn phải làm mỗi ngày. Trong khi bạn thúc đẩy mình chăm chỉ học tập thì người khác đi chơi. Lúc bạn thúc đẩy mình dậy sớm để làm được nhiều việc hơn thì người khác ngủ nướng. Thúc đẩy mình tự đứng lên ngay dù có hàng trăm lần thất bại. Người ta sợ một người luyện tập một cú đá 10.000 lần chứ không ai sợ một người luyện 10.000 cú đá chỉ một lần là thế! Một lần nữa, bạn đã hơn nhiều người rồi bạn không biết sao?

Có lẽ đó sẽ là một hành trình dài, bạn cần dọn dẹp lại những thứ lộn xộn trong tâm trí, những suy nghĩ vẩn vơ và tiêu cực để con thuyền tư tưởng tích cực thẳng tiến về phía trước. Sẽ có nhiều con bão tố, sấm chớp khiến con thuyền đi chậm và hư hại, nhưng nếu la bàn còn hoạt động tốt thì con thuyền vẫn bơi về đúng hướng. Bạn đang đi trên hành trình đầy sóng gió và cần nhiều thời gian như vậy đấy. Nhưng nếu bạn đi mãi mà không bỏ cuộc, chẳng mấy chốc bạn sẽ cập bến bờ mới và lúc đó người ta sẽ gọi bạn là người thành công.

Hãy tin tưởng vào sự kiên trì của bản thân và bước từng bước đến ước mơ nhé!

Cộng đồng của bạn đâu?

Không chỉ tự cổ vũ bản thân, để có được niềm tin mạnh mẽ bạn có thể nhận được nguồn cổ vũ lớn ở bên ngoài mình. Đó chính là cộng đồng có cùng niềm đam mê với bạn.

Tìm đến với cộng đồng có cùng đam mê với mình là cách lấy lại động lực nhanh chóng nhất mà Emma từng biết. Bạn còn nhớ

Stephen, giáo viên bóng rổ của con tôi chứ, Stephen đã lấy lại được nguồn cảm hứng hoạt động từ chính những học viên yêu quý của mình, trong đó có bé con của tôi đấy.

Bằng hình thức gặp mặt trực tiếp hoặc gặp qua mạng, bạn có cơ hội kết nối với hàng tỷ người trên thế giới. Chúng ta đang được sống trong thời đại có thể liên kết với rất nhiều chuyên gia, người nổi tiếng qua Internet, bạn hãy tận dụng cơ hội này để tiếp xúc với những người đã thành công trong lĩnh vực bạn đang theo đuổi hoặc tìm cho mình những người bạn có thể trao đổi những ý tưởng. Những người bạn cùng tương tác với nhau để truyền cảm hứng cho nhau, để có thể kể về những kinh nghiệm sâu sắc mà họ từng trải qua, bao gồm cả những lần họ mất phương hướng và cách mà họ lấy lại được tinh thần nhanh chóng. Bạn sẽ cảm thấy khá hơn rất nhiều và có thể sẽ nhanh chóng lấy lại được cảm xúc tích cực hơn.

Dù bạn đi trên con đường nào thì vẫn có những người đi trước bạn, thậm chí còn khó khăn hơn bạn rất nhiều. Khi được họ đã trải qua những điều gì bạn sẽ thấy mình vẫn còn khá may mắn, bạn có được nhiều tấm gương để giữ niềm tin, được đúc kết những bài học quý giá. Học hỏi từ nhiều người là cách nhanh nhất và hiệu quả nhất vì bạn không phải tự mình học lại mọi thứ.

Gần hơn nữa, hãy cùng san sẻ bản khoản với những đồng nghiệp trong công ty. Hơn ai hết những đồng nghiệp chính là những người trực tiếp cùng bạn cam kết hoàn thành tiến độ công việc, môi trường làm việc cũng là một cộng đồng thu nhỏ để bạn được truyền cảm hứng lao động.

Đừng quên những khách hàng - những thượng đế mà bạn đang phục vụ, bởi vì chính họ tạo nên áp lực về chất lượng công việc mà bạn được

giao. Chỉ khi làm hài lòng họ, bạn mới biết mình thành công. Bạn có nghe thấy những mong mỏi của họ gửi đến bạn không? Chỉ khi không còn quan tâm đến việc thỏa mãn cá nhân nữa, tất cả những gì bạn làm là gửi đến cộng đồng khách hàng đã

ủng hộ bạn từ bao lâu nay. Khi niềm tin cá nhân và cộng đồng hoà điệu với nhau sẽ tạo nên một nguồn động lực lớn, và cảm nhận được điểu đó, bạn sẽ vô cùng hạnh phúc và tự nhắc nhở bản thân phải phấn đấu nhiều hơn nữa để tạo ra những giải pháp tốt hơn.

Hãy nghe về câu chuyện của Hannah – chuyên gia chăm sóc phụ nữ mang thai và đó là cộng đồng đầy cảm hứng của cô. Hannah là mẹ của hai cậu con trai và hiểu được những khổ sở của những mẹ bầu trong suốt chín tháng mang thai. Chỉ cần nhìn thấy họ vật vã khi nuốt những viên thuốc bổ sung dinh dưỡng sẽ luôn khiến Hannah xót xa và muốn làm gì đó cho họ. Với những kiến thức y học mình có được trước khi xin vào công ty thực phẩm dinh dưỡng hiện tại, Hannah đã đề xuất giải pháp sản xuất thực phẩm chức năng cho mẹ bầu để họ dễ uống hơn và cơ thể dễ hấp thụ chất hơn. Đó là quá trình khá dài trong việc nghiên cứu về dinh dưỡng và cách thức thay đổi thói quen của mẹ bầu về việc dùng thuốc bổ. Nhưng Hannah cùng tập thể công ty đã thành công. Cô nhận ra rằng thành công đó có được là nhờ vào sự thôi thúc giúp đỡ cộng đồng khách hàng mà cô ấy đang phục vụ, và cô ấy vô cùng hạnh phúc vì đã làm được điểu tốt cho họ chứ không hẳn là vì việc lợi nhuận.

Không chỉ riêng Hannah mà bất cứ ai khi đi làm điểu mong muốn mang đến sản phẩm ngày càng chất lượng đến cho khách hàng. Đến một lúc nào đó, sự phục vụ là tự nguyện và bạn sẽ đặt lợi ích của họ lên trên lợi ích của mình. Điểu hành cùng cộng đồng, nếu bạn muốn mình đi đúng hướng, hãy đối mặt với vấn đề chứ không nên hài lòng với những giải pháp cũ.

Niềm đam mê của bạn thăng hạng là nhờ chinh phục được vấn đề mới của cộng đồng chứ không phải ngủ quên trên những gì mình đã gặt hái được trước đây.

Emma tin mọi sự chân tình đều sẽ được đền đáp. Hãy lắng nghe cộng đồng, bạn sẽ biết rằng họ yêu quý mình thế nào và chính cộng đồng đó sẽ trao cho bạn nguồn động viên lớn lao đến thế nào.

Một Số Cách Lấy Lại Cảm Hứng Làm Việc Cho Bản Thân

Ngoài những nguồn động lực như trên thì bạn cần có những cách thức cụ thể hơn để đối mặt với những buồn phiền mỗi ngày, khi đối diện với nhiều công việc cùng một lúc hay những lời phàn nàn từ ban lãnh đạo, từ cả những mối quan hệ quan trọng trong cuộc đời. Hãy chăm sóc cảm xúc của bạn một cách chu đáo để lấy lại cảm hứng làm việc nhanh chóng hơn để bạn có thể giải quyết từng việc một và không để tâm trạng dần nặng nề hơn.

Thư giãn

Khi đã không được vui vẻ khi làm việc gì đó thì tốt nhất bạn hãy dừng lại thư giãn một chút, dù chỉ là một ít phút nghỉ ngơi chất lượng cũng có lợi ích lớn cho bạn lúc này. Sẽ khó có thể sắp xếp được nhiều kỳ nghỉ trong một năm, đi đâu bạn có thể làm là tận dụng những buổi tối, những ngày cuối tuần, những dịp nghỉ phép để cân bằng cảm xúc.

Kinh nghiệm để có được khoảng thời gian thư giãn chất lượng của tôi trong nhiều năm nay chính là bớt tiệc tùng và ở nhà thật nhiều nếu không có việc gấp phải xử lý. Tôi không phải người không yêu thích sự náo nhiệt

của đám đông, nhưng tôi chỉ tham gia vào những bữa tiệc thực sự cần thiết hoặc gặp gỡ với bạn bè thân quen, tôi sẽ không duy trì những mối quan hệ không quan trọng và luôn dành nhiều khoảng thời gian yên tĩnh cho bản thân mỗi ngày.

Mỗi người sẽ có cách thư giãn của riêng mình nhưng nó phải thật sự là thời gian thư giãn đúng nghĩa. Nếu bạn còn phải suy nghĩ kế hoạch vào ngày mai, lo lắng cho dự án tháng tới hay nhìn thân hình mình và thốt lên sao vòng bụng vẫn còn to quá thì làm sao mà thư giãn được. Phải gọi đó là những giờ giày vò mới đúng. Hãy gác lại các lo lắng và thực hiện chúng vào thời gian khác nhé

Chiều chuộng bản thân

Kêu gọi mình đừng buồn rầu và hãy vui lên thì dễ, nhưng không ai có thể vực dậy tinh thần của mình lên ngay lập tức được, việc gì cũng cần có thời gian cả. Nếu hiện tại bạn không thể bình tĩnh để lấy lại hứng khởi, vậy hãy nhờ các tác động bên ngoài thử xem, như việc làm đẹp và chăm sóc sức khỏe chẳng hạn.

Phái đẹp đặc biệt chú trọng đến việc làm đẹp, nhất là khi tâm trạng họ không được tốt. Đó là cách khá hiệu quả để giúp họ vui vẻ lên nhanh chóng. Còn gì vui thích hơn khi bạn được đi làm đẹp, đi massage, mua sắm hay đi tập thể dục thể thao để mình được thoải mái hơn có phải không. Thay đổi một màu tóc mới, massage để các cơ bắp thư giãn, vận động để lưu thông máu tốt hơn khắp cơ thể... đã giúp nhiều người lấy lại tâm trạng vui vẻ ngay tức khắc.

Dễ hiểu vì sao từ xưa đến giờ các dịch vụ làm đẹp, chăm sóc sức khỏe luôn đạt doanh thu cao trong các ngành nghề!

Emma luôn xem đây là phần quà mình tự thưởng cho bản thân mình trong những ngày chạy deadline hay dự án cận kề. Tôi sẽ dành thời gian để chăm chút cho cơ thể, từ việc tìm kiếm những bộ quần áo đẹp để tôn lên vóc dáng, làm tóc để có được kiểu dáng trẻ trung và không nhàm chán. Tại văn phòng làm việc hay nơi làm việc ở nhà thì tôi xông tinh dầu để tạo cảm giác thư giãn và gần gũi với thiên nhiên. Dĩ nhiên, tôi có một khoản tiền dành riêng cho những niềm vui này mà không làm ảnh hưởng đến những mục tài chính khác. Bạn bè tôi nói đùa rằng tôi rất biết cách dùng tiền để mua niềm vui nhưng đi đâu đó là tốt vì chúng có thể giúp tôi hài lòng hơn với hình ảnh tươi tắn mỗi ngày. Đây cũng là điều tôi thường chia sẻ với các nhân viên của mình, các bạn nên tự chăm sóc bản thân nhiều hơn để tự mình cảm nhận được sự hài lòng do chính mình tạo ra, chứ không phải nhờ vào ai khác.

Chiều chuộng bản thân không liên quan đến các việc đạt doanh số bán hàng tháng tới, không liên quan đến kết quả thi lấy bằng lái xe sắp tới của bạn ư? Tôi không nghĩ như thế. Tôi chỉ muốn chia sẻ với bạn là chúng thật sự có hiệu quả với tôi và nhiều người khác, đầu tiên là giúp cải thiện tâm trạng nhanh chóng và kéo dài đến nhiều ngày sau. Những buồn của ngày hôm trước đã không còn ảnh hưởng quá nhiều đến tôi nữa, tôi cảm thấy đó là chuyện nhỏ thôi, tôi đã vượt qua rồi.

Dọn dẹp tối giản

Vâng, bạn sẽ có được nhiều niềm vui khi dọn dẹp!

Do tính chất công việc phải đi thường xuyên nên Emma không có nhiều thời gian để quét dọn nhà cửa. Gia đình tôi từ lâu đã thuê người dọn

đẹp theo giờ và nấu ăn mỗi ngày nên chúng tôi không phải bận tâm về việc đó. Nhưng nhiều người bạn của tôi thì không như thế.

Tôi có quen vài người bạn nữ trong một hội có tên là Buổi Trà chiều của nội trợ, tôi gia nhập chủ yếu để được nghe những chia sẻ về việc quản lý tài chính, cách gia tăng thu nhập của những đối tượng được xem là không phải trụ cột tài chính của gia đình. Ấy thế mà ngược lại đây, họ kiếm được rất nhiều tiền và còn tích cực đầu tư nữa. Để có được nhiều thời gian rảnh tạo thêm nhiều nguồn thu nhập như vậy thì họ phải có bí quyết trong việc dọn dẹp cho căn nhà sao cho thật nhanh chóng. Với họ, việc dọn dẹp không phải là xoay vần với mọi thứ đồ đạc trong nhà, mà đó là niềm vui và là cách họ tạo được nhiều hứng khởi trong cuộc sống. Niềm vui dành cho việc dọn dẹp dẫn họ đến việc tối giản nhà cửa và gắn kết các thành viên trong gia đình với nhau.

Thực tế, chính gia đình tôi đã áp dụng việc tối giản nhà cửa từ sớm và đó là một lối sống gắn liền với việc chữa lành những buồn đau từ biến cố khó khăn về tài chính và tinh thần mà gia đình tôi đã trải qua. Chúng tôi đã phát hiện ra rằng, việc dọn dẹp tối giản đã giúp cả nhà có được cuộc sống mới giản đơn nhưng hạnh phúc hơn như thế nào. Cha mẹ, anh chị em và cả gia đình riêng của tôi hiện nay đều áp dụng phong cách sống mới này. Từ đó, kết hợp với những ý tưởng được chia sẻ từ những người nội trợ này và bạn bè thân thiết, tôi đã xuất bản cuốn sách Dọn dẹp Tối giản - Phép màu mang bạn và người thân quay trở về. Sau khi tham khảo những ý tưởng dọn dẹp tối giản trong cuốn sách, bạn có thể biến việc dọn dẹp trở thành niềm vui cho mình và gia đình. Quan trọng hơn nữa, bạn sẽ có một lối sống hiện đại và thân thiện với môi trường hơn, khi có thể dọn dẹp tất cả đồ đạc (vô hình hoặc hữu hình) dư thừa và những thứ gắn với nhiều muộn phiền mà trước nay bạn không hề nhận ra.

Quan sát cuộc sống

Quan sát cuộc sống, nếu bạn là du học sinh hoặc người định cư nước ngoài thì bạn sẽ đồng tình với việc thay đổi môi trường sống sẽ mở rộng thế giới quan của bạn như thế nào. Đặt chân đến một quốc gia khác và thật sự sống ở đó trong một thời gian, bạn sẽ cảm nhận sâu sắc câu nói "Éch ngỗng đáy giếng" là thế nào?

Emma cũng đã nhắc về đi ầu này trong mục Danh sách những đi ầu cần làm trước khi chết ở Chương 5, về việc "sống ở nước ngoài hoặc vùng đất khác" trong sáu tháng trở lên. Lợi ích khi bạn thay đổi môi trường sống là vô cùng lớn. Đó là lý do hàng ngàn học sinh, sinh viên trên thế giới tham gia các chương trình trao đổi giáo dục, du học ngắn hạn hoặc dài hạn mỗi năm và ngày càng có xu hướng tăng. Sự trao đổi này trải đi ầu khắp các nơi, giữa các quốc gia giàu sang các quốc gia kém phát triển hơn và ngược lại. Nhiều người thắc mắc rằng tại sao những bạn trẻ từ các nước siêu cường quốc lại đăng ký du học đến những nước kém phát triển hơn. Ở đó thì có gì để học hỏi? Hãy suy xét kỹ trước khi bạn đặt câu hỏi như thế cho một người nước ngoài hay một du học sinh. Kinh tế kém phát triển không có nghĩa là văn hóa và sự sáng tạo cũng vậy. Những bí ẩn về thế giới và con người đã thúc đẩy từng dòng người đi khám phá khắp nơi để tìm hiểu về mọi đi ầu và cho ra đời những tài liệu nghiên cứu quan trọng cho thế giới.

Emma tin rằng bất cứ ai có bạn bè mình đang du học sẽ vô cùng phấn khích khi chia sẻ cho bạn nghe về tư duy cuộc sống của họ đã thay đổi nhiều như thế nào, thậm chí là bước ngoặt lớn thay đổi cả cuộc sống về sau của họ. Trong đó sẽ có những cảm nhận văn hoá không giống nhau, như nhiều bạn bè tôi khi ra nước ngoài sống trong thời gian dài, có người than phiền về nước Mỹ sống vội vàng, không biết tận hưởng cuộc sống

hiện tại, người thì chia sẻ về cú sốc văn hóa khi trở về quê hương và mất nhiều tháng mới thích ứng lại được.

Việc sống ở nước ngoài, dù là địa điểm nào đi chăng nữa, cũng cho con người một cơ hội mới để thay đổi bản thân, trưởng thành, và sống độc lập hơn. Trong cuộc đời, đôi khi phải đi xa rồi ta mới gặp được những người, những đi đâu chỉ cho ta biết mình còn thiếu gì và mình là ai.

Bước ra thế giới là cách nhanh chóng giúp bạn thay đổi bản thân mình. Bạn có thể đi học, đi làm hoặc du lịch trải nghiệm cũng có hiệu quả tương tự. Nhiều người lại vô tình đi công tác đến những vùng đất mới, thường là vùng nghèo khó, vùng sâu vùng xa và thấy được cách sống bình dị của người dân, rồi họ nhìn thấy tâm hồn mình dần rộng mở hơn, suy nghĩ thoáng hơn và thấy cuộc sống nhẹ nhàng hơn rất nhiều. Nhiều người chọn cách du lịch tự túc, du lịch theo các tổ chức tình nguyện hoặc các tổ chức đặc trưng phi chính phủ để có thể trải nghiệm cuộc sống bản địa chân thật nhất. Đó cũng là lý do những người tình nguyện như Peter cảm thấy đến những quốc gia đang phát triển là chuyện vô cùng bình thường. Không chỉ là việc giúp đỡ người khác, cậu còn có dịp hít thở không khí ở một vùng văn hóa khác biệt hẳn nơi mình sống, hiểu được cách họ tin tưởng vào cuộc sống như thế nào, đó một trải nghiệm đáng giá.

Tôi nghĩ bạn cũng nên có những chuyến đi trải nghiệm như vậy. Đi đâu chính yếu là cho mình cơ hội được quan sát cuộc sống ở nhiều khía cạnh hơn nữa. Cuộc sống thật ra rất bình dị, chỉ là do chúng ta làm phức tạp lên mà thôi. Nhiều người đã có được hạnh phúc dù họ không dư dả vật chất. Còn bạn tại sao có nhiều nỗi buồn phiền trong khi đã đủ đầy mọi thứ? Tập quan sát mọi thứ xung quanh mình, biết đâu bạn sẽ “ngộ” được nhiều đi đâu bổ ích.

Liên quan đến ý tưởng này, Emma đã từng thực hiện một chuyến “sống xa nhà” tại một ngôi chùa trong vòng mười ngày. Vâng, Emma đã có được mười ngày không gia đình, không công việc, không tính toán. Ở đây mọi thứ diễn ra ngược lại với đời sống lo toan thường nhật, mọi người được hướng dẫn để tìm lại bình yên vốn có trong tâm hồn mình. Sau khi trở về nhà, tôi cảm thấy như mình đã “nhẹ nhàng” cả về tinh thần lẫn thể chất. Tôi thấy rằng mình sống đơn giản hơn vì không cần nhiều đồ đạc như trước, tôi thấy mình bớt vướng bận vào những chuyện khó chịu nhỏ nhặt, tôi cảm thấy cuộc sống vốn dĩ đơn giản hơn nhiều, chúng ta đã làm nhiều sự việc phức tạp hơn mà thôi,... Đó chẳng phải là những điều mà chúng ta muốn tìm kiếm hay sao. Với khóa học này, tôi cảm thấy rất có ý nghĩa với mình và có thể là gợi ý tốt cho bạn lúc này.

Tìm đến những người mang lại tâm trạng tích cực cho bạn

Khi gặp những người bạn, người thầy, người truyền cảm hứng của mình, bạn hoàn toàn tin tưởng ở những người bạn này và không ngại chia sẻ những nỗi lo lắng, buồn phiền hiện tại của bạn. Với những người bạn, họ sẽ có những câu chuyện mới để nói với bạn, họ biết cuộc sống của bạn thế nào, bạn thích gì, không thích gì sẽ dễ giúp cả hai có buổi trò chuyện vui vẻ. Với những người bạn ngưỡng mộ - những người bạn đã từng xem như hình mẫu phấn đấu - sẽ gợi nhắc cho bạn lại lý do bạn bắt đầu. Thật tuyệt vời nếu bạn đã gửi email để nhờ tư vấn và được họ trả lời lại. Đọc lại bức thư của quá khứ, bạn sẽ được trò chuyện với chính mình vào năm đó - người đã từng gặp nhiều khó khăn nhưng lại có nhiều khí thế hơn bạn bây giờ. Cảm giác của bạn lúc đó ra sao hỡi người đang mất cảm hứng trong đời?

Nếu bạn quen với nhiều chuyên gia, cố vấn đáng tin cậy thì còn gì quý hơn nữa. Không phải ai cũng quen được những người có kiến thức tốt và sẵn sàng cho bạn ý kiến. Họ còn biết chính xác những bối rối mà bạn đang đau đầu để cho lời khuyên hữu ích. Tìm đến những người tích cực trước khi tâm trạng không tốt làm bạn đưa ra những quyết định sai lầm. Hy vọng sau những buổi trò chuyện thân tình như thế, tâm trạng tồi tệ của bạn sẽ vơi đi nhiều và bạn có thể đón nhận ngày mới bình tâm hơn.

Đọc sách lấy cảm hứng, đọc đúng sách

Người ta luôn biết việc đọc sách là tốt nhưng họ lại không quá quan tâm đến việc nên đọc nhiều thể loại mà chỉ chú tâm vào những chủ đề mình yêu thích hoặc sách tham khảo cho công việc mà thôi. Điều đó cũng tốt, ít ra bạn cũng đã tìm đến sách và hiểu được giá trị của sách. Nhưng nếu một ngày nào đó bạn đã thử nhiều cách nhưng vẫn không thay đổi được tâm trạng của mình thì có thể chọn đọc một loại sách khác, thể loại khác mà bạn đã từng mua nhưng chưa đọc. Sách luôn được đặt ngay ngắn trên kệ và ở mãi một chỗ, chỉ có chúng ta vô tình quên mất người bạn tốt này mà thôi. Tôi cũng là một người viết sách và tôi biết người tác giả đã bỏ ra bao nhiêu tâm huyết vào cuốn sách của họ, không ít trải nghiệm về cuộc sống đã được họ truyền đạt trong đó. Tìm đọc lại những tác giả mà bạn yêu mến, sẽ có những điều mà bạn từng tâm đắc và tin tưởng vào những điều mà họ chia sẻ.

Khi tâm trạng không tốt, bạn nên tìm đến những cuốn sách có chủ đề nhẹ nhàng về nuôi dưỡng tâm hồn, sống tỉnh thức hay tiểu thuyết lãng mạn, hồi ký du lịch, khám phá đời sống đó đây hơn là những thể loại truyện kinh dị, self - help (phát triển bản thân) có thể vô tình gây thêm áp

lực cho não của bạn. Nhất là vào buổi tối đọc những cuốn sách “khó nuốt” sẽ khiến giấc ngủ của bạn bị ảnh hưởng rất nhiều, bạn có thể mất ngủ và cảm giác bức bối sẽ theo bạn đến cả ngày hôm sau. Chưa kể đến, nếu bạn đọc cuốn sách có nội dung nhẹ nhàng, ca ngợi cuộc sống, hòa thuận thiên nhiên thì Cơ mặt của bạn cũng dần ra nhiều hơn. Ngược lại, nếu nội dung cuốn sách có nhiều chi miêu tả những vụ án hay trinh thám, thể loại kinh dị,... thì khi soi gương bạn có cảm thấy được những nếp nhăn, nếp nhú mày trên mặt không! Emma hơi khoa trương một chút chỉ để nhấn mạnh việc bạn đọc loại sách nào trong thời gian nào cũng cần được lưu ý.

Bạn có thể lướt qua danh sách những quyển sách best seller để tìm những chủ đề đang được quan tâm, biết đâu sẽ có những gợi ý tốt cho bạn. Tìm đọc những cuốn sách khác của tác giả mà bạn yêu thích vì văn phong và tư duy triển khai của tác giả đó phù hợp với bạn. Hoặc những cuốn sách về thế giới tinh thần, tâm linh cùng sách về khoa học vật chất là cặp chủ đề cũng được nhiều người lựa chọn để tìm hiểu về cảm xúc cũng như những góc nhìn khách quan hơn về thế giới.

Lựa chọn và mua những cuốn sách hay thật sự đem lại lợi ích cho mình. Vì bạn còn cần để dành thời gian để làm những việc quan trọng hơn nên hãy chắc rằng bạn không định phí thời giờ vào những cuốn sách quá nhàm chán. Để xuất bản một cuốn sách và có đăng ký bản quyền không hề dễ dàng. Bạn nào biết được cuốn sách mình cầm trên tay có được bảo trợ pháp luật về thông tin được viết bên trong hay không? Nếu mua nhầm những cuốn sách không mang giá trị nhận thức có thể bạn đã vô tư thu nhận quá nhiều thông tin mà không suy xét là đúng hay sai.

Sau khi đọc xong một quyển sách hay thì bạn có thể chia sẻ chúng trên các trang đánh giá sách. Ứng dụng mà tôi hay dùng là <https://www.goodreads.com/>. Bạn có thể đánh giá sách từ một đến năm sao

và viết vài dòng cảm nhận của mình về cuốn sách đó. Sẽ có hàng triệu người khắp thế giới cho những lời nhận xét của họ, bạn có thể đọc để biết thêm nhiều cách nhìn nhận khác. Đó cũng là một cách tốt để bạn phát triển tư duy đấy.

Sách có hàng ngàn chủ đề khác nhau mà bạn có thể chọn để giúp mình nhìn nhận vấn đề rắc rối hiện tại được tốt hơn hoặc tạo nên một cảm hứng mới mà trước nay bạn chưa từng trải nghiệm.

Vận động và thể thao cộng đồng

Để cải thiện tâm trạng thì không thể thiếu việc vận động nữa, bạn làm sao vui vẻ được khi cơ thể đang khó chịu hay có chỗ nào đau nhức đúng không? Vận động giúp máu trong cơ thể được lưu thông tốt hơn, não được cung cấp nhiều oxy và tinh thần trở nên thư thái hơn. Khi tập thể thao hay vận động nhẹ nhàng, cơ thể sẽ tạo ra rất nhiều endorphin-hormone tự nhiên của cơ thể được sản sinh ra nhằm giảm căng thẳng và tăng cảm giác thoải mái.

Chỉ cần tập một bài tập yêu thích tại chỗ hoặc đi bộ, chạy xe đạp hay thường xuyên đi thang bộ giúp cơ thể được vận động và làm tâm trạng của chúng ta tốt lên. Ngoài ra, bạn có thể tham gia các chương trình thử thách vận động thú vị cùng bạn bè mà còn thể hiện tinh thần xã hội. Ví dụ như thử thách đi bộ 5.000 bước chân mỗi ngày vì bệnh nhân ung thư, thử thách chạy bộ ba mươi ngày để nâng cao tinh thần luyện tập thể dục thể thao, tăng cường sức khỏe chiến thắng dịch bệnh hay chống biến đổi khí hậu,... theo hình thức cá nhân hoặc đồng đội ở chương trình thể thao cộng đồng và các giải đấu thể thao tại địa phương.

Tôi có rất nhiều bạn bè là thành viên trong các câu lạc bộ chạy bộ và bơi lội, thỉnh thoảng tôi cũng cùng họ chạy bộ tại một vài địa điểm gần khu phố. Tôi cũng từng ngạc nhiên vì nhiều thành viên trông trẻ hơn nhiều so với tuổi thật của họ. Và chính thể thao đã giúp họ có được sức khỏe tốt, tinh thần sáng khoái và cả vẻ ngoài tươi trẻ như vậy. Hãy hỏi những người bạn chăm chỉ luyện tập thể thao của bạn, tôi tin rằng bạn cũng sẽ nhận được đáp án tương tự như thế.

Nghỉ ngơi hợp lý khi làm việc và xen lẫn một số trò vui trong giờ giải lao

Mỗi ngày bạn có hơn tám giờ đồng hồ làm việc thì có lúc sẽ khó mà tập trung 100% được. Có nhiều cách phổ biến bạn có thể áp dụng để tăng hiệu quả tập trung và vẫn có thời gian nghỉ ngơi hợp lý. Như quy tắc hai mươi phút làm việc mà tôi vẫn luôn áp dụng mỗi ngày, công việc của tôi là thường làm việc với các con số nên rất dễ nhàm lẫn nếu không tập trung tốt. Cứ hai mươi phút tôi sẽ nghỉ ngơi ba phút. Bạn có thể áp dụng những quy tắc khác phù hợp với mình, mục đích là để cho cả mắt và tâm trí có được quy luật làm việc - nghỉ ngơi đều đặn và phù hợp với nhịp hoạt động của bạn.

Trong những giờ giải lao buổi trưa, sau khi ăn uống xong, bạn hoàn toàn có thể tìm đến những trò tiêu khiển khiến mình vui vẻ, như xem phim hài để được thoải mái cười vui và lấy lại cảm xúc tích cực. Nghe những bản nhạc yêu thích nhưng tâm trí hoàn toàn thư giãn, đọc hoặc nghe sách nói ít phút cũng là những cách hữu hiệu để bạn thư giãn trong những giờ làm việc tập trung.

Tổng kết, mục đích của những việc trên là giúp bạn tạm tránh xa môi trường bận rộn, căng thẳng kéo dài liên tiếp qua nhiều ngày, nhiều tháng.

Những gợi ý này không hề mới nhưng luôn có hiệu quả dành cho những người đang cảm thấy stress và đầu óc quá tải. Đó là việc cần thiết giúp bạn duy trì được niềm vui thích, hứng khởi làm việc mỗi ngày, tiếp lửa cho cảm xúc đam mê của mình. Nếu bạn có thêm những cách khởi nguồn động lực hiệu quả hơn thì hãy gửi vào email emmacasey@rbooks.vn để chia sẻ cho Emma và mọi người được biết nhé.

Doanh Nghiệp Phát Triển

Emma rất tâm đắc với nhận định của Cathy, một đối tác quan trọng của Emma rằng, “Doanh nghiệp chiến thắng chính là nhờ các nhân sự có cùng đam mê, cùng chung quan niệm phát triển.”. Chúng ta đều biết tình hình nhân sự ở các doanh nghiệp đang gặp rất nhiều vấn đề mà chưa có giải pháp hữu hiệu. Doanh nghiệp luôn muốn tìm kiếm những nhân sự giỏi nhưng còn cần ở họ sự phù hợp hơn. Sự phù hợp nằm ở tình yêu công việc và đó là đi đầu giúp nhân sự gắn bó với công ty dài lâu, hơn cả lương bổng và phúc lợi. Cả nhân viên và doanh nghiệp đều không muốn mất thời gian của mình để tìm tiếng nói chung. Sự gắn kết bền vững giữa hai bên khi cam kết cùng nhau chia sẻ, hỗ trợ trong công việc để cùng nhau đưa doanh nghiệp phát triển. Nhân viên hiểu được định hướng của công ty, doanh nghiệp hiểu được năng lực, tâm tư nguyện vọng của nhân viên sẽ là cách để hai bên gắn kết nhau.

Khi nói về một doanh nghiệp nổi tiếng và thành công, người ta thường nghĩ về người lãnh đạo, sản phẩm và thương hiệu công ty xây dựng. Trong đó, thương hiệu đó bao gồm cả tập thể có cùng niềm tin, cùng mục tiêu phát triển và khiến xã hội ấn tượng và tinh thần đó. Công ty càng thành công thì yêu cầu nhân viên phải có sự đóng góp tương ứng. Bất cứ thành

viên nào không tuân thủ những quy tắc văn hóa được ban hành thì người đó sẽ sớm phải ra đi còn những người ở lại sẽ là nhân tố phát triển của doanh nghiệp. Mặc khác, doanh nghiệp muốn nhân viên cống hiến hết tài năng và phát huy được hết sức sáng tạo thì phải có chiến lược. Vì vậy khâu đào tạo và phát triển tài năng nhân sự luôn được quan tâm đặc biệt để đảm bảo sự thành công kế tiếp.

Bạn có biết, nhiều doanh nghiệp từng nổi tiếng nhưng vô tình mất hút chỉ vì không có người thừa kế hay không? Hơn cả sản phẩm, doanh nghiệp sẽ “chết” sớm nếu không hoạch định được đội ngũ kế thừa, không có chương trình đánh giá nhân sự hàng năm, không có lộ trình thăng tiến cho nhân viên, đào tạo không có kế hoạch phù hợp với từng phòng ban. Ngược lại, mỗi nhân viên đều đang là đại diện của công ty nên cần phải thể hiện phong cách làm việc và ứng xử phù hợp, mọi hành xử không đúng đắn sẽ làm ảnh hưởng lớn đến hình ảnh và công sức của cả tập thể công ty.

Bạn thấy đấy, bài toán phát triển doanh nghiệp phức tạp lắm, nhất là khi liên quan đến con người. Một tập thể có cùng tiếng nói chung, cùng nhau xây dựng công ty vì có cùng niềm đam mê là vô cùng mạnh mẽ. Nhân viên hạnh phúc, doanh nghiệp bền vững và phát triển theo!

Xã Hội Tiến Bộ, Có Tương Lai

Hiện nay hầu hết người dân các nước đều có quyền công dân, có quyền bầu cử và bỏ phiếu cho nhiều chính sách quan trọng của đất nước. Đó là bởi vì mỗi công dân là một động lực phát triển kinh tế, họ làm việc, kết hôn sinh con và đóng thuế cho đất nước. Họ còn phải thực hiện nghĩa vụ quân sự để bảo vệ đất nước nữa. Ngược lại, mỗi biến động của xã hội sẽ tác động trực tiếp đến đời sống của họ, theo hướng tốt hơn hoặc xấu

hơn. Người dân ý thức được sự ảnh hưởng đó và lên tiếng đấu tranh vì quyền lợi chung, thậm chí tự ứng cử vào vị trí lãnh đạo để tạo sự thay đổi lớn cho cộng đồng ủng hộ mình.

Mỗi người đều tự giác phấn đấu thật nhiều để có công việc tốt, để cuộc sống tốt hơn cho bản thân và cho cả gia đình nữa. Họ muốn con cái mình được hưởng nhiều phúc lợi, đặc biệt là được đào tạo trong nền giáo dục công bằng, văn minh. Được đào tạo tốt thì mới đảm bảo một tương lai tốt, vì nếu giáo dục ở đâu cũng tốt như nhau thì vì lý do gì mà rất nhiều người tranh giành một suất học bổng đến những trường hàng đầu thế giới. Vì lý do gì các nhà lãnh đạo, các doanh nhân luôn chú trọng đầu tư vào giáo dục, chẳng phải là vì mong muốn ươm mầm cho thế hệ mới của đất nước tài năng hơn sao?

Thời hoàng kim của mỗi người có thể đến nhanh hay chậm nhưng khi đi thì rất nhanh. Họ sẽ chuyển thành những nhà đầu tư, đào tạo người trẻ mới nối tiếp mình trong tương lai. Người trẻ không chỉ có nhiệt huyết mà họ còn có sức sáng tạo vô cùng mạnh mẽ, họ nhạy bén hơn thế hệ cũ rất nhiều. Đó cũng là động lực để những người như chúng ta đây gửi gắm hy vọng rằng họ sẽ đưa đất nước ra khỏi những vấn đề mà chúng ta hiện nay chưa giải quyết được. Họ sẽ cống hiến, đổi mới thế giới và làm nhà lãnh đạo tài năng hơn chúng ta.

Đó là lời kêu gọi mạnh mẽ của đất nước gửi đến toàn thế công dân của mình, rằng mỗi công dân tự mình phấn đấu để đưa đất nước phát triển hơn, ở tất cả các lĩnh vực. Đó là lý do khi nhắc về tài năng của một quốc gia nào đó, chúng ta sẽ nghĩ về những cá nhân kiệt xuất. Nào là Albert Einstein (Đức), Steve Job (Mỹ), Khổng Tử (Trung Quốc), Lý Quang Diệu (Singapore),... Họ đáp lại lời kêu gọi của đất nước bằng năng lực phi thường được cả thế giới ca ngợi.

Hay lời kêu gọi Quốc gia khởi nghiệp, toàn dân tộc Israel dù vẫn còn trong vòng xoáy chiến tranh nhưng vẫn hưởng ứng phong trào khởi nghiệp. Kết quả là họ đã nổi tiếng khắp thế giới về nông nghiệp và công nghệ. Các quốc gia Châu Á như Hồng Kông, Singapore, Hàn Quốc cũng vươn lên từ những đàn áp trong quá khứ, cả thế giới đã có những cái nhìn khác về họ, nơi đó có những người trẻ năng động, cố gắng để quảng bá các thế mạnh của quốc gia ra thế giới. Và họ đã thành công nhờ sự nỗ lực, lý tưởng của cả dân tộc. Bạn hãy nhớ về điều ấy và xem mình có thể biến đam mê cá nhân hòa cùng lý tưởng quốc gia hay không.

Đặt tay mình lên trái tim và lắng nghe Tổ quốc gọi tên bạn. Hãy đáp lại đầy tự hào nhé.

TIẾT KIỆM VÀ ĐẦU TƯ ĐỂ NGHỈ HƯU

Người giàu đầu tư tiền và sử dụng phần còn lại, người nghèo sử dụng tiền và đầu tư phần còn lại

Jim Rohn

Trong cuộc đời, không phải điều gì bạn cũng có thể chọn lựa được, nhưng có thể thay đổi để trở nên tốt hơn là điều hoàn toàn có thể. Số người giàu có trên thế giới bao giờ cũng ít hơn số người còn lại. Và phần lớn những người này mỗi ngày đều phải tự tìm ra phương hướng cải thiện cuộc sống của mình. Bạn sinh ra trong một gia đình nghèo khổ không phải là lỗi của bạn nhưng chết đi vẫn nghèo khổ là lỗi của bạn. Thông thường, chỉ có ba nguyên nhân để bạn có thể giàu có nhanh chóng: được thừa kế, kết hôn với người giàu có, trúng số giải đặc biệt. Giàu có từ may mắn là một công thức không thuyết phục và kết quả có thể không tốt như mọi người tưởng tượng. Điều gì có được nhanh chóng mà không bỏ công sức tạo dựng khó có thể tồn tại lâu đời. Ý nghĩa của sự dư dả tiền bạc không nằm ở việc bạn có bao nhiêu tiền ở hiện tại mà là sự quản lý được dòng tiền. Một người biết cách tạo ra và quản lý tốt tiền bạc không bao giờ để mình rơi vào nghèo khó. Họ cũng sẽ không lo lắng vì có quá nhiều tiền.

Kỳ vọng có một cuộc sống sung túc, dư dả tiền bạc không hề xấu trái lại nó còn mang lại cho cuộc sống nhiều màu sắc, phong phú thêm sự trải

nghiệm ở mỗi người. Bạn vẫn có thể mơ tưởng mình là một trong những người giàu nhanh chóng chỉ với sự may mắn. Tuy nhiên, khi thực tế mỗi ngày trôi qua và tuổi già đến gần thì liệu giấc mơ này có còn là một phép màu để bạn có thể sống vui vẻ hơn không? Rõ ràng là KHÔNG. Vì thế, trong những ngày còn trẻ ở hiện tại hãy để trí tưởng tượng phong phú của bạn vào KỶ NGHỈ HƯU và hoạch định những kế hoạch cho một cuộc sống sung túc về già.

Một khởi đầu mà chẳng cần dựa dẫm vào sự may mắn bạn vẫn có thể thực hiện được một cách ổn thỏa đó chính là tiết kiệm. Đây là một hình thức tích lũy tiền bạc cơ bản và truyền thống nhưng vẫn vô cùng có hiệu quả. Emma được học tiết kiệm từ những ngày còn nhỏ khi sống cùng gia đình. Có lẽ bạn sẽ ngạc nhiên khi biết rằng không chỉ có tôi, mà mẹ và các chị tôi đều khởi nghiệp bằng chính những đồng tiền tiết kiệm. Có thể gia đình chúng tôi được xem là khá giả ở địa phương nhưng chưa bao giờ tiết kiệm bị phủ nhận vai trò của nó. Mẹ luôn dạy chúng tôi sống đúng với nhu cầu và mọi thứ chỉ cần đủ dùng. Phần còn lại dành cho tiết kiệm. Cho đến bây giờ, khi chúng tôi đều có sự nghiệp riêng thì mọi người trong gia đình vẫn giữ cách sống không cần quá nhu cầu.

Tôi cũng đã mượn những phương pháp cha mẹ dạy để hướng dẫn cho các con của mình. Tôi muốn các con cũng hiểu đúng về tiết kiệm và mượn sức mạnh của lãi suất kép trợ giúp cho sự phát triển tiền bạc về lâu dài. Và không có một xuất phát điểm nào mang nhiều lợi thế khi hằng tháng (thậm chí là hằng ngày, hằng tuần bạn đều tuân giữ thói quen tiết kiệm để thêm vào khoản đầu tư quan trọng nhất cuộc đời mình là: NGHỈ HƯU.

Điều này không có nghĩa là bạn sẽ phải đối mặt với một cuộc sống kham khổ, mở mắt ra là phải tiết kiệm, đến cuối ngày chợp mắt nghỉ ngơi nhưng vẫn không yên giấc vì mình đã không tiết kiệm. Việc bạn chỉ mua

(và mua nhiều thức ăn gần đến hạn sử dụng để có thể được tính bằng 50% với giá niêm yết trên bao bì khác với việc bạn chỉ mua đúng thức ăn được lên danh sách và tuyệt đối không mua món gì không có trong danh sách. Việc bạn chấp nhận chuyển nhà vào một khu không đảm bảo trật tự (hay môi trường sống) để tiết kiệm tiền thuê nhà hoàn toàn không giống với việc bạn dạy con tắt đèn, máy điều hòa khi không có trong phòng và tăng cường dùng bữa tại nhà hơn là ăn bên ngoài. Hay việc bạn từ chối tham gia bảo hiểm y tế để có thêm một khoản tiết kiệm cũng hoàn toàn khác với việc bạn giảm những buổi uống cà phê bên ngoài, tăng cường di chuyển bằng các phương tiện công cộng, chuẩn bị mua sắm các vật dụng cần thiết theo mùa từ trước

Tiết kiệm phải xuất phát từ hành động cắt giảm những thứ không cần thiết, những thứ vượt quá nhu cầu chứ không phải là hành động ảnh hưởng đến chất lượng sống của bạn. Bạn vẫn sẽ có áo lông đẹp, chất lượng tốt nhưng hãy mua nó vào thời điểm có chương trình khuyến mãi. Và nếu đã quyết định mua một cái áo thì dù giá có khuyến mãi nhiều hơn dự tính bạn vẫn chỉ nên mua một cái. Nhưng trước tiên, hãy định hình trước khi có quyết định rằng: Tôi có cần thêm áo lông không?

Chúng ta sẽ trao đổi nhiều hơn về vấn đề này ở phần sau của chương. Điều tôi muốn gợi mở trong tâm trí bạn vào thời điểm này chính là Tiết kiệm không phải là một cách sống hà khắc với bản thân mình, đè ép những nhu cầu thiết yếu và loại bỏ những yếu tố bảo vệ sức khỏe. Mục đích tiết kiệm là để bạn có thể dùng khoản tiền đó cho những mục tiêu quan trọng hơn, một kỳ nghỉ hưu an toàn là không thể thiếu.

Tôi cũng biết rằng, một số trong các bạn sẽ không thích đề xuất tiết kiệm để đầu tư cho kỳ nghỉ hưu vì còn quá nhiều thời gian để đến đích đó. Sẽ có nhiều ý tưởng cho rằng nên hưởng thụ cuộc sống ở hiện tại, tiết

kiệm cho tương lai làm gì nếu mình không thể sống đến thời gian đó! Bạn có thể đưa ra ý tưởng đó thì cũng nên nhìn nhận nếu mọi chuyện đi ngược lại “Bạn có thể sống lâu hơn dự tính”; khi đó, bạn sẽ sử dụng nguồn tiền nào chi trả cho sinh hoạt phí, bảo hiểm, sức khỏe, hay chi phí phát sinh nếu không có tiền tích lũy từ những tháng năm còn trẻ?

Hãy vui vẻ và hạnh phúc vì bạn đã tiết kiệm đúng cách ngay từ bây giờ!

Mỗi ngày, Emma đều cùng các con tận hưởng niềm vui tiết kiệm và hưởng thụ sự an tâm do nó mang lại. Chúng tôi vẫn có những thứ mình cần, mình muốn. Chúng tôi vẫn có thêm tài sản để làm dãi dào dòng tiền. Chúng tôi vẫn được làm những điều mình yêu thích một cách tự do. Và, đương nhiên, chúng tôi vẫn tiết kiệm, tiết kiệm mỗi ngày. Cùng Emma khám phá lộ trình tiết kiệm và đầu tư cho kỳ nghỉ hưu, bắt đầu từ việc xác định khoản tiền tiết kiệm mỗi năm.

Một trong những công việc yêu thích của tôi là tiết kiệm và tiết kiệm có kế hoạch. Sẽ có lúc thu nhập của tôi nhiều hơn, hay giảm bớt đi những thói quen sống tốn kém, chẳng hạn như chúng tôi giảm đi ăn bên ngoài mà ăn uống tại nhà, hoặc giảm số chuyến du lịch hằng năm lại vì những lý do khách quan,... sẽ giúp tôi dư ra một số tiền không nhỏ để bỏ vào quỹ tiết kiệm của gia đình. Chúng tôi để dành số tiền đó cho những việc phát sinh trong những tháng tới.

Đương nhiên, không phải lúc nào tôi cũng thỏa mãn với các chỉ tiêu tiết kiệm của mình. Trong năm, không hiếm khi có những sự kiện đột xuất diễn ra, những khoản sửa chữa vượt quá dự định, thậm chí việc chăm lo sức khỏe của các con cũng có những khoản phát sinh,... Cuộc sống là thế, bạn đã có kế hoạch nhưng không phải tất cả sẽ đều như dự tính. Có những tháng không thể để dành được thêm tiền tôi sẽ cảm thấy hơi hụt hẫng, tôi

phát hiện ra mình đã “nghiện” việc tiết kiệm thật sự, và nó trở thành thuốc an thần của tôi từ lúc nào không hay.

Đó là minh chứng cho việc tôi đã sống với nhu cầu bình thường, không sống hơn những gì mình thật sự cần. Cũng có nghĩa là tôi đã dùng tiền khá hợp lý để cuộc sống thoải mái hơn, an toàn hơn rất nhiều. Thế nên nếu mỗi tháng không thể tiết kiệm như dự định chắc chắn là do có những khoản phát sinh làm chúng tôi dùng đến số tiền đó.

Tiền tiết kiệm mà tôi nói ở đây là gói thứ hai của tiền dự trù rủi ro. Gói thứ nhất là tiền dự phòng sáu tháng mà tôi đã trình trọng cất trong tài khoản tiết kiệm ngân hàng và không sử dụng chúng. Vài năm trước khi đã khi đã góp đủ tiền rồi thì chúng tôi bắt đầu tiết kiệm gói thứ hai. Là số tiền mà tôi được dùng đến mỗi khi có việc cần gấp. Dù vậy, tôi cũng khá đau lòng khi mình phải dùng đến nó thường xuyên vì rủi ro cuộc sống thì không bao giờ hết.

Tiết kiệm là cách Emma đánh giá được nhu cầu và chất lượng sống hiện tại. Bạn có giống như Emma không?

Tiết Kiệm Thế Nào Và Đảm Bảo Điều Gì Cho Chúng Ta?

Tiết kiệm để có thể giải quyết những rủi ro, những điều phát sinh

Emma đã nói với bạn về dự phòng khẩn cấp trong sáu tháng - một trong năm túi tiền mà Emily đã chia sẻ với các con của mình Chương 1, tôi hy vọng bạn hiểu được sự cần thiết của quỹ tiết kiệm này nếu có bất cứ tình huống không mong muốn nào xảy ra, điển hình là mất việc. Tuy nhiên đây chỉ là tiền dành cho những sinh hoạt phí cơ bản để đủ cho bạn và gia

định sống ổn trong sáu tháng. Chúng không bao gồm các rủi ro lớn như tai nạn, bệnh tật hay biến cố cần số tiền lớn ngoài chi phí sinh hoạt.

Khi đó, khoản tiền bạn cần để giải quyết ổn thỏa mọi thứ mà không cần phải mượn, thế chấp tài sản hay sử dụng khoản tiết kiệm cho nghỉ hưu có thể là hơn sáu tháng.

Vì thế, nếu khoản tiền cho quỹ dự phòng này đã đủ số tiền trang trải sinh hoạt cho sáu tháng thì bạn có thể cố gắng thêm một chút nữa, tám tháng hoặc là một năm. Tôi cũng gửi đến bạn một lưu ý nhỏ, nếu bạn độc thân thì hạn định thời gian trên là ổn thỏa nhưng nếu bạn có người nương tựa (con nhỏ, cha mẹ già, người thân bệnh nặng,...) thì nên cân nhắc đẩy khoản tiền đó lên thêm nữa. Đề xuất của tôi là chi phí dự phòng trong hai năm.

Về cách thức để thực hiện cũng không quá khó khăn. Khoản tiền dự phòng khẩn cấp này không nhất thiết bạn phải có nó ngay tại một thời điểm mà có thể dùng phương pháp tiết kiệm để tích lũy dần. Ở phần dưới, chúng ta có thể điếm qua một số cách có thể tiết kiệm. Hãy dùng những đồng tiền tiết kiệm được và gộp vào quỹ dự phòng. Bạn cũng có thể chia khoản tiền tiết kiệm định mức hằng tháng từ thu nhập của mình, lấy một phần cho quỹ dự phòng này. Bạn thấy đó, một đồng tiền nhỏ cũng có thể sinh lời nếu được đặt đúng chỗ và đúng cách cho nó phát triển. Đừng để đến khi rơi vào những nguy khốn mới hoảng loạn vì không có tiền để giải quyết vấn đề.

Nếu bạn chưa có khoản tiết kiệm này, bạn hãy bắt đầu thiết lập nhé, bạn có thể dùng sổ tay hoặc file excel để tự mình theo dõi, nhưng bạn cũng có thể dùng cách thiết lập các Mục tiêu tài chính trong Www.dongtiencanhan.com để tiện việc theo dõi trên chiếc điện thoại thông minh hoặc chiếc laptop của bạn mọi lúc mọi nơi.

	Quỹ dự phòng khẩn cấp Chi phí sinh hoạt X Thời gian (tháng)
6 tháng	3.500 đô la X 6 = 21.000 đô la
8 tháng	3.500 đô la X 8 = 28.000 đô la
2 năm	3.500 đô la X 24 = 84.000 đô la

(Trường hợp 3.500 đô la là chi phí sinh hoạt hàng tháng, không tính đến yếu tố lãi suất, lạm phát và thuế.)

Tiết kiệm để tăng thêm các khoản cho Bảo hiểm

Bảo hiểm nhân thọ

Bảo hiểm nhân thọ hiện nay đã trở thành một phần trong kế hoạch tài chính vì lợi ích mà nó mang đến cho các gia đình. Nếu còn độc thân thì bạn có thể sẽ bỏ qua hạng mục này và ưu tiên đầu tư cho những sản phẩm sức khỏe hơn. Nhưng nếu bạn đã có những đứa con và chẳng may một ngày nào đó bạn qua đời thì công ty bảo hiểm sẽ bồi thường cho con bạn một số tiền lớn để đảm bảo về nơi ăn, chốn ở và giáo dục tốt về sau.

Emma không muốn làm cho bạn căng thẳng nhưng thực tế là cuộc sống có quá nhiều rủi ro và chẳng ai biết được mình có được sống đến tuổi già hay không. Nên bảo hiểm nhân thọ sẽ là bắt buộc khi bạn có con và đó chính là trách nhiệm của cha mẹ đối với con cái. Phí tham gia bảo hiểm nhân thọ hiện nay không quá khó để những người cha, người mẹ khỏe mạnh có thể đáp ứng được. Bạn yêu con của mình chứ? Vậy hãy có hành động thiết thực bằng việc cung cấp tài chính an toàn cho con mình ngay bây giờ. Đến ngày đáo hạn hợp đồng, bạn vẫn còn sống và hoàn thành đầy

đủ tiền phí thì bạn sẽ nhận được số tiền lớn theo quy định. Nhưng nếu chưa cần đến chúng thì bạn vẫn có thể tiếp tục duy trì nhờ chương trình bảo hiểm nhân thọ phổ thông. Thay vì được bảo hiểm có kỳ hạn, bạn được quyền gia hạn tiếp và nhận lãi suất gia tăng mới. Đây là một phương án tốt để làm tăng tiền gốc của bạn, đồng thời phí bảo hiểm lúc này sẽ được bảo đảm không tăng trong nhiều năm cho đến khi bạn rút tiền, và phía bảo hiểm sẽ thông báo mức phí này và bạn sẽ quyết định có kéo dài thời hạn bảo hiểm hay không.

Bảo hiểm giáo dục cho con

Chi phí cho giáo dục là điều các phụ huynh quan tâm sau vấn đề nhân thọ. Tuy nhiên trước khi bắt đầu tiết kiệm cho chi phí bậc đại học của các con, Emma nghĩ bạn cần phải thực hiện những ưu tiên này trước:

Bạn không có nợ thẻ tín dụng.

Bạn có quỹ tiết kiệm dự phòng khẩn cấp sáu tháng (hoặc hơn).

Bạn có bảo hiểm nhân thọ.

Bạn có khoản tiết kiệm cho hưu trí và dự định sẽ để dành 15% lương trước thuế cho nó.

Ở ba mục đầu Emma đã phân tích trước với bạn rồi, còn mục thứ tư chúng ta sẽ làm rõ hơn ở những trang sau. Hẳn là bạn đồng ý rằng, việc thanh toán hết các khoản nợ tín dụng để không phải lún sâu vào việc nợ nần, đồng thời có khoản tiết kiệm để đảm bảo cho cuộc sống nếu có những bất trắc xảy ra, tương lai thì được bảo hiểm nhân thọ bảo trợ, cuối cùng là quỹ hưu trí – thứ đảm bảo cho kỳ nghỉ hưu an nhàn của bạn về sau? Đảm bảo được các mục trên được thực hiện bạn sẽ có cơ sở tốt để tính đến chi phí giáo dục cho con.

Tại sao phải ưu tiên chúng trước chi phí giáo dục? Giáo dục quan trọng mà!

Khi con bạn đã đủ 18 tuổi và bắt đầu tự lập, chúng sẽ có khả năng lo được sinh hoạt phí cá nhân và có thể vay tiền sinh viên nếu không được gia đình hỗ trợ học phí trong bốn năm. Vay tiền sinh viên là một lợi ích lớn, nên Emma không dành ưu tiên lớn cho mục bảo hiểm giáo dục đại học. Bạn đã lo phần bảo hiểm nhân thọ cho chúng rồi và không phải ai cũng đủ tiền để mua bảo hiểm cho tất cả mọi người trong gia đình.

Có trợ cấp giáo dục đại học và có các khoản vay cho việc học đại học, nhưng không có trợ cấp hay khoản vay nào dành cho việc nghỉ hưu của bạn. Không có trợ cấp nếu bạn vấp phải khoảng thời gian khó khăn và không có đủ tiền trong tài khoản dự phòng khẩn cấp để giúp bạn vượt qua nó. Vì vậy, nếu bạn có nhiều tiền thì hãy tính đến bảo hiểm giáo dục. Còn hiện giờ hãy tập trung vào quỹ hưu trí của mình và nhiều khoản nợ về bất động sản, khoản vay ngân hàng cần phải thanh toán.

Bảo hiểm cho sức khỏe

Với riêng bạn, hãy mua một hợp đồng bảo hiểm riêng. Hãy tham gia sớm vì một sức khỏe tốt là điều kiện cho những hợp đồng chi phí thấp.

Bạn có thể đăng ký bảo hiểm sức khỏe bằng cách tham gia vào chương trình hỗ trợ của công ty và xem chương trình có cho phép nhân viên thêm con cái vào kế hoạch bảo hiểm của cha mẹ không.

Lưu ý theo dõi chính sách của công ty và ở từng khu vực bạn sinh sống, vì có thể chúng không hỗ trợ tốt nhất nếu cha mẹ và con cái khác vùng, miền. Ví dụ như trường hợp bạn đi làm ở thành phố nhưng lại gửi con cho ông bà nội chăm sóc ở nông thôn. Bạn có thể phải trả nhiều tiền hơn nếu con cái cần sử dụng các dịch vụ y tế của các nhà cung cấp không nằm trong chương trình.

Vậy cha mẹ bạn thì sao, họ phải tự mua bảo hiểm chăm sóc y tế dài hạn à? Nếu họ không thể tự mua hợp đồng bảo hiểm, bạn và các anh chị em

nên xem xét giúp đỡ đóng khoản phí đó. Dành ra khoảng vài trăm đô la mỗi tháng cho bảo hiểm chăm sóc y tế dài hạn là có thể tiết kiệm cho bạn 10.000 đô la trong vài chục năm tiếp theo nếu cha mẹ bạn cần y tá chăm sóc hay hỗ trợ hằng ngày khi họ già đi.

Khi bạn hay cha mẹ bạn bước sang tuổi 50, thì việc lập kế hoạch để bạn có thể chi trả các khoản chi phí chăm sóc cho phần đời còn lại rõ ràng là một mảnh ghép lớn trong kế hoạch hưu trí. Bảo hiểm chăm sóc dài hạn (LTC) chính là thứ Emma muốn nói.

Chi phí hằng tháng của mỗi người già khi ở trong một trung tâm chăm sóc là khoảng 20.000 đô la. Hãy tính thế này, nếu mỗi tháng chi ra khoảng vài trăm đô la và đóng đều đặn trong khoảng hai mươi năm thì bạn đã có khoản tiết kiệm lớn trước khi bước sang tuổi 50 nếu khi đó cha mẹ bạn cần y tá chăm sóc sức khỏe hàng ngày. Độ tuổi của con người từ 80 – 100 năm, và nếu phải mua LTC trong hai mươi năm, thì thời hạn trễ nhất mà bạn cần mua chính là khi bạn, hoặc cha mẹ ở độ tuổi 50 – 60. Nếu bạn mua sau độ tuổi đó, bạn phải đối mặt với áp lực lớn hơn khi sức khỏe suy kiệt, sẽ không ngoan hơn nếu bạn mua chúng từ sớm. Chưa kể đến chính sách của nhiều năm sau có thể thay đổi và bạn có thể phải trả nhiều tiền hơn nữa, bạn phải nghĩ đến trường hợp đó ngay bây giờ. Nhưng nếu bạn có đủ khả năng, tôi hối thúc bạn mua nó cho cả bạn và cha mẹ bạn.

Trên đây là những loại bảo hiểm cần thiết mà Emma khuyên bạn nên đầu tư cho bản thân và cả nhà. Sức khỏe, giáo dục, y tế khi về hưu là những thứ bạn cần phải đảm bảo trong suốt cuộc đời của mình. Có được những khoản bảo hiểm đó bạn mới có thể tập trung để đầu tư những hạng mục lớn hơn, như kỳ nghỉ hưu sớm mà Emma sẽ trình bày bên dưới đây.

Khi bạn chọn tham gia một gói bảo hiểm, đừng nhầm lẫn với việc hằng tháng bạn phải đóng một khoản cố định trong một thời gian (năm năm,

mười năm, hai mươi năm), khi đó bạn có thể rút tiền ra để đầu tư một giao dịch an toàn nào đó. Tuy nhiên, bản chất của bảo hiểm chính là sự đảm bảo, sự bảo vệ. Bạn đừng trông chờ vào việc sinh lời từ khoản bảo vệ này. Khả năng đầu tư và sinh lời cao phụ thuộc rất lớn vào thời gian. Trong tất cả các bảng giá trị gia tăng của dòng tiền, đầu tư càng lâu thì lại càng lớn, với điều kiện bạn không được rút tiền ra khi chưa đến kỳ hạn (vì sẽ bị phạt). Emma muốn nhắc bạn rằng, dòng tiền cá nhân của mỗi người sẽ được sinh lời cao vào giai đoạn bạn nghỉ hưu. Đó chính là một trong những lý do chính mà Emma muốn chia sẻ trong cuốn sách này. Ngoài việc sớm tìm đam mê, bạn cần phải đầu tư cho kỳ nghỉ hưu của mình càng sớm tốt. Hy vọng đó là lúc bạn còn ở độ tuổi 20, 30, bạn được thời gian ủng hộ để kiếm thêm nhiều tiền hơn, không phải chỉ để nghỉ hưu được an toàn mà bạn còn có khả năng thực hiện được nhiều đam mê hơn nữa mà mình chưa kịp thực hiện trong những tháng ngày mưu sinh.

Tiết kiệm cho hưu trí

(Ưu tiên hàng đầu để có được Quỹ hưu trí)

Một trong những cảm hứng lớn lao nhất của tôi trong việc viết sách chính là nâng cao đúng tầm ý nghĩa cho kỳ nghỉ hưu. Với Emma, một kỳ nghỉ hưu an toàn có thành công hay không phụ thuộc vào yếu tố đam mê và tiền bạc. Bạn khai thác nguồn năng lượng mạnh mẽ nhất trong thời điểm sức khỏe dồi dào nhất để có thể phát triển những giá trị của bản thân và tạo điều kiện sống thuận lợi nhất cho mình. Đam mê trở thành một yếu tố cần thiết để cuộc sống trở nên trọn vẹn hơn. Đam mê trong công việc cũng là điều kiện giúp bạn thành công, tạo thêm nhiều của cải vật chất. Và nếu bạn không biết tận dụng để phát triển nguồn tiền được tạo ra từ công sức, tâm

huyết thời trẻ của mình thì ngu ồn đam mê dù có lớn đến chừng nào cũng không thể giúp bạn tạo nên vùng an toàn trong cuộc sống.

Nếu tuổi trẻ giống như ánh nắng mặt trời rực rỡ thì đam mê lại là một ngu ồn năng lượng lớn giúp bạn sẵn sàng vượt qua những hạn chế của bản thân, những khó khăn từ hoàn cảnh, những trở ngại từ các kết quả không thành công. Khi bạn lớn tuổi, đam mê vẫn còn mạnh mẽ nhưng bạn không thể dành một ngày mười tám giờ để làm việc như lúc trẻ nữa. Hay như, bạn cũng không thể trích tiền bảo hiểm để đầu tư thêm vào đam mê của mình, không thể bỏ buổi khám bệnh định kỳ để hoàn thành xong mục tiêu công việc đang dở dang,... Rất nhiều những đi ều ngày trẻ bạn có thể làm hết sức hết mình, không kể thời gian nhưng khi chạm đến ngưỡng tuổi già mọi thứ không thể vẫn giữ được nhịp điệu nhanh như trước đó nữa.

Ni ềm đam mê vẫn còn nhưng những hạn chế về tuổi tác, sức khỏe, về những vấn đề khác (thuộc về người già đấy!) khiến bạn phải có một kế hoạch phù hợp hơn. Không thể cứ giữ bảng kế hoạch lịch trình công việc của bạn khi 40 tuổi và thực hiện giống như khi bạn 70 tuổi được. Nếu không chấp nhận được vấn đề này, bạn sẽ rơi vào một sự thật thường thấy chính là tự mâu thuẫn với chính mình. Sự mâu thuẫn này khiến bạn lạc lõng ngay trong công việc mà bạn từng yêu thích như chính cuộc sống của mình. Khi đó bạn sẽ không còn tự tin định vị bản thân mình nữa.

Tôi đã từng làm việc nhiều hơn gấp 5 lần thế này!

Một vài đêm thức trắng không là gì cả, tôi vẫn còn trẻ lắm!

Bạn bỏ qua những lời khuyên của con cháu về việc giảm bớt lượng công việc lại, không cần di chuyển bằng các chuyến bay đêm để xem xét dự án mới. Sau đó vội vàng ăn bữa trưa trên chuyến bay trở lại.

Bạn đã quá 70 tuổi. Và bạn cần quý trọng sức khỏe mạnh hơn.

Điều gì có thể giúp bạn định vị bản thân mình khi tuổi già đã đến mà vẫn bảo trợ cho niềm đam mê từ thời trẻ của bạn? Một kế hoạch nghỉ hưu được chuẩn bị cẩn thận giúp bạn hài hòa các yếu tố đam mê – tiền bạc – cuộc sống nghỉ hưu.

Để duy trì và phát triển nguồn đam mê cũng như cảm hứng cuộc sống bạn cần có sức khỏe, có một trí óc minh mẫn và có một cuộc sống bớt đi âu lo tiền bạc. Khi đến tuổi nghỉ hưu, việc bạn chủ động nhận những chuyển công tác đột ngột dài ngày ở một địa phương khác vì đam mê công việc không hề giống việc bạn phải nhận nó vì bạn không đủ tiền trang trải cho cuộc sống. Việc chuẩn bị tốt cho các khoản chi phí khi về hưu sẽ giúp bạn tận hưởng hài hòa niềm đam mê mà không có một áp lực tiền bạc.

Đó chính là lý do quan trọng nhất mà bạn phải tiến hành tiết kiệm khi còn trẻ để tuổi già được sống vui, sống khỏe và sống trọn niềm đam mê. Càng sớm tiết kiệm để đầu tư cho kỳ nghỉ hưu của mình bạn càng tận dụng được sức mạnh của người bạn Lãi suất kép, còn gọi là kỳ quan thứ tám của thế giới. Đương nhiên, những gì mà Lãi suất kép mang lại cho bạn to lớn như thế nào sẽ được cụ thể ở phần sau của chương. Điểm này của sách, Emma chỉ giới thiệu với bạn một cái nhìn tổng quát về điều kỳ diệu này và sức mạnh của nó sẽ giúp bạn nhận ra tiết kiệm để đầu tư cho kỳ nghỉ hưu có hiệu quả như thế nào!

Anna 25 tuổi, bắt đầu tiết kiệm được khoản 100 đô la mỗi tháng từ tiền giảm bớt buổi ăn bên ngoài trong tháng của cô ấy. Cô ấy gửi số tiền đó vào một quỹ đầu tư có lợi nhuận 10% một năm (loại bỏ yếu tố lạm phát và thuế). Năm 15 tuổi, cô ấy nhận được số tiền là 226.049 đô la.

Helen 35 tuổi, cô ấy đã cắt giảm được khoản tiền 100 đô la từ chi phí mua sắm trang phục mỗi tháng. Cô ấy cũng đầu tư số tiền đó vào quỹ có

lợi nhuận 10% một năm (loại bỏ yếu tố lạm phát và thuê). Năm 15 tuổi, cô ấy nhận được khoản tiền là 75.937 đô la.

Lucas 45 tuổi, sau nhiều lần tự nghiêm khắc với bản thân mình, cuối cùng anh ấy cũng thành công cắt giảm được chi phí tham gia câu lạc bộ đánh golf chuyên về sân golf công cộng. Mỗi tháng Lucas tiết kiệm được 100 đô la và cùng tham gia gửi khoản tiền đó vào quỹ đầu tư của Helen, Anna. Năm 55 tuổi, anh ấy nhận được khoản tiền là 20.484 đô la.

Khi bạn bắt đầu tiết kiệm từ sớm sẽ giảm rất nhiều áp lực cho khoản thời gian gần đến thời điểm nghỉ hưu. Bạn bắt đầu tiết kiệm từ sớm cũng phòng ngừa được những tình huống không hay xảy ra có thể phá hủy khoản tiền dành cho hưu trí bất cứ lúc nào. Cuộc đời của bạn có thể có vô vàn những kế hoạch nhưng không được quên kế hoạch hưu trí. Bạn sẽ có rất nhiều những mục tiêu tài chính cần đạt được khi bạn 20 tuổi, 30 tuổi và 40 tuổi, 50 tuổi cũng thế. Nhưng hãy sáng suốt thực hiện kế hoạch tích lũy cho quỹ hưu trí của mình xuyên suốt từ thời gian tuổi trẻ cho đến khi bạn chạm ngõ tuổi già.

Muốn đảm bảo được điều đó, bạn cần sớm thiết lập cho mình những nguyên tắc chỉ tiêu để có thể tiết kiệm được một cách sớm nhất khi có thể.

Nguyên Tắc Chỉ Tiêu Tiết Kiệm

Nếu chúng ta không cần đến những thứ đắt nhất mà chúng ta vẫn tận hưởng được cuộc sống thoải mái, hạnh phúc. Lúc đó bạn sẽ tự động sống tiết kiệm hơn. Dành tiền cho những trải nghiệm đúng đắn lại là cách nâng cao mức độ hạnh phúc.

Một điều liên quan đến việc quản lý tiền bạc chính là những bài học mua sắm thông minh nhưng đảm bảo được sức khỏe tốt và bảo vệ môi

trường. Đó là một kỹ năng quan trọng mà bất cứ ai cũng cần phải học. Tác giả Camelia Pham đã viết về chủ đề này trong cuốn sách 14 Bí mật gia tăng tài chính mỗi ngày, không chỉ là tiết kiệm, đó còn 14 cách để giúp bạn “bước đầu tiên” vào thế giới của những người luôn có tiền. Đó không chỉ là về tiết kiệm đầu tư với số tiền lớn, mà còn từ những hành động nhỏ trong việc chi tiêu, mua sắm, việc thêm hay bớt vật chất trong ngôi nhà hay trong cuộc sống.

Bây giờ Emma sẽ nhắn gửi đến các bạn về nguyên tắc của việc tiết kiệm và ý nghĩa tuyệt vời của nó đối với cuộc sống của mỗi chúng ta, chứ không chỉ là thắt chặt chi tiêu.

Dùng đúng số tiền đã quy định

Dĩ nhiên rồi, số tiền chi tiêu bao nhiêu đã được bạn quy định từ đầu mỗi tháng trong kế hoạch tài chính cá nhân (hoặc bảng tài chính vợ chồng dùng chung).

Bạn có cảm tưởng gì khi nhìn thấy con số cụ thể cho việc chi tiêu? Bạn phải lo nghĩ thêm điều gì khi đã phân chia đầy đủ tiền vào năm túi tiền quan trọng? Bạn còn lo lắng gì khi biết số tiền này đủ mua thức ăn cho cả nhà trong một tháng, đủ tiền thanh toán hóa đơn điện, nước, nợ ngân hàng hàng tháng, đủ tiền để đi uống cà phê, ăn tiệc với một vài người bạn hoặc mua một vài chiếc áo mới?

Cảm nhận được mọi thứ đều trong tầm kiểm soát thoải mái vô cùng có đúng không? Bạn thấy đấy, nhìn thấy một con số cụ thể thì bạn sẽ biết mình phải làm gì với nó, bạn sẽ có lý do chính đáng để không dùng vượt quá và đảm bảo sự cân bằng tài chính với các khoản khác. Thậm chí, nếu

bạn đã biết cách sống với các nhu cầu đơn giản nhất có thể, bạn còn có thể tiết kiệm được một số tiền không nhỏ từ chính số tiền đó nữa.

Emma nghĩ sẽ có nhiều bạn chưa quen việc chi tiêu với một số tiền được quy định trong tháng thế này, nhưng bắt đầu thì luôn tốt hơn là không chịu thử. Những người nội trợ trong gia đình có lẽ sẽ quen làm việc này hơn nhưng cũng không loại trừ khả năng họ bị cám dỗ bởi những ham thích nhất thời và họ phải cắt bớt một vài khoản vào tháng sau. Những thanh niên độc thân cũng là đối tượng nên tính toán một chút về số tiền trong túi của mình, mỗi cốc bia bạn uống cũng là một tài sản lớn trong lúc bạn đang âm tiền trong thẻ tín dụng.

Tôi không hề muốn bạn trở thành một người tính toán chi li từng đồng tiền nhỏ. Nếu nó thật sự không quá dễ dàng với bạn thì hãy áp dụng những mẹo mua sắm kế tiếp, hy vọng bạn sẽ tập dần thói quen sống đủ mà vẫn có được sự thoải mái trong chi tiêu.

Không mua sắm dư thừa

Khi đã có được con số cho phép trong việc mua sắm, bạn cũng cần có những mẹo để mua sắm thông minh nhất. Làm sao để có những phiếu giảm giá, làm sao để có những khoản hời khi mua sắm?

Thật ra, trừ những khoản chi tiêu cơ bản nhất, Emma nghĩ bạn sẽ sống tốt và khỏe mạnh mà không thiếu thốn thứ gì cả. Việc tiết kiệm đúng nghĩa nhất chính là bạn biết cách mua sắm thông minh cho những mặt hàng thiết yếu. Vâng, mặt hàng thiết yếu, chứ không phải những sản phẩm bổ sung thêm!

Bạn hiểu ý Emma chứ, bạn không tiết kiệm được thành công nếu bạn thường xuyên bỏ tiền ra mua những sản phẩm “dư thừa” - những sản phẩm

mà không có bạn vẫn sống được. Đó có thể là thêm những bộ quần áo mới (trong khi bạn đã có cả tủ đồ rồi), là thẻ tập gym mà bạn một tháng bạn chỉ đến vài ba lần, là những đĩa game mà cả năm bạn mới chơi một lần,... Đừng bao giờ mua món hàng không quan trọng chỉ vì nó đang giảm giá hay được tặng kèm khi mua hàng hóa. Đừng để mình là nạn nhân của những lời quảng cáo quyến rũ nữa. Bạn nghĩ bạn sẽ có được món hời khi mua chúng nhưng thực chất đó chỉ là hàng tồn kho và chẳng có nhiều giá trị như bạn nghĩ.

Tiếp đến, hủy tài khoản ở những trang mua sắm không cần thiết sẽ giúp bạn tiết kiệm tiền được một số tiền lớn. Chúng chỉ có giá trị khi bạn thật sự cần mua thứ nào đó kèm theo mã giảm giá và miễn phí vận chuyển. Nhưng tại sao bạn lại phải ngày ngày lên xem và mua những thứ đang khuyến mãi rồi tự nhận mình mua sắm thông minh? Cẩn thận đấy, có thể khi cần món hàng mới trên tay bạn mới muợn màng thốt lên: Mình không cần món này!

Vì vậy, hãy hủy những ứng dụng mua hàng không cần thiết, bạn sẽ không còn “mắt thấy thì tay táy máy” và khỏi phải xiêu lòng trước những thứ không quan trọng.

Cuối cùng, bạn nên để ý đến tâm trạng của mình trước khi quyết định mua sắm. Nếu bạn đang không vui, bạn bị stress, Emma nghĩ vào lúc này mà mua sắm thì bạn sẽ có thêm những món đồ dư thừa mà thôi. Tệ hơn nữa là có khả năng bạn sẽ không kiểm soát được số lượng hàng hoá mà mình mua nữa. Ngược lại, để tâm trạng thả lỏng hơn thì bạn phải bỏ bớt đồ đi mới đúng, hãy thanh lý hàng tồn trong nhà của mình một cách hợp lý. Bạn có bao giờ cảm thấy bức bối hơn khi nhìn thấy căn phòng quá nhiều đồ đạc lộn xộn không? Bạn chỉ muốn ra khỏi nhà để khỏi nhìn thấy chúng nữa. Biểu hiện tâm lý đó là một trong những nguyên nhân ra đời lối sống

tối giản đồ đạc mà nhiều người dân hiện đại đang rất quan tâm để làm cuộc sống đơn giản hơn và hạnh phúc hơn.

Thế nên, không mua thêm đồ thừa bạn sẽ tiết kiệm được kha khá tiền và hạnh phúc hơn vì bạn không còn bị chúng chi phối nữa!

Tiêu dùng xanh

Bạn biết đấy, thế giới chúng ta đang hướng đến mục tiêu phát triển bền vững, tiêu dùng xanh trong các hộ gia đình. Chiến lược phát triển xanh đã được các quốc gia hưởng ứng từ lâu trong việc xanh hóa sản xuất, giảm cường độ phát thải khí nhà kính, tiêu dùng xanh và bền vững,... mà người dân vô cùng ủng hộ.

Emma nghĩ để nhà nhà đều biết tiêu dùng xanh thì còn cần sự đồng hành của chính quyền các bang và thị trấn. Không những cần đưa tin về mức độ nguy hiểm của các vấn đề về môi trường như biến đổi khí hậu, suy giảm tài nguyên thiên nhiên và đa dạng sinh học, ô nhiễm chất thải và tiếng ồn, mà địa phương còn phải truyền thông mạnh mẽ về chúng cho người dân. Nội dung bảo vệ môi trường cần được xuất hiện trong giáo trình giáo dục ở tất cả các cấp học. Bên cạnh đó, cần vận động các doanh nghiệp cam kết thực hiện bảo vệ môi trường và cho ra thị trường những sản phẩm xanh, sạch, an toàn, chất lượng.

Vậy việc mỗi chúng ta có thể thực hiện mỗi ngày để cuộc sống xanh như thế nào?

Tiêu dùng bền vững hay tiêu dùng xanh là khái niệm được đưa ra sau khi xu thế sản xuất và tiêu dùng chủ yếu dựa vào tài nguyên thiên nhiên đã dẫn đến việc cạn kiệt về rừng, tranh chấp nguồn nước, đánh bắt thủy hải sản vô tội vạ, mất dần đa dạng sinh học, ngày càng có nhiều loại động thực

vật biến mất,... Và tiêu dùng xanh đang được xem là xu hướng mới khi môi trường trở thành mối quan tâm lớn của nhiều quốc gia trên thế giới. Người tiêu dùng ngày càng quan tâm đến tự nhiên và ngày càng coi trọng hành vi mua sắm thân thiện với môi trường. Số lượng người sẵn sàng trả nhiều tiền hơn cho các sản phẩm sinh thái thân thiện gần đây cho thấy, thị trường của các sản phẩm thân thiện môi trường đang mở rộng.

Liên quan đến tiêu dùng xanh phải kể đến việc sử dụng năng lượng điện của hộ gia đình, sử dụng điện không chỉ có ảnh hưởng đến hóa đơn mà còn ảnh hưởng đến môi trường. Vì vậy, hãy tắt những thiết bị điện không cần thiết, dùng những thiết bị chiếu sáng tiết kiệm điện, tránh sử dụng các nguồn năng lượng có hiệu suất thấp như điện ắc quy, máy nổ, dầu hỏa, củi gỗ, than tổ ong, than đá,... Và tương lai của ngành năng lượng tái tạo như điện mặt trời, điện gió, điện nước với chi phí thấp cũng đang được người dân mong chờ.

Dừng để một lượng nước lớn bị thất thoát từ những thói quen sử dụng vô tư của mình. Và mỗi lần xả nước hãy thường xuyên nghĩ đến những vùng đất khô cằn nơi người dân không có nước để uống và những mảnh đất nông nghiệp đang dần dần bị sa mạc hoá. Hãy xử lý những rò rỉ của ống nước nhà bạn, dùng nước rửa thực phẩm để tưới cây, trữ nước mưa trong bồn chứa để sinh hoạt hay giặt một vài bộ quần áo bằng máy giặt ở mức nước trung bình, dừng việc chải răng trong khi bạn vẫn để vòi nước chảy,... không phải là việc khó khăn. Nếu mỗi thành viên trong gia đình đều biết tiết kiệm nước ở mỗi sinh hoạt một chút, bạn sẽ ngạc nhiên khi hoá đơn nước sẽ giảm đi khá đáng kể.

Bạn đã làm gì với những loại rác thải mình có thể bán được? Đồ cũ nhưng còn tốt sẽ là mặt hàng V.I.P ở những cửa hàng bán đồ cũ. Bạn có thể

bán quần áo, trang sức, đồ chơi, đồ nội thất hay sách,... tất cả chúng đều sẽ được mua lại với một mức giá phù hợp

Hãy làm thế để những đồ đạc cũ của bạn trở thành đồ mới của người khác, họ sẽ còn phải cảm ơn bạn vì đã bán lại cho họ đấy!

Giống như cách sống tiết kiệm, thì việc tiêu dùng xanh cũng cần phải được nói riêng ở một cuốn sách. Lúc này, Emma chỉ chia sẻ với các bạn mối quan hệ giữa việc tiêu dùng xanh cùng với số tiền mà bạn có thể kiếm được từ chúng.

So sánh các lựa chọn chi tiêu, ưu tiên đồ dùng “đa năng”

Thay vì phải thường xuyên ra quán ăn, nhà hàng, thì tại sao gia đình không quây quần bên nhau để có bữa ăn ấm cúng? Nếu có việc phải về trễ, bạn hoàn toàn có thể dùng bữa muộn hơn một chút tại nhà nhưng tiết kiệm được bao nhiêu là tiền.

Thuê nhà ở nhỏ hơn một chút, hoặc xin phép được ở cùng bố mẹ với điều kiện bạn phải góp phụ khoản chi tiêu mỗi tháng cùng mọi người trong gia đình (nhưng chi phí thấp hơn nhiều so với thuê bên ngoài).

Dùng thẻ ghi nợ thay cho thẻ tín dụng. Thẻ tín dụng khuyến khích bạn sống hơn những gì bạn có, còn thẻ ghi nợ lại khuyến khích bạn dùng khoản tiền có thể chi trả ngay trong tháng sau. Đương nhiên, trong một số trường hợp thẻ tín dụng vẫn mang đến những thuận tiện nhất định khi tiền của bạn vì một lý do nào đó chưa được nạp vào thẻ ghi nợ. Bạn vẫn có thể dùng thẻ tín dụng cho những nhu cầu hằng ngày nhưng đừng bao giờ quên chi quá mức hạn định và cần trả lại tiền cho ngân hàng đúng thời gian quy định. Việc sử dụng tín dụng có kế hoạch bạn sẽ có điểm tín dụng cao hay khoa trương hơn là lịch sử tín dụng đẹp để trở thành khách hàng được ưu tiên

cho các khoản vay quan trọng như mua nhà, mua xe, hay một tài sản nào đó.

Mua những bộ cánh mà mình có thể dùng cho cả công việc và lúc đi chơi. Bạn vẫn xinh xắn trong chiếc áo thun và chân váy hoa khi đi làm hay đi bar cùng bè bạn. Bạn có thể kết hợp áo vest với đầm ôm để đi gặp khách hay hẹn hò với người yêu. Tức là, thay vì chú trọng vào quá nhiều những trang phục sang trọng, bạn giới hạn lại, ưu tiên cho các trang phục có thể phối với nhau một cách hài hòa nhưng vẫn toát lên vẻ lịch thiệp, trang nhã. Bằng cách này, bạn chỉ cần có một vài bộ lễ phục cho những dịp nhất định. Bạn có thể thực hiện nguyên tắc này ngay bây giờ, nhìn một vòng xung quanh và ưu tiên những thứ có thể sử dụng thường xuyên và dùng cho được nhiều trường hợp. Bạn vẫn có thể sử dụng nguyên tắc này cho việc lựa chọn phối với giày, túi xách và cả khăn choàng.

Chấn憾 bạn sẽ thích mua một món đồ tốt có thể dùng lâu dài còn hơn là mang về nhiều đồ đẹp nhưng kém chất lượng và chỉ sử dụng được vài lần là vứt. Ví dụ bạn có thể mua dụng cụ nhà bếp đa năng để vừa cắt được rau củ, vừa tách được lòng trắng trứng và nhào trộn với bột bánh; hoặc mua máy tính có cấu hình mạnh để không chỉ có thể làm các công việc chuyên môn mà còn cài đặt được các phần mềm thiết kế chuyên dụng cho dự án riêng,...

Có hàng trăm mẹo để bạn biến đồ dùng thành đồ đa năng, miễn sao chúng có chất lượng và được dùng đúng mục đích sẽ đáng cho bạn đầu tư về lâu về dài hơn.

Quy tắc một tuần

Đây là quy tắc mà tôi thích nhất và thường xuyên áp dụng nhất. Ví dụ cụ thể nhất là về quần áo. Tôi là một người rất thích cái đẹp và luôn yêu chiều mình bằng những món đồ xinh xắn. Nhưng dù sao tôi cũng đã có cả một tủ quần áo rồi nên mỗi khi muốn mua một món đồ mới, tôi chỉ mua với điều kiện là vẫn còn tiền trong khoản chi tiêu quy định và chờ đợi trong vòng một tuần để xem mình có muốn mua nữa hay không. Thời hạn một tuần đó là để tôi suy xét xem nó có thật sự cần thiết với mình không, nó có giải quyết được vấn đề gì không và sau hơn bảy ngày đó mình còn thích nó nữa hay không.

Sau quá nhiều năm mua sắm tôi biết rằng mình sẽ không bao giờ mua được tất cả các kiểu quần áo đẹp, mua xong kiểu này thì kiểu mới lại được tung ra thị trường. Đến bây giờ tôi chỉ chú trọng đến việc mua những trang phục hợp với dáng người của mình là chính.

Quy tắc một tuần đã giúp tôi bỏ đi được những ham muốn bất chợt, tôi không còn mua sắm quá nhiều thứ không cần thiết nữa, mặc dù thời gian đầu tôi cũng phải rất vất vả khi phải thực hiện quy tắc này, nhưng bù lại tôi đã tiết kiệm được rất nhiều tiền và chi phí mua quần áo là cao nhất trong danh sách mua sắm cá nhân của tôi. Bạn cần phải thực hành nhiều với tinh thần kỷ luật nữa. Bạn đâu có thể hơi khó khăn khi tạo dựng một thói quen mới, nhất là phải từ bỏ niềm vui mua sắm của mình. Nhưng thành quả sẽ đến và bạn sẽ cảm ơn vì mình đã biết kiềm chế đúng việc, dần dần, bạn sẽ tạo được thói quen suy xét kỹ hơn với mọi món đồ khác nữa chứ không chỉ là quần áo.

Tuy nhiên tôi cũng không phải người ki bo, bần xén đến từng đồng bạc, tôi vẫn có một khoản tiền nho nhỏ gọi là “mua cho vui” để mình có thể sắm những thứ yêu thích. Emma nghĩ, trừ những người cuồng mua sắm thật sự, thì đa số mọi người có thể dễ thực hiện quy tắc này thôi. Chúng

thật sự hữu ích với nhiều người trong việc ngăn chặn được những ý thích bất chợt trước những quyết định mua sắm.

Sau hơn một tuần trôi qua, bạn vẫn còn cảm thấy nó cần thiết thì đó hẳn là thứ bạn cần. Hãy vui vẻ mua nó!

Đặt ra những ngày “không chi tiêu”

Việc đặt ra những ngày trong tuần không chi tiêu thật sự là cả một kế hoạch to lớn. Khi bạn đã biết được số tiền chi tiêu mình có trong tháng thì bạn phải tính luôn mình phải mua gì và mua bao nhiêu lần trong tuần, trong tháng, dẫn đến việc sẽ có những ngày bạn không cần mua gì vì đã có đủ đồ dùng trong khoảng thời gian đó rồi.

Cụ thể nhất là thực phẩm, bạn có tủ lạnh để làm gì nếu ngày nào cũng đi mua đồ ăn thức uống ở siêu thị? Để trữ rau quả tươi hay làm lạnh bia thôi à? Dù bạn có muốn cả nhà ăn món mới mỗi ngày thì cũng có thể lấy đồ trữ sẵn trong tủ lạnh mà phải không?

Mỗi lần bước ra ngoài bạn còn phải tốn thêm phí di chuyển nữa, kể cả bạn có đi làm và tiện đường ghé vào siêu thị thì chúng cũng làm bạn mất thêm thời gian. Và theo kinh nghiệm của những người bạn nội trợ mà tôi quen biết, đặc biệt là các bạn nữ, họ sẽ không chỉ mua đúng món đồ cần thiết mà còn chú ý đến hàng trăm chương trình siêu khuyến mãi. Kết quả là họ sẽ mua thêm một hai món đồ không có trong dự tính, thậm chí không nhớ đến món đồ dự định mua ban đầu trước khi bước vào siêu thị!

John và Donna có một cô con gái nhỏ. Do công việc, John và Donna thường không cùng một lúc ở nhà với con gái vào cuối tuần. Ngày thứ năm là ngày duy nhất cả John và Donna cùng ở nhà nhưng bé con lại đến trường. John luôn suy nghĩ và muốn phải có một ngày mọi người đều ở

cùng nhau. Thứ năm mỗi tuần, John đều chuẩn bị bữa sáng cho cả nhà. Khi vợ và con gái thức dậy họ ăn sáng tại nhà. Họ cùng nhau đưa con gái đến trường và quay về nhà. John thường làm một bình nước detox với những nguyên liệu từ cần tây và quả dưa hoặc dưa chuột. Họ dành nửa ngày để làm những việc như dọn dẹp nhà cửa, chăm sóc các chậu cây cảnh.

Bữa trưa được xử lý một cách nhẹ nhàng, đơn giản: Trong tủ lạnh còn gì họ sẽ làm món đó! Donna vẫn thường đùa rằng thứ năm là ngày thanh lý và tiết kiệm của họ. Bởi lẽ, mọi thứ từ ăn uống đến giải trí họ đều ở nhà và không chi tiêu! Họ dọn dẹp tủ lạnh, lấy tất cả những nguyên liệu có thể sử dụng trong ngày ra để chế biến và lên danh sách những gì cần phải mua sắm vào cuối tuần. Buổi chiều họ thường trước con gái về sớm và ăn bữa tối ấm cúng. Họ cùng dựng lều và đem bánh biscuit vào chơi trò thám hiểm với con gái. Khi bé con ngủ, Donna dọn dẹp lại nhà cửa trong khi John sắp xếp lại các danh sách mua sắm và kiểm tra xem một lần nữa) tủ lạnh còn gì có thể ăn được hoặc cần ăn trước cuối tuần. Họ dành một tiếng để nhấm nháp có khi là chai bia, có khi là tách cà phê, cũng có khi là trà lạnh,... nói chung là những gì họ có và còn lại. Kết thúc ngày không chi tiêu nhưng vẫn rất đầy đủ, trọn vẹn.

Tâm quan trọng của việc đặt ra những ngày không chi tiêu giúp bạn hoàn toàn đặt mình vào tâm thế “không tiêu tiền dù bất cứ lý do gì”! Bạn không cần phải thực hiện chính sách và làm mọi thứ tại nhà như John và Donna, chỉ cần bạn luôn đưa ra câu trả lời cho mọi vấn đề chi tiêu trong ngày đó là “Hôm nay là ngày không chi tiêu”. Nhưng thực tế, việc ra ngoài vốn dĩ là luôn phải có những khoản phát sinh. Và bạn cũng khó có thể giữ vững nguyên tắc này hơn. Vì thế, nếu không thể thực hiện hằng tuần thì có thể là cách tuần hoặc trong tháng, bạn nên chọn một hoặc hai ngày là ngày không chi tiêu.

Ngoài ra, Emma nghĩ để bảo vệ” mình trước những lời quảng cáo hấp dẫn thì bạn cần hạn chế tối đa việc đi đến những trung tâm mua sắm. Lên lịch đi chợ hay siêu thị mỗi tuần từ một đến hai lần là đủ để bạn làm đầy tủ lạnh cho cả nhà rồi.

Tiết kiệm từng đồng lẻ

Có nhiều người sẽ có thắc mắc tại sao nhiều người trông có vẻ sang trọng mà lại đứng chờ nhân viên đưa lại mấy đồng lẻ, hay không hiểu tại sao ông tỷ phú Charlie Munger lại thích mua vé máy bay hạng phổ thông hơn là hạng sang, còn tỷ phú Bill Gates thì đứng trước quầy thu ngân cả buổi để tìm phiếu giảm giá mua hàng của mình. Bạn đừng nghĩ ông kia nghèo hay những người tỷ phú giàu có mà keo kiệt. Xem trọng từng đồng lẻ chính là một quy tắc giúp họ giàu có thêm và họ biết rằng đến những đồng tiền lẻ còn không biết trân trọng thì số tiền lớn họ sẽ quản lý làm sao?!

Bạn còn nhớ con heo đất mà Emma đã nói ở những chương trước chứ? Nó đang nằm ở trên kệ phòng khách ở nhà tôi, vì không chỉ có tôi bỏ tiền lẻ vào mà là cả năm thành viên trong gia đình đều cùng làm đầy nó. Và đến khi con heo đầy, các con của tôi sẽ đập ra và mỗi người được mua những gì mình thích. Đó là cách tôi dạy con về việc quản lý những đồng tiền lẻ, chúng cũng là tài sản mà chúng ta cần phải trân trọng.

Emma không giàu có thịnh vượng và Emma vẫn luôn luôn lấy lại tiền lẻ của mình mà không cần suy nghĩ gì. Đó là tiền của tôi, tôi sẽ bỏ chúng lại vào ví của mình. Tôi có thể dùng chúng để trả tiền gửi xe, mua một gói cà phê hòa tan, bánh kẹo hay nhét chúng vào thùng từ thiện tại siêu thị.

Tóm lại, nếu như bạn muốn thì bạn sẽ tự nghĩ ra hàng triệu phương án tiết kiệm hơn. Và nhớ trước khi mua sắm một món hàng, hãy xem xét: Mình cần làm bao nhiêu giờ mới đủ số tiền mua nó? Món đồ đó có xứng đáng với thời gian và công sức mình đã vất vả bỏ ra không? Nếu câu trả lời là có thì bạn nên vui vẻ mua nó để tự thưởng cho mình. Rồi sẽ đến một ngày, không cần phải nhớ đến các quy tắc, bạn sẽ chỉ mua những thứ mình cần mà không bị chi phối bởi những ham muốn nhất thời.

Việc cuối cùng bạn cần làm là: Đếm lại số tiền mà mình đã tiết kiệm được khi thành công không mua những món đồ mới không cần thiết! Một con số không hề nhỏ có phải không.

Chúc mừng bạn đã tiết kiệm thành công!

Nghỉ Hưu Là Gì? Nghỉ Hưu Dưới 45 Tuổi Có Được Không?

Nếu bạn không thể độc lập về tài chính vào lúc bạn bốn mươi hay năm mươi tuổi, điều đó không có nghĩa là bạn không gặp đúng thời ở vào đúng quốc gia. Nó chỉ đơn giản là bạn đã lập kế hoạch sai

Jim Rohn

Đến phần quan trọng thứ hai của cuốn sách này, Emma muốn trao đổi với bạn về quyết định quan trọng về việc sử dụng tiền. Đó là, bạn sẽ đầu tư cho bản thân trong bao lâu? Ở giai đoạn nào cần bạn đầu tư tiền nhiều nhất?

Ở câu đầu tiên thì chúng ta đã biết mình cần thời gian đầu tư cho bản thân mình là cả đời rồi. Bạn phải minh mẫn để đưa ra các quyết định sử dụng tiền cho suốt cuộc đời mình, kể cả lúc bạn ngồi trong viện dưỡng lão

– thiên đường của tuổi già. Bạn làm ra tiền, bạn nuôi sống được bản thân và không cần ai phải tốn kém vì bạn. Thế câu hỏi thứ hai, bạn đầu tư tiền nhiều nhất ở lứa tuổi nào? Tuổi trẻ ư? Tuổi trẻ bạn cần bỏ ra thật nhiều nỗ lực để thực hiện đam mê, nhưng chưa chắc bạn đã có thật nhiều tiền để đầu tư cho mình lúc này. Bạn còn phải tiêu xài và tích góp nữa. Bạn có thể tiêu xài nhiều ở thời thanh xuân nhưng sẽ không khôn ngoan nếu dùng hết tiền tiết kiệm để trở thành người vô gia cư khi về già có đúng không? Hay bạn cần phải để riêng ra một khoản vô cùng lớn cho tuổi nghỉ hưu sắp tới?

Bài toán cân bằng giữa tuổi trẻ và tuổi nghỉ hưu bạn phải tính từ lúc trẻ chứ không phải lúc về già đã mất gần hết sức lao động. Emma xin đưa ra một phương án giúp bạn giải toán khó nhằn này đây. Đó là: Tuổi trẻ sống tiết kiệm - Hưởng thụ sớm ở tuổi nghỉ hưu!

Tại sao tuổi trẻ lại phải lo chuẩn bị nghỉ hưu?

Tuổi trẻ của mỗi chúng ta đều có nhiều mối quan tâm lớn như việc học tập, đầu tư, thực hiện đam mê, phát triển sự nghiệp, lập gia đình, nuôi con cái,... Ở mỗi sự kiện diễn ra bạn cần chuẩn bị trước hay đợi việc xảy ra rồi bạn mới thực hiện?

Bạn còn nhớ đến câu chuyện về các bác, cô chú mà tôi đã kể Chương 2 không? Những người đã nghỉ hưu và đang tìm kiếm những thú vui trong thời gian hưu trí ở trang trại của gia đình tôi. Cha mẹ tôi thường nhắc đến họ như là điển hình của những người có kế hoạch hưu trí an toàn. Bởi sau hơn ba mươi năm làm việc, độ tuổi từ 55 trở lên, các bác, cô chú của tôi đã nhận được một số tiền hưu trí lớn và giữ một vài khoảng đầu tư trong ngân hàng để chúng tiếp tục sinh thêm lời. Số tiền này giúp họ sống sung túc trong nhiều năm tới mà không phải lo lắng về sinh hoạt phí, chi phí chăm

sóc y tế. Họ chỉ không có quá nhiều tiền để chi tiêu cho các nhu cầu giải trí lớn mà thôi. Đó là phần thưởng mà họ nhận được khi tham gia đóng góp hữu trí từ khi còn trẻ, khi họ vừa mới đi làm những năm đầu tiên. Sống tiết kiệm, đầu tư có kế hoạch là công thức an toàn cho cuộc sống mà họ đã nhìn thấy từ trước.

Bạn đã nghĩ đến một người già – là bạn ở tương lai sẽ có cuộc sống đủ đầy như các bác của tôi hay là vẫn phải vất vả kiếm ăn từng bữa? Hay bạn chỉ cần nghĩ đến những rắc rối trước mắt, xảy ra trong vài ngày hoặc vài tháng tới mà thôi? Thế nhưng bạn có chắc khoản tiền dự trữ hiện tại (giả sử là bạn có), đã đủ để bạn xử lý những rắc rối đến không lường trước hay chưa, và số lượng thì không phải một.

Ví dụ như buổi sáng bạn bị trộm móc túi và đến công ty thì nhận được thông báo mất việc, rồi buổi chiều bỗng nhiên bạn đau bụng cần chi phí để phẫu thuật. Hoặc nếu ở tuổi 35 bạn khởi nghiệp thất bại và nợ nần chồng chất, bạn chưa có khả năng thanh toán trong nhiều năm tới mà tiền tiết kiệm bạn đã lấy ra đầu tư hết rồi. Chỉ là ví dụ thôi, chắc bạn không đến nỗi xui xẻo như thế đâu nhỉ. Nhưng nếu có người như thế, bạn có cách nào hiến kế cho họ không? Bạn dồn phần lớn sức lực và tiền bạc để dùng khi còn trẻ có đảm bảo cho bạn an toàn khi về già không? Nếu không chuẩn bị tiền nghỉ hưu từ lúc còn trẻ thì bạn sẽ để cho tuổi già của mình gánh vác đi đâu đó? Hay bạn có nên lật ngược bài toán lại không: dùng tuổi trẻ để phấn đấu vì đam mê nhưng vẫn biết tiết kiệm để an toàn hưu trí.

Tuổi nghỉ hưu, còn xa lắm mà Emma! Bình tĩnh nào, Emma không hề nói bạn nghỉ hưu ở tuổi 60 đâu, bạn có thể nghỉ hưu lúc 40 tuổi mà! Emma nhờ bạn lấy bàn tính ra xem bao nhiêu năm nữa bạn được 40 tuổi? Một tin không hề vui cho bạn lúc này là bạn không còn quá nhiều thời gian để tận hưởng tuổi trẻ kỳ diệu nữa đâu, vì bạn sắp 40 tuổi rồi đấy! Ở độ tuổi 20 có

lẽ bạn sẽ thấy thời gian sao đi chậm quá, bạn muốn mình trưởng thành hơn thật nhanh. Nhưng những người ở độ tuổi 30 thì có thể thấy ngược lại, họ sẽ biết mình không có nhiều quãng thời gian mười năm nữa. Mười năm thanh xuân nữa để đến tuổi 40 lúc này là quá nhanh với họ, họ sẽ ước gì mình có thể trẻ hơn để chuẩn bị cho những ngày hưu trí sắp đến.

Bạn có biết, theo các thống kê gần đây, có đến hai phần ba người Mỹ không tham gia quỹ 401(k) và các chương trình hưu trí khác. Một người dân bình thường khi về hưu sẽ trông chờ vào số tiền An Sinh Xã Hội hằng tháng và các khoản tiết kiệm cá nhân là chính. Mà mỗi người phải cần dùng từ 70% đến 80% thu nhập trước khi nghỉ hưu mới có thể có kỳ nghỉ hưu an toàn. Nhưng thực tế thì mức thu nhập của mỗi người chỉ bằng 40% thu nhập trước khi nghỉ hưu. Vậy quỹ An Sinh Xã hội và tiền tiết kiệm có bù đủ 30-40% số tiền còn thiếu không, và nếu bạn không có việc làm thì chúng có gánh vác được các chi phí?

Hiện nay trên thế giới, chế độ hưu trí truyền thống (chế độ có mức hưởng được xác định trước - Pay as You Go) đang dần chuyển sang đầu tư hưu trí từ sự đóng góp tự nguyện của cá nhân khi tham gia vào các chương trình hưu trí tư nhân theo hình thức được tài trợ (Funded Pension System) một phần hoặc hoàn toàn. Các công ty đang dần dần chuyển trách nhiệm đóng tiền hưu trí cho người lao động. Điều đó bắt buộc mỗi người phải bỏ ra số tiền nhiều hơn để đóng vào các quỹ hưu trí phổ biến tương đương với việc làm giảm tiền tiết kiệm cá nhân. Trong khi đó, một người còn có thể phải dự trù riêng một số tiền mỗi năm để khám chữa bệnh và tiền thuốc men dù có tham gia Bảo hiểm Y tế hay không. Nếu trong những thập kỷ tới, bạn sẽ không muốn trở thành một trong người già ngoài 60 tuổi vẫn phải chấp nhận lao động tạm bợ, mỗi ngày thức dậy chỉ lo kiếm miếng ăn mỗi ngày vì tiền An Sinh Xã Hội không đủ cho những ngày tiếp theo.

Theo Go Banking Rates khảo sát trong năm 2019, có tới 58% người Mỹ có khoản tiền tiết kiệm thấp hơn 1.000 đô la một năm và 32% còn lại thì hoàn toàn không có khoản tiết kiệm nào lớn! Trong khi đó nhiều chuyên gia khuyến nghị, mỗi người cần ít nhất 1.000.000 đô la cho tuổi già! Trong khi thực tế hiện nay, người trẻ cũng nhận ra rằng 1.000.000 đô la đến khi họ nghỉ hưu thì một, hai thập kỷ nữa có thể sẽ không đủ cho họ! Dù vậy, số người có hành động cụ thể để cải thiện tình hình lại quá hiếm hoi. Khảo sát trên của Northwestern Mutual cũng ghi nhận, một nửa người trong khảo sát tiết lộ rằng họ chưa nghĩ đến kỳ nghỉ hưu. Lý do phổ biến chính là họ tham gia đầu tư nhưng mong muốn dùng nó cho những mục đích chi tiêu khác hơn là dành cho nghỉ hưu và hoàn toàn chưa có động thái gì chuẩn bị cho việc đột ngột qua đời. Nghĩ đến những ngày về già bạn không thể lao động được nữa và trở thành dân vô gia cư, thì bạn cần hành động ngay lúc mình còn có khả năng tiết kiệm được khi còn trẻ!

Có đủ tiền cho cuộc sống hưu trí an nhàn là vô cùng cần thiết. Nếu ông bà, cha mẹ của chúng ta ngày trước trông cậy vào lương hưu sau mấy chục năm đóng góp, thì bây giờ trụ cột của kỷ nguyên mới chính tiết kiệm và đầu tư. Tiết kiệm và đầu tư càng sớm sẽ đảm bảo vững vàng cho tiền hưu trí của ta hơn. Nếu như bạn có những nguồn thu nhập ổn định khác, có bảo hiểm nhân thọ, có khoản tiền tiết kiệm ngân hàng kha khá thì bạn nên tìm hiểu đến những khoản đầu tư dành cho quỹ hưu trí.

Mặc khác, bạn đừng nghĩ rằng vào thời điểm nghỉ hưu bạn chỉ trải qua mỗi ngày an nhàn và không làm được gì nhiều nữa như thời tuổi trẻ. Nhưng nếu bạn có kế hoạch nghỉ hưu sớm hơn, bạn có thể làm được nhiều việc khác mà trong mấy chục năm đi làm chưa có cơ hội thực hiện, trong đó có niềm đam mê còn dang dở của bạn nữa.

Để có tiền làm những việc đó, bạn nên ưu tiên tìm những hạng mục đầu tư an toàn, lãi suất thấp nhưng ổn định để sinh lời trong khoảng thời gian dài sau. Tránh đầu tư vào những dự án cần nguồn vốn lớn, rủi ro cao như bất động sản, cổ phiếu riêng lẻ,... mà bạn không kiểm soát được, nhất là khi chúng có quá nhiều biến động về thị trường tài chính, lạm phát cao. Hoặc bạn cũng có thể chọn cách cho thuê các phòng trống trong nhà, cho thuê xe du lịch để tăng thêm thu nhập trong kỳ nghỉ hưu.

Emma hy vọng bạn nghiêm túc suy nghĩ về kỳ nghỉ hưu ngay bây giờ - lúc này bạn đang còn trẻ. Đừng để thời gian nghỉ hưu của bạn phải vất vả làm việc để mưu sinh. Hãy xây dựng chúng thành giai đoạn sống mới đầy hấp dẫn của bạn.

Kỳ nghỉ hưu hấp dẫn không phải chỉ để dưỡng già. Bạn có thể nghỉ hưu ở tuổi 45 mà!

Nghỉ hưu của thời nay khác thời kỳ nghỉ hưu của những thế hệ trước, bạn có thể nghỉ hưu từ sớm hơn. Bạn của ngày hôm nay được sự hỗ trợ tối đa của thời gian, bạn sẽ được tự do tài chính và nghỉ hưu bất cứ lúc nào bạn muốn. Kỳ nghỉ hưu hoàn toàn không phải là để bạn dưỡng già! Mà kỳ nghỉ hưu hấp dẫn là giai đoạn bạn bước sang một trang đời sống mới tươi sáng hơn, là một sự phát triển tốt đẹp hơn. Ở đó, bạn sẽ thực hiện được những ước mơ còn dang dở mà mình đã tạm gác lại cho những ngày quăn quật với cuộc sống mưu sinh.

Muốn được như vậy, đầu tiên, bạn cần xác định mốc thời gian mà mình muốn nghỉ hưu và tính toán số tiền đủ để bạn dùng cho thời gian còn lại của cuộc đời. Muốn được như vậy bạn phải lên kế hoạch tài chính chi tiết và tuân theo những định mức mà mình đặt ra.

Hãy thật chân thật với tiền bạc, chúng sẽ nói cho bạn biết rất nhiều điều đấy. Cách mà bạn chi tiêu sẽ đánh giá được mức độ xem trọng tiền bạc của bạn. Muốn tiền bạc tạo ra thêm tiền bạc thì bạn phải tôn trọng và có mối quan tâm đúng đắn. Bạn không thể mong chờ vào việc có dư thêm một khoản nào vào cuối tháng khi bạn không hề biết mình đã chi những khoản gì. Bạn cũng không thể đảm bảo mình có đủ tiền nghỉ hưu hay không khi bạn chẳng thể thiết lập (đừng nói đến việc thực hiện) một kế hoạch tiết kiệm và đầu tư cho kỳ nghỉ hưu.

Khi mới đi làm việc, có lẽ điều bạn ao ước nhất chính là kiếm được thật nhiều tiền để không phải lo về cuộc sống đến cuối đời. Nhưng sau vài năm đi làm và đã có được một số tiền tiết kiệm rồi, bạn bỗng dưng muốn đồng tiền của mình phải có một ý nghĩa nào đó chứ không chỉ mãi là những con số nằm trong ngân hàng. Và tiền tiết kiệm cho kỳ nghỉ hưu chính là cách giúp đồng tiền phát huy được tác dụng vô cùng lớn.

Bạn có thích hô to lên thế này không: Năm nay tôi 45 tuổi và tôi đã có đủ tiền để nghỉ hưu rồi. Tôi sẽ được sống vui vẻ và được trải nghiệm mọi thứ tôi muốn!

Vâng, mọi thứ!

Biết đâu trong bao nhiêu năm đi làm việc bạn chỉ làm việc một cách máy móc và chỉ là việc vì đam mê của người khác. Bạn không muốn cuộc đời sẽ kết thúc như vậy mà không được một lần bùng cháy lên rực rỡ như pháo hoa. Vậy thì hãy gia nhập hội nghỉ hưu sớm để được tự do làm những điều mình từng ao ước. Hãy nói cho Emma và mọi người biết kỳ nghỉ hưu mà bạn mơ ước sẽ hấp dẫn ra sao. Bạn sẽ đi đến những nơi mà trước đây từng không thể muốn dành nửa năm để đi làm từ thiện, hay chỉ đơn giản là ngày ngày trồng cây trồng rau trên nông trại xanh? Đó là thời điểm mà bạn tự nhiên vượt qua rào cản của bản thân, bạn được tự do đưa ra những quyết

định mà mình chưa bao giờ dám thử, dám làm, mỗi ngày của bạn tràn ngập cảm hứng bởi những đi ều mới mẻ hơn, tươi sáng hơn. Thật là những hình ảnh đẹp và nó sẽ không phải là giấc mơ xa vời nữa.

Emma tin, ai trong chúng ta đều có sự hình dung về những ngày này của mình nhiều năm về sau nữa. Và tôi cũng biết, có nhiều kế hoạch nghỉ hưu được viết ra nhưng bị bỏ dở giữa chừng mà không được thực hiện tiếp. Đừng đối xử với kỳ nghỉ hưu của bạn như vậy, đừng dưỡng già, mà hãy sống trọn những ngày bình an bên gia đình, được dư dả về thời gian, tiền bạc và làm những đi ều mình muốn.

Tính số Tiền Nghỉ Hưu

Các phương án nghỉ hưu

Các bác của tôi đã có một kế hoạch hưu trí chi tiết như sau, khi các bác tận dụng mọi sự hỗ trợ từ công ty và xã hội để tính toán được khoản tiền tương đối mình sẽ nhận được khi về hưu. Lời khuyên của các bác của tôi là: Đừng phụ thuộc vào chính sách An Sinh Xã Hội – thứ sẽ phải thay đổi trong tương lai – mà hãy tự mình lên kế hoạch hưu trí cho bản thân mình bắt đầu từ những sự hỗ trợ tốt nhất.

Quỹ hưu trí cơ bản: Chi phí cho mức sống cơ bản

Quỹ hưu trí đầu tiên mà các bác tôi đã nghĩ đến đầu tiên là quỹ An Sinh Xã Hội vì họ đã sẵn tham gia tại công ty rồi. Thế nhưng quỹ An Sinh Xã Hội chỉ là một phần nhỏ trong việc chi trả cho nhu cầu cơ bản của cuộc sống. Bạn có thể nghe nhiều đến việc người lao động không được nhận khoản tiền hưu trí như được hứa hẹn từ trước bởi tình hình kinh tế bất

buộc Chính sách chi trả phải thay đổi, dẫn đến không ít trường hợp người dân chỉ nhận được mức chi phí vô cùng ít ỏi và không đủ chi trả sinh hoạt phí cá nhân. Điều này là cực kỳ quan trọng vì để có cuộc sống nghỉ hưu an toàn thì đầu tiên bạn phải đáp ứng được nhu cầu sống cơ bản của mình trước đã. Thế nên, tham gia vào An Sinh Xã Hội là cần thiết nhưng phải được kết hợp với các quỹ hưu trí khác để bù đắp vào khoản chi phí cơ bản còn thiếu. Các công ty sẽ yêu cầu bạn thực hiện một trong số những quỹ hưu trí này, họ sẽ hỗ trợ bạn một phần tương ứng với số tiền bạn đóng như quỹ 401(k), 403(b). Hoặc bạn có thể tự đóng với các quỹ sau thuế để hưởng nhiều lợi ích gia tăng hơn.

Quỹ đầu tư hưu trí: Chi phí cho nhu cầu giải trí, công việc khác

Cũng từ gói đầu tư hưu trí bên trên, sau khi đã trừ đi các khoản phí sinh hoạt cơ bản, các bác tôi đã tính toán số tiền dành cho các nhu cầu hưởng thụ, giải trí và đặc biệt là thực hiện hóa những mong ước còn ấp ủ bấy lâu nay. Khi nghỉ hưu, chúng ta phải được nghỉ ngơi và tham gia các hoạt động vui chơi, giải trí, thiện nguyện và học hành thêm nếu muốn. Trong đó có rất nhiều người đã xem đây là thời gian lý tưởng để thực hiện mục tiêu lớn mà mình đã dự định từ trước - khởi nghiệp hoặc thực hiện đam mê – thật sự là động lực mạnh mẽ để mỗi người nghiêm túc tiết kiệm đầu tư cho kỳ nghỉ hưu. Lúc này bạn hoàn toàn tự do về thời gian và tài chính để tập trung thực hiện những đi đầu hằng mong mỏi mà không hề muộn chút nào.

Thế nên bạn sẽ phải cần rất nhiều tiền để thực hiện chúng. Nhờ các quỹ đầu tư hưu trí này mà số tiền các bác tôi đóng góp được đảm bảo sinh lời một cách an toàn, được Nhà Nước bảo hộ. Các bác tôi đã phải lên một chiến lược cụ thể, bao gồm việc tính toán số tiền thu và chi trong từng tháng, từng năm, kiểm soát từng khoản thu nhập cũng như theo dõi biến động lãi suất của quỹ đầu tư sinh lời trong suốt nhiều năm. Từ đó các bác

tôi đã có cơ sở để có đủ tiền cho thời điểm nghỉ hưu được diễn ra đúng tiến độ.

Và các bác tôi đã thành công, họ đã có khoản hưu trí lớn để đủ sống trong nhiều năm về sau, kèm theo đó là điều kiện chi tiêu tiết kiệm và không tiêu dùng quá mức. Các bác tôi đã thấy được hậu quả mà nhiều người đã gánh chịu khi dùng số tiền hưu trí của mình không hợp lý, và họ sẽ không muốn mắc phải những sai lầm như thế.

Danh sách những khoản các danh mục tài sản, đầu tư và nợ

Trước khi tính được mức phí để có kỳ nghỉ hưu mong muốn bạn cần phải lên danh sách những việc cần giải quyết trước khi xác định được số tiền thực tế mà bạn có thể tiết kiệm. Tiếp sau đây tôi xin được chia sẻ với các bạn bảng danh sách các danh mục tài sản, đầu tư và nợ cơ bản - của Thomas – một người anh trong gia đình lớn của tôi, để bạn có thể hình dung và thực hiện được trong tương lai. Thomas đã bắt đầu thực hiện hưu trí từ năm 23 tuổi. Một số tài sản mà anh đang sở hữu hoặc đang trong quá trình thanh toán, chúng sẽ trở thành tài sản cá nhân của anh sau khi anh đã hoàn thành các kế hoạch đầu tư cho đến trước kỳ nghỉ hưu, 45 tuổi.

TÀI SẢN - ĐẦU TƯ - NỢ

STT	Danh mục	Hiện tại	Định hướng
1	Tiền mặt	Quỹ dự phòng sáu tháng tiền sinh hoạt Tài khoản tiền gửi thanh toán: tiền mặt sinh hoạt	Giữ nguyên quỹ dự phòng Phân chia tiền dư ra hàng tháng vào các khoản mục

		trong tháng, lợi nhuận đầu tư, quỹ học tập, vui chơi	đầu tư hợp lý
2	Bất động sản	Nhà ở hiện tại Căn hộ cho thuê (Sở hữu hay hoàn trả được bao nhiêu % khoản nợ vay)	Thanh toán hết nợ căn hộ thứ nhất, và bắt đầu tích góp đủ tiền để mua thêm căn hộ thứ hai cho thuê (Có thể vay thêm ngân hàng)
3	An sinh xã hội và Quỹ hưu trí	An Sinh Xã Hội (bắt buộc) cho chi phí sống cơ bản khi nghỉ hưu. Quỹ hưu trí cho kế hoạch riêng khi về hưu	Tiếp tục đầu tư đều đặn vào hai quỹ này
4	Đầu tư	Chứng khoán Quỹ tương hỗ	Gia tăng số tiền đầu tư vào thị trường chứng khoán mỗi năm thêm 10% vốn
5	Bảo hiểm	Bảo hiểm sức khỏe (Kèm theo những phúc lợi dành cho người thân)	Tiếp tục duy trì các loại bảo hiểm sức khỏe và mua thêm bảo hiểm nhân thọ nếu muốn
6	Nợ ngân hàng, nợ cá nhân	Xe ô tô Mua sắm khác	Tiếp tục thanh toán hết nợ

Với bảng danh sách trên, Thomas dự định sẽ hoàn thành đến lúc 45 tuổi. Như vậy, anh phải hoàn thành kế hoạch hưu trí của mình trong hai mươi hai năm. Tài sản mà anh nhận được là một thành quả tuyệt vời đáng để anh đánh đổi công sức, tiền bạc, sức khỏe, niềm tin trong một thời gian dài như thế. Trong đó, chìa khóa đảm bảo được sự thành công của kế hoạch mà Thomas đã rút ra được chính là: Tránh khỏi các khoản nợ (đặc biệt là từ nợ tín dụng không cần thiết), ổn định các nguồn thu và tiết kiệm đúng mực. Việc quan trọng nhất trong kế hoạch hưu trí là đảm bảo an toàn cho các dòng tiền và phải tiến hành đầu tư cho quỹ hưu trí đúng hướng thì bạn hoàn toàn có thể có một kỳ nghỉ hưu mơ ước!

Bạn thấy đấy, các hạng mục tài chính như trên khá phổ biến để mang về cho mỗi người khối lượng tài sản lớn và đảm bảo cho kỳ nghỉ hưu. Emma hy vọng bạn sẽ hoàn thành xong các mục tiêu đó trước tuổi 45 – mục tiêu mà Thomas anh của tôi đang thực hiện.

Giống như mọi kế hoạch khác, bạn cần thực hiện từng bước cụ thể và tưởng tượng được chúng sẽ diễn ra như thế nào, các phương án để đối phó với những biến cố không ngờ đến. Có như vậy chúng ta mới đi đầu chỉnh được kịp thời và cầu mong dự định nghỉ hưu sẽ theo đúng lộ trình đã vạch ra. Việc bạn có thể làm đầu tiên, là hãy ngừng than vãn về việc bạn không có đủ tiền chi tiêu hàng tháng để tiết kiệm tiền cho kỳ nghỉ hưu mơ ước. Bạn nói rằng bạn đã có quỹ hưu trí từ hỗ trợ của công ty bạn đang làm việc ư? Đó là tiền dưỡng già, tôi vừa chia sẻ đây hào hứng với bạn rồi đấy, tiền dành cho kỳ nghỉ hưu không phải là một “cục” mà bạn được nhận khi về già. Trong khi đó có thể nó còn không đủ cho các sinh hoạt phí đến hết đời của bạn nữa.

Ngừng việc than vãn vào những chuyến du lịch hằng tháng, vào những bữa ăn bên ngoài hay những bộ đồ thời trang đắt đỏ. Hãy loại bỏ hành

động vút lung tung các hóa đơn mà phải ghi chép cẩn thận vào sổ tay. Hãy dừng việc suy nghĩ cho người khác vay tiền trong khi túi của bạn cũng đang rỗng. Hãy giảm bớt những bữa ăn tối với mỗi lần quẹt thẻ tín dụng lên tới 40 đô la bên ngoài và thường xuyên ăn sáng, uống cà phê ở nhà. Thay vì xem những tạp chí thời trang và trâm trồ “ước gì”, bạn nên thu dọn tủ quần áo và dọn dẹp nhà cửa. Bạn phải luôn chăm sóc cẩn thận số tiền mà bạn có. Hãy để mọi thứ luôn trong tầm kiểm soát của mình. Khi bạn thực hiện một chính sách tiết kiệm là bạn đang tập một thói quen chi tiêu tốt, cho một cuộc sống tốt hơn vào ngày mai. Bạn có nhiều cách để giảm chi tiêu, không nhất thiết phải đánh đổi với sức khỏe của mình, càng không nên đánh đổi tương lai của mình! Hãy tích lũy, tiết kiệm và đầu tư an toàn. Hãy đi từng bước nhỏ, chậm và chắc!

Tiết kiệm được một đồng lúc còn trẻ, bạn sẽ có nhiều hơn số đó lúc về già. Vì tiền luôn luôn tăng giá theo thời gian mà! Và bạn sẽ có hội nghị hưu sớm ở tuổi 45.

Công thức tính tiền nghỉ hưu dưới 45 tuổi

Giả sử bạn đang 25 tuổi, bạn dự định nghỉ hưu lúc 55 tuổi và sống tiếp đến 80 tuổi. Như vậy, bạn còn ba mươi năm làm việc và có hai mươi lăm năm sống trong kỳ hưu trí. Vậy làm thế nào để bạn tính được số tiền đủ cho kỳ nghỉ hưu của mình? Emma giả định rằng chúng ta chỉ tính toán các con số cơ bản, và bỏ qua các yếu tố lạm phát, giảm phát, thuế, cũng như những yếu tố khác tác động đến giá trị đồng tiền của mình. Và chỉ đưa ra một vài tỷ lệ điển hình để bạn có thể tính toán sơ bộ số tiền mình cần như thế nào.

CÔNG THỨC TÍNH TIỀN NGHỈ HƯU - CHI PHÍ CƠ BẢN

Tuổi hiện tại của bạn	25 tuổi
Tuổi nghỉ hưu dự kiến	55 tuổi
Tuổi thọ dự kiến	80 tuổi
Số năm bạn còn làm việc	30 năm
Số năm bạn sống trong kỳ hưu trí	25 năm
Thu nhập mỗi tháng	5000 đô la
Chi phí mỗi tháng (hiện tại)	3000 đô la
Tiền đóng góp mỗi tháng cho kỳ hưu trí	2000 đô la
Tổng số tiền bạn đóng góp được cho kỳ hưu trí	$2000 \text{ (đô la)} \times 12 \text{ (tháng)} \times 30 \text{ (Năm)} = 720.000 \text{ đô la}$
Tổng số tiền đóng góp mỗi tháng cho tiết kiệm hoặc đầu tư với tỷ lệ lãi suất khoảng 5% một năm, lãi gộp hàng tháng sau ba mươi năm	1.664.517 đô la
Tổng số tiền sinh hoạt phí mỗi tháng gia tăng 6% một năm sau ba mươi năm	$3000 \text{ đô la} \times 6\% \times 30 \text{ (năm)} = 5.400 \text{ đô la mỗi tháng}$
Số tiền sinh hoạt phí cần cho hai mươi lăm năm trong kỳ nghỉ hưu	$5.400 \text{ đô la} \times 12 \text{ (tháng)} \times 25 \text{ (năm)} = 1.620.000 \text{ đô la}$

Như vậy, nếu bạn bước vào tuổi 25 tuổi và dành ba mươi năm đóng góp cho kỳ hưu trí của mình với mức phí là 2.000 đô la mỗi tháng. Số tiền này được gửi vào tài khoản tiết kiệm ngân hàng hoặc đầu tư với tỷ suất

sinh lời 5% một năm thì bạn cũng sẽ có số tiền đủ cho kỳ hưu trí. Nhưng nếu bạn đóng góp muộn hơn, ví dụ như năm bạn 35 tuổi mới bắt đầu đầu tư cho kỳ nghỉ hưu thì tôi e bạn sẽ phải lao động nhiều hơn để đóng góp nhiều hơn nữa, trong khi sức lao động của bạn có thể không còn quá dồi dào như xưa, và số tiền bạn nhận được đến lúc đó chỉ là 822.067 đô la.

Đến đây bạn có thấy rằng yếu tố thời gian sẽ giúp ích cho kỳ hưu trí của bạn như thế nào rồi chứ! Hãy nhớ, việc tính toán số tiền bạn cần bao nhiêu để sinh sống trong kỳ nghỉ hưu tùy thuộc vào nhu cầu của bản thân bạn, với việc giả định mức phí được chi cho các điều kiện tương đồng với hiện tại, và sau ba mươi năm, bạn sẽ nhận 6% mỗi năm cho việc gia tăng chi phí sinh hoạt. Bạn cần xác định chính xác thời gian, các kế hoạch cụ thể để bạn để việc dự đoán được chính xác hơn.

Từ bảng trên, bạn đã có được mức phí cơ bản cho bạn khi về hưu. Bạn cần làm phép tính xem các quỹ An Sinh Xã Hội và quỹ hưu trí đầu tư khác sẽ đáp ứng được bao nhiêu phần trăm số tiền đó, hoặc còn dư được bao nhiêu tiền để bạn làm những công việc khác. Emma xin nhắc lại, đó là số tiền cơ bản để bạn không phải lo về vấn đề sinh hoạt cơ bản trong những năm còn lại và bạn tuyệt đối không được dùng đến số tiền đó cho các mục đích khác.

Sau khi đã dành riêng cho mức phí sinh hoạt cơ bản, bạn tính tiếp đến kế hoạch cho các hoạt động mơ ước mà bạn muốn thực hiện khi về hưu. Emma không thể cho bạn công thức tính cụ thể đối với mục này, vì mỗi người sẽ có những mục tiêu đam mê khác nhau, tương ứng với số tiền cũng khác nhau. Trong đó, sẽ không an toàn khi bạn chỉ biết hưởng thụ, tốt hơn hết là bạn nên tính đến khả năng sinh ra tiền của những khoản tiền đó.

Điều Emma muốn nhấn mạnh là, để có số tiền lớn như vậy vào lúc nghỉ hưu thì bạn phải tiết kiệm đầu tư từ khi còn trẻ! Thực hiện càng sớm

thì số tiền tiết kiệm được càng lớn và bạn có cơ hội nghỉ hưu sớm hơn. Đến đây các bạn trẻ đã hiểu lợi thế quý báu của mình là gì chưa nào? Đó chính là thời gian. Thời gian là bạn đồng hành, là thần sinh ra tiền của bạn chứ không phải ai khác!

Trong trường hợp này tôi chỉ tính toán con số tượng trưng, không có nghĩa là bạn sẽ dùng đúng như số liệu đó một cách cứng nhắc. Ngoài ra, mức thu nhập của mỗi người sẽ khác nhau và sẽ thay đổi trong nhiều năm nữa. Bạn cần phải cần bàn tính mỗi năm để điểu chỉnh lại bảng tài chính cho kỳ nghỉ hưu. Và không được quên tính đến biến động lãi suất trong từng tháng từng năm, ở cả khoản đầu tư của bạn và khoản nợ của bạn ở ngân hàng, hãy chú ý tất cả. Mỗi tài sản, nhiều khoản đầu tư sẽ cho ra một số tiền khác nhau và biến động theo từng tháng mà bạn phải theo dõi chặt chẽ hơn nữa. Mọi sự chủ quan có thể sẽ làm bạn rơi vào tình cảnh tiền nợ nhiều hơn tiền thu vào và ảnh hưởng đến tiến độ thực hiện kế hoạch hưu trí của bạn.

Thế nên bạn cần làm rõ những mục sau trong kế hoạch hưu trí của mình:

Số tiền nghỉ hưu mong ước và làm cách nào để lấp lỗ hổng đó ngay từ bây giờ: Tính toán chính xác số tiền mà bạn tin rằng mình có thể an tâm trong kỳ nghỉ hưu, tiếp đến bạn phải biết số tiền thu nhập bạn sẽ có trong kỳ nghỉ hưu là khoảng bao nhiêu. Những con số này sẽ giúp bạn biết khi nào cần chuyển hướng đầu tư hay rút vốn ra khỏi một giao dịch có lợi nhuận. Khi bạn càng đến gần độ tuổi nghỉ hưu, bạn cần có sự an toàn trong hoạt động đầu tư của mình, nếu có thể, tôi khuyến khích bạn nên dịch chuyển dần sang tài khoản tiền gửi tiết kiệm ngân hàng càng nhiều càng tốt.

Chi phí biết trước là những khoản chi cố định hằng tháng mà bạn trả như tiền thuê nhà, điện, nước, điện thoại, ăn uống,... Xác định khoản này không khó, vì các khoản nhu cầu cơ bản sẽ không khác nhiều trong nhiều năm. Nhưng thật ra, khi nghỉ hưu, bạn có thể cắt giảm khá nhiều chi phí sinh hoạt như tiền trang phục, tiền mỹ phẩm, tiền đi lại,... sẽ giúp bạn tiết kiệm được một số tiền đấy

Chi phí phát sinh là những khoản chi không mong muốn mà bạn phải cố gắng tiên liệu trước. Ngoài ra, hãy đặc biệt đề phòng tâm lý khi mới nghỉ hưu bạn có thể quá thoải mái trong chi tiêu! Cảm giác được thoải mái sử dụng tiền sau một thời gian dài làm việc chúng ta thường tự thưởng cho mình một kỳ nghỉ, một chuyến đi những bữa tiệc,... Điều đó không sai, nhưng bạn cần có một khoản dự trù trước và số lượng nhất định nếu không muốn khoản tiền hưu trí nhanh chóng vơi đi.

Thu nhập chưa biết là những khoản thu mà có thể bạn không biết rõ cụ thể là bao nhiêu. Ví dụ, đó là khoản tiền bạn có được do bán các bức tranh theo tay, là khoản tiền bạn có được do làm việc hướng dẫn ngắn hạn tại câu lạc bộ nấu ăn, là số tiền bạn có được do công việc cắt cỏ vườn theo giờ,... Khoản tiền này có thể nhiều cũng có thể ít. Dùng khoản tiền này để bỏ vào vốn đầu tư thêm lúc về hưu cũng là ý kiến không tệ đâu!

Như vậy, một kỳ nghỉ hưu độc lập tài chính là một món quà tuyệt vời mà mỗi người đều mong muốn có. Nếu không hành động từ hôm nay bạn có nguy cơ cao trở thành người già vô gia cư phải làm việc cật lực mỗi ngày và trông chờ vào ngân sách An Sinh Xã Hội. Vì vậy hãy hành động ngay và lập cho mình các mục tiêu tiết kiệm cần phải có trong mỗi năm đồng thời biết được thời điểm tái đầu tư hiệu quả và có độ an toàn cao. Ví dụ như, từ 25 tuổi đến năm 35 tuổi thì bạn phải phấn đấu thăng chức và tạo thêm nhiều dòng tiền để tích lũy được gấp đôi tiền tiết kiệm, đến 45 tuổi

thì gộp ba tiền tiết kiệm bằng đầu tư và gia tăng tài sản để đủ tiền nghỉ hưu, và đến 50 tuổi thì trích một phần tiền cụ thể để đầu tư vào các gói an toàn,...

Bạn thấy đó, một kế hoạch tốt sẽ giúp bạn thấy được lộ trình để đạt được số tiền cho kỳ hưu trí an nhàn. Điều quan trọng nhất, bạn phải xác định thời gian từ khi bắt đầu và kết thúc cũng như bạn phải biết con số chính xác mà mình cần. Nếu bạn còn chưa rõ về công thức tính số tiền nghỉ hưu, đừng ngần ngại hãy gửi email đến cho Emma, tại hộp thư điện tử emmacasey@rbooks.vn, Emma sẽ gửi lại cho bạn file công thức đó.

Các Cách Đầu Tư Cho Kỳ Nghỉ Hưu

Để khuyến khích người dân sống tiết kiệm từ khi còn trẻ và có khoản tiền lớn khi về hưu, Chính phủ Mỹ đã tạo ra các quỹ hưu trí đa dạng. Những quỹ hưu trí này có giá trị sinh lời lớn và được hưởng nhiều lợi ích trong việc miễn thuế. Tổng giá trị của các quỹ hưu trí được đầu tư đa dạng vào các tài sản, lĩnh vực khác nhau.

Đó là cách cho phép các quỹ hưu trí tự nguyện được tích lũy tài sản để đầu tư tài chính hiệu quả hơn. Ngoài ra, giá trị tài sản của Quỹ hưu trí tuy có biến động nhưng thường xuyên có hướng tăng cao so với GDP, đặc biệt là ở các nước phát triển. Nổi bật nhất là Mỹ, nếu như giá trị tài sản của các quỹ hưu trí năm 2012 là 16.851 tỷ đô la, tương đương 108% GDP thì năm 2014 tăng lên 22.117 tỷ đô la, tương đương 127% GDP.

Hãy cùng Emma đi tìm qua các cách đầu tư cho quỹ hưu trí hiệu quả nhất hiện nay nhé.

401(k) và 403(b)

401(k) và 403(b) đều là kế hoạch tiết kiệm hưu trí do người sử dụng lao động tài trợ. 401(k) được cung cấp bởi các doanh nghiệp hoạt động vì lợi nhuận, còn 403(b) thì đến từ các tổ chức phi lợi nhuận. Là loại tài khoản hưu trí phổ biến nhất được cung cấp bởi các công ty sử dụng lao động và nên được ưu tiên hàng đầu trong danh mục đầu tư hưu trí. Đa số các công ty Mỹ đều khuyến khích nhân viên của mình tham gia vào các tài khoản này. Khoản tiền bạn gửi vào được trích từ lương trước thuế và đầu tư vào tài khoản 401(k) của chính bạn. Bạn sẽ được nhận một khoản góp tương ứng từ công ty và được trao quyền sở hữu toàn bộ dù bạn không còn làm ở công ty đó nữa. Bạn có thể chuyển quỹ 401(k) này sang tài khoản đầu tư riêng là Roth IRA. Bạn không phải đóng thuế cho số tiền đầu tư được nhận lên mà chỉ đóng thuế khi bạn rút tiền ra khỏi tài khoản khi về hưu. Tuy nhiên bạn sẽ không được sử dụng khoản tiền này cho đến khi bạn ít nhất 59 tuổi 6 tháng.

Ví dụ, khi tham gia quỹ 401(k), nhân viên đóng 6% tiền lương vào quỹ, thì công ty có thể sẽ đóng gần 6% số tiền đó cho nhân viên, tức là gần 100% số tiền mà nhân viên đó bỏ ra. Có nhiều công ty sẽ cho nhân viên tối đa 100% số tiền trong quỹ này, bạn hãy tận dụng chúng để có thêm nhiều lợi ích cho quỹ hưu trí.

IRA và IRA được chuyển đổi

IRA là tài khoản hưu trí cá nhân, một tài khoản đầu tư có cung cấp các khoản giảm thuế giúp bạn tiết kiệm tiền cho kỳ nghỉ hưu của mình.

IRA được chuyển đổi là tài khoản 401(k) của bạn sau khi được chuyển từ kế hoạch của công ty cũ sang một tài khoản cá nhân được mở thông qua một công ty môi giới hoặc một công ty quỹ tương hỗ. Trong đó việc

chuyển đổi tài khoản trực tiếp là giải pháp tốt nhất để bạn tránh gặp rắc rối với những quy định của IRS và thuế.

Khác với 401k, bạn chỉ có thể đầu tư vào quỹ hưu trí tại thị trường mà công ty đang làm việc và họ sẽ quản lý các trường mục đầu tư của nhân viên trong hãng. Còn mở quỹ hưu IRA, người lao động được quyền đầu tư vào bất cứ cơ sở quản lý nào và sau này vẫn có thể thay đổi nếu muốn. Tuy nhiên IRA chỉ cho phép bạn bỏ tiền tối đa là 5.500 đô la một năm với người dưới 50 tuổi và 6.500 đô la cho người trên 50 tuổi. Bạn cần ghi nhớ các con số này để đúng hạn mức cho phép.

Roth IRA

Roth IRA cho phép bạn gửi tiền đầu tư sau thuế vào đầu tư mà không cần thông qua công ty đang làm việc. Khi bạn gửi đủ tiền để nhận được khoản góp đối ứng tối đa của công ty, bạn có thể chuyển qua Roth IRA. Roth không hoãn thuế khi gửi tiền vào, khoản tiền bạn góp vào là khoản tiền đã đóng thuế.

Bạn có thể rút khoản tiền gốc đã đầu tư bất cứ lúc nào mà không phải đóng thuế thu nhập hay bị phạt. Bạn cũng có thể mở tài khoản ở một công ty môi giới chiết khấu hoặc quỹ tương hỗ không tính phí để giúp bạn giảm được chi phí đầu tư.

Lãi suất kép

Sự giàu có của tôi kết hợp từ cuộc sống tại Mỹ, gen tốt và lãi suất kép
Warren Buffett

Một trong những bí quyết giàu có của Warren Buffett chính là áp dụng Lãi suất kép trong công việc đầu tư và kinh doanh của mình. Albert

Einstein cũng từng nói, Lãi suất kép chính là kỳ quan thứ tám của loài người. Và với đa số những người lao động bình thường - những người có ước muốn được sống thanh nhàn trong kỳ nghỉ hưu - cần một số tiền đủ cho chính mình vào thời điểm ấy, và Lãi suất kép là cách để giúp họ thực hiện được được đi đầu đó một cách hiệu quả nhất.

Những người làm việc trong lĩnh vực tài chính vô cùng quen thuộc với khái niệm Lãi suất kép. Khi bạn gửi tiền vào ngân hàng, bạn sẽ có lãi. Phần lãi này tiếp tục được cộng dồn với tiền gốc, lãi được tính trên phần tiền mới này sẽ là Lãi kép. Nói một cách khác Lãi suất kép phát sinh khi lợi nhuận được thêm vào vốn ban đầu. Từ thời điểm đó trở đi, lãi phát sinh được tính dựa trên tổng của vốn ban đầu và số tiền lợi nhuận vừa gộp lại. Và yếu tố chính giúp Lãi suất kép có sức mạnh chính là thời gian và tỷ suất lợi nhuận.

Bạn sẽ không nhận ra sự khác biệt trong số tiền của bạn vào thời gian đầu, trong năm năm đầu tiên. Nhưng càng về sau, thời gian càng lâu, sự khác biệt sẽ nhanh chóng biểu lộ từ sự gia tăng trong số tiền tiết kiệm của bạn. Quyền năng của Lãi suất kép đơn giản và hiệu quả như là phương thức tái đầu tư lợi nhuận. Thời gian càng dài, tiền của bạn sẽ ngày càng tăng trưởng, bạn sẽ kiếm được nhiều tiền hơn nữa. Chỉ khi hiểu được đi đầu này, bạn phải nhanh chóng hành động để tận dụng được sức mạnh của Lãi suất kép hiệu quả hơn và đẩy nhanh sự tăng trưởng của số tiền tiết kiệm của bạn. Đây là một bí mật để giúp bạn gia tăng tài chính đầu đặn chỉ với một số tiền nhỏ ban đầu. Tuy nhiên, sự thật là bạn bắt đầu đầu tư với số tiền bao nhiêu không quan trọng, mà với lãi suất kép, quan trọng hơn chính là việc bạn cần đầu tư từ sớm. Bắt đầu với số tiền nhỏ nhưng thông qua việc tiết kiệm và thời gian đủ dài, bạn vẫn sẽ có được một khoản tiền lớn cho tương lai.

Bạn nên biết rằng, Lãi suất kép đã và đang mang đến cho nhiều người giàu có sự thịnh vượng, và bạn hãy tin là Lãi suất kép cũng sẽ giúp cho kế hoạch hưu trí của bản thân và con đường sung túc khi về già của bạn nhanh chóng hơn.

Muốn thấy được con số cụ thể hơn, bạn nên lập ra bảng tính lãi suất theo các năm để thấy được sự biến đổi lớn đến không tưởng. Bạn sẽ thấy được trong vài năm đầu số tiền sẽ không tăng nhiều, nhưng tôi phải nhắc bạn rằng, hãy kiên nhẫn, kiên nhẫn và kiên nhẫn. Hãy để thời gian trả lời cho bạn biết sức mạnh của Lãi suất kép sẽ giúp cho số tiền của bạn sinh sôi phát triển lớn đến thế nào.

Chúng ta sẽ xem xét một kế hoạch tiết kiệm với số tiền nhỏ là 10 đô la. Mỗi tháng bạn quyết định đem 10 đô la nhàn rỗi vào ngân hàng. Giả sử khi bạn thực hiện hành động này lúc bạn tròn 23 tuổi, khi bạn vừa tốt nghiệp đại học và nhanh chóng có công việc chính thức đầu tiên. Vậy thì hãy xem, với 10 đô la mỗi tháng, bạn đóng góp đều đặn trong ba mươi năm, từ 23 tuổi đến 53 tuổi, số tiền mỗi năm sẽ thay đổi thế nào nhé!

Bảng tính lãi suất kép ba mươi năm!

Số tiền đóng góp hằng tháng: 10 đô la một tháng.

Lãi suất: 5% một năm, lãi gộp vốn hằng tháng.

Năm 1	123 \$	Năm 11	1755 \$	Năm 21	4443 \$
Năm 2	252 \$	Năm 12	1968 \$	Năm 22	4794 \$
Năm 3	388 \$	Năm 13	2191 \$	Năm 23	5162 \$
Năm 4	530 \$	Năm 14	2426 \$	Năm 24	5548 \$
Năm 5	680 \$	Năm 15	2673 \$	Năm 25	5995 \$
Năm 6	828 \$	Năm 16	2932 \$	Năm 26	6383 \$

Năm 7	1003 \$	Năm 17	3205 \$	Năm 27	6832 \$
Năm 8	1177 \$	Năm 18	3492 \$	Năm 28	7304 \$
Năm 9	1360 \$	Năm 19	3793 \$	Năm 29	7801 \$
Năm 10	1553 \$	Năm 20	4110 \$	Năm 30	8323 \$

Nhìn vào bảng trên, bạn đã thấy đi đầu thần kỳ nào đã xảy ra khi bạn áp dụng Lãi suất kép vào tiền tiết kiệm của bạn rồi chứ? Với số tiền bạn đóng góp mỗi tháng 10 đô la được bạn gửi tiết kiệm với tỷ lệ lãi suất khoảng 5% một năm, lãi gộp hằng tháng, thì sau ba mươi năm số tiền bạn có sẽ là 8.323 đô la. Chỉ với 10 đô la tiền của bạn đã tăng gấp nhiều lần như vậy, thì nếu tiền vốn mỗi tháng bạn đóng góp lớn hơn nữa, bạn sẽ giàu to!

Hãy nhìn những con số sau, nếu với cùng điều kiện như trên:

100 đô la đóng góp mỗi tháng, sau 30 năm, bạn sẽ có 83.226 đô la.

500 đô la đóng góp mỗi tháng, sau 30 năm, bạn sẽ có 416.129 đô la.

1000 đô la đóng góp mỗi tháng, sau 30 năm, bạn sẽ có 832.259 đô la.

Bạn thấy đó, bạn hoàn toàn có thể làm giàu và đảm bảo An toàn Hưu trí bằng cách vận dụng được quy tắc sinh lời của Lãi suất kép. Tùy vào khả năng đóng góp của bạn, với số tiền nhỏ bé 10 đô la, 100 đô la, 500 đô la hay 1.000 đô la ban đầu của bạn cần có thời gian và được đầu tư liên tục để tiếp tục sinh sôi thêm giá trị lũy tiến.

Điểm mấu chốt nằm ở việc bạn dùng một số tiền nhàn rỗi để đầu tư đầu đặn trong thời gian càng dài thì tiền lãi nhận được càng nhiều. Đó là bước đi đầu tư lâu dài, bạn đừng nôn nóng mà hãy bắt đầu tiết kiệm sớm nhất để có được thời gian “vàng” và tận dụng được tối đa sức mạnh của Lãi kép. Tuy nhiên, đó là bảng tính lãi suất lý tưởng cho tình hình tài chính

ổn định. Nhưng những thứ liên quan đến tiền thì bạn biết rồi đấy, chúng sẽ có nhiều biến động theo từng ngày, từng tháng, từng năm. Lãi suất sẽ phải chịu ảnh hưởng bởi yếu tố cung - cầu, lạm phát, chính sách thuế, tỷ suất lợi nhuận bình quân, các yếu tố chính trị, xã hội khác,... Vì vậy, bạn cần theo dõi sự biến động đó để điều chỉnh bảng lợi nhuận hưu trí của mình cho phù hợp nhất.

*****

Tóm lại, các Quỹ hưu trí phổ biến mà Emma đã giới thiệu là những sự lựa chọn hợp lý mà bạn có thể quan tâm và tiến hành đóng góp ngay lúc này. Và như đã nói, đây là chương trình tiết kiệm dành cho tuổi hưu trí, hãy chắc rằng bạn sẽ không rút tiền trước thời hạn đã cam kết trong theo quy định, nếu không bạn sẽ phải đóng phạt. Hãy để yên cho những đồng tiền hưu trí của bạn sinh thêm lời vì chính tương lai của bạn. Đến thời điểm chín muồi, bạn sẽ được nhận được phần thưởng xứng đáng. Và hãy tin Emma đi, bạn sẽ tự cảm ơn chính mình vì đã kiên trì xây dựng kế hoạch mà mình hằng mơ ước.

Sao? Bạn hỏi Emma làm sao để có 1.000 đô la nhàn rỗi mỗi tháng ư? Câu trả lời của tôi nằm ở việc bạn nên tập thói quen tiết kiệm từng đồng quý giá ngay bây giờ, bắt đầu bằng việc từ bỏ uống cà phê Starbucks thay bằng việc pha cà phê uống tại nhà.

Chúc bạn sớm có kỳ nghỉ hưu mơ ước!

LUẬT HẤP DẪN VÀ ĐAM MÊ

Khi bạn thực sự mong muốn đi đâu gì, cả vũ trụ sẽ đem đến cho bạn đi đâu đó

Paulo Coelho

Mỗi người đều có những biến cố trở thành câu chuyện không thể quên trong cuộc đời mình. Emma cũng thế. Khi gia đình rơi vào cuộc khủng hoảng tinh thần vì cha bị bạn thân nhất của ông lừa, sau đó là cuộc khủng hoảng tài chính chung vào năm 2008 thì gia đình tôi cũng có nhiều vấn đề phát sinh. Nhưng sau hết, tôi hiểu ra một đi đâu, tiền bạc bao giờ cũng đi sau con người. Việc bạn đánh đổi niềm tin yêu, thời gian, sự quan tâm của người thân để nhận lấy nhiều tiền hơn không có ý nghĩa đặc biệt gì cả.

Trong những ngày tháng cha rơi vào trầm cảm, tất cả chúng tôi đều quay quẩn bên ông, đôi khi không làm gì đặc biệt cả, chỉ là ở cạnh bên ông mà thôi. Hai chị lớn bắt đầu kinh doanh riêng nhưng vẫn sắp xếp về nhà vào cuối tuần. Nhất là mẹ, bà giao hẳn công việc kinh doanh cho chị gái thứ ba và hầu như ở nhà với cha. Bà thường nhắc nhở tôi và em trai kể về việc học tập, giao lưu kết bạn trên trường, kể về những cuốn sách hay một tri thức mới được khám phá. Chỉ vì, cha yêu thích những đi đâu đó. Chúng tôi đã làm lại những việc mà cha đã thường xuyên làm với chúng tôi trước

đó. Một niềm tin bị sụp đổ rất khó để tạo dựng lại. Bạn chỉ có thể tạo một niềm tin khác mạnh mẽ hơn, đáng giá hơn. Chúng tôi được mẹ dạy hãy luôn hướng về ánh sáng ngay cả khi bóng tối chập chờn xung quanh, đe dọa chiếm lấy bạn.

Sau biến cố khó khăn đó, tôi nhận ra sâu sắc hơn việc để cho kế hoạch nghỉ hưu của mình bị đe dọa là một lỗi lầm vô cùng lớn. Có thể những người thân bạn cũng phải hỗ trợ bạn trong việc khắc phục lỗi lầm. Nhưng trên hết tôi cũng nhận ra một điều rất ý nghĩa: Niềm tin vào cuộc sống là nguồn ánh sáng có thể lấn át bất kể bóng tối đó có lớn chừng nào! Vì thế, tạo dựng niềm tin để cuốn hút mọi điều tốt đẹp trong cuộc sống là một quy luật đơn giản, tự nhiên nhưng thường chúng ta lại không tận dụng hết giá trị.

Emma tin rằng, có đam mê và dùng hết tâm trí để thực hiện sẽ luôn tốt hơn là chỉ sống trong vòng an toàn của chính mình.

Từ ngày nhận ra mình có thể sống tốt hơn, mình có thể sống với niềm đam mê của mình, Emma nhìn thấy rõ những hành động của bản thân sẽ mang đến những kết quả nào, những điều mình phải chấp nhận và đi đầu chỉnh cho phù hợp với thực tế.

Suốt hơn hai mươi năm lao động say mê xây dựng sự nghiệp của mình, nếu không có niềm tin thì có lẽ Emma hay bất cứ ai sẽ không thể đi được đến đích. Niềm tin vào đam mê sẽ giúp cuộc sống của chúng ta sinh động hơn, tin vào sự tốt đẹp của nó và cùng mọi người tạo nên nguồn sức mạnh lớn. Mỗi ngày trôi qua giúp chúng ta mạnh mẽ hơn rất nhiều và mỗi người đều cầu mong mình có thêm ý chí để vượt qua các khó khăn thử thách. Emma cảm ơn cuộc đời mỗi ngày vì mình vẫn còn sống để được hít thở, tươi cười và làm việc nhiều hơn nữa. Niềm tin và cách thức thể hiện niềm tin đó chính là luật hấp dẫn của Emma!

Luật hấp dẫn là một trong những định luật lớn của tự nhiên. Mỗi một người tin vào luật hấp dẫn sẽ có nhiều cách thức tiếp cận và vận dụng quy luật này vào cuộc sống của mình. Khai thác sức mạnh này chủ yếu dựa vào niềm tin, sự mong muốn hoàn thành (có được) điều gì đó trong cuộc sống của bạn. Khao khát càng lớn bạn sẽ có nhiều sức mạnh để đạt được điều mình mong muốn. Nói một cách khác, luật hấp dẫn hướng bạn khai thác tận cùng sức mạnh của niềm tin “Có Thể”.

Cha là người đã hướng dẫn cho chị em tôi về luật hấp dẫn. Đó chính là lý do vì sao khi cha bệnh chúng tôi hay kể những câu chuyện nghiên cứu, những trải nghiệm cuộc sống, những cuốn sách hay,... Đó là niềm đam mê của cha, một người tri thức luôn sống với niềm tin vào những giá trị hạnh phúc. Sức khỏe của bạn bao gồm cả sức khỏe tinh thần và sức khỏe thể chất. Không có một tinh thần lành mạnh thì không thể có thể chất khỏe mạnh được. Sức khỏe tinh thần có thể được bồi dưỡng bằng thuốc than, bằng thực phẩm thượng hạng nhưng máu chốt bạn đã sống vui, sống thỏa mãn đam mê chưa. Niềm tin vào những gì tốt đẹp, những gì bạn có thể thực hiện trọn vẹn một cách tốt nhất là nguồn sinh lực dồi dào giúp bạn vượt qua những thăng trầm.

Nhờ có cha, có những lời gửi gắm đơn sơ mộc mạc về luật hấp dẫn, kiểu như: Emma à, mọi thứ con muốn thực hiện đang phía trước chờ con. Hãy dũng cảm tiến về phía trước; Mỗi khi nhìn lên bầu trời, con nên biết rằng, từng vì sao cũng muốn con thành công vì thế hãy chia sẻ điều con mong muốn với vũ trụ; Emma, hãy vẽ kết quả mà con muốn mình đạt được và gửi vào không gian, từng phút, từng giây thực hiện điều đó với niềm khao khát hết sức mình; Khi con đã quyết tâm, vũ trụ sẽ giúp con hoàn thành điều đó,...

Do đó, bởi vì hiểu được những đam mê khao khát trong lòng mình từ khi còn đi học, và cho đến nay sau nhiều sai lầm cùng vấp ngã, tôi đã vạch được mục tiêu cụ thể và từng bước thực hiện chúng hết sức mình. Một tinh thần hăng hái để làm việc hiệu quả hơn chính là lời đáp của tôi lúc này. Chưa bao giờ tôi cho phép mình quên gửi mong muốn của mình vào vũ trụ quyền lực và cụ thể thành những bảng kế hoạch. Điều này giúp tôi luôn biết rằng mình đang ở đâu trong quá trình thực hiện đam mê. Và sau những thất bại, luật hấp dẫn còn mạnh mẽ hơn, niềm tin vào điều mình có thể thực hiện được đam mê lại thôi thúc tôi lên kế hoạch và tiếp tục tiến về phía trước. Luật hấp dẫn càng mạnh mẽ, sức mạnh thực hiện đam mê của bạn càng lớn. Hãy luôn tận dụng nguồn năng lượng vô tận của vũ trụ để làm giàu có niềm đam mê của chính mình.

Nhiều người tin vào tính khoa học của luật hấp dẫn, và một số khác thì “thần thánh hóa” chúng như là phép màu kỳ diệu trong cuộc sống. Về góc độ khoa học, luật hấp dẫn được giải thích là cách chúng ta phát ra năng lượng và thu hút được những năng lượng tương đương về phía chúng ta. Nó dựa trên nguyên tắc vật lý lượng tử mà mọi thứ – bao gồm cả con người – phát xạ ra sức mạnh này. Trên thực tế, vũ trụ được nhiều nhà khoa học nhận định là “chuỗi” những rung động tạo ra năng lượng, kể cả cơ thể và suy nghĩ của chúng ta. Những rung động vận động bên trong và xung quanh chúng ta, chúng hút và đẩy lẫn nhau. Dù chúng ta có nhận biết được nó hay không thì mỗi chúng ta vẫn là một phần của một quá trình trao đổi đó và mở rộng thêm những rung động này từng phút từng giây.

Cuộc sống của bạn được tạo ra bằng nhận thức và hành động. Có mục tiêu rõ ràng thì bạn còn thấy được phương hướng để đi, nếu hoang mang bạn sẽ chỉ thấy sương mù và nhiều ngã rẽ. Bạn suy nghĩ gì thì sẽ “hút” những rung động tương tự, “đẩy” những rung động trái ngược. Ý nghĩ tích

cực thì sẽ hút những người, những rung động “trong lành” đến, ngược lại những ý nghĩ tiêu cực thì bạn chỉ nhìn thấy cuộc sống bế tắc, thu hút những người đang buồn bã đến với nhau, đẩy ra những người đang phấn chấn, hào hứng ra xa hơn.

Chúng ta đã có trao đổi với nhau về môi trường tích cực sẽ giúp mỗi người lấy lại động lực nhanh chóng thế nào rồi có phải không. Ở trong môi trường đó, mỗi người là mỗi ngu ồn rung động giống nhau và hút lẫn nhau, nếu bạn từng cảm nhận được ngu ồn cảm hứng như vậy thì bạn sẽ hiểu được sức mạnh của sự hấp dẫn đó. Dễ hiểu là chúng ta có xu hướng suy nghĩ nhiều hơn về những đi ều mà mình quan tâm và khó đ ồng tình hơn với những suy nghĩ trái chi ều. Cảm xúc, suy nghĩ đó có thể không phải đi ều mọi người nghĩ đến và đ ồng tình, chúng ta chỉ có thể cố gắng phân loại chúng thành ý nghĩ tốt, ý nghĩ xấu hoặc ý nghĩ không tốt và không xấu. Dù bạn nhớ lại đi ều gì đó từ quá khứ, quan sát hiện tại hay tưởng tượng đi ều gì đó về tương lai, ý nghĩa mà bạn đang tập trung sẽ kích hoạt sự rung động bên trong bạn, và những rung động tương đ ồng sẽ đáp ứng lại nó.

Làm việc mình thích và yêu thích việc mình đang làm là lời khuyên có cơ sở cả đấy. Khi bạn tập trung làm việc gì đó, bạn sẽ kích hoạt được những rung động bên trong mình và những rung động xung quanh bạn sẽ tiếp sức cho bạn thực hiện nó.

“Thật tuyệt vời, phép màu xuất hiện, cô ấy/cậu ấy thật may mắn làm sao!”

Chúng ta cảm động về những phép màu đã giúp cho ai có được đi ều gì đó mà họ không thực hiện được. Bạn cũng có thể xem như là vận may cũng được. Emma tin trong cuộc sống có rất nhiều phép màu nhưng nó chỉ có ý nghĩa khi bạn nỗ lực hết sức để làm việc, bạn mong muốn đi ều đó xảy ra

để tạo ra giá trị tốt. Bạn không thể nghĩ một chỗ cầu nguyện và mong phép màu biến ước mơ của bạn thành sự thực. Ai sẽ thực hiện điều đó nếu không phải bạn? Thần linh nào sẽ giúp đỡ người không chịu cố gắng làm việc đây?

Dừng ảo mộng và quay về hiện thực đi bạn thân mến!

Nhằm tưởng rằng chỉ cần chân thành cầu nguyện thì mọi điều sẽ được như ý muốn là sự nhầm lẫn to lớn và những người luôn luôn đề cao hành động sẽ không mất thời gian quý báu để làm việc đó.

Nhiều người đã áp dụng thành công luật hấp dẫn vào cuộc sống, nhưng cũng không ít trường hợp đã vận dụng rất nhiều cách nhưng kết quả lại không như mong muốn. Vậy nguyên nhân tại sao luật hấp dẫn chỉ có tác dụng với người này, mà không có tác dụng với người khác?

Tôi sẽ minh chứng cho bạn dễ hiểu hơn qua hình ảnh hai người nông dân. Cả hai đều có ruộng đất rộng lớn và quanh năm thì mưa thuận gió hòa. Họ đều mong muốn rằng mình sẽ trồng được vườn cây xum xuê cây trái, buôn bán thuận lợi và sớm giàu có trong tương lai. Họ đều tin vào sức mạnh luật hấp dẫn có thể giúp họ đạt được những điều mình ao ước. Thế là cả hai người nông dân hằng ngày phóng ước nguyện của mình lên vũ trụ và thành tâm cầu nguyện về điều tốt đẹp sẽ diễn ra. Từ đó, người nông dân đầu tiên ngày ngày chăm chỉ vác cuốc ra đồng cày bừa, gieo trồng hạt giống cây ăn trái, chăm bón cẩn thận và sau nhiều năm đã thu hoạch bội thu, kiếm được rất nhiều tiền. Trong khi đó người nông dân còn lại thì ở lì trong nhà, ngày ngày cầu nguyện và nguyện cầu, bỏ trống đồng ruộng bao la trong nhiều năm, kết quả là chẳng có gì để thu hoạch và bán kiếm tiền.

Kết quả thế nào chúng ta đều có thể thấy được và hiểu tại sao một người thành công còn người kia thì thất bại. Phải như người nông dân đầu

tiên, chỉ khi vừa mơ lại vừa bắt tay vào thực hiện thì mới mong có thành quả tốt.

Vì vậy, nếu muốn dùng luật hấp dẫn để tạo thành công thì Emma nghĩ bạn cần thực hiện từng bước sau.

Đầu tiên, giữ tinh thần tích cực

Khi bắt tay vào công việc gì đó bạn thường tự tin và tràn ngập hy vọng, điều đó thật sự rất tốt cho mọi khởi đầu và bạn hãy giữ điều đó càng lâu càng tốt. Có lẽ bạn không để ý, nhưng ngay trước khi bạn nhận ra, bạn đã gửi gắm ước nguyện của mình với vũ trụ, với vị thần tâm linh của bạn rồi. Bạn nói rằng: Cầu mong Trời Đất, xin hãy phù hộ con có nhiều sự mạnh mẽ để theo đuổi giấc mơ đến cùng!

Bên cạnh việc tin vào chính mình, Emma nghĩ ai trong chúng ta cũng đều cần có một chỗ dựa về tinh thần như vậy. Có thể là với gia đình, bạn bè, một người bạn tin tưởng hay là với mẹ thiên nhiên bao la rộng lớn. Đồng thời, để thu hút được sự quan tâm của những người có tinh thần tích cực, bản thân bạn phải toát lên tinh thần tương tự. Chỉ khi mang trong đầu những suy nghĩ tích cực đó, bạn mới nhìn thấy được nhiều cơ hội trong khó khăn, thấy được những đối tác tiềm năng và bạn bè thì sẵn sàng giúp đỡ. Với sự tốt đẹp của mình, bạn sẽ giải quyết những khó khăn theo hướng tích cực nhất và không để tâm trí tụt dốc quá lâu.

Tư duy tích cực cũng có nghĩa là, sẽ tốt hơn khi bạn nghĩ nhiều đến những cách để tiến lên phía trước chứ không nên tập trung vào những điều bạn muốn loại bỏ. Ví dụ như khi đối mặt với một tình huống khó khăn làm bạn trở trờ trong một thời gian, thì thay vì nghĩ đến việc xử lý những vấn đề cũ thì bạn hãy hướng đến phương án mới khả thi hơn. Giống như nếu

bạn cần một chiếc đồng hồ đeo tay, thì bạn nên mua một chiếc đồng hồ có chất lượng hơn là nghĩ mãi về việc sửa chiếc đồng hồ thường xuyên bị hỏng của mình. Đó là cách mà bạn phát ra những thông điệp tích cực rằng bạn mong chờ điều tốt đẹp xảy ra.

Tư duy tích cực cũng được thể hiện qua ngôn từ tích cực. Từ ngữ - lời nói là những “vũ khí” siêu hạng có thể khiến người đọc và người nghe lâng lâng như trên mây, hoặc kéo họ xuống địa ngục tùy vào chủ đích của người nói hay người viết. Bạn cũng vậy, nếu bạn muốn tâm hồn bay bổng thì hãy thường xuyên khuyến khích mình bằng những từ ngữ khẳng định để có được những thông điệp mạnh mẽ. Ngược lại với tư duy tích cực là những từ làm giảm tinh thần chiến đấu của bạn như “không”, “đừng”, “thua”,... Bạn nghĩ xem có đúng không. Hãy đọc những cặp câu phủ định hoặc khẳng định sau để thấy được sự khác biệt:

Ước gì chiếc đồng hồ cũ không hỏng nhiều nữa - Mình sẽ sớm có đủ tiền mua chiếc đồng hồ mới bền chắc.

Ước gì mình không thua cuộc - Mình sẽ giành chiến thắng.

Mình không muốn giảm lương hay mất việc - Mình sẽ cố gắng để được tăng lương.

Đừng nói dối tôi – Hãy nói thật với tôi!

Bạn thích nghe hay nói những câu nào hơn? Có phải là những câu khẳng định không?

Bản thân Emma cũng đã có những trải nghiệm này và Emma luôn có phản ứng né tránh những từ ngữ phủ định. Đơn giản là vì khi dùng những từ như không - thua - đừng, Emma thường cảm thấy khó chịu và cảm xúc của mình đi xuống rất nhanh. Thế nên Emma từ lâu đã tập nói với những từ ngữ khẳng định nhiều hơn. Bạn hãy để ý xem có phải như thế không và

hãy thường xuyên dùng những câu khẳng định để xem tâm trạng của mình có phần chấn lên hay không nhé.

Bạn còn nhớ Lauren – cô nàng vừa được nhận vào công ty thiết kế thời trang đấy, Emma phải công nhận rằng cô ấy là mẫu điển hình của người có nhiều suy nghĩ tiêu cực nhưng cũng lạc quan vô cùng. Trước khi thân thiết với Lauren, tôi luôn thấy cô ấy là người có hình ảnh tích cực, ít ra là ở biểu hiện bên ngoài. Sau này khi thân thiết hơn, tôi bất ngờ là cô ấy khá thụ động. Lauren vì không sớm theo đuổi nghề may mặc yêu thích của mình và cô hay phàn nàn vì công ty cũ của mình. Lauren phàn nàn nhiều kinh khủng! Đáng lẽ ra, thay vì việc nhanh chóng tìm công việc thích hợp hơn để phát triển thì cô ấy lại buông xuôi và vẫn làm ở đó suốt nhiều năm dù không được đánh giá cao.

Đã từng có lúc tôi không hiểu vì sao Lauren không chịu hành động khác đi, như dứt khoát nghỉ việc để tìm công việc mới chẳng hạn, nhưng sau này nghĩ lại tôi lại cảm thấy Lauren cũng vô cùng mạnh mẽ vì cô đã không đầu hàng với cuộc sống. Tuy có bức xúc với công ty và công việc nhưng cô ấy có tinh thần trách nhiệm cao, chấp nhận mọi lời chê trách của mọi người và không để cho nhiều người biết mình đang hoang mang. Cô ấy còn biết tận hưởng cuộc sống nữa, những ngày nghỉ của Lauren luôn yên bình bên tách cà phê và gia đình. Rồi cho đến khi Lauren quyết định nghỉ việc với tâm thế rằng mình sẽ tìm được công việc mới tốt hơn, phát triển đam mê hơn. Và cô chắc chắn rằng mình sẽ hạnh phúc hơn!

Cũng khá chông gai nhưng tôi thật mừng vì Lauren đã tìm được công việc như ý và được vui vẻ làm việc mỗi ngày. Tôi nghĩ là trong suốt nhiều năm qua cô ấy đã phải tự động viên mình khá nhiều, luôn hướng đến tư duy tích cực và không quên gợi nhắc mình về điều mà cô muốn thực hiện trong tương lai. Có lẽ, vì không có sự chuẩn bị rõ ràng, kế hoạch cụ thể nên

sức mạnh luật hấp dẫn của cô ấy còn yếu. Nhưng cuối cùng, Lauren vẫn đã quyết định việc mình muốn làm. Lauren thắng thần thừa nhận khuyết điểm trong tính cách của mình và tin rằng một ngày nào đó mình sẽ khá hơn.

Qua câu chuyện của Lauren, tôi nghĩ rằng khi quyết tâm của bạn chưa đủ lớn có thể là do bạn chưa đủ tự tin thực hiện đam mê của mình ở thời điểm hiện tại. Đừng lo lắng và xấu hổ vì đi đầu đó. Nếu bạn thực sự muốn, bạn sẽ biết cách. Dù mỗi ngày một chút, hướng mình đến một bước nhỏ của sự hoàn thiện, bạn vẫn làm được.

Đừng để cho những cảm xúc tiêu cực làm ảnh hưởng đến tinh thần của bạn, vì khi lo lắng bạn sẽ thu hút những năng lượng tiêu cực khác về phía mình. Nếu cảm thấy bế tắc, hãy thử nhiều cách để giúp bạn lấy lại động lực làm việc như những cách chúng ta đã chia sẻ ở chương trước, bạn nên áp dụng chúng càng nhiều càng tốt hoặc dùng những cách khác mà bạn thấy hiệu quả hơn.

Tiếp theo, hình dung cụ thể và lên kế hoạch thực hiện

Có một anh chàng ngày ngày cầu nguyện với Thượng Đế hãy cho anh ta trúng vé số. Anh ta cầu nguyện trong nhiều năm mà không có một phép màu nào xảy ra. Thất vọng nên anh ta bắt đầu không tin vào Thượng Đế nữa. Thế nhưng Thượng Đế ở trên thiên đường cũng than thở y như anh, Người nói rằng “Lạy Chúa, ta cầu xin anh hãy mua một tờ vé số đi!”.

Câu chuyện cười bên trên cho thấy Thượng Đế cũng phải chịu thua với những người chỉ toàn mơ mộng mà không bắt tay vào hành động thực tế. Điều kỳ diệu chỉ có thể xảy ra khi có đủ điều kiện mà thôi. Và điều kiện quan trọng nhất chính là **BẠN PHẢI CHUẨN BỊ TỐT.**

Chừng nào bạn chưa có sự chuyển biến từ vô thức trở nên có ý thức, cuộc sống của bạn sẽ bị cái gì đó dẫn dắt, và bạn sẽ gọi nó là số phận

Carl Jung

Bạn bắt đầu lên những bước cụ thể để thực hiện đam mê của mình bằng các kế hoạch tài chính, kế hoạch quản lý thời gian, các mục tiêu quan trọng,... Có được lộ trình hành động càng cụ thể càng tốt, như thế sẽ giúp bạn có những bước đi vững chắc, sau đó mới có được những bước tiến lớn hơn. Bạn vui vẻ hơn, tự tin vào bản thân hơn chính là cơ sở để hấp dẫn những thứ khác.

Bạn không thể tham lam hơn và ảo tưởng về sức mạnh vũ trụ gì đó mà mình không hiểu rõ nguyên tắc của nó. Nếu bạn mơ quá nhiều mà làm thì quá ít thì kết quả có thể đoán được trước như anh chàng nông dân thất bại kia. Chắc chắn là nếu muốn trồng một cái cây xanh tốt thì bắt buộc bạn phải gieo trồng, chăm bón đều đặn, bắt sâu hại và theo dõi những tác động của thời tiết. Nhưng thực tế là không phải ai cũng thành công từ lần đầu tiên, nhiều người đã bỏ cuộc và không chịu bỏ sức ra gieo trồng lần hai, lần ba. Mấu chốt vẫn nằm ở sự nỗ lực và không từ bỏ. Điều ước ao của bạn càng mãnh liệt bao nhiêu thì bạn sẽ nhanh chóng vượt qua nỗi buồn thất bại và đứng lên làm lại từ đầu.

Thế nên, đừng cầu mong Thượng Đế sẽ giúp cho bạn có được quả ngọt khi bản thân bạn lại bỏ ra công sức quá ít. Hãy dành năng lượng đó chi tiết hoá cả hành trình của mình bằng niềm tin hướng thiện tốt đẹp.

Bạn gửi vào vũ trụ bao nhiêu, như thế nào thì vũ trụ cũng sẽ đáp trả bạn lại thế ấy.

Emma không có ý nói bạn không được mơ mộng, mà ngược lại, bạn hãy hình dung ước mơ của bạn trở thành hiện thực ra sao.

Nhắm mắt lại và tưởng tượng đi đâu tuyệt vời đó, bạn thành công ra sao và được nhiều người ca tụng thế nào. Bạn có được hợp đồng mới, bạn có được chiếc ô tô sang trọng hay số dư trong tài khoản lên đến hàng triệu đô la. Bạn sẽ hạnh phúc và có dáng vẻ như thế nào khi bạn đạt được đi đâu đó.

Còn biết mơ là tín hiệu tốt đấy, bạn vẫn tràn đầy niềm tin vào đam mê của mình. Nhưng phải nói trước cho bạn biết là không dễ tưởng tượng đâu nhé. Dù sao đó cũng là đi đâu bạn đang muốn phấn đấu trở thành, khi mà bạn ở tương lai sẽ có rất nhiều đi đâu khác với bạn ở hiện tại. Khi thành công và giàu có, bạn phải có phong thái và tư duy của người giàu có. Nếu hiện tại bạn vẫn còn mang tư duy nghèo khó, bạn sẽ khó mừng rỡ tưởng được con đường dẫn đến đích thành công đúng cách.

Một gợi ý nhỏ để bạn có thể hình dung hơn về bạn trong tương lai là hãy tưởng tượng càng cụ thể càng tốt, từ lời nói, hành động, cử chỉ và cả suy nghĩ của bạn. Nếu đi đâu đó có vẻ hơi khó thì bạn có thể tìm một hình mẫu mà bạn thích từ một hình tượng trong phim ảnh hay nhân vật truyền cảm hứng nổi tiếng. Đó là lý do chúng ta yêu thích các nhân vật trong các bộ phim nổi tiếng, vì họ tốt đẹp, họ có những bài học về hạnh phúc mà mình cũng muốn được như thế. Ngoài ra, những câu nói truyền cảm hứng cũng là cách hiệu quả để thúc đẩy chúng ta hành động mỗi ngày. Viết ra và dán nó lên máy tính hay trên tường để bạn có thể thường xuyên nhìn thấy. Hoặc bạn có thể dán hình ảnh những thứ bạn muốn có như ngôi nhà, chiếc xe ô tô, chức vụ công việc, hình ảnh nhân vật mà bạn hằng ao ước có được hay trở thành vào bảng kế hoạch mục tiêu để tăng thêm động lực hành động.

Chú ý, việc hình dung này không hề làm bạn biến thành một người nào khác hay làm bạn thay đổi tính cách của mình. Bạn học hỏi theo những người mà bạn yêu mến để có suy nghĩ tích cực, hành động đúng đắn thì không có gì là không tốt cả. Nhưng hãy chắc rằng hình mẫu mà bạn ngưỡng mộ được xã hội ca ngợi hoặc có hành động đúng đắn với chuẩn mực của cộng đồng đời.

Thế nên việc bạn thành thật với chính bản thân và không ảo tưởng về sức mạnh của mình là vô cùng quan trọng. Bức tranh tương lai sẽ chân thật hơn rất nhiều nếu bạn nhìn nhận rõ khả năng của bản thân, những điểm mạnh và điểm yếu hiện tại của mình. Rồi đến một lúc nào đó, bạn của hiện tại chính là tương lai của bạn ngày hôm qua mong ước!

Cuối cùng, hành động cụ thể

Muốn khỏe mạnh thì phải tập thể dục.

Muốn làm công việc yêu thích, bạn phải có các kỹ năng được yêu cầu.

Muốn làm giàu, ít nhất phải có kế hoạch kinh doanh cụ thể, phải biết mình làm gì.

Lên kế hoạch xong, hãy thực hiện chúng mỗi ngày và tiếp tục nuôi dưỡng mong muốn đó bằng một niềm tin ngày một lớn dần lên. Hãy kiên nhẫn theo đuổi mục tiêu của mình vì nếu bạn bỏ cuộc thì sẽ không gặt hái được thành tựu nào cả. Hãy tin rằng, một suy nghĩ tích cực gửi vào vũ trụ kèm với hành động sẽ tạo nên những thay đổi to lớn.

Bạn có từng nghe, vào năm 1962, nhà khoa học Lorenz đã đưa ra một lý luận khiến nhân loại thay đổi cách nhìn về tự nhiên từ một khám phá bất ngờ mang tên Hiệu ứng cánh bướm: Một cánh bướm đập ở Brazil có thể gây ra một cơn bão lớn ở Texas. Hiệu ứng nổi tiếng này diễn ra từ một thay

đổi nhỏ của dữ liệu dẫn đến một thay đổi lớn đến kết quả. Chúng bắt nguồn từ hình ảnh ẩn dụ: Một con bướm nhỏ bé vỗ cánh có thể làm ảnh hưởng đến cả một cơn bão ở một nơi nào đó cách xa hàng ngàn cây số, thậm chí là nửa vòng trái đất. Đó là một kết luận mà đến nay nhiều người đã bắt đầu tin và áp dụng vào nhiều lĩnh vực như khoa học vũ trụ, phim ảnh hay tâm linh. Cơ sở khoa học của phát biểu này nằm ở việc, mỗi một tác động của một vật thể đầu có ảnh hưởng đến những vật thể xung quanh và sức ảnh hưởng có thể đến rất xa.

Một thay đổi nhỏ có thể tạo nên một sự hủy hoại lớn. Hiện tại tốt đẹp có thể được tạo nên từ một thay đổi nhỏ, kể cả những suy nghĩ thầm kín. Tương lai được bắt đầu từ bây giờ. Nếu một nhịp đập cánh của con bướm có thể ảnh hưởng đến một cơn bão thì những hành động dù là nhỏ bé của bạn cũng có khả năng tạo những hệ quả lớn. Giống như khi bạn làm một việc tốt dù là nhỏ bé nhưng sẽ mang lại nhiều tác động đến xung quanh. Ví như, trồng một cây xanh làm cả vạt rừng thay đổi. Ví như, một người tự giác đi nhặt rác ở bãi biển lại trở thành nhân vật nổi tiếng trên mạng xã hội và được nhiều người hưởng ứng theo.

Vì vậy, suy nghĩ tích cực và hành động tích cực là bạn đã tạo được những thay đổi lớn trong cuộc sống của mình rồi đó.

Với Niềm Đam Mê, Bạn ở Tương Lai Đang chờ bạn

Mỗi ngày nỗ lực học tập và làm việc, chắc hẳn ai cũng muốn bản thân mình trở thành một phiên bản tốt hơn của chính mình. Và trong suốt quá trình phấn đấu không mệt mỏi đó, bạn nên nhớ rằng ở đích đến có một người khác quan trọng trong cuộc đời đang trông chờ bạn: Bạn của Tương lai.

Còn gì tuyệt vời hơn nữa khi bạn ở tương lai vẫn giữ được nụ cười thoải mái và yêu thương thật nhiều. Bạn được mọi người tôn trọng và trẻ em quý mến. Bạn nhẹ nhàng vượt qua được những chỉ trích và sự phản bội. Bạn biết mỗi hành động nhỏ có ích của mình sẽ làm thế giới tốt đẹp hơn. Bạn yêu cái đẹp và thấy được điểm tốt của người khác. Và hơn hết, bạn vô tư cho đi và không hề mong được nhận lại thứ gì!

Đừng để sự hài lòng của hiện tại làm bạn mất đi nỗ lực tự giác học hỏi hay đầu tư thêm thời gian để làm việc tốt hơn. Mà hãy hướng tới tương lai rạng rỡ để có nguồn năng lượng to lớn thúc đẩy bạn hành động. Không có một khoảng trống nào giữa hiện tại và tương lai quan trọng hơn sự nỗ lực và niềm tin chiến thắng, tin vào sự hấp dẫn của những động lực tích cực xung quanh để giúp bạn đạt được thành công.

Do đó, hãy tích lũy thêm nhiều kinh nghiệm từ các tình huống khác nhau để có thật nhiều bài học mới cho bản thân. Đến một lúc nào đó bạn sẽ không phải e dè với những điều mình chưa biết đến bằng cách tạo cơ hội cho bản thân được tiếp xúc với những cái mới và đặt bản thân vào những tình huống để rèn luyện sức chịu đựng cùng lòng kiên trì. Học tập không đảm bảo được sự giàu có hay danh tiếng nhưng bạn có cơ hội thành công cao hơn nếu biết học hỏi từ một việc gì đó, từ bài học thành công hay thất bại của người khác và của chính bạn.

Hoàn toàn không áp lực hay gượng ép, sự nỗ lực mà bạn phải bỏ ra sẽ có nhiều mồ hôi và nước mắt, nhưng chúng là để thực hiện niềm đam mê mà bạn mong ước bấy lâu nay. Bạn hãy nghĩ về con người ở tương lai đó hạnh phúc biết bao khi thực hiện được đam mê của chính bạn ở hiện tại. Nếu cả đam mê của mình mà bạn cũng không sẵn lòng thực hiện thì đó chỉ là ước mơ mà thôi và có lẽ đó cũng không phải đam mê của bạn.

Bạn ở Tương lai vô cùng hãnh diện về bạn của quá khứ đã không từ bỏ ước mơ của mình để có được thành tựu trong tương lai và thấm thía nhiều bài học của cuộc sống. Vậy còn chờ gì nữa mà không nói lời chào với tương lai đi, người đó đang vẫy tay chào bạn đó!

Xin chào Tương lai huy hoàng nhé!

LỜI KẾT

Từ khi còn nhỏ, những mảnh ghép đầu tiên của niềm đam mê dần dần nên hình dạng bên trong một cô bé có tên Emma Casey, và chúng được ghép lại với nhau khi cô lớn lên và hiểu được mình muốn gì, mình khao khát được đi đâu gì. Cô nhìn thấy được niềm khao khát ấy ở rất nhiều người và nhiều người khác thì không. Sau này cô mới biết rằng đó được gọi là niềm đam mê và chúng vẫn mạnh mẽ mãi trong cô cho đến bây giờ. Cô nhận ra chính đi đâu đó mới là đi đâu thúc đẩy cô luôn tiến về phía trước, về phía thành công của ngày hôm nay.

Cô bé đó là tôi, người đang muốn chia sẻ với bạn sự diệu kỳ của niềm đam mê bên trong mỗi người!

Kể từ khi phát hiện ra những mảnh ghép quan trọng đã nên hình dạng, tôi đã tin rằng mình sẽ làm được những đi đâu lớn lao, những đi đâu mà tôi hằng mong ước. Nhưng rõ ràng con đường đó không hề dễ dàng và không thiếu những lần tôi nghi ngờ vào chính mình. Những lần không đạt được số điểm cao, những lần đầu tư thất bại, những lần xây dựng kế hoạch không hợp lý,... Và đi đâu tôi ám ảnh nhất, chính là lần mà cha tôi bị người bạn thân lừa hết tiền khiến gia đình tôi lâm vào khó khăn, và hình ảnh người cậu của tôi với gia đình không còn hạnh phúc trọn vẹn sau quá trình khởi nghiệp. Tôi mang theo những nghi ngờ về liệu niềm đam mê mà người ta vẫn luôn ca tụng sẽ giúp mỗi người trở thành tài năng lớn, hay làm cách nào để có được thành công nhưng vẫn giữ được hạnh phúc trọn vẹn hay không!?

Trải qua thời gian rất dài đó, tôi thậm chí còn không tin đi đâu may mắn đó sẽ đến với tôi!

Trong suốt nhiều năm qua, tôi đã đạt được một chức vị cao trong công ty và có được một gia đình hạnh phúc, tôi chỉ còn một bước ngoặt nữa là tiến đến mơ ước của mình: khởi nghiệp. Thế nhưng tôi chần chừ, vì tôi sợ mình sẽ mất nhiều đi đâu mình đang có, tôi sợ mình thành công nhưng không còn hạnh phúc nữa.

Và đi đâu gì đến cũng đã đến, đam mê khởi nghiệp khiến tôi quyết định hành động và lên kế hoạch thật chi tiết, thật an toàn để không phải ảnh hưởng đến cuộc sống riêng cũng như tình cảm gia đình. Trong đó, đi đâu may mắn nhất vẫn là sự ủng hộ và đồng hành của gia đình nhỏ bé, khi cả nhà từ lâu đã trở thành chỗ dựa vững chắc cho tôi với mọi quyết định lớn trong đời mình. Để đáp lại sự tin tưởng đó, tôi đã luôn dùng những đồng tiền của mình, từ việc tiết kiệm và đầu tư, để khởi nghiệp và tiến hành từng bước một thật vững chắc. Đây là truyền thống gia đình tôi, khi mẹ và các chị tôi đều dùng tiền của chính mình để làm những đi đâu mình mong muốn. Chúng tôi không trông chờ vào sự giúp đỡ mà phải tự lên kế hoạch và lộ trình thực hiện mục tiêu của mình.

Đồng thời tôi còn sắp xếp cân đối giữa thời gian dành cho công việc và cho gia đình nhỏ của mình. Tôi vẫn nghĩ mọi việc sẽ khá khó khăn nhưng thực tế ngoài những rắc rối thường thấy khi vận hành công ty mới chưa vào quỹ đạo, thì mọi việc khác đều tốt đẹp cả. Tôi thấy mình đã thành công được một phần dù tôi vẫn chưa kiếm được nhiều tiền hơn người khác và công ty tôi vẫn đang trên hành trình thực hiện mục tiêu chiến lược, nhưng tôi cảm thấy khởi đầu của mình là đúng, đúng đắn từ việc dùng nguồn vốn, đúng đắn khi lên kế hoạch chi tiết ở từng giai đoạn và đúng đắn khi tạo nên cảm hứng lao động cho tập thể công ty.

Tôi bắt đầu sự nghiệp từ một cô sinh viên ham mê học hỏi, đến một nhân viên quyết tâm đạt được những thành công và bây giờ là một người chủ mong muốn tạo ra nhiều giá trị cho cộng đồng và truyền cảm hứng đam mê đến nhiều người hơn. Tôi đã trải qua rất nhiều điều mà thế hệ các bạn trẻ đang phải đối mặt và tôi hiểu các bạn đang khát khao điều gì. Tôi ở đây là muốn giúp bạn, đầu tiên là xác định các mảnh ghép đam mê và các cách thức để bạn dùng niềm đam mê lớn lao ấy làm được những điều mà bạn hằng mong ước.

Niềm đam mê là hữu hình nhưng nó lại được cụ thể hoá bằng những việc làm, những hành động thực tế. Thế nên, xuyên suốt cuốn sách này, tôi tập trung chia sẻ rất nhiều điều về việc chọn ngành học, chọn công việc, chọn công ty và cách bạn quản lý tiền bạc để thực hiện những dự định lớn hơn sau này. Đam mê và tiền bạc không thể tách rời nhau và xem giữa hai điều này chính là công việc mà bạn phải làm mỗi ngày. Đam mê thúc đẩy bạn làm kiếm tìm công việc mình yêu thích còn tiền bạc thì giúp bạn thực hiện được đam mê dễ dàng hơn.

Đó là điều chắc chắn và bạn phải hiểu rõ điều đó ngay khi bạn chọn một ngành nghề, một công việc đầu tiên trong đời mình!

Con đường hợp lý với mỗi chúng ta sẽ là: chọn đúng ngành nghề mình yêu thích ở một ngôi trường phù hợp và có những người bạn, người thầy tốt; làm đúng công việc chuyên môn ở môi trường với những người đồng nghiệp có cùng đam mê; tiết kiệm và đầu tư từ sớm để có đạt được an toàn tài chính suốt đời. Và khi muốn thực hiện một bước ngoặt mới hơn trong sự nghiệp, như thành lập một công ty của riêng mình chẳng hạn, bạn đã có được những điều kiện thuận lợi nhất, từ kinh nghiệm, vốn, đối tác tin cậy nhất.

Thực hiện từng bước một cách đúng đắn, những thành công sẽ từ từ đến với bạn!

Tại mỗi giai đoạn đó, hãy củng cố niềm đam mê của bạn. Niềm đam mê sẽ giúp bạn vượt qua những khó khăn và đưa bạn đi đến rất xa, hơn những gì mà bạn thậm chí cầu nguyện với vũ trụ!

Emma hy vọng bạn đã hiểu về những bí mật của niềm đam mê và biết cách sống hòa hợp hơn với điểu đó. Mỗi khi bạn cười, bạn chủ động làm việc có ý thức, bạn hạnh phúc với công việc của mình thì lúc đó mọi người sẽ biết được bạn đang sống trọn vẹn với niềm đam mê của mình. Bạn biết đấy, Emma làm trong lĩnh vực tài chính và đó là niềm đam mê của Emma, không có sự khát khao được học nhiều kiến thức tài chính mới thì có lẽ Emma bây giờ cũng chỉ là một người làm việc máy móc và ít có những nụ cười tươi trong công việc. Nhưng nếu chỉ nghĩ về đam mê mà bỏ qua vấn đề tiền bạc thì không ổn một chút nào, bởi vì tiền bạc có vai trò đặc biệt quan trọng đối với sự thành công trong nghề nghiệp và hạnh phúc trong đời của bất cứ ai. Mỗi sự thay đổi về số dư đồng tiền trong túi làm cuộc sống của tất cả chúng ta ảnh hưởng theo, theo hướng tích cực hoặc tiêu cực mà không phải ai cũng điểu chỉnh được. Chính vì vậy ngay từ lúc tìm kiếm niềm đam mê, bạn cũng phải học cách làm chủ đồng tiền và sử dụng chúng đúng cách để đầu tư cho đam mê và hạnh phúc về sau. Hãy nhớ kỹ về điểu này, vì không phải ai cũng may mắn sớm gọi tên được niềm đam mê, có thể bạn phải mất một thời gian để tìm kiếm điểu đó và khi đã tìm thấy rồi bạn còn phải duy trì ngọn lửa đam mê ấy nữa. Trong khi đó, bạn lại hoàn toàn có thể làm chủ những đồng tiền quý giá của mình bất kể bạn bao nhiêu tuổi và làm tiền bạc sinh thêm nhiều tiền bạc hơn.

Tiền bạc và đam mê phải là cặp bài trùng để xây dựng một cuộc sống vững chắc và hạnh phúc. Chỉ khi có điểu bạn mới tiến đến những tầm cao

mới và có được nhiều sức mạnh hơn để giúp đỡ người khác cũng như cộng đồng của mình. Chính bản thân sự nghiệp của Emma cũng bắt đầu bằng đam mê và mong muốn giúp cho cuộc sống của mọi người được tốt hơn với việc cung cấp các kiến thức và công cụ hữu ích để sớm đạt được tự do tài chính. Rất nhiều người đã và đang làm thế như thế, bạn sẽ là người tiếp theo.

Bất kể bạn đang ở độ tuổi 20 hay 50, bạn đang là sinh viên ở đô thị hay một lão nông trên vùng núi, bạn đang thất nghiệp hay đang trên đỉnh cao danh vọng thì bạn vẫn phải tiếp tục làm việc cho đến ngày không còn sức lực nữa. Sống và làm việc là đôi bạn thân mà bạn khó có thể tách rời chúng được. Không thể mong muốn công việc nhàn hạ nhưng vẫn có tài sản lớn, cũng không nên mong quây quần trong sự nghiệp kiếm tiền mà quên đi những hạnh phúc bên cạnh. Đừng làm đôi bạn thân này thành kẻ thù mà hãy ngày ngày bồi đắp thêm bền lâu. Sống vì công việc, làm việc vì đam mê là cách bạn giúp mình hạnh phúc và phát triển ngay trong đời sống này.

Có bắt đầu thì sẽ không bao giờ là muộn, dù bạn đang ở đoạn đường nào của cuộc đời cũng đều có cơ hội nắm lấy đầu mỗi đam mê bằng lòng can đảm và quyết tâm theo đuổi đến cùng. Hãy bắt đầu bằng việc tìm kiếm đam mê của mình và làm việc với nó đến hết đời. Bạn không chỉ có tiền bạc dãi dào mà còn có hạnh phúc lớn lao.

Hãy lựa chọn một công việc yêu thích để kiếm tiền, hoặc kiếm thật nhiều tiền để thực hiện đam mê, vì bạn phải dùng hơn một nửa cuộc đời hoặc thậm chí cả đời để làm việc đó!

Hay nói cách khác, đam mê không để làm cảnh, đam mê là để ra tiền!

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin chân thành gửi đến quý vị độc giả đã và đang đi tìm niềm đam mê của mình, những độc giả đang cầm trên tay cuốn sách Đam mê không để làm cảnh, đam mê là để ra tiền này và những người mong muốn cuộc đời mình hạnh phúc hơn khi cân bằng được giữa đam mê và tiền bạc.

Bạn có thể đang là học sinh trung học, sinh viên đang băn khoăn về nghề nghiệp tương lai, bạn cũng có thể là nhân viên đang cảm thấy nhàm chán với công việc hiện tại, hoặc bạn cũng có thể là người đang có tài chính tốt nhưng muốn làm điều gì đó có ý nghĩa cho bản thân và xã hội.

Nhiều bạn kể với tôi rằng mình đã đọc hàng chục cuốn sách tìm kiếm đam mê, tìm hiểu bản ngã và sức mạnh tiềm năng bên trong mình nhưng vẫn chưa có hiệu quả. Các bạn lên kế hoạch chi tiết trong năm năm, mười năm và cố gắng thực hiện nó. Nhưng hầu như 100% đều không thực hiện được như dự định, người thì thiếu tiền để đầu tư cho việc học, cho khởi nghiệp, người thì không có nhiều mối quan hệ để phát triển,... Nhưng quan trọng hơn hết, vấn đề có thể nằm ở chỗ các bạn vẫn còn mơ hồ về đam mê hoặc đặt tiền bạc lên trên hết mà không phải là ở khoảng giữa, làm cho tiền bạc và đam mê song hành. Nếu bạn còn bị “lệch” về một hướng như thế, bạn sẽ khó đi đến thành công và Emma hy vọng bạn sẽ chỉnh lại cán cân đó sau khi bạn hiểu được những điều mà tôi chia sẻ trong cuốn sách này.

Tôi cũng xin cảm ơn gia đình đã luôn sát cánh bên tôi những lúc khó khăn, cảm ơn mọi người đã giúp tôi vững tin với cuộc sống và giúp tôi thấy được sự hài hòa giữa đam mê và tiền bạc.

Xin cảm ơn các đồng sự đã động viên tôi, ủng hộ tôi hoàn thành bản thảo cho cuốn sách một cách nhanh chóng nhất. Cuốn sách này khi đến được tay độc giả không hề đơn giản, tôi đã phải đúc kết một phần nhỏ từ kinh nghiệm cá nhân và phỏng vấn hàng trăm người khác để có được những đáp án khách quan mà hiệu quả nhất. Vì vậy, đây có thể được xem là cuốn sách phản ánh sự nỗ lực từ những con người luôn biết hun đúc đam mê và hài hòa đi đôi đó với công việc. Phần thưởng lớn nhất chúng tôi nhận được chính là sự thay đổi nhận thức tích cực từ độc giả. Để sau này, khi đã nghỉ yên bình bên gia đình vào tuổi nghỉ hưu, chúng ta sẽ không hối tiếc trong suốt mấy mươi năm làm việc, bạn đã thỏa sức mình thực hiện đam mê và còn phục vụ được cho mọi người, cho cộng đồng.

Một lần nữa tôi xin cảm ơn các bạn đã chọn cuốn sách này để tìm hiểu về đam mê và quản lý tiền bạc của mình. Chúc bạn thành công và lan tỏa cho nhiều người hơn nữa!

LƯU Ý ĐẾN ĐỘC GIẢ

Cuốn sách này nhằm mục đích cung cấp cho các bạn những thông tin về mối quan hệ biện chứng giữa tiền bạc và đam mê. Tuy nhiên, toàn bộ lời khuyên đều mang tính chất tham khảo, không phải đang trực tiếp đề nghị bạn nên làm theo các phương pháp mà tôi đưa ra. Tôi muốn nói rằng, bản thân mình, cùng những người bạn, người thân mà tôi kể lại, đã áp dụng thành công, không có nghĩa tất cả các bạn cũng sẽ áp dụng thành công, kết quả còn phụ thuộc vào nhiều yếu tố khách quan khác. Vì vậy, tôi sẽ không cam kết hay chịu bất cứ trách nhiệm nào nếu bạn quyết định thực hiện theo các phương pháp trong cuốn sách này.

Bên cạnh đó, sẽ có một số đơn vị, thương hiệu hoặc sản phẩm thực tế được đề cập đến trong sách để thuận tiện cho các độc giả tham khảo. Tôi không hợp tác truyền thông với bất cứ thương hiệu nào trong số đó. Toàn

bộ thông tin mà tôi sử dụng đầu là những thông tin được công khai trên các phương tiện thông tin đại chúng, nếu muốn tìm hiểu thêm một cách chi tiết và chính xác hơn, bạn có thể liên hệ trực tiếp đến các công ty, đơn vị mà bạn quan tâm để được tư vấn và hỗ trợ.

VỀ TÁC GIẢ

Emma Casey sinh ra và lớn lên tại một thị trấn ven trung tâm thành phố. Cha của Emma là một dược sĩ. Ông cũng là người có niềm đam mê nghiên cứu về ngôn ngữ và ham mê đọc sách. Mẹ của Emma có một cửa hàng nhỏ. Ngoài thời gian làm việc, cha mẹ Emma thường cùng các con chăm sóc nông trại của gia đình.

Emma tốt nghiệp ngành Tài chính ngân hàng và làm việc tại ngân hàng hơn 10 năm, trong đó, 7 năm cô đảm nhận vị trí Giám đốc. Đây là khoảng thời gian cô học tập, trải nghiệm và phát triển bản thân trong lĩnh vực Tài chính cá nhân. Không dừng lại ở đó, cô còn nỗ lực học hỏi, trau dồi và tích lũy thêm các kinh nghiệm cũng như kiến thức phong phú về dòng tiền cá nhân và nền tảng cơ bản về hệ thống đầu tư.

Sau khi rời ngân hàng, Emma khởi nghiệp và thành lập công ty của riêng mình. Bên cạnh việc phát triển công ty, Emma cũng luôn khao khát được chia sẻ với mọi người một trong những bí quyết thành công của mình, cũng là đi đầu mà cô luôn ưu tiên thực hiện trước khi khởi sự bất cứ công việc gì: **LẬP KẾ HOẠCH**. Trong đó một trong những kế hoạch luôn thôi thúc cô chính là: **KẾ HOẠCH HƯU TRÍ**. Việc lập kế hoạch, nhất là Kế hoạch Hữu trí, không chỉ giúp cô làm việc một cách cụ thể, rõ ràng và chặt chẽ, mà còn giúp bản thân mỗi người làm chủ được rất nhiều tình huống cuộc sống.

Sử dụng kế hoạch hưu trí làm tiền đề, sau hơn 10 năm nghiên cứu, Emma đã phát triển từ một kế hoạch trên trang giấy trở thành một phần

mềm quản lý tài chính cá nhân và dòng tiền cá nhân. Phần mềm này được mang tên là Dòng tiền cá nhân, là một công cụ ra đời nhằm phục vụ nhu cầu quản lý tài chính cá nhân của mỗi người. Trong đó, không chỉ hướng đến việc cung cấp thông tin về số tiền nghỉ hưu cần dựa trên khoản thu nhập và tiết kiệm của người dùng, phần mềm còn hỗ trợ người dùng thiết lập mục tiêu tài chính, quản lý thu chi hằng ngày, và các gợi ý đầu tư phù hợp mới từng độ tuổi, từng mức thu nhập cũng như từng mục tiêu của người dùng. Với phần mềm Dòng tiền cá nhân, Emma kỳ vọng sẽ mang đến cho tất cả mọi người một công cụ đắc lực để bất cứ ai cũng có thể đạt được tự do tài chính, ai cũng có thể có một kỳ nghỉ hưu an toàn, viên mãn.

Quan điểm tài chính của Emma cũng không hề tách bạch khỏi tình yêu mà cô dành cho gia đình nhỏ của mình. Cô khẳng định rằng: “Càng yêu thương các con của mình bao nhiêu, bạn càng phải đặt mục tiêu tự do tài chính, để tự chủ về tiền bạc và thời gian của bạn sớm bấy nhiêu. Bởi vì những đứa trẻ sẽ lớn rất nhanh, nếu bạn không sớm đạt được tự do tài chính, bạn sẽ dễ dàng bỏ lỡ những năm tháng non nớt, trong trẻo nhất của chúng. Đừng quên, các con bạn chỉ làm trẻ con du nhất một lần trong đời.”

Hiện nay Emma đang sống hạnh phúc bên chồng và các con. Với cô, gia đình luôn là điểm tựa vững chắc để cô hoàn thành niềm đam mê của mình trong công việc và cống hiến cho xã hội. Bằng chính sự trải nghiệm thực tế của mình, Emma mong muốn được chia sẻ những giá trị cơ bản nhất về tài chính và dòng tiền cá nhân. Những cuốn sách mà cô đã xuất bản:

7 Bước Thiết Lập Kế Hoạch Cuộc Đời

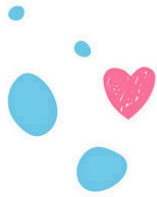
Tiền và Sự thật về Kế hoạch Hưu trí

Dòng tiền cá nhân

Dọn dẹp Tối giản Đầu tư đúng lúc một đời sung túc

Đam mê không để làm cảnh, đam mê là để ra tiền

www.facebook.com/groups/yeukindlevietnam

I LOVE
READING
BOOKS

SO MANY
BOOKS
SO LITTLE
TIME

the SWEET
SERENITY
of BOOKS

GIVE
me
a BOOK

A PAGE
A DAY

